

lit222 je popis literature sa brojevima

brojevi bi morali biti usklađeni sa lit 333 JESU 28.1.94

lit 333 bi morao biti usklađen sa lit222 JE 28.1.94

lit333 je za index sa ONI OVO TREBA SAČINITI 28.1.94

iz lit333 kada je sve usklađeno onda INDEX - LIT333.idx OVO TREBA JOŠ 28.1.94

ANEX 5

USPOREDNI PREGLED HP i HVP

1. Na koja se putovanja odnosi
2. Na koje se ugovore odnosi
3. Razdoblje primjene
4. Tko je vozar
5. Ugovorni i vanugovorni zahtjevi
6. Dužna pažnja vozara
7. Obrana vozara
8. Teret dokaza
9. Požar
10. Žive životinje
11. Palubni teret
12. Opasni teret
13. Granice odgovornosti
 - (a) teret izgubljen i oštećen
 - (b) zakašnjenje u predaji
14. Gubitak prava na ograničenje
15. Niža ugovorna odgovornost
16. Viša ugovorna odgovornost
17. Devijacija (skretanje)
18. Podaci koje teretnica mora sadržavati
19. Šta je efekat podataka u teretnici
20. Dužnost krcatelja kod davanja podataka vozaru
21. Garancijska pisma

jeniti dužnu pažnju
prije i na početku
putovanja:-

(a) osposobiti brod
za plovidbu

(b) opremiti i
popuniti posadom i
zalihamama

(c) osposobiti i
dovesti u ispravno
stanje skladišta,

hladnjače, ledenice,
i sve druge djelove
broda u koje se roba
krca.

2.-uredno i pažljivo
krcati, rukovati,
slagati, prevoziti i
čuvati robu, starati
se za robu i iskrca-
ti

7. Obrana vozara čl.4. čl.4.
1.-Sposobnost za Isto kao i HP.

plovidbu - jedina
obrana za vozara je
dokaz da je postupao
sa dužnom pažnjom da
brod bude sposoban
za plovidbu prije i
na početku putovanja

2.- Pravilan i
pažljiv ukrcaj itd.

Slijedeće obrane ima
vozar:

(vidi čl.4.(2).(a) -
(q).

8. Teret dokaza Nije jasno (osim za Isto kao i HP.
slučaj u čl.4.(2)(q)
vjerojatno vlasnik
tereta mora dokazati
nesposobnost broda
za plovidbu ili
propust vozara da je
pravilno i pažljivo
prevezio teret a
nakon toga vozar
može dokazati obrane
navedene pod br. 7.
gore.

9. Požar čl.4.(2)(b) Isto kao i HP.

Odgovoran ako je
požar prouzročen
djelom ili krivnjom
vozara

10. Žive životinje čl. 1(c) čl.1.(c)
Isključeno iz Pravi- Isto kao i HP.
la

11. Palubni teret čl.1.(c) čl.1.(c)
Isključeno iz Pravi- Isto kao i HP.
la, ako je navedeno
da se prevozi na
palubi i stvarno se
prevozi na palubi.

12. Opasni teret čl.3.st.6. čl.3.st.6.
Ako ukrcano bez Isto kao i HP.
znanja vozara može
vozar iskrcati itd.
Čak ako je znao
vozar za prirodu
tereta a teret
postane opasan vozar
ima pravo iskrcati
itd.

13. Granice odgo- čl.4.st.5. čl.4.st.5.
vornosti (a).- Lstg. 100 za 10.000 Poincare
koletu ili jedini- franaka za koletu

(a) Teret izgubljen, osim ako je ili jedinicu ili 30 ili oštećen vrijednost naznačena P.franaka za kilogram, ovisno što je u B/L

(b) Zakašnjenje u pedaji više.

(b).- Nema odredaba Protokol 1979:

2 SDR za kilo ili

666,67 SDR za koletu

Isto kao i HP.

14. Gubitak prava Nema posebnih odredaba, ali odgovornost može biti se gubi ako vozar neograničena kod namjerno itd. nanese neopravdane devijacije ili kod prijevoza na palubi. Može se izgubiti i kod neopravdane devijacije ili palubnog tereta.

15. Niža ugovorna odgovornost čl.6. Dozvoljeno samo kod Isto kao i HP.

neuobičajenih tereta i posebnih okolnosti

16. Viša ugovorna odgovornost čl.5. Dozvoljeno ako je uneseno u B/L Isto kao i HP.

17. Devijacija Kod devijacije vozar može izgubiti pravo da se koristi u obrani na propise Pravila i izgubiti pravo na ograničenje Isto kao i HP.

Vidi čl.4.st.4. koji predviđa da su izvjesne devijacije dozvoljene.

18. Podaci koje B/L mora sadržavati čl.3.st.3. Vidi točke (a) do Isto kao i HP.

može biti kraći od
tri mjeseca od
udovoljena zahtjevu
ili primitka obav-
jesti o tužbi.

25. Gdje vlasnik Nema propisa u Isto kao i HP.
tereta može početi Pravilima
sudski postupak ?

26. Arbitraža Nema propisa u Isto kao i HP.
Pravilima

27. Generalna čl.5. čl.5.
havarija Pravila ne Isto kao i HP.
spriječavaju gener-
alnu havariju.

28. Klauzule koje čl.3. st.8. Nemaju pravne
su suprotne Pravili- Klauzula je bez važnosti.

ma pravne važnosti

PITANJA Haška/Visbi Pravila
HAŠKA PRAVILA

1. Na koja se čl.10.
putovanja odnosi? Nema odredbi (a) B/L izdan u
zemlji ugovornici

(b) prijevoz iz
zemlje ugovornice

(c) ugovor se
izričito poziva na
Pravila

2. Na koje se čl.1.(b) čl.1.(b)
ugovore odnosi? B/L ili druga ispra- Isto kao i HP.
va koja daje naslov.

Ne charterparti.

22222

33333

.pl62

PITANJA HAŠKA PRAVILA se za robu i iskrca-
ti

1. Na koja se Nema odredbi putovanja odnosi ?
 7. Obrana vozara
 8. Teret dokaza
 9. Požar
 10. Žive životinje
2. Na koje se čl.1.(b) ugovore odnosi? B/L ili druga isprava koja daje naslov.
 11. Palubni teret
 12. Opasni teret
3. Razdoblje primjene ? čl.1.(e) razdoblje od ukrcanja do iskrcaja. čekrk/čekrk
 13. Granice odgovornosti (a) Teret izgubljen ili oštećen
4. Tko je Vozar?
 - čl.1.(a) Brodovlasnik čarterer koji sklopi ugovor o prijevozu
 - (b) Zakašnjenje u pedaji
 14. Gubitak prava na ograničenje
5. Ugovorni i sa krcateljem vanugovorni zahtjevi Nema odredbi. Može se primjeniti samo na ugovorne.
 15. Niža ugovorna odgovornost
6. Dužna pažnja vozara
 - čl.3. 1.-Vozar mora primjeniti dužnu pažnju prije i na početku putovanja:-
 16. Viša ugovorna odgovornost
 17. Devijacija
 18. Podaci koje B/L mora sadržavati (a) osposobiti brod za plovidbu
 19. Šta je efekt podataka u B/L

(b) opremiti i
popuniti posadom i 20. Dužnost krca-
zalihama telja kod davanja
podataka vozaru

(c) osposobiti i
dovesti u ispravno 21. Garancijska
stanje skladišta, pisma
hladnjače, ledenice,
i sve druge djelove 22. Obavjest o
broda u koje se roba šteti
krca.

23. Posljedice
2.-uredno i pažljivo propuštanja obav-
krcati, rukovati, jesti vozaru za
slagati, prevoziti i štete
čuvati robu, starati

24. Ograničenja u požar prouzročen
vezi tužbi djelom ili krivnjom Kod devijacije vozar
vozara može izgubiti pravo

25. Gdje vlasnik da se koristi u
tereta može početi čl. 1(c) obrani na propise
sudski postupak? Isključeno iz Pravi- Pravila i izgubiti
la pravo na ograničenje

26. Arbitraža

Vidi čl.4.st.4. koji

27. Generalna čl.1.(c) predviđa da su
havarija Isključeno iz Pravi- izvjesne devijacije
la, ako je navedeno dozvoljene.

28. Klauzule koje da se prevozi na
su suprotne Pravili- palubi i stvarno se
ma prevozi na palubi. čl.3.st.3.

Vidi točke (a) do
(c).

čl.3.st.6.

Ako ukrcano bez
znanja vozara može čl.3.st.4.

čl.4. vozar iskrcati itd. Prima facie dokaz o

1.-Sposobnost za Čak ako je znao točnosti

plovidbu - jedina vozar za prirodu

odbrana za vozara je tereta a teret

dokaz da je postupao postane opasan vozar čl.3.st.5.

sa dužnom pažnjom da ima pravo iskrcati Krcatelj garantira

brod bude sposoban itd. točnost podataka.

za plovidbu prije i Krcatelj mora nakna-

na pšočetku putovan- diti eventualnu
ja čl.4.st.5. štetu vozaru.

(a).- Lstg. 100 za

2.- Pravilan i koletu ili jedini-
pažljiv ukrcanj itd. cu, osim ako je Nema odredbi u
vrijednost naznačena Pravilima

Slijedeće obrane ima u B/L

vozar: čl.3.st.6.

(b).- Nema odredaba Protest mora biti
(vidi čl.4.(2).(a) - dat vozaru pismeno

(q). :-

Nema posebnih odre- 1. na dan isporuke
daba, ali 2. u roku od tri

Nije jasno (osim za odgovornost može dana ako šteta nije
slučaj u čl.4.(2)(q) biti neograničena uočljiva.

vjerojatno vlasnik kod neopravdane

tereta mora dokazati devijacije ili kod

nesposobnost broda prijevoza na palubi. čl.3.st.6.

za plovidbu ili Prima facie dokaz da

propust vozara da je je isporuka tereta

pravilno i pažljivo čl.6. izvršena u stanju

prevezio teret a Dozvoljeno samo kod kakovo je opisano u

nakon toga vozar neuobičajenih tereta B/L.

može dokazati obrane i posebnih okolnosti

navedene pod br. 7.

gore. čl.3.st.6.

čl.5. Tužba se mora

Dozvoljeno ako je predati u roku od

čl.4.(2)(b) uneseno u B/L jedne godine

Odgovorani ako je

čl.4. Isto kao i HP.

Nema propisa u Isto kao i HP.

Pravilima

Isto kao i HP.

Nema propisa u Isto kao i HP.

Pravilima

čl.3.st.3.

čl.3 i 4. Isto kao i HP.

Isto kao i HP.

čl.5.

Pravila ne čl.3.st.4.

sprječavaju gener- čl.1.(c) Prima facie evidens

alnu havariju. Isto kao i HP. dok u rukama krca-

telja, konačan dokaz
kada u rukama treće
čl.3. st.8. čl.1.(c) osobe tj. primatelja
Klauzula je bez Isto kao i HP. na koga je B/L
pravne važnosti indosiran, i u
dobroj vjeri.

čl.3.st.6.
3 kolona Isto kao i HP.
čl.5.st.5.
Isto kao i HP.

Haška/Visbi Pravila čl.4.st.5.
10.000 Poincare Isto kao i HP.

čl.10. franaka za koleto
(a) B/L izdan u ili jedinicu ili 30
zemlji ugovornici P.franaka za kilo-
gram, ovisno što je čl.3.st.6.
(b) prijevoz iz više. Isto kao i HP.
zemlje ugovornice Protokol 1979:
2 SDR za kilo ili
(c) ugovor se 666,67 SDR za koleto
izričito poziva na čl.3.st.6.
Pravila Isto kao i HP.
Isto kao i HP.

čl.1.(b) čl.3.st.6.
Isto kao i HP. čl.4.st.5.(e) Isto kao i HP.
Pravo na ograničenje

se gubi ako vozar Regresne tužbe
čl.1.(e) namjerno itd. nanese čl.3.st.6. BIS
Isto kao i HP. štetu Rok ovisan o lex
Može se izgubiti i fori, ali taj ne

čl.1.(a) kod neopravdane može biti kraći od
Isto kao i HP. devijacije ili tri mjeseca od
palubnog tereta. udovoljena zahtijevu
ili primitka obav-
čl.4.BIS jesti o tužbi.

Primjenjuje se na čl.6.
ugovorne i vanugo- Isto kao i HP.
vorne odnose

Isto kao i HP.

čl.3.
Isto kao i HP.

Isto kao i HP.

čl.5.

čl.5.
Isto kao i HP.

Nemaju pravne
važnosti.

PROTOCOL 1979

to amend the International Convention
for the Unification of Certain Rules of
Law relating to Bills of Lading 1924,
as amended by Protocol of 1968.PL62

Protokol 1979

Podpisivanje, datum depozita i
stupanje na snagu, deklaracije i
rezerve

MEDJUNARODNA KONVENCIJA ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O TERETNICI

25.VIII.1924

Čl. 1. HP244

U ovoj Konvenciji slijedeće riječi upotrebljavaju se u
navedenom značenju:

- a). "vozar" uključuje vlasnika broda ili naručitelja prijevoza koji sklapa ugovor o prijevozu s krcateljem;
- b). "ugovor o prijevozu" primjenjuje se jedino na onaj ugovor o prijevozu, kod kojeg je izdana teretnica ili slična isprava, koja daje naslov na teret u prijevozu robe morem, a primjenjuje se također na tereticu ili sličnu ispravu ispostavljenu na osnovu brodarskog ugovora, počevši od časa, kad se odnosi između vozara i imaoaca teretnice ravnaju po toj ispravi;
- c). "roba" uključuje dobra, stvari, robu i predmete bilo koje vrste, izuzev žive životinje i teret za koji se u ugovoru o prijevozu navodi da je krcan na palubi i koji se u istinu tako i prevozi;
- d). "brod" označava svaki plovni objekat koji se upotrebljava za prijevoz robe morem;
- e). "prijevoz robe" obuhvaća vrijeme od ukrcaja robe na brod do njenog iskrcavanja s broda.

Čl. 2. HP244

Uz priuzdržaj odredaba čl.6. vozar će kod svih ugovora o prijevozu robe morem u pogledu krcanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe, staranja za nju kao i za njeno iskrcavanje snositi odgovornost i obaveze, a uživati će prava i oslobodjenja koja su niže navedena.

Čl. 3. HP244

1. Vozar je dužan da upotrijebi prije i na početku putovanja dužnu pažnju:

- a) da učini brod sposobnim za plovidbu;
- b) da brod primjerno opremi i popuni posadom i snabdije zalihama;
- s). da radi preuzimanja, prijevoza i čuvanja robe osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladnjače i ledenice, i sve druge dijelove broda u koje se roba krca.

2. Ukoliko nije u čl.4. drukčije određeno, vozar će uredno i pažljivo krcati, rukovati, slagati, prevoziti i čuvati robu koja se prevozi, starati se za nju kao i vršiti iskrcaj.

3. Nakon preuzimanja robe vozar, zapovjednik ili agent vozara dužan je da krcatelju, na njegov zahtjev, izda tereticu, koja među ostalim ima i

da sadrži i:

- a). glavne oznake potrebne za utvrđivanje istovjetnosti robe, kako ih je prije početka krcanja pismeno saopćio krcatelj, ukoliko su oznake utisnute ili na drugi način jasno stavljene na nezavijenu robu, ili na sanduke ili omote, u kojima se ta roba nalazi na takav način, da bi u redovnim prilikama ostale čitljive do kraja putovanja;
- b). broj koleta ili komada, ili količinu, ili težinu prema slučaju onako, kako ih je pismeno saopćio krcatelj;
- c). stanje i ostale prilike robe prema vanjskom izgledu.

Ipak nijedan vozar, zapovjednik ili agent vozara neće biti dužan da u teretnicu navede ili spomene oznake, broj, količinu ili težinu, ako ima ozbiljnog razloga da sumnja da ne predstavljaju točno onu robu, koju je uistinu primio, ili ako nema razumne mogućnosti da izvrši provjeru.

4. Takva teretnica stvarat će, dok se protivno ne dokaže, pretpostavku, da je vozar robu preuzeo onako kako je u saglasnosti s točkom 3. a), b) i c) u teretnici opisana.

5. Smatra se, da je krcatelj u času ukrcaja zajamčio vozaru točnost oznake, broja, količine i težine, kako ih je saopćio, pa je dužan da vozaru naknadi sve gubitke, štete i troškove koji nastanu ili proizadju iz netačnosti tih podataka. Pravo vozara na takvu odštetu ne ograničava ni na koji način njegovu odgovornost ili njegove obaveze iz ugovora o prijevozu prema bilo kojoj osobi osim prema krcatelju.

6. Ako obavjest o gubitku ili oštećenju i općoj prirodi tog gubitka ili oštećenja nije pismeno dana vozaru ili njegovom agentu u luci iskrcaja, prije ili u času preuzimanja robe, ili njene predaje na čuvanje osobi ovlaštenoj da joj se po ugovoru o prijevozu izvrši predaja, pretpostavlja se, dok se protivno ne dokaže, da je vozar robu predao onako, kako je opisana u teretnici.

Ako gubitak ili oštećenje nisu uočljivi, obavještenje mora se dati u roku od tri dana od predaje.

Pismeno obavještenje nije potrebno, ako su stranke u času preuzimanja zajednički utvrdile stanje robe.

U svakom slučaju, vozar i brod oslobadjaju se svake odgovornosti sa gubitak ili oštećenje ukoliko se tužba ne preda u roku od jedne godine računajući od predaje robe, odnosno dana kada je trebalo da roba bude predana.

U slučaju stvarnog ili pretpostavljenog gubitka ili oštećenja, vozar i primalac olakšat će jedan drugom na svaki razuman način pregled robe i

provjeravanje broja koleta.

7. Pošto je roba ukrcana, teretnica koju će krcatelju izdati vozar, zapovjednik odnosno agent vozara bit će na zahtjev krcatelja teretnica s naznačenjem "ukrcano", pod uvjetom da krcatelj, ukoliko je prethodno primio neku ispravu koja daje pravo na tu robu, tu ispravu vrati uz izdavanje teretnice "ukrcano". Vozar, zapovjednik odnosno agent može u luci ukrcaja na prvobitno izdanoj ispravi naznačiti ime broda odnosno brodova, u koje je roba ukrcana, kao i datum odnosno datume ukrcaja, i pošto to bude na ispravi naznačeno, smatrat će se, ukoliko sadrži podatke iz čl.3. toč.3. da predstavlja, za svrhu ovog člana - teretnicu s označenjem "ukrcano".

8. Svaka klauzula, pogodba ili sporazum u ugovoru o prijevozu, kojima se vozar ili brod oslobadjaju odgovornosti za gubitak ili oštećenja u vezi s robom nastalo uslijed nepažnje, krivnje ili neispunjenja dužnosti ili obaveza, iz ovog člana, ili kojima je njihova odgovornost umanjena na drugi način nego što je to propisano u ovoj Konvenciji, bit će ništavi, nepostojeći i bez učinka.

Klauzula kojom se vozaru ustupa korist iz osiguranja, kao i svaka slična klauzula, smatrat će se takvom klauzulom, koja oslobadja vozara od odgovornosti.

Čl. 4. HP244

1. Ni vozar ni brod neće odgovarati za gubitak ili štetu, koja nastane ili proizidje iz nesposobnosti broda za plovidbu, osim ako do toga nije došlo propustom dužne pažnje, koju je brodar bio dužan da upotrijebi da brod učini sposobnim za plovidbu ili da ga primjerno opremi, popuni posadom i snabdije zalihama, ili da osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladionice i ledenice i sve druge dijelove broda u koje se roba krca, tako da budu pripravnici za preuzimanje, prijevoz i čuvanje robe, sve to u suglasnosti s odredbama čl.3. t.1. Svaki put kad je gubitak ili oštećenje nastalo uslijed nesposobnosti broda za plovidbu, teret dokaza o upotrebi dužne pažnje pada na brodaru odnosno svaku drugu osobu, koja se poziva na oslobodjenje predviđeno ovim članom.

2. Ni vozar ni brod nisu odgovorni za gubitak odnosno oštećenje, koje nastane ili proizadje iz:

- a).djela, nepažnje ili propusta zapovjednika, mornara, pilota ili druge osobe u službi vozara, kad se radi o plovidbi ili upravljanju brodom;
- b).požara, ukoliko nije prouzrokovan djelom ili krivnjom vozara;

- c).pogibelji, opasnosti ili nezgoda mora ili drugih plovnih voda;
- d).više sile;
- e).ratnog događaja;
- f).djela javnih neprijatelja;
- g).naredbe ili mjere prinude vladara, vlasti naroda, ili sudske zapljene;
- h).karantenskih ograničenja;
- i).djela ili propusta krcatelja ili vlasnika robe, njegovog agenta ili predstavnika;
- j).štrajkova ili općeg otpuštanja s posla ili obustave odnosno ograničenja rada iz bilo kojeg razloga, bilo da su djelomični ili potpuni;
- k).pobuna i građanskih nemira;
- l).spasavanja ili pokušaja spasavanja života i dobara na moru;
- m).umanjenja u zapremini ili težini i drugog gubitka odnosno oštećenja nastalih uslijed skrivene mane, posebne prirode ili vlastite mane robe;
- n).nedovoljnog pakovanja;
- o).nedovoljnosti ili neprimjerenosti oznaka;
- p).skrivenih nedostataka, koji se ne mogu otkriti dužnom pažnjom;
- r).svakog drugog uzroka, koji ne proizlazi iz djela ili propusta vozača, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi, no teret dokaza pada na osobu,koja traži da se koristi ovim isključenjem odgovornosti, i ona mora dokazati da ni vlastita krivnja ni djelo vozača, ni krivnja ni djelo agenta ili osobe u službi

vozača nisu pridonijeli gubitku odnosno oštećenju.

3. Krcatelj ne odgovara za gubitak ili za oštećenje, koje vozač ili brod pretrpi i koji nastanu ili proizadju iz bilo kojeg uzroka, ako o tome nema dijela krivnje ili nepažnje krcatelja, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi.

4. Nikakovo skretanje radi spasavanja ili pokušaja spasavanja života ili dobara na moru, kao ni drugo razumno skretanje ne smatra se kršenjem ove Konvencije ili ugovora o prijevozu, i vozač neće biti odgovoran ni za kakav gubitak ili oštećenje koje odatle proizadje.

5. Ni vozač ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni za gubitak ili oštećenje u vezi s robom za svotu, koja prelazi 100 funti sterlinga po koletu ili jedinici, ili odgovarajućim iznosom u nekoj drugoj valuti, osim ako je krcatelj prirodu ili vrijednost robe naznačio prije ukrcaja i ako je ovo očitovanje bilo unijeto u teretnicu.

Ovo očitovanje, ako je unijeto u teretnicu, stvara dok se protivno

ne dokaže, pretpostavku, no ona ne vezuje vozara, koji će je moći pobijati.

Vozar, zapovjednik ili vozarev agent i krcatelj mogu se sporazumjeti o najvišoj svoti različitoj od svote spomenute u ovoj točki, ali ugovorena najviša svota ne smije biti manja od iznosa, koji je gore određen.

Ni vozar ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni za gubitak ili oštećenje u vezi s robom, ako je krcatelj prirodu ili vrijednost robe u teretnicu svjesno krivo očitovao.

6. Upaljivu, eksplozivnu ili opasnu robu, na čije krcanje vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent ne bi bili pristali da su znali za njenu prirodu odnosno svojstvo, može vozar u svako doba i prije iskrcanja bilo gdje istovariti ili uništiti odnosno učiniti je neškodljivom, bez obaveze na odštetu, a krcatelj ove robe bit će odgovoran za svaku štetu i troškove, koji posredno ili neposredno nastanu ili proizadju uslijed njihovog ukrcaja. Ako bi neka roba te vrste, koja je ukrcana sa znanjem i pristankom vozara, postala opasna po brod ili teret, nju će vozar isto tako moći iskrcati ili uništiti odnosno učiniti je neškodljivom i da za to ne odgovara, osim s naslova zajedničke havarije, ako bi je bilo.

Čl. 5. HP244

Vozar se može odreći svih ili jednog dijela svojih prava i oslobodjenja ili povećati svoju odgovornost i obaveze predviđene ovom Konvencijom s tim da ovo odricanje odnosno povećanje bude uneseno u teretnicu, koja se izdaje krcatelju. Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na brodarske ugovore, no ako su bile izdane teretnice u slučaju kad postoji brodarski ugovor, one se podvrgavaju uslovima ove Konvencije. Ni za jednu odredbu ovih pravila neće se smatrati da sprečava unošenje u teretnicu bilo koje dozvoljene odredbe u pogledu zajedničke havarije.

Čl. 6. HP244

Bez obzira na odredbe prethodnih članova, vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent kao i krcatelj, mogu u pogledu bilo koje određene robe, sklopiti ugovor sa bilo kakvim uslovima, koji se tiču odgovornosti i obaveza vozara

za ovu robu, kao i prava i oslobodjenja vozara u pogledu te iste robe, ili njegovih obaveza u odnosu na sposobnosti broda za plovidbu - ukoliko pogodba nije protivna javnom poretku - ili staranja i pažnje osoba, koje su u njegovoj službi ili njegovih agenata u pogledu ukrcavanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe prevezene morem, staranju o njoj ili njenom iskrcanju, pod

uslovom da u takvom slučaju nije bila niti će biti izdana teretnica i da su uslovi takvog ugovora izvršeni u priznanicu, koja se ne može naredjem prenositi, i u kojoj je ta neprenosivost naznačena.

Svaki na taj način zaključen ugovor imat će potpuni pravni učinak.

Medjutim, ovaj se član ne primjenjuje na redovne trgovačke terete, koji se prevoze u toku redovnog trgovačkog poslovanja, već samo na druge prijevoze, kod kojih priroda i stanje roba koja se trebaju prevesti, i okolnosti, odredbe i uslovi pod kojima se prijevoz treba vršiti, opravdavaju posebni sporazum.

Čl.7.

Nijedna odredba ove Konvencije ne sprečava vozara ili krcatelja da uvrsti u ugovor sporazume, uslove, rezerve ili oslobodjenja, koji se odnose na obaveze i odgovornosti vozara ili broda za gubitak ili oštećenje robe, ili u vezi sa čuvanjem, staranjem i rukovanjem, prije ukrcaja i poslije iskrcavanja iz broda, kojim se roba prevozi morem.

Čl.8.

Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na prava i obaveze vozara, koja proizlaze iz bilo kojeg zakona koji je na snazi, a koji se odnosi na ograničenje odgovornosti vlasnika pomorskih brodova.

Čl.9.

Novčane jedinice spomenute u ovoj Konvenciji uzimaju se po vrijednosti u zlatu.

One države-ugovornice, u kojima se funta sterlinga ne upotrebljava kao novčana jedinica, pridržavaju pravo, da svote označene u ovoj Konvenciji u funtama sterlinga, pretvore u zaokružene svote prema vlastitom novčanom sistemu.

Domaći zakoni mogu zadržati pravo dužniku da se oslobodi duga plaćanjem u domaćem novcu, prema tečaju koji važi na dan dolaska broda u luku iskrcaja odnosne robe.

Čl.10.

Odredbe ove Konvencije primjenjuju se na sve teretnice izdane u jednoj od država-ugovornica.

Ostalo ispušteno.

HAŠKA PRAVILA
FRANCUSKI I ENGLESKI TEKST

NB: Francuski tekst je službeni tekst.

PROTOKOL 1969
ENGLESKI I FRANCUSKI TEKST

PROTOKOL 1979
ENGLESKI TEKST

x1

MEDJUNARODNA KONVENCIJA
ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O TERETNICI

25.VIII.1924

Čl.1.

U ovoj Konvenciji slijedeće riječi upotrebljavaju se u navedenom značenju:

- a). "vozar" uključuje vlasnika broda ili naručitelja prije-

- voza koji sklapa ugovor o prijevozu s krcateljem;
- b). "ugovor o prijevozu" primjenjuje se jedino na onaj ugovor o prijevozu, kod kojeg je izdana teretnica ili slična isprava, koja daje naslov na teret u prijevozu robe morem, a primjenjuje se također na teretnicu ili sličnu ispravu ispostavljenu na osnovu brodarskog ugovora, počevši od časa, kad se odnosi između vozara i imaoaca teretnice ravnaju po toj ispravi;
 - c). "roba" uključuje dobra, stvari, robu i predmete bilo koje vrste, izuzev žive životinje i teret za koji se u ugovoru o prijevozu navodi da je krcan na palubi i koji se u istinu tako i prevozi;
 - d). "brod" označava svaki plovni objekat koji se upotrebljava za prijevoz robe morem;
 - e). "prijevoz robe" obuhvaća vrijeme od ukrcanja robe na brod do njenog iskrcavanja s broda.

Čl.2.

Uz priuzdržaj odredaba čl.6. vozar će kod svih ugovora o prijevozu robe morem u pogledu krcanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe, staranja za nju kao i za njeno iskrcavanje snositi odgovornost i obaveze, a uživat će prava i oslobodjenja koja su niže navedena.

Čl.3.

1. Vozar je dužan da upotrijebi prije i na početku putovanja dužnu pažnju:
 - a) da učini brod sposobnim za plovidbu;
 - b) da brod primjerno opremi i popuni posadom i snabdije zalihama;
 - s). da radi preuzimanja, prijevoza i čuvanja robe osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladnjače i ledenice, i sve druge dijelove broda u koje se roba krca.

2. Ukoliko nije u čl.4. drukčije određeno, vozar će uredno i pažljivo krcati, rukovati, slagati, prevoziti i čuvati robu koja se prevozi, starati se za nju kao i vršiti iskrcaj.

3. Nakon preuzimanja robe vozar, zapovjednik ili agent vozara dužan je da krcatelju, na njegov zahtjev, izda teretnicu, koja među ostalim ima i da sadrži i:
 - a). glavne oznake potrebne za utvrđivanje istovjetnosti

robe, kako ih je prije početka krcanja pismeno saopćio krcatelj, ukoliko su oznake utisnute ili na drugi način jasno stavljene na nezavijenu robu, ili na sanduke ili omote, u kojima se ta roba nalazi na takav način, da bi u redovnim prilikama ostale čitljive do kraja putovanja;

- b). broj koleta ili komada, ili količinu, ili težinu prema slučaju onako, kako ih je pismeno saopćio krcatelj;
- c). stanje i ostale prilike robe prema vanjskom izgledu.

Ipak nijedan vozar, zapovjednik ili agent vozara neće biti dužan da u teretnicu navede ili spomene oznake, broj, količinu ili težinu, ako ima ozbiljnog razloga da sumnja da ne predstavljaju točno onu robu, koju je uistinu primio, ili ako nema razumne mogućnosti da izvrši provjeru.

4. Takva teretnica stvarat će, dok se protivno ne dokaže, pretpostavku, da je vozar robu preuzeo onako kako je u saglasnosti s točkom 3. a), b) i c) u teretnici opisana.

5. Smatra se, da je krcatelj u času ukrcaja zajamčio vozaru točnost oznake, broja, količine i težine, kako ih je saopćio, pa je dužan da vozaru naknadi sve gubitke, štete i troškove koji nastanu ili proizadju iz netačnosti tih podataka. Pravo vozara na takvu odštetu ne ograničava ni na koji način njegovu odgovornost ili njegove obaveze iz ugovora o prijevozu prema bilo kojoj osobi osim prema krcatelju.

6. Ako obavjest o gubitku ili oštećenju i općoj prirodi tog gubitka ili oštećenja nije pismeno dana vozaru ili njegovom agentu u luci iskrcaja, prije ili u času preuzimanja robe, ili njene predaje na čuvanje osobi ovlaštenoj da joj se po ugovoru o prijevozu izvrši predaja, pretpostavlja se, dok se protivno ne dokaže, da je vozar robu predao onako, kako je opisana u teretnici.

Ako gubitak ili oštećenje nisu uočljivi, obavještenje mora se dati u roku od tri dana od predaje.

Pismeno obavještenje nije potrebno, ako su stranke u času preuzimanja zajednički utvrdile stanje robe.

U svakom slučaju, vozar i brod oslobadjaju se svake odgovornosti sa gubitak ili oštećenje ukoliko se tužba ne preda u roku od jedne godine računajući od predaje robe, odnosno dana kada je trebalo da roba bude predana.

U slučaju stvarnog ili pretpostavljenog gubitka ili oštećenja, vozar i primalac olakšat će jedan drugom na svaki razuman način pregled robe i provjeravanje broja koleta.

7. Pošto je roba ukrcana, teretnica koju će krcatelju izdati vozar, zapovjednik odnosno agent vozara bit će na zahtjev krcatelja teretnica s naznačenjem "ukrcano", pod uvjetom da krcatelj, ukoliko je prethodno primio neku ispravu koja daje pravo na tu robu, tu ispravu vrati uz izdavanje teretnice "ukrcano". Vozar, zapovjednik odnosno agent može u luci ukrcanja na prvobitno izdanoj ispravi naznačiti ime broda odnosno brodova, u koje je roba ukrcana, kao i datum odnosno datume ukrcanja, i pošto to bude na ispravi naznačeno, smatrat će se, ukoliko sadrži podatke iz čl.3. toč.3. da predstavlja, za svrhu ovog člana - teretnicu s označenjem "ukrcano".

8. Svaka klauzula, pogodba ili sporazum u ugovoru o prijevozu, kojima se vozar ili brod oslobadjaju odgovornosti za gubitak ili oštećenja u vezi s robom nastalo uslijed nepažnje, krivnje ili neispunjenja dužnosti ili obaveza, iz ovog člana, ili kojima je njihova odgovornost umanjena na drugi način nego što je to propisano u ovoj Konvenciji, bit će ništavi, nepostojeći i bez učinka.

Klauzula kojom se vozaru ustupa korist iz osiguranja, kao i svaka slična klauzula, smatrat će se takvom klauzulom, koja oslobadja vozara od odgovornosti.

Čl.4.

1. Ni vozar ni brod neće odgovarati za gubitak ili štetu, koja nastane ili proizidje iz nesposobnosti broda za plovidbu, osim ako do toga nije došlo propustom dužne pažnje, koju je brodar bio dužan da upotrijebi da brod učini sposobnim za plovidbu ili da ga primjerno opremi, popuni posadom i snabdije zalihamma, ili da osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladionice i ledenice i sve druge dijelove broda u koje se roba krca, tako da budu pripravnici za preuzimanje, prijevoz i čuvanje robe, sve to u suglasnosti s odredbama čl.3. t.1. Svaki put kad je gubitak ili oštećenje nastalo uslijed nesposobnosti broda za plovidbu, teret dokaza o upotrebi dužne pažnje pada na brodara odnosno svaku drugu osobu, koja se poziva na oslobodjenje predviđeno ovim članom.

2. Ni vozar ni brod nisu odgovorni za gubitak odnosno oštećenje, koje nastane ili proizadje iz:

- a). djela, nepažnje ili propusta zapovjednika, mornara, pilota ili druge osobe u službi vozara, kad se radi o plovidbi ili upravljanju brodom;
- b). požara, ukoliko nije prouzrokovan djelom ili krivnjom vozara;
- c). pogibelji, opasnosti ili nezgoda mora ili drugih plov-nih voda;

- d). više sile;
- e). ratnog događaja;
- f). djela javnih neprijatelja;
- g). naredbe ili mjere prinude vladara, vlasti naroda, ili sudske zapljene;
- h). karantenskih ograničenja;
- i). djela ili propusta krcatelja ili vlasnika robe, njegovog agenta ili predstavnika;
- j). štrajkova ili općeg otpuštanja s posla ili obustave odnosno ograničenja rada iz bilo kojeg razloga, bilo da su djelomični ili potpuni;
- k). pobuna i građanskih nemira;
- l). spasavanja ili pokušaja spasavanja života i dobara na moru;
- m). umanjnja u zapremini ili težini i drugog gubitka odnosno oštećenja nastalih uslijed skrivene mane, posebne prirode ili vlastite mane robe;
- n). nedovoljnog pakovanja;
- o). nedovoljnosti ili neprimjerenosti oznaka;
- p). skrivenih nedostataka, koji se ne mogu otkriti dužnom pažnjom;
- r). svakog drugog uzroka, koji ne proizlazi iz djela ili propusta vozara, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi, no teret dokaza pada na osobu, koja traži da se koristi ovim isključenjem odgovornosti, i ona mora dokazati da ni vlastita krivnja ni djelo vozara, ni krivnja ni djelo agenta ili osobe u službi vozara nisu pridonijeli gubitku odnosno oštećenju.

3. Krcatelj ne odgovara za gubitak ili za oštećenje, koje vozar ili brod pretrpi i koji nastanu ili proizadju iz bilo kojeg uzroka, ako o tome nema dijela krivnje ili nepažnje krcatelja, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi.

4. Nikakovo skretanje radi spasavanja ili pokušaja spasavanja života ili dobara na moru, kao ni drugo razumno skretanje ne smatra se kršenjem ove Konvencije ili ugovora o prijevozu, i vozar neće biti odgovoran ni za kakav gubitak ili oštećenje koje odatle proizadje.

5. Ni vozar ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni za gubitak ili oštećenje u vezi s robom za svotu, koja prelazi 100 funti sterlinga po koletu ili jedinici, ili odgovarajućim iznosom u nekoj drugoj valuti, osim ako je krcatelj prirodu ili vrijed-

nost robe naznačio prije ukrcaja i ako je ovo očitovanje bilo unijeto u teretnicu.

Ovo očitovanje, ako je unijeto u teretnicu, stvara dok se protivno ne dokaže, pretpostavku, no ona ne vezuje vozara, koji će je moći pobijati.

Vozar, zapovjednik ili vozarev agent i krcatelj mogu se sporazumjeti o najvišoj svoti različitoj od svote spomenute u

ovoj točki, ali ugovorena najviša svota ne smije biti manja od iznosa, koji je gore određen.

Ni vozar ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni za gubitak ili oštećenje u vezi s robom, ako je krcatelj prirodu ili vrijednost robe u teretnicu svjesno krivo očitovao.

6. Upaljivu, eksplozivnu ili opasnu robu, na čije krcanje vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent ne bi bili pristali da su znali za njenu prirodu odnosno svojstvo, može vozar u svako doba i prije iskrcaja bilo gdje istovariti ili uništiti odnosno učiniti je neškodljivom, bez obaveze na odštetu, a krcatelj ove robe bit će odgovoran za svaku štetu i troškove, koji posredno ili neposredno nastanu ili proizadju uslijed njihovog ukrcaja. Ako bi neka roba te vrste, koja je ukrcana sa znanjem i pristankom vozara, postala opasna po brod ili teret, nju će vozar isto tako moći iskrcati ili uništiti odnosno učiniti je neškodljivom i da za to ne odgovara, osim s naslova zajedničke havarije, ako bi je bilo.

Čl.5.

Vozar se može odreći svih ili jednog dijela svojih prava i oslobodjenja ili povećati svoju odgovornost i obaveze predviđene ovom Konvencijom s tim da ovo odricanje odnosno povećanje bude uneseno u teretnicu, koja se izdaje krcatelju. Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na brodarske ugovore, no ako su bile izdane teretnice u slučaju kad postoji brodarski ugovor, one se podvrgavaju uslovima ove Konvencije. Ni za jednu odredbu ovih pravila neće se smatrati da sprečava unošenje u teretnicu bilo koje dozvoljene odredbe u pogledu zajedničke havarije.

Čl.6.

Bez obzira na odredbe prethodnih članova, vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent kao i krcatelj, mogu u pogledu bilo koje određene robe, sklopiti ugovor sa bilo kakvim uslovima, koji se tiču odgovornosti i obaveza vozara za ovu robu, kao i prava i

oslobodjenja vozara u pogledu te iste robe, ili njegovih obaveza u odnosu na sposobnosti broda za plovidbu - ukoliko pogodba nije protivna javnom poretku - ili staranja i pažnje osoba, koje su u njegovoj službi ili njegovih agenata u pogledu ukrcavanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe prevezene morem, staranju o njoj ili njenom iskrcaju, pod uslovom da u takvom slučaju nije bila niti će biti izdana teretnica i da su uslovi takvog ugovora uvršteni u priznanicu, koja se ne može narednjem prenositi, i u kojoj je ta neprenosivost naznačena.

Svaki na taj način zaključen ugovor imat će potpuni pravni učinak.

Medjutim, ovaj se član ne primjenjuje na redovne trgovačke terete, koji se prevoze u toku redovnog trgovačkog poslovanja, već samo na druge prijevoze, kod kojih priroda i stanje roba koja

se trebaju prevesti, i okolnosti, odredbe i uslovi pod kojima se prijevoz treba vršiti, opravdavaju posebni sporazum.

Čl.7.

Nijedna odredba ove Konvencije ne sprečava vozara ili krcatelja da uvrsti u ugovor sporazume, uslove, rezerve ili oslobodjenja, koji se odnose na obaveze i odgovornosti vozara ili broda za gubitak ili oštećenje robe, ili u vezi sa čuvanjem, staranjem i rukovanjem, prije ukrcaja i poslije iskrcavanja iz broda, kojim se roba prevozi morem.

Čl.8.

Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na prava i obaveze vozara, koja proizlaze iz bilo kojeg zakona koji je na snazi, a koji se odnosi na ograničenje odgovornosti vlasnika pomorskih brodova.

Čl.9.

Novčane jedinice spomenute u ovoj Konvenciji uzimaju se po vrijednosti u zlatu.

One države-ugovornice, u kojima se funta sterlinga ne upotrebljava kao novčana jedinica, pridržavaju pravo, da svote označene u ovoj Konvenciji u funtama sterlinga, pretvore u zaokružene svote prema vlastitom novčanom sistemu.

Domaći zakoni mogu zadržati pravo dužniku da se oslobodi duga plaćanjem u domaćem novcu, prema tečaju koji važi na dan dolaska broda u luku iskrcaja odnosne robe.

Čl.10.

Odredbe ove Konvencije primjenjuju se na sve teretnice izdane u jednoj od država-ugovornica.

Ostalo ispušteno.

ANEX 3

MEĐUNARODNA KONVENCIJA

ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O TERETNICI

Bruxelles 25.VIII.1924

sa izdvojenim tekstovima Protokola 1968 (s lijeve strane - *Italic* slovima) i Protokolom 1979 (s desne strane "script"- slovima).

Čl. 1. HP24

U ovoj Konvenciji slijedeće riječi upotrebljavaju se u navedenom značenju:

- a). "vozar" uključuje vlasnika broda ili naručitelja prijevoza koji sklapa ugovor o prijevozu s krcateljem;
- b). "ugovor o prijevozu" primjenjuje se jedino na onaj ugovor o prijevozu, kod kojeg je izdana teretnica ili slična isprava, koja daje naslov na teret u prijevozu robe morem, a primjenjuje se također na teretnicu ili sličnu ispravu ispostavljenu na osnovu brodarskog ugovora, počevši od časa, kad se odnosi između vozara i imaoća teretnice ravnaju po toj ispravi;
- c). "roba" uključuje dobra, stvari, robu i predmete bilo koje vrste, izuzev žive životinje i teret za koji se u ugovoru o prijevozu navodi da je krcan na palubi i koji se u istinu tako i prevozi;
- d). "brod" označava svaki plovni objekat koji se upotrebljava za prijevoz robe morem;
- e). "prijevoz robe" obuhvaća vrijeme od ukrcanja robe na brod do njenog iskrcavanja s broda.

Čl. 2. HP24

Uz priuzdržaj odredaba čl.6. vozar će kod svih ugovora o prijevozu robe morem u pogledu krcanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe, staranja za nju kao i za njeno iskrcavanje snositi odgovornost i obaveze, a uživat će prava i oslobodjenja koja su niže navedena.

Čl. 3. st.1. HP24

1. Vozar je dužan da upotrijebi prije i na početku putovanja dužnu pažnju:

- a) da učini brod sposobnim za plovidbu;
- b) da brod primjerno opremi i popuni posadom i snabdije zalihama;
- s) da radi preuzimanja, prijevoza i čuvanja robe osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladnjače i ledenice, i sve druge dijelove broda u koje se roba krca.

Čl. 3. st.2. HP24

2. Ukoliko nije u čl.4. drukčije određeno, vozar će uredno i pažljivo krcati, rukovati, slagati, prevoziti i čuvati robu koja se prevozi, starati se za nju kao i vršiti iskrcaj.

Čl. 3. st.3. HP24

3. Nakon preuzimanja robe vozar, zapovjednik ili agent vozara dužan je da krcatelju, na njegov zahtjev, izda teretnicu, koja medju ostalim ima i da sadrži i:

- a). glavne oznake potrebne za utvrđivanje istovjetnosti robe, kako ih je prije početka krcanja pismeno saopćio krcatelj, ukoliko su oznake utisnute ili na drugi način jasno stavljene na nezavijenu robu, ili na sanduke ili omote, u kojima se ta roba nalazi na takav način, da bi u redovnim prilikama ostale čitljive do kraja putovanja;
- b). broj koleta ili komada, ili količinu, ili težinu prema slučaju onako, kako ih je pismeno saopćio krcatelj;
- c). stanje i ostale prilike robe prema vanjskom izgledu.

Ipak nijedan vozar, zapovjednik ili agent vozara neće biti dužan da u teretnicu navede ili spomene oznake, broj, količinu ili težinu, ako ima ozbiljnog razloga da sumnja da ne predstavljaju točno onu robu, koju je uistinu primio, ili ako nema razumne mogućnosti da izvrši provjeru.

Čl. 3. st.4. HP24

4. Takva teretnica stvarat će, dok se protivno ne dokaže, pretpostavku, da je vozar robu preuzeo onako kako je u saglasnosti s točkom 3. a), b) i c) u teretnici opisana.

Čl. 3. st.4 HPV68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1.st.1.

U stavu 4. člana 3. dodaje se slijedeći tekst:

Medjutim, protudokaz nije dopušten kada je teretnica prenesena na trećega koji je u dobroj vjeri.

Čl. 3. st.5. HP24

5. Smatra se, da je krcatelj u času ukrcaja zajamčio vozaru točnost oznake, broja, količine i težine, kako ih je saopćio, pa je dužan da vozaru naknadi sve gubitke, štete i troškove koji nastanu ili proizadju iz netačnosti tih podataka. Pravo vozara na takvu odštetu ne ograničava ni na koji način njegovu odgovornost ili njegove obaveze iz ugovora o prijevozu prema bilo kojoj osobi osim prema krcatelju.

Čl. 3. st.6. HP24

6. (1) Ako obavjest o gubitku ili oštećenju i općoj prirodi tog gubitka ili oštećenja nije pismeno dana vozaru ili njegovom agentu u luci iskrcaja, prije ili u času preuzimanja robe, ili njene predaje na čuvanje osobi ovlaštenoj da joj se po ugovoru o prijevozu izvrši predaja, pretpostavlja se, dok se protivno ne dokaže, da je vozar robu predao onako, kako je opisa-

na u teretnici.

(2) Ako gubitak ili oštećenje nisu uočljivi, obavještenje mora se dati u roku od tri dana od predaje.

(3) Pismeno obavještenje nije potrebno, ako su stranke u času preuzimanja zajednički utvrdile stanje robe.

Čl. 3. st.6.(4) 24

(4). ukinut (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules))

(Odsjek 4). U svakom slučaju, vozar i brod oslobadjaju se svake odgovornosti sa gubitak ili oštećenje ukoliko se tužba ne preda u roku od jedne godine računajući od predaje robe, odnosno dana kada je trebalo da roba bude predana.

Čl. 3. St.6(4) HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1. st.2.

Četvrti odsjek stava 6. člana 3. mijenja se slijedećom odredbom:

Pod rezervom odredaba stava 6 BIS, vozar i brod bit će u svakom slučaju oslobođeni

svake odgovornosti u vezi s robom, osim ako je tužba podignuta u roku od godine dana od dana kada je teret predan ili je trebao biti predan. Taj rok može međjutim, biti produžen sporazumom stranaka postignutim nakon događaja koji je bio povod za tužbu.

U slučaju stvarnog ili pretpostavljenog gubitka ili oštećenja, vozar i primalac olakšat će jedan drugom na svaki razuman način pregled robe i provjeravanje broja koleta.

Čl. 3. St.6.BIS HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1.st.3.

U članu 3. iza stava 6. dodaje se stav 6.BIS koji glasi:

(Stav) 6. BIS Regresne tužbe mogu biti podignute i nakon isteka roka predviđenog u prethodnom stavu, ako su podignute u roku određenom zakonom suda pred kojim se vodi spor. Međutim, taj rok ne može biti kraći od tri mjeseca, računajući od dana kada je osoba koja podiže regresnu tužbu udovoljila odštetnom zahtjevu ili je obavještena o tužbi koja je protiv nje podignuta.

Čl. 3. st.7 HP24

7. Pošto je roba ukrcana, teretnica koju će krcatelju izdati vozar, zapovjednik odnosno agent vozara bit će na zahtjev krcatelja teretnica s naznačenjem "ukrcano", pod uvjetom da krcatelj, ukoliko je prethodno primio neku ispravu koja daje pravo na tu robu, tu ispravu vrati uz izdavanje teretnice "ukrcano". Vozar, zapovjednik odnosno agent može u luci ukrcaja na prvobitno izdanoj ispravi naznačiti ime broda odnosno brodova, u koje je roba ukrcana, kao i datum odnosno datume ukrcaja, i pošto to bude na ispravi naznačeno, smatrat će se, ukoliko sadrži podatke iz čl.3. toč.3. da predstavlja, za svrhu ovog člana - teretnicu s označenjem "ukrcano".

Čl. 3 st.8. HP24

8. Svaka klauzula, pogodba ili sporazum u ugovoru o prijevozu, kojima se vozar ili brod oslobadjaju odgovornosti za gubitak ili oštećenje u vezi s robom nastalo uslijed nepažnje, krivnje

ili neispunjenja dužnosti ili obaveza, iz ovog člana, ili kojima je njihova odgovornost umanjena na drugi način nego što je to propisano u ovoj Konvenciji, bit će ništavi, nepostojeći i bez učinka.

Klauzula kojom se vozaru ustupa korist iz osiguranja, kao i svaka slična klauzula, smatrat će se takvom klauzulom, koja oslobadja vozara od odgovornosti.

Čl. 4. st.1. HP24

1. Ni vozar ni brod neće odgovarati za gubitak ili štetu, koja nastane ili proizidje iz nesposobnosti broda za plovidbu, osim ako do toga nije došlo propustom dužne pažnje, koju je brodar bio dužan da upotrijebi da brod učini sposobnim za plovidbu ili da ga primjerno opremi, popuni posadom i snabdije zaliha- ma, ili da osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladio- nice i ledenice i sve druge dijelove broda u koje se roba krca, tako da budu pripravnici za preuzimanje, prijevoz i čuvanje robe, sve to u suglasnosti s odredbama čl.3. t.1. Svaki put kad je gubitak ili oštećenje nastalo uslijed nesposobnosti broda za plovidbu, teret dokaza o upotrebi dužne pažnje pada na brodara odnosno svaku drugu osobu, koja se poziva na oslobodjenje pre- dvidjeno ovim članom.

Čl. 4. st.2. HP24

2. Ni vozar ni brod nisu odgovorni za gubitak odnosno oštećenje, koje nastane ili proizadje iz:

- a). djela, nepažnje ili propusta zapovjednika, mornara, pilota ili druge osobe u službi vozara, kad se radi o plovidbi ili upravljanju brodom;
 - b). požara, ukoliko nije prouzrokovan djelom ili krivnjom vozara;
 - c). pogibelji, opasnosti ili nezgoda mora ili drugih plov- nih voda;
 - d). više sile;
 - e). ratnog događaja;
 - f). djela javnih neprijatelja;
 - g). naredbe ili mjere prinude vladara, vlasti naroda, ili sudske zapljene;
 - h). karantenskih ograničenja;
 - i). djela ili propusta krcatelja ili vlasnika robe, njego- vog agenta ili predstavnika;
 - j). štrajkova ili općeg otpuštanja s posla ili obustave odnosno ograničenja rada iz bilo kojeg razloga, bilo da su djelomični ili potpuni;
 - k). pobuna i gradjanskih nemira;
-
- l). spasavanja ili pokušaja spasavanja života i dobara na moru;
 - m). umanjena u zapremini ili težini i drugog gubitka

- odnosno oštećenja nastalih uslijed skrivene mane, posebne prirode ili vlastite mane robe;
- n). nedovoljnog pakovanja;
 - o). nedovoljnosti ili neprimjerenosti oznaka;
 - p). skrivenih nedostataka, koji se ne mogu otkriti dužnom pažnjom;
 - q). svakog drugog uzroka, koji ne proizlazi iz djela ili propusta vozaara, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi, no teret dokaza pada na osobu, koja traži da se koristi ovim isključenjem odgovornosti, i ona mora dokazati da ni vlastita krivnja ni djelo vozaara, ni krivnja ni djelo agenta ili osobe u službi vozaara nisu pridonijeli gubitku odnosno oštećenju.

Čl. 4. st.3. HP24

3. Krcatelj ne odgovara za gubitak ili za oštećenje, koje vozar ili brod pretrpi i koji nastanu ili proizadju iz bilo kojeg uzroka, ako o tome nema dijela krivnje ili nepažnje krcatelja, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi.

Čl. 4. st.4. HP24

4. Nikakovo skretanje radi spasavanja ili pokušaja spasavanja života ili dobara na moru, kao ni drugo razumno skretanje ne smatra se kršenjem ove Konvencije ili ugovora o prijevozu, i vozar neće biti odgovoran ni za kakav gubitak ili oštećenje koje odatle proizadje.

Čl. 4. st.5 HP24

(Stav 5. ukinut (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

5. Ni vozar ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni za gubitak ili oštećenje u vezi s robom za svotu, koja prelazi 100 funti sterlinga po koletu ili jedinici, ili odgovarajućim iznosom u nekoj drugoj valuti, osim ako je krcatelj prirodu ili vrijednost robe naznačio prije ukrcaja i ako je ovo očitovanje bilo unijeto u teretnicu.

Ovo očitovanje, ako je unijeto u teretnicu, stvara dok se protivno ne dokaže, pretpostavku, no ona ne vezuje vozaara, koji će je moći pobijati.

Vozar, zapovjednik ili vozarev agent i krcatelj mogu se sporazumjeti o najvišoj svoti različitoj od svote spomenute u ovoj točki, ali ugovorena najviša svota ne smije biti manja od iznosa, koji je gore određen.

Ni vozar ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni za gubitak ili oštećenje u vezi s robom, ako je krcatelj prirodu ili vrijednost robe u teretnicu svjesno krivo očitovao.

Čl. 4. St.5. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.2.

Stav 5. člana 4. ukida se i zamjenjuje slijedećim tekstom:

(Čl.4.st.5.(a) ukinut (Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

a). Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijednost robe prije njenog ukrcaja, pa je ta izjava unijeta u teretnicu ni vozar ni brodar neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje robe ili u vezi s tom robom za iznos veći od 10.000 franaka po koletu ili jedinici tereta ili 30 franaka po kilogramu bruto-težine izgubljene ili oštećene robe, s tim, da se primjenjuje granični iznos koji je viši;

Čl. 4. St.5. (a) SDR79

(Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

Čl. II.

(tj. UKIDA SE TEKST PROTOKOLA 1968 Đ.I.)

Čl.4.st.5 (a) Konvencije mijenja se kako slijedi:

(a) Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijednost robe prije njenog ukrcaja, pa je ta izjava unijeta u teretnicu, ni vozar ni brod neće ni u kom slučaju odgovarati za gubitak ili oštećenje robe

ili u vezi s tom robom za iznos veći od 666,67 obračunskih jedinica po koletu ili jedinici tereta ili 2 obračunske jedinice po kilogramu bruto-težine izgubljene ili

oštećene robe, s tim da se primjenjuje granični iznos koji je viši.

Čl. 4. St.5. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.2. nastavak

- b). Ukupan iznos koji se duguje izračunat će se prema vrijednosti robe u mjestu i u vrijeme kad je roba iskrcana suglasno ugovoru ili u mjestu i u vrijeme kada je trebala biti iskrcana;

Vrijednost robe određuje se prema burzovnoj cijeni, ako takve nema, prema tekućoj tržišnoj cijeni; ako nema ni jedne ni druge prema uobičajenoj vrijednosti robe iste vrsti i kvaliteta;

- c). kada se upotrebi kontejner, paleta ili koje drugo slično sredstvo za grupiranje robe, svako koletu ili jedinica za koje je u teretnici naznačeno da su uključeni u to sredstvo smatrat će se kao jedno koletu ili jedna jedinica u smislu ovog stava. Osim u predviđenom slučaju, to će se sredstvo za grupiranje smatrati kao jedno koletu ili jedna jedinica;

((d) ukinut (Protokol 21.12.1979 -

S.D.R.)

- d). Kao franak uzima se jedinica koja se sastoji od 65,5 miligrama zlata finoće 900/1000. Dan zamjene dosudjenog iznosa u nacionalnu valutu određuje se po zakonu suda pred kojim se spor vodi;

Čl. 4. St. (d) SDR79

(Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

Čl.II.st.2

Čl.4. st.5. (d) Konvencije mijenja se kako slijedi:

(tj. UKIDA SE TEKST PROTOKOLA 1968)

(d) Obračunska jedinica navedena u ovom članu je Posebno pravo vučenja kako ga je definirao Međunarodni monetarni fond. Iznosi navedeni u podstavu (a) ovog stava preračunavaju se u domaću valutu na osnovi vrijednosti te valute na dan utvrđen po pravu suda koji raspravlja spor. Vrijednost valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja je članica Međunarodnog monetarnog fonda obračunava se prema metodi vrijednosti koju na dan koji je u pitanju primjenjuje Međunarodni monetarni fond za vlastite operacije i transakcije. Vrijednost domaće valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja nije članica Međunarodnog monetarnog fonda, obračunava se na način koji odredi ta država.

Medjutim država koja nije članica Međunarodnog monetarnog fonda i čije pravo ne dopušta primjenu određaba iz prethodnih rečenica može, u trenutku ratifikacije ili

pristupanja, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, izjaviti da se granice odgovornosti predviđene u ovoj Konvenciji, koje treba primjeniti na njezinom području utvrđuju kako slijedi:

- (i) u pogledu iznosa od 666,67 obračunskih jedinica spomenutih u podstavu (a) st.5. ovoga člana, 10.000 novčanih jedinica;
- (ii) u pogledu iznosa od 2 obračunske jedinice spomenute u podstavu (a) st.5. ovoga člana, 30 novčanih jedinica.

Novčana jedinica na koju se odnose prethodne rečenice

odgovara 65,5 miligrama zlata finoće 900 tisućnina. Pretvaranje iznosa određenih u toj rečenici u domaću valutu vrši se prema pravu te države. Obračun i pretvaranje navedeni u prethodnim rečenicama vrše se na način da se u domaćoj valuti te države izrazi što je moguće ista stvarna vrijednost za iznose u podstavu (a) st.5. ovoga člana kao i ona izražena u obračunskoj jedinici.

Države obavještavaju depozitara o načinu ili o rezultatu preračunavanja (pretvaranja) prema pojedinom slučaju prilikom deponiranja isprave o ratifikaciji ili pristupanju i kadgod postoji promjena u bilo kojem slučaju.

Čl. 4. St.5. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.2.

NASTAVAK

- e). Ni vozar ni brod ne mogu se koristiti povlasticom ograničenja odgovornosti iz ovog stava ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom vozara počinjenom bilo u namjeri da se izazove šteta, bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga mogla proizaći šteta;
- f). Izjava spomenuta u točki a). ovog člana, unijeta u teretnicu, stvara predmjevu, dok se ne dokaže protivno, ali ona ne obavezuje vozara koji ju može pobijati;
- g). Sporazumom između vozara, zapovjednika ili agenta vozara i krcatelja, mogu se odrediti i drugi najviši iznosi, različiti od iznosa određje-

nih u točki a). ovog člana, pod uvjetom da taj ugovoreni najviši iznos ne bude manji od odgovarajućeg najvišeg iznosa iz te točke;

- h) Ni vozar ni brod neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje prouzročeno robi ili koje se na nju odnosi, ako je krcatelj svijesno dao lažnu izjavu o vrsti i vrijednosti robe.

Čl. 4 st.6. HP24

6. Upaljivu, eksplozivnu ili opasnu robu, na čije krcanje vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent ne bi bili pristali da su znali za njenu prirodu odnosno svojstvo, može vozar u svako doba i prije iskrcaja bilo gdje istovariti ili uništiti odnosno

učiniti je neškodljivom, bez obaveze na odštetu, a krcatelj ove robe bit će odgovoran za svaku štetu i troškove, koji posredno ili neposredno nastanu ili proizadju uslijed njihovog ukrcaja. Ako bi neka roba te vrste, koja je ukrcana sa znanjem i pristankom vozača, postala opasna po brod ili teret, nju će vozač isto tako moći iskrcati ili uništiti odnosno učiniti je naškodljivom i da za to ne odgovara, osim s naslova zajedničke havarije, ako bi je bilo.

Čl. 4 BIS HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.3.

Između članova 4. i 5. konvencije, uvrštava se član 4. BIS, koji glasi:

Čl. 4 BIS

1. Oslobodjenja i ograničenja predviđena ovom konvencijom primjenjuju se na sve tužbe protiv vozača za naknadu gubitaka ili oštećenja robe koja je predmet ugovora o prijevozu, bilo da se tužba zasniva na ugovornoj ili vanugovornoj odgovornosti.

2. Ako je tužba podignuta protiv vozačeva službenika, taj će se službenik moći koristiti oslobodjenjima i ograničenjima odgo-

vornosti na koje se može pozivati vozač u smislu ove konvencije.

3. Ukupni iznos kojim se terete vozač i njegovi službenici neće ni u kom slučaju preći granični iznos predviđen ovom konvencijom.

4. Međutim, službenik se ne može koristiti ovlaštenjima iz odredaba ovoga člana ako se dokaže da je šteta prouzročena

djelom ili propustom tog službenika počinjenim u namjeri da se izazove šteta bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga vjerojatno mogla proizaći šteta.

Čl. 5. HP24

Vozar se može odreći svih ili jednog dijela svojih prava i oslobodjenja ili povećati svoju odgovornost i obaveze predviđene ovom Konvencijom s tim da ovo odricanje odnosno povećanje bude uneseno u teretnicu, koja se izdaje krcatelju. Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na brodarske ugovore, no ako su bile izdane teretnice u slučaju kad postoji brodarski ugovor, one se podvrgavaju uslovima ove Konvencije. Ni za jednu odredbu ovih pravila neće se smatrati da sprečava unošenje u teretnicu bilo koje dozvoljene odredbe u pogledu zajedničke havarije.

Čl. 6. HP24

Čl.6.

Bez obzira na odredbe prethodnih članova, vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent kao i krcatelj, mogu u pogledu bilo koje određene robe, sklopiti ugovor sa bilo kakvim uslovima, koji se tiču odgovornosti i obaveza vozara za ovu robu, kao i prava i oslobodjenja vozara u pogledu te iste robe, ili njegovih obaveza u odnosu na sposobnosti broda za plovidbu - ukoliko pogodba nije protivna javnom poretku - ili staranja i pažnje osoba, koje su u njegovoj službi ili njegovih agenata u pogledu ukrcavanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe prevezene morem, staranju o njoj ili njenom iskrcanju, pod uslovom da u takvom slučaju nije bila niti će biti izdana teretnica i da su uslovi takvog ugovora uvršteni u priznanicu, koja se ne može narednjem prenositi, i u kojoj je ta neprenosivost naznačena.

Svaki na taj način zaključen ugovor imat će potpuni pravni učinak.

Medjutim, ovaj se član ne primjenjuje na redovne trgovačke

terete, koji se prevoze u toku redovnog trgovačkog poslovanja, već samo na druge prijevoze, kod kojih priroda i stanje roba koja se trebaju prevesti, i okolnosti, odredbe i uslovi pod kojima se prijevoz treba vršiti, opravdavaju posebni sporazum.

Čl. 7. HP24

Nijedna odredba ove Konvencije ne sprečava vozara ili krca-
telja da uvrsti u ugovor sporazume, uslove, rezerve ili oslobod-
jenja, koji se odnose na obaveze i odgovornosti vozara ili broda
za gubitak ili oštećenje robe, ili u vezi sa čuvanjem, staranjem
i rukovanjem, prije ukrcaja i poslije iskrcavanja iz broda, kojim
se roba prevozi morem.

Čl. 8. HP24

Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na prava i
obaveze vozara, koja proizlaze iz bilo kojeg zakona koji je na
snazi, a koji se odnosi na ograničenje odgovornosti vlasnika
pomorskih brodova.

Čl. 9. HP24

Čl.9.

(Čl.9. ukinut i zamjenjen (Protokol 23.2.1968 - Visby
Rules))

Novčane jedinice spomenute u ovoj Konvenciji uzimaju se po
vrijednosti u zlatu.

One države-ugovornice, u kojima se funta sterlinga ne up-
otrebljava kao novčana jedinica, pridržavaju pravo, da svote
označene u ovoj Konvenciji u funtama sterlinga, pretvore u zaok-
ružene svote prema vlastitom novčanom sistemu.

Domaći zakoni mogu zadržati pravo dužniku da se oslobodi duga
plaćanjem u domaćem novcu, prema tečaju koji važi na dan dolaska
broda u luku iskrcaja odnosno robe.

Čl. 9. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.4.

Član 9 konvencije zamjenjuje se
slijedećom odredbom:

Ova konvencija ne dira u odredbe međunarodnih konvencija ili nacionalnih zakona o odgovornosti sa nuklearne štete.

Čl. 10. HP24

Čl.10. ukinut i zamjenjen (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Odredbe ove Konvencije primjenjuju se na sve teretnice izdane u jednoj od država-ugovornica.

Čl. 10. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.5.

Član 10 konvencije zamjenjuje se sljedećom odredbom:

Odredbe ove konvencije primjenjivat će se na sve teretnice koje se odnose na prijevoz robe između luka dviju različitih država kada je:

- a). teretnica izdana u državi ugovornici
- b). prijevoz robe započeo u luci države ugovornice
- c). teretnicom predviđeno da se ugovor ravna po odredbama ove konvencije ili zakonodavstva koje te odredbe primjenjuje, odnosno daje im snagu, bez obzira na državnu pripadnost broda, vozara, krcatelja, primaoca ili bilo koje druge zainteresirane osobe.

Svaka će država ugovornica primjenjivati odredbe ove konvencije na spomenute teretnice.

Ovaj član ne dira u pravo države ugovornice da primjeni odredbe ove konvencije na teretnice koje nisu obuhvaćene prethodnim stavovima.

Ostalo ispušteno. Vidi tekstove na francuskom i engleskom jeziku.

ANEX 3

MEĐUNARODNA KONVENCIJA

ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O TERETNICI

Bruxelles 25.VIII.1924

sa izdvojenim tekstovima Protokola 1968 (s lijeve strane - *Italic* slovima) i Protokolom 1979 (s desne strane "script"- slovima).

Čl. 1. HP24

U ovoj Konvenciji slijedeće riječi upotrebljavaju se u navedenom značenju:

- a). "vozar" uključuje vlasnika broda ili naručitelja prijevoza koji sklapa ugovor o prijevozu s krcateljem;
- b). "ugovor o prijevozu" primjenjuje se jedino na onaj ugovor o prijevozu, kod kojeg je izdana teretnica ili slična isprava, koja daje naslov na teret u prijevozu robe morem, a primjenjuje se takodjer na teretnicu ili sličnu ispravu ispostavljenu na osnovu brodarskog ugovora, počevši od časa, kad se odnosi između vozara i imaoaca teretnice ravnaju po toj ispravi;
- c). "roba" uključuje dobra, stvari, robu i predmete bilo koje vrste, izuzev žive životinje i teret za koji se u ugovoru o prijevozu navodi da je krcan na palubi i koji se u istinu tako i prevozi;
- d). "brod" označava svaki plovni objekat koji se upotrebljava za prijevoz robe morem;
- e). "prijevoz robe" obuhvaća vrijeme od ukrcanja robe na brod do njenog iskrcavanja s broda.

Čl. 2. HP24

Uz priuzdržaj odredaba čl.6. vozar će kod svih ugovora o prijevozu robe morem u pogledu krcanja, rukovanja, slaganja,

prijevoza, čuvanja robe, staranja za nju kao i za njeno iskrcavanje snositi odgovornost i obaveze, a uživati će prava i oslobodjenja koja su niže navedena.

Čl. 3. st.1. HP24

1. Vozar je dužan da upotrijebi prije i na početku putovanja dužnu pažnju:

- a) da učini brod sposobnim za plovidbu;
- b) da brod primjerno opremi i popuni posadom i snabdije zalihama;
- s) da radi preuzimanja, prijevoza i čuvanja robe osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladnjače i ledenice, i sve druge dijelove broda u koje se roba krca.

Čl. 3. st.2. HP24

2. Ukoliko nije u čl.4. drukčije određeno, vozar će uredno i pažljivo krcati, rukovati, slagati, prevoziti i čuvati robu koja se prevozi, starati se za nju kao i vršiti iskrcaj.

Čl. 3. st.3. HP24

3. Nakon preuzimanja robe vozar, zapovjednik ili agent vozara dužan je da krcatelju, na njegov zahtjev, izda teretnicu, koja među ostalim ima i da sadrži i:

- a). glavne oznake potrebne za utvrđivanje istovjetnosti robe, kako ih je prije početka krcanja pismeno saopćio krcatelj, ukoliko su oznake utisnute ili na drugi način jasno stavljene na nezavijenu robu, ili na sanduke ili omote, u kojima se ta roba nalazi na takav način, da bi u redovnim prilikama ostale čitljive do kraja putovanja;
- b). broj koleta ili komada, ili količinu, ili težinu prema slučaju onako, kako ih je pismeno saopćio krcatelj;
- c). stanje i ostale prilike robe prema vanjskom izgledu.

Ipak nijedan vozar, zapovjednik ili agent vozara neće biti dužan da u teretnicu navede ili spomene oznake, broj, količinu ili težinu, ako ima ozbiljnog razloga da sumnja da ne predstavljaju točno onu robu, koju je uistinu primio, ili ako nema razumne mogućnosti da izvrši provjeru.

Čl. 3. st.4. HP24

4. Takva teretnica stvarat će, dok se protivno ne dokaže, pretpostavku, da je vozar robu preuzeo onako kako je u saglasnosti s točkom 3. a), b) i c) u teretnici opisana.

Čl. 3. st.4 HPV68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1.st.1.

U stavu 4. člana 3. dodaje se slijedeći tekst:

Medjutim, protudokaz nije dopušten kada je teretnica prenesena na trećega koji je u dobroj vjeri.

Čl. 3. st.5. HP24

5. Smatra se, da je krcatelj u času ukrcaja zajamčio vozaru točnost oznake, broja, količine i težine, kako ih je saopćio, pa je dužan da vozaru naknadi sve gubitke, štete i troškove koji nastanu ili proizadju iz netačnosti tih podataka. Pravo vozara na takvu odštetu ne ograničava ni na koji način njegovu odgovornost ili njegove obaveze iz ugovora o prijevozu prema bilo kojoj osobi osim prema krcatelju.

Čl. 3. st.6. HP24

6. Ako obavjest o gubitku ili oštećenju i općoj prirodi tog gubitka ili oštećenja nije pismeno dana vozaru ili njegovom agentu u luci iskrcaja, prije ili u času preuzimanja robe, ili njene predaje na čuvanje osobi ovlaštenoj da joj se po ugovoru o prijevozu izvrši predaja, pretpostavlja se, dok se protivno ne dokaže, da je vozar robu predao onako, kako je opisana u teretnici.

Ako gubitak ili oštećenje nisu uočljivi, obavještenje mora se dati u roku od tri dana od predaje.

Pismeno obavještenje nije potrebno, ako su stranke u

času preuzimanja zajednički utvrdile stanje robe.

Čl. 3. st.6.(4) 24

Odsjek 4. ukinut (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules))

(Odsjek 4). U svakom slučaju, vozar i brod oslobadjaju se svake odgovornosti sa gubitak ili oštećenje ukoliko se tužba ne preda u roku od jedne godine računajući od predaje robe, odnosno dana kada je trebalo da roba bude predana.

Čl. 3. St.6(4) HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1. st.2.

Četvrti odsjek stava 6. člana 3. mijenja se slijedećom odredbom:

Pod rezervom odredaba stava 6 BIS, vozar i brod bit će u svakom slučaju oslobođeni svake odgovornosti u vezi s robom, osim ako je tužba podignuta u roku od godine dana od dana kada je teret predan ili je trebao biti predan. Taj rok može međjutim, biti produžen sporazumom stranaka postignutim nakon događaja koji je bio povod za tužbu.

U slučaju stvarnog ili pretpostavljenog gubitka ili oštećenja, vozar i primalac olakšat će jedan drugom na svaki razuman način pregled robe i provjeravanje broja koleta.

Čl. 3. St.6.BIS HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1.st.3.

U članu 3. iza stava 6. dodaje se stav 6.BIS koji glasi:

(Stav) 6. BIS Regresne tužbe mogu biti

podignute i nakon isteka roka previdjenog u prethodnom stavu, ako su podignute u roku određenom zakonom suda pred kojim se vodi spor. Međutim, taj rok ne može biti kraći od tri mjeseca, računajući od dana kada je osoba koja podiže regresnu tužbu udovoljila odštetnom zahtjevu ili je obavještena o tužbi koja je protiv nje podignuta.

Čl. 3. st.7 HP24

7. Pošto je roba ukrcana, teretnica koju će krcatelju izdati vozar, zapovjednik odnosno agent vozara bit će na zahtjev krcatelja teretnica s naznačenjem "ukrcano", pod uvjetom da krcatelj, ukoliko je prethodno primio neku ispravu koja daje pravo na tu robu, tu ispravu vrati uz izdavanje teretnice "ukrcano". Vozar, zapovjednik odnosno agent može u luci ukrcaja na prvobitno izdanoj ispravi naznačiti ime broda odnosno brodova, u koje je roba ukrcana, kao i datum odnosno datume ukrcaja, i pošto to

bude na ispravi naznačeno, smatrat će se, ukoliko sadrži podatke iz čl.3. toč.3. da predstavlja, za svrhu ovog člana - teretnicu s označenjem "ukrcano".

Čl. 3 st.8. HP24

8. Svaka klauzula, pogodba ili sporazum u ugovoru o prijevozu, kojima se vozar ili brod oslobadjaju odgovornosti za gubitak ili oštećenje u vezi s robom nastalo uslijed nepažnje, krivnje ili neispunjenja dužnosti ili obaveza, iz ovog člana, ili kojima je njihova odgovornost umanjena na drugi način nego što je to propisano u ovoj Konvenciji, bit će ništavi, nepostojeći i bez učinka.

Klauzula kojom se vozaru ustupa korist iz osiguranja, kao i svaka slična klauzula, smatrat će se takvom klauzulom, koja oslobadja vozara od odgovornosti.

Čl. 4. st.1. HP24

1. Ni vozar ni brod neće odgovarati za gubitak ili štetu, koja nastane ili proizidje iz nesposobnosti broda za plovidbu, osim ako do toga nije došlo propustom dužne pažnje, koju je

brodar bio dužan da upotrijebi da brod učini sposobnim za plovidbu ili da ga primjerno opremi, popuni posadom i snabdije zaliha-
ma, ili da osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladio-
nice i ledenice i sve druge dijelove broda u koje se roba krca,
tako da budu pripravnici za preuzimanje, prijevoz i čuvanje robe,
sve to u suglasnosti s odredbama čl.3. t.1. Svaki put kad je
gubitak ili oštećenje nastalo uslijed nesposobnosti broda za
plovidbu, teret dokaza o upotrebi dužne pažnje pada na brodara
odnosno svaku drugu osobu, koja se poziva na oslobodjenje pre-
dvidjeno ovim članom.

Čl. 4. st.2. HP24

2. Ni vozar ni brod nisu odgovorni za gubitak odnosno
oštećenje, koje nastane ili proizadje iz:

- a). djela, nepažnje ili propusta zapovjednika, mornara,
pilota ili druge osobe u službi vozara, kad se radi o
plovidbi ili upravljanju brodom;
- b). požara, ukoliko nije prouzrokovan djelom ili krivnjom
vozara;
- c). pogibelji, opasnosti ili nezgoda mora ili drugih plov-
nih voda;
- d). više sile;
- e). ratnog događaja;

- f). djela javnih neprijatelja;
- g). naredbe ili mjere prinude vladara, vlasti naroda, ili
sudske zapljene;
- h). karantenskih ograničenja;
- i). djela ili propusta krcatelja ili vlasnika robe, njego-
vog agenta ili predstavnika;
- j). štrajkova ili općeg otpuštanja s posla ili obustave
odnosno ograničenja rada iz bilo kojeg razloga, bilo da
su djelomični ili potpuni;
- k). pobuna i gradjanskih nemira;
- l). spasavanja ili pokušaja spasavanja života i dobara na
moru;
- m). umanjenja u zapremini ili težini i drugog gubitka
odnosno oštećenja nastalih uslijed skrivene mane,
posebne prirode ili vlastite mane robe;
- n). nedovoljnog pakovanja;
- o). nedovoljnosti ili neprimjerenosti oznaka;
- p). skrivenih nedostataka, koji se ne mogu otkriti dužnom

- pažnjom;
- q). svakog drugog uzroka, koji ne proizlazi iz djela ili propusta vozača, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi, no teret dokaza pada na osobu, koja traži da se koristi ovim isključenjem odgovornosti, i ona mora dokazati da ni vlastita krivnja ni djelo vozača, ni krivnja ni djelo agenta ili osobe u službi vozača nisu pridonijeli gubitku odnosno oštećenju.

Čl. 4. st.3. HP24

3. Krcatelj ne odgovara za gubitak ili za oštećenje, koje vozač ili brod pretrpi i koji nastanu ili proizadju iz bilo kojeg uzroka, ako o tome nema dijela krivnje ili nepažnje krcatelja, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi.

Čl. 4. st.4. HP24

4. Nikakovo skretanje radi spasavanja ili pokušaja spasavanja života ili dobara na moru, kao ni drugo razumno skretanje ne smatra se kršenjem ove Konvencije ili ugovora o prijevozu, i vozač neće biti odgovoran ni za kakav gubitak ili oštećenje koje odatle proizadje.

Čl. 4. st.5 HP24

(Stav 5. ukinut (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

5. Ni vozač ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni za gubitak ili oštećenje u vezi s robom za svotu, koja prelazi 100 funti sterlinga po koletu ili jedinici, ili odgovarajućim

iznosom u nekoj drugoj valuti, osim ako je krcatelj prirodu ili vrijednost robe naznačio prije ukrcanja i ako je ovo očitovanje bilo unijeto u teretnicu.

Ovo očitovanje, ako je unijeto u teretnicu, stvara dok se protivno ne dokaže, pretpostavku, no ona ne vezuje vozača, koji će je moći pobijati.

Vozač, zapovjednik ili vozačev agent i krcatelj mogu se sporazumjeti o najvišoj svoti različitoj od svote spomenute u ovoj točki, ali ugovorena najviša svota ne smije biti manja od iznosa, koji je gore odredjen.

Ni vozač ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni

za gubitak ili oštećenje u vezi s robom, ako je krcatelj prirodu ili vrijednost robe u teretnicu svjesno krivo očitovao.

Čl. 4. St.5. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.2.

Stav 5. člana 4. ukida se i zamjenjuje slijedećim tekstom:

(Čl.4.st.5.(a) ukinut (Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

a). Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijednost robe prije njenog ukrcaja, pa je ta izjava unijeta u teretnicu ni vozar ni brodar neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje robe ili u vezi s tom robom za iznos veći od 10.000 franaka po koletu ili jedinici tereta ili 30 franaka po kilogramu bruto-težine izgubljene ili oštećene robe, s tim, da se primjenjuje granični iznos koji je viši;

Čl. 4. St.5. (a) SDR79

(Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

Čl. II.

Čl.4.st.5 (a) Konvencije mijenja se kako slijedi:

(a) Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijednost robe

prije njenog ukrcaja, pa je ta izjava unijeta u teretnicu, ni vozar ni brod neće ni u kom slučaju odgovarati za gubitak ili oštećenje robe

ili u vezi s tom robom za iznos veći od 666,67 obračunskih jedinica po koletu ili jedinici tereta ili 2 obračunske jedinice po kilogramu bruto-težine izgubljene ili oštećene robe, s tim da se primjenjuje granični iznos koji je viši.

Čl. 4. St.5. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.2. nastavak

b). Ukupan iznos koji se duguje izračunat će se prema vrijednosti robe u mjestu i u vrijeme kad je roba iskrcana suglasno ugovoru ili u mjestu i u vrijeme kada je trebala biti iskrcana;

Vrijednost robe određuje se prema burzovnoj cijeni, ako takve nema, prema tekućoj tržišnoj cijeni; ako nema ni jedne ni druge prema uobičajenoj vrijednosti robe iste vrsti i kvaliteta;

c). kada se upotrebi kontejner, paleta ili koje drugo slično sredstvo za grupiranje robe, svako koletu ili jedinica za koje je u teretnici naznačeno da su uključeni u to sredstvo smatrat će se kao jedno koletu ili jedna jedinica u smislu ovog stava. Osim u predviđenom slučaju, to će se sredstvo za grupiranje smatrati kao jedno koletu ili jedna jedinica;

((d) ukinut (Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

d). Kao franak uzima se jedinica koja se

sastoji od 65,5 miligrama zlata
finoće 900/1000. Dan zamjene dosud-
jenog iznosa u nacionalnu valutu
odredjuje se po zakonu suda pred
kojim se spor vodi;

Čl. 4. St. (d) SDR79

(Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

Čl.II.st.2

Čl.4. st.5. (d) Konvencije mijenja
se kako slijedi:

(d) Obračunska jedinica navedena u ovom članu je Posebno pravo vučenja kako ga je definirao Medjunarodni monetarni fond. Iznosi navedeni u podstavu (a) ovog stava preračunavaju se u domaću valutu na osnovi vrijednosti te valute na dan utvrdjen po pravu suda koji raspravlja spor. Vrijednost valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja je članica Medjunarodnog monetarnog fonda obračunava se prema metodi vrijednosti koju na dan koji je u pitanju primjenjuje Medjunarodni monetarni fond za vlastite operacije i transakcije. Vrijednost domaće valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja nije članica Medjunarodnog monetarnog fonda, obračunava se na način koji odredi ta država.

Medjutim država koja nije članica Medjunarodnog monetarnog fonda i čije pravo ne dopušta primjenu odredaba iz prethodnih rečenica može, u trenutku ratifikacije ili pristupanja, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, izjaviti da se granice odgovornosti predvidjene u ovoj Konvenciji, koje treba primjeniti na njezinom području

utvrđuju kako slijedi:

- (i) u pogledu iznosa od 666,67 obračunskih jedinica spomenutih u podstavu (a)

st.5. ovoga člana, 10.000 novčanih jedinica;

- (ii) u pogledu iznosa od 2 obračunske jedinice spomenute u podstavu (a) st.5. ovoga člana, 30 novčanih jedinica.

Novčana jedinica na koju se odnose prethodne rečenice odgovara 65,5 miligrama zlata finoće 900 tisućnina. Pretvaranje iznosa određenih u toj rečenici u domaću valutu vrši se prema pravu te države. Obračun i pretvaranje navedeni u prethodnim rečenicama vrše se na način da se u domaćoj valuti te države izrazi što je moguće ista stvarna vrijednost za iznose u podstavu (a) st.5. ovoga člana kao i ona izražena u obračunskoj jedinici.

Države obavještavaju depozitara o načinu ili o rezultatu preračunavanja (pretvaranja) prema pojedinom slučaju prilikom deponiranja isprave o ratifikaciji ili pristupanju i kadgod postoji promjena u bilo kojem slučaju.

Čl. 4. St.5. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.2.

NASTAVAK

e). Ni vozar ni brod ne mogu se koristiti povlasticom ograničenja odgovornosti iz ovog stava ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom vozara počinjenom bilo u namjeri da se izazove šteta, bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga mogla

proizaći šteta;

f). Izjava spomenuta u točki a). ovog člana, unijeta u teretnicu, stvara predmjevu, dok se ne dokaže protivno, ali ona ne obavezuje vozara koji ju može pobijati;

g). Sporazumom između vozara, zapovjednika ili agenta vozara i krcatelja, mogu se odrediti i drugi najviši iznosi, različiti od iznosa određenih u točki a). ovog člana, pod uvjetom da taj ugovoreni najviši iznos ne bude manji od odgovarajućeg najvišeg iznosa iz te točke;

h) Ni vozar ni brod neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje prouzročeno robi ili koje se na nju odnosi, ako je krcatelj svijesno dao lažnu izjavu o vrsti i vrijednosti robe.

Čl. 4 st.6. HP24

6. Upaljivu, eksplozivnu ili opasnu robu, na čije krcanje vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent ne bi bili pristali da su znali za njenu prirodu odnosno svojstvo, može vozar u svako doba i prije iskrcaja bilo gdje istovariti ili uništiti odnosno učiniti je neškodljivom, bez obaveze na odštetu, a krcatelj ove robe bit će odgovoran za svaku štetu i troškove, koji posredno ili neposredno nastanu ili proizadju uslijed njihovog ukrcaja. Ako bi neka roba te vrste, koja je ukrcana sa znanjem i pristankom vozara, postala opasna po brod ili teret, nju će vozar isto

tako moći iskrcati ili uništiti odnosno učiniti je naškodljivom i da za to ne odgovara, osim s naslova zajedničke havarije, ako bi je bilo.

Čl. 4 BIS HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.3.

Između članova 4. i 5. konvencije, uvrštava se član 4. BIS, koji glasi:

Čl. 4 BIS

1. Oslobodjenja i ograničenja predviđena ovom konvencijom primjenjuju se na sve tužbe protiv vozara za naknadu gubitaka ili oštećenja robe koja je predmet ugovora o prijevozu, bilo da se tužba zasniva na ugovornoj ili vanugovornoj odgovornosti.

2. Ako je tužba podignuta protiv vozareva službenika, taj će se službenik moći koristiti oslobodjenjima i ograničenjima odgovornosti na koje se može pozivati vozar u smislu ove konvencije.

3. Ukupni iznos kojim se terete vozar i njegovi službenici neće ni u kom slučaju preći granični iznos predviđen ovom konvencijom.

4. Međutim, službenik se ne može koristiti ovlaštenjima iz odredaba ovoga člana ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom tog službenika počinjenim u namjeri da se izazove šteta bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga vjerojatno mogla proizaći šteta.

Čl. 5. HP24

Vozar se može odreći svih ili jednog dijela svojih prava i oslobodjenja ili povećati svoju odgovornost i obaveze predviđene ovom Konvencijom s tim da ovo odricanje odnosno povećanje bude uneseno u teretnicu, koja se izdaje krcatelju. Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na brodarske ugovore, no ako su bile izdane teretnice u slučaju kad postoji brodarski ugovor, one se podvrgavaju uslovima ove Konvencije. Ni za jednu odredbu ovih pravila neće se smatrati da sprečava unošenje u teretnicu bilo koje dozvoljene odredbe u pogledu zajedničke havarije.

Čl. 6. HP24

Čl.6.

Bez obzira na odredbe prethodnih članova, vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent kao i krcatelj, mogu u pogledu bilo koje određene robe, sklopiti ugovor sa bilo kakvim uslovima, koji se tiču odgovornosti i obaveza vozara za ovu robu, kao i prava i oslobodjenja vozara u pogledu te iste robe, ili njegovih obaveza u odnosu na sposobnosti broda za plovidbu - ukoliko pogodba nije

protivna javnom poretku - ili staranja i pažnje osoba, koje su u njegovoj službi ili njegovih agenata u pogledu ukrcavanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe prevezene morem, staranju o njoj ili njenom iskrcaju, pod uslovom da u takvom slučaju nije bila niti će biti izdana teretnica i da su uslovi takvog ugovora uvršteni u priznanicu, koja se ne može narednjem prenositi, i u kojoj je ta neprenosivost naznačena.

Svaki na taj način zaključen ugovor imat će potpuni pravni učinak.

Medjutim, ovaj se član ne primjenjuje na redovne trgovačke terete, koji se prevoze u toku redovnog trgovačkog poslovanja, već samo na druge prijevoze, kod kojih priroda i stanje roba koja se trebaju prevesti, i okolnosti, odredbe i uslovi pod kojima se prijevoz treba vršiti, opravdavaju posebni sporazum.

Čl. 7. HP24

Nijedna odredba ove Konvencije ne sprečava vozara ili krca-
telja da uvrsti u ugovor sporazume, uslove, rezerve ili oslobod-
jenja, koji se odnose na obaveze i odgovornosti vozara ili broda
za gubitak ili oštećenje robe, ili u vezi sa čuvanjem, staranjem
i rukovanjem, prije ukrcaja i poslije iskrcavanja iz broda, kojim
se roba prevozi morem.

Čl. 8. HP24

Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na prava i
obaveze vozara, koja proizlaze iz bilo kojeg zakona koji je na
snazi, a koji se odnosi na ograničenje odgovornosti vlasnika
pomorskih brodova.

Čl. 9. HP24

Čl.9.

(Čl.9. ukinut i zamjenjen (Protokol 23.2.1968 - Visby
Rules))

Novčane jedinice spomenute u ovoj Konvenciji uzimaju se po
vrijednosti u zlatu.

One države-ugovornice, u kojima se funta sterlinga ne up-
otrebljava kao novčana jedinica, pridržavaju pravo, da svote
označene u ovoj Konvenciji u funtama sterlinga, pretvore u zaok-
ružene svote prema vlastitom novčanom sistemu.

Domaći zakoni mogu zadržati pravo dužniku da se osobodi duga
plaćanjem u domaćem novcu, prema tečaju koji važi na dan dolaska
broda u luku iskrcaja odnosno robe.

Čl. 9. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.4.

Član 9 konvencije zamjenjuje se
sljedećom odredbom:

Ova konvencija ne dira u odredbe medju-
narodnih konvencija ili nacionalnih zakona

o odgovornosti sa nuklearne štete.

Čl. 10. HP24

Čl.10. ukinut i zamjenjen (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Odredbe ove Konvencije primjenjuju se na sve teretnice izdane u jednoj od država-ugovornica.

Čl. 10. HVP68

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.5.

Član 10 konvencije zamjenjuje se sljedećom odredbom:

Odredbe ove konvencije primjenjivat će se na sve teretnice koje se odnose na prijevoz robe između luka dviju različitih država kada je:

- a). teretnica izdana u državi ugovornici
- b). prijevoz robe započeo u luci države ugovornice
- c). teretnicom predviđeno da se ugovor ravna po odredbama ove konvencije ili zakonodavstva koje te odredbe primjenjuje, odnosno daje im snagu, bez obzira na državnu pripadnost broda, vozara, kreatora, primaoca ili bilo koje druge zainteresirane osobe.

Svaka će država ugovornica primjenjivati odredbe ove konvencije na spomenute teret-

nice.

Ovaj član ne dira u pravo države ugovornice da primjeni odredbe ove konvencije na teretnice koje nisu obuhvaćene prethodnim stavovima.

Ostalo ispušteno.

ANEX 4

INDEX HAŠKIH PRAVILA 1924 sa PROTOKOLOM 1968 i PROTOKOLOM 1979

UPUTA

Brojevi označuju članove, u zagradama stavove i točke

Dodatak HVP68 uz naprijed navedene brojeve označuje
Protokol 1968

Dodatak SDR79 uz naprijed navedene brojeve označuje
Protokol 1979

Agent, 3(3), 3(6), 3(7), Datum, 3(7)
4(2)(i), 4(2)(q), 4(3), Definirati, 4(5)(D)SDR79
4(5)(3), 4(5)(g)HVP68, Deponiranje, 4(5)(D)SDR79
4(6), 6 Depozitar, 4(5)(D)SDR79
Ambalaža, vidi Pakovanje Devijacija: vidi : Skretanje
Dio, 3, 4(1), 4(3), 5(1)
Brod, 1(a), 1(d), 1(e), 3, Djelo, 4(2)(a), 4(2)(f),
3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 4(2)(i), 4(2)(q)
3(7), 3(8), 4(1), 4(2), Djelomični, 4(2)(j)
4(2)(a), 4(3), 4(5), Dobro, 1(c), 4(2)(l), 4(4)
4(5)(4), 4(5)(a)SDR79, Dogadjaj, 3(6)(4)HVP68,
4(5)(e)HVP68, 4(2)(e)
4(5)(h)HVP68, 4(6), Dokaz, 4(1), 4(2)(q)
6, 7, 8, 9, 10HVP68, Dokazati, 3(4), 3(6),
Brodar, 4(1), 4(5)(a)HVP68 4(2)(q), 4(5)(2),
Brodarski, 1(b), 5(1) 4(5)(e)HVP68,
Broj, 3(3), 3(5), 3(6) 4(5)(f)HVP68, 4-BIS4

Bruto-težina, 4(5)(a)HVP68, Dolazak, 9
4(5)(a)SDR79 Domaći, 4(5)(D)SDR79, 9
Burzovni, 4(5)(B)HVP68 Dopuštati, 4(5)(D)SDR79
Dopušten, 3(4)HVP68
Cijena, 4(5)(B)HVP68 Dosudjen, 4(5)(D)HVP68
Dovesti, 3, 4(1)
Čitljiv, 3(3) Dozvoljen, 5(2)
Članica, 4(5)(D)SDR79 Dozvoljena klauzula 7,
Čuvanje, 2, 3, 3(6), 4(1), Država, 4(5)(D)SDR79,
6, 7 10HVP68
Država-ugovornica, 9, 10
Čuvati, 3(2) Državni, 10HVP68
Čuvanje, 2, 3, 3(6), 4(1), Dug, 9
6, 7 Dugovati, 4(5)(B)HVP68

Dužan, 3, 3(3), 3(5), 4(1), Izdati, 3(3)
4(2)(p) Izdavati, 5(1)
Dužnik, 9 Izdan, 1(b), 3(7), 5(1), 6,
Dužnost, 3(8) 10, 10HVP68
Izdati, 3(7)
Eksplozivan, 4(6) Izdavanje, 3(7)
Izgled, 3(3)
Finoća, 4(5)(D)HVP68, Izgubljen, 4(5)(a)HVP68,
4(5)(D)SDR79 4(5)(a)SDR79
Fond, 4(5)(D)SDR79 Izjava, 4(5)(a)HVP68,
Franak, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79,
4(5)(D)HVP68 4(5)(f)HVP68 ,
Funta, 4(5), 9 4(5)(h)HVP68
Izjaviti, 4(5)(D)SDR79
Godina, 3(6)(4), Iznos, 4(5), 4(5)(3),
3(6)(4)HVP68 4(5)(a)HVP68,
Gradjanski, 4(2)(K) 4(5)(a)SDR79,
Granica, 4(5)(D)SDR79 4(5)(B)HVP68,
Granični, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(D)HVP68,
4(5)(a)SDR79, 4-BIS3 4(5)(D)SDR79,
Grupiranje, 4(5)(C)HVP68 4(5)(g)HVP68 , 4-BIS3
Gubitak, 3(5), 3(6), Izražen, 4(5)(D)SDR79
3(6)(2), 3(6)(4), 3(6), Izračunat, 4(5)(B)HVP68
3(8), 4(1), 4(2), Izraz, 4(5)(D)SDR79
4(2)(m), 4(4), 4(2)(q), Izvršiti, 3(3), 3(6)
4(5), 4(5)(4),
4(5)(a)HVP68, Javni, 4(2)(f), 6
4(5)(a)SDR79, Jedinica, 4(5),
4(5)(h)HVP68 , 4-BIS1 , 4(5)(a)HVP68,
7 4(5)(a)SDR79,

4(5)(C)HVP68,
 Havarija, 4(6) , 5(2) 4(5)(D)HVP68,
 Hladionica, 4(1) 4(5)(D)SDR79, 9
 Hladnjača, 3
 Karantenski, 4(2)(h)
 Imaoc, 1(b) Kilogram, 4(5)(a)HVP68,
 Ime, 3(7) 4(5)(a)SDR79
 Indosament vidi: Naleđe Klauzula, 3(8)
 Isključenje, 4(2)(q) Koletu, 3(3), 3(6), 4(5),
 Iskrcaj, 3(2), 3(6), 4(6) , 4(5)(a)HVP68,
 6, 9 4(5)(a)SDR79,
 Iskrčan, 4(5)(B)HVP68 4(5)(C)HVP68
 Iskrcati, 4(6) Količina, 3(3), 3(5)
 Iskrčavanje, 1(e), 2, 7 Komad, 3(3)
 Ispostavljen, 1(b) Komercijalna krivnja vidi
 Isprava, 1(b), 3(7), kod :Upravljanje
 4(5)(D)SDR79, (brodom)
 Ispravno, 3, 4(1) Konvencija, 3(8), 4(4),
 Istek, 3(6)-BIS 4(5)(D)SDR79, 4-BIS1 ,
 Istina, 1(c) 4-BIS2 , 4-BIS3 , 5(1),
 Istovariti, 4(6) 7, 8, 9, 9-HVP68, 10,
 Istovjetnost 3(3) 10HVP68
 Izazvati, 4(5)(e)HVP68 , 4- Korist, 3(8), 4(2)(q)
 BIS4 Koristiti, 4(5)(e)HVP68 , 4-

BIS2 , 4-BIS4 Navedeni, 2, 3(3),
 Krčan, 1(c) 4(5)(D)SDR79
 Krčanje, 2, 3(3), 4(6) Navigacija, greška 4(2)(a)
 Krčatelj, 1(a), 3(3), 3(5), Navoditi, 1(c)
 3(7), 4(2)(i), 4(3), Način, 3(3), 3(5), 3(6),
 4(5), 4(5)(3), 4(5)(4), 3(8), 4(5)(D)SDR79, 6
 4(5)(a)HVP68, Naškodljiv, 4(6)
 4(5)(a)SDR79, Naznačen, 6
 4(5)(g)HVP68 , Naznačenje, 3(7)
 4(5)(h)HVP68 , 4(6) , Naznačeno, 3(7),
 5(1), 6, 7, 10HVP68 4(5)(C)HVP68
 Krcati, 3, 3(2), 4(1) Naznačiti, 3(7), 4(5),
 Krivnja, 3(8), 4(2)(b), 4(5)(a)HVP68,
 4(2)(q), 4(3) 4(5)(a)SDR79
 Krivo, 4(5)(4) Nedostatak, 4(2)(p)
 Kršenje, 4(4) Nedovoljno, 4(2)(n)
 Kvaliteta, 4(5)(B)HVP68 Nedovoljnost, 4(2)(o)
 Neispunjenje, 3(8)
 Lažan, 4(5)(h)HVP68 Nemir, 4(2)(K)
 Ledenica, 3, 4(1) Nepažnja, 3(8), 4(2)(a),

Luka, 3(6), 3(7), 9, 10HVP68 4(3)
 Neposredno, 4(6)
 Mana, 4(2)(m) Nepostojeći, 3(8)
 Medjunarodni, 4(5)(D)SDR79, Neprenosivost, 6
 9-HVP68 Neprijatelj, 4(2)(f)
 Metoda, 4(5)(D)SDR79 Neprimjerenost, 4(2)(o)
 Miligram, 4(5)(D)HVP68, Nesposobnost, 4(1)
 4(5)(D)SDR79 Netačnost, 3(5)
 Mjera, 4(2)(g) Neškodljiv, 4(6)
 Mjesec, 3(6)-BIS Nezavijen, 3(3)
 Mjesto, 4(5)(B)HVP68 Nezgoda, 4(2)(c)
 Mogućnost, 3(3) Ništavi, 12
 Monetarni, 4(5)(D)SDR79 Novac, 9
 More, 1(b), 1(d), 2, Novčani, 4(5)(D)SDR79, 9
 4(2)(l), 4(4), 6, 7 Nuklearni, 9-HVP68
 Mornar, 4(2)(a)
 Obaveze, 2, 3(5), 3(8), 4(6)
 Nacionalni, 4(5)(D)HVP68, 9- , 5(1), 6, 7, 8
 HVP68 Obavezuje, 4(5)(f)HVP68
 Najviši, 4(5)(3), Obavjest, 3(6)
 4(5)(g)HVP68 Obavještavati, 4(5)(D)SDR79
 Naknada, 3(5), 4-BIS1 Obavješten, 3(6)-BIS
 Nalaz, 3(3) Obavještenje, 3(6)(2),
 Naledje, 6 3(6)(3)
 Namjera, 4(5)(e)HVP68 , 4- Objekat, 1(d)
 BIS4 Obračun, 4(5)(D)SDR79
 Naredba, 4(2)(g) Obračunavati, 4(5)(D)SDR79
 Narod, 4(2)(g) Obračunski, 4(5)(a)SDR79,
 Naručitelj, 1(a) 4(5)(D)SDR79
 Naslov, 1(b), 4(6) Obuhvaćati, 1(e)
 Nastali, 4(2)(m) Obuhvaćen, 10HVP68
 Nastalo, 3(8), 4(1) Obustava, 4(2)(j)
 Nastati, 3(5), 4(1), 4(2), Obzir, 6, 10HVP68
 4(3), 4(6) Očitovanje, 4(5), 4(5)(2)

Očitovati se, 4(5)(4) Oslobodjenje, 2, 4(1), 4-
 Odgovarati, 4(1), BIS1 , 4-BIS2 , 5(1),
 4(5)(a)SDR79, 6, 7
 4(5)(D)SDR79, 4(6) Osnova, 1(b), 4(5)(D)SDR79
 Odgovarajući, 4(5), Osoba, 3(5), 3(6), 3(6)-BIS,
 4(5)(g)HVP68 4(1), 4(2)(a), 4(2)(q),
 Odgovorni, 4(2), 4(4), 4(5), 4(3), 6, 10HVP68
 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, Osposobiti, 3, 4(1)
 4(5)(h)HVP68 , 4(6) Otkriti, 4(2)(p)
 Odgovornost, 2, 3(5), Otpuštanje, 4(2)(j)

3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, Ovlaštenje, 4-BIS4
 3(8), 4(2)(q), 4(5), Ovlašten, 3(6)
 4(5)(4), 4(5)(D)SDR79,
 4(5)(e)HVP68 , Oštećen, 4(5)(a)HVP68,
 4(5)(h)HVP68 , 4-BIS1 , 4(5)(a)SDR79
 4-BIS2 , 5(1), 6, 7, 8, Oštećenje, 3(6), 3(6)(2),
 9-HVP68 3(6)(4), 3(6), 3(8),
 Odnos, 1(b), 4(5)(D)SDR79, 4(1), 4(2), 4(2)(m),
 4(5)(h)HVP68 , 6, 7, 8, 4(2)(q), 4(4), 4(5),
 10HVP68 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68,
 Odredba, 2, 3(6)(4)HVP68, 4(5)(a)SDR79,
 4(1), 4(5)(D)SDR79, 4- 4(5)(h)HVP68 , 4-BIS1 ,
 BIS4 , 5(1), 5(2), 6, 7
 7, 8, 9-HVP68, 10, Ozbiljan, 3(3)
 10HVP68 Oznaka, 3(3), 3(5), 4(2)(o)
 Odrediti, 4(5)(D)SDR79, Označavati, 1(d)
 4(5)(g)HVP68 Označen, 9
 Odredjen, 3(6)-BIS, 4(5)(3), Označenje, 3(7)
 4(5)(D)SDR79,
 4(5)(g)HVP68 , 6 Padati, 4(1), 4(2)(q)
 Odredjeno, 3(2) Pakovanje, 4(2)(n)
 Odredjivati , 4(5)(B)HVP68, Paluba, 1(c)
 4(5)(D)HVP68 Pažljivo, 3(2)
 Odreći, 5(1) Pažnja, 3, 4(1), 4(2)(p), 6
 Odricanje, 5(1) Pilot, 4(2)(a)
 Odštetni, 3(6)-BIS Pismo, 3(3), 3(6), 3(6)(3)
 Odšteta, 3(5), 4(6) Pitanje, 4(5)(D)SDR79
 Ograničavati, 3(5) Plaćanje, 9
 Ograničenje, 4(2)(h), Plovidba, 3, 4(1), 4(2)(a),
 4(2)(j), 4(5)(e)HVP68 , 6
 4-BIS1 , 4-BIS2 , 8 Plovni, 1(d), 4(2)(c)
 Okolnost, 6 Pobjijati, 4(5)(2),
 Olakšati, 3(6) 4(5)(f)HVP68
 Omot, 3(3) Pobuna, 4(2)(K)
 Opasan, 4(6) Podatak, 3(5), 3(7)
 Opasnost, 4(2)(c) Područje, 4(5)(D)SDR79
 Operacija, 4(5)(D)SDR79 Podstava, 4(5)(D)SDR79
 Opisan, 3(4), 3(6) Podvrgavati, 5(1)
 Opći, 3(6), 4(2)(j) Pogibelj, 4(2)(c)
 Opravdavati, 6 Pogled, 2, 4(5)(D)SDR79,
 Oprema, 3, 4(1) 5(2), 6
 Osiguranje, 3(8) Pogodba, 3(8), 6
 Oslobadjati, 3(6)(4), 3(8) Pojedini, 4(5)(D)SDR79
 Oslobođen, 3(6)(4)HVP68 Pokušaj, 4(2)(l), 4(4)

Pomorski, 8
 Popuniti, 3, 4(1)
 Početak, 3(3)
 Poredak, 6
 Posada, 3, 4(1)
 Poseban, 4(2)(m), 6
 Posebno, 4(5)(D)SDR79
 Poslovanje, 6
 Posredno, 4(6)
 Postignut, 3(6)(4)HVP68
 Postojati, 4(5)(D)SDR79, 5(1)
 Potreban, 3(3)
 Potrebno, 3(6)(3)
 Povećanje, 5(1)
 Povećati, 5(1)
 Povlastica, 4(5)(e)HVP68
 Povod, 3(6)(4)HVP68
 Požar, 4(2)(b)
 Početak, 3
 Počevši, 1(b)
 Počinjen, 4(5)(e)HVP68, 4-BIS4
 Pozivati, 4(1), 4-BIS2
 Pravo, 2, 3(5), 3(7), 4(5)(D)SDR79, 5(1), 6, 8, 9, 10HVP68
 Pravilo, 5(2)
 Pravni, 6
 Predaja, 3(6)
 Predavati, 3(6), 3(6)(2), 3(6)(4)
 Predan, 3(6)(4)
 Predati, 3(6)
 Predmet, 1(c), 4-BIS1
 Predmjeva, 4(5)(f)HVP68
 Predpostavka, 3(4)
 Predstavljati, 3(3), 3(7)
 Predstavnik, 4(2)(i)
 Predvidjen, 4(5)(D)SDR79, 4-BIS1, 4-BIS3, 5(1)
 Predvidjeno, 4(1)
 Pregled, 3(6)
 Prelaziti, 4(5)
 Prenesen, 3(4)HVP68
 Prenositi, 6
 Preračunavati, 4(5)(D)SDR79
 Preračunavanje, 4(5)(D)SDR79
 Pretpostavka, 4(5)(2)
 Pretpostavljati, 3(6)
 Pretpostavljeni, 3(6)
 Pretrpiti, 4(3)
 Pretvaranje, 4(5)(D)SDR79
 Pretvoriti, 9
 Preuzeti, 3(4)
 Preuzimanje, 3, 3(3), 3(6), 3(6)(3), 4(1)
 Prevesti, 6
 Prevezen, 6
 Previdjen, 3(6)-BIS
 Prevoziti, 3(2), 6
 Prevoz, 1(c), 3(2), 7
 Pridonijeti, 4(2)(q)
 Pridržavati se, 9
 Prijevoz, 1(a), 1(b), 1(c), 1(d), 1(e), 2, 3, 3(5), 3(6), 3(8), 4(1), 4(4), 4-BIS1, 6, 10HVP68
 Prilika, 3(3), 4(5)(D)SDR79
 Primalac, 3(6), 10HVP68
 Primiti, 3(3), 3(7)
 Primjeniti, 4(5)(D)SDR79, 10HVP68
 Primjenjivati, 1(b), 4(5)(a)HVP68,
 4(5)(a)SDR79,
 4(5)(D)SDR79, 4-BIS1, 5(1), 6, 8, 10, 10HVP68
 Primjena, 4(5)(D)SDR79
 Primjerno, 3, 4(1)
 Prinuda, 4(2)(g)
 Pripadnost, 10HVP68
 Pripravni, 4(1)
 Priroda, 3(6), 4(2)(m), 4(5), 4(5)(4), 4(6), 6
 Pristati, 4(6)
 Pristanak, 4(6)
 Pristupanje, 4(5)(D)SDR79
 Priuzdržaj, 2
 Priznanica, 6
 Produžen, 3(6)(4)HVP68
 Promjena, 4(5)(D)SDR79
 Propisan, 3(8)
 Propust, 4(1), 4(2)(a), 4(2)(i), 4(2)(q), 4(5)(e)HVP68, 4-BIS4
 Protest, vidi Obavjest
 Protivan, 6

Prethodni, 3(6)-BIS, Protivno, 3(4), 3(6),
4(5)(D)SDR79, 6, 4(5)(2), 4(5)(f)HVP68
10HVP68 Protudokaz, 3(4)HVP68
Prethodno, 3(7) Prouzrokovan, 4(2)(b)

Prouzročen, 4(5)(e)HVP68 , 4(5)(a)SDR79,
4(5)(h)HVP68 , 4-BIS4 4(5)(C)HVP68,
Provjeravanje, 3(6) 4(5)(D)SDR79,
Provjera, 3(3) 4(5)(h)HVP68 , 4-BIS3 ,
Prvobitni, 3(7) 5(1), 6
Put, 4(1) Službenik, 4-BIS2 , 4-BIS4
Putovanje, 3, 3(3) Služba, 4(2)(a), 4(2)(q),
4(3), 6
Smatrati, 3(5), 3(7), 3(8),
Ratifikacija, 4(5)(D)SDR79 4(4), 4(5)(C)HVP68,
Ratni, 4(2)(e) 5(2)
Različiti, 4(5)(g)HVP68 , Snaga, 8, 10HVP68
4(5)(3), 10HVP68 Snositi, 2
Razlog, 3(3), 4(2)(j) Spasavanje, 4(2)(l), 4(4)
Razuman, 3(3), 3(6), 4(4) Spor, 3(6)-BIS,
Redovan, 3(3), 6 4(5)(D)HVP68,
Regresni, 3(6)-BIS 4(5)(D)SDR79
Rečenica, 4(5)(D)SDR79 Sporazum, 3(6)(4)HVP68,
Rezerva, 3(6)(4)HVP68, 7 3(8), 4(5)(g)HVP68 , 6,
Rezultat, 4(5)(D)SDR79 7
Roba, 1(b), 1(c), 1(d), Sporazumjeti, 4(5)(3)
1(e), 2, 3, 3(2), 3(3), Sposoban, 3, 4(1)
3(4), 3(6), 3(6)(3), Sposobnost, 6
3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, Sprečavati, 5(2), 7
3(6), 3(7), 3(8), 4(1), Sredstvo, 4(5)(C)HVP68
4(2)(i), 4(2)(m), 4(5), Stanje, 3, 3(3), 3(6)(3),
4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(1), 6
4(5)(a)SDR79, Staranje, 2, 6, 7
4(5)(B)HVP68, Starati, 3(2)
4(5)(C)HVP68, Sterlinga, 4(5), 9
4(5)(h)HVP68 , 4(6) , Stranka, 3(6)(3),
4-BIS1 , 6, 7, 9, 3(6)(4)HVP68
10HVP68 Stvara, 4(5)(2),
Rok, 3(6)(2), 3(6)(4), 4(5)(f)HVP68
3(6)(4)HVP68, 3(6)-BIS Stvarati, 3(4)
Rukovanje, 2, 6, 7 Stvar, 1(c)
Rukovati, 3(2) Stvaran, 4(5)(D)SDR79
Stvarni, 3(6)
Sadržati, 3(3), 3(7) Sud, 3(6)-BIS, 4(5)(D)HVP68,
Saglasnost, 3(4) 4(5)(D)SDR79

4-BIS1 , 4-BIS2 Voda, 3(6)-BIS, 4(2)(c),
4(5)(D)HVP68
Ugovor, 1(a), 1(b), 1(c), 2, Vozar, 1(a), 1(b), 2, 3,
3(5), 3(6), 3(8), 4(4), 3(2), 3(3), 3(4), 3(5),
4(5)(B)HVP68, 4-BIS1 , 3(6), 3(6)(4),
5(1), 6, 7, 10HVP68 3(6)(4)HVP68, 3(6),
Ugovoren, 4(5)(3), 3(7), 3(8), 4(1), 4(2),
4(5)(g)HVP68 , 4-BIS1 4(2)(a), 4(2)(b),
Ugovornica, 10HVP68 4(2)(q), 4(3), 4(4),
Ukrcaj, 1(e), 3(5), 3(7), 4(5), 4(5)(2), 4(5)(3),
4(5), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68,
4(5)(a)SDR79, 4(6) , 7 4(5)(a)SDR79,
Ukrčan, 3(7), 4(6) 4(5)(e)HVP68 ,
Ukrcavanje, 6 4(5)(f)HVP68 ,
Ukupan, 4(5)(B)HVP68 4(5)(g)HVP68 ,
Umanjen, 3(8), 4(2)(m) 4(5)(h)HVP68 , 4(6) ,
Unesen, 5(1) 4-BIS1 , 4-BIS2 , 5(1),
Unijet, 4(5)(a)HVP68, 6, 7, 8, 10HVP68
4(5)(a)SDR79, Vozarev, 4(5)(3), 4(6) , 4-
4(5)(f)HVP68 BIS2 ,6
Unijeto, 4(5), 4(5)(2) Vrijednost, 4(5), 4(5)(4),
Unošenje, 5(2) 4(5)(a)HVP68,
Uobičajen, 4(5)(B)HVP68 4(5)(a)SDR79,
Uočljiv, 3(6)(2) 4(5)(B)HVP68,

4(5)(D)SDR79,
4(5)(h)HVP68 , 9
Vrijeme, 1(e), 4(5)(B)HVP68
Vrsta, 1(c), 4(5)(a)HVP68,
4(5)(a)SDR79,
4(5)(B)HVP68,
4(5)(h)HVP68 , 4(6)
Vučenje (pravo),
4(5)(D)SDR79

Zahtijev, 3(3), 3(6)-BIS,
3(7)
Zainteresirani, 10HVP68
Zajamčiti, 3(5)
Zajednički, 3(6)(3), 4(6) ,
5(2)
Zaključen, 6
Zakon, 3(6)-BIS,
4(5)(D)HVP68, 8, 9, 9-
HVP68

Zakonodavstvo, 10HVP68
Zaliha, 3, 4(1)
Zamjena, 4(5)(D)HVP68
Zaokružen, 9
Zapljena, 4(2)(g)
Zapovjednik, 3(3), 3(7),
4(2)(a), 4(5)(3),
4(5)(g)HVP68, 4(6), 6
Zapremina, 4(2)(m)
Zastara 3(6)(4),
3(6)(4)HVP68
Zlato, 4(5)(D)HVP68,
4(5)(D)SDR79, 9
Zlonamjerno, 4(5)(e)HVP68 ,
4-BIS4
Znanje, 4(6)
Značenje, 4(5)(D)SDR79

Životinja, 1(c)

ANEX 4

INDEX HAŠKIH PRAVILA 1924 sa PROTOKOLOM 1968 i PROTOKOLOM 1979

UPUTA

Brojevi označuju članove, u zagradama stavove i točke

Dodatak HVP68 uz naprijed navedene brojeve označuje
Protokol 1968

Dodatak SDR79 uz naprijed navedene brojeve označuje
Protokol 1979

Agent, 3(3), 3(6), 3(7), 4(2)(Djelo,4(2)(a),4(2)(f), 4(2)(i), 4(2)(q)
4(5)(3), 4(5)(g)HVP68 , 4(6) , 6 Djelomični, 4(2)(j)
Ambalaža, vidi Pakovanje Dobro, 1(c), 4(2)(l), 4(4)
Dogadjaj, 3(6)(4)HVP68, 4(2)(e)
Brod, 1(a), 1(d), 1(e), 3, 3(6)Dokaz, 4(1),4(2)(q)
3(7), 3(8), 4(1), 4(2), 4(2)(a), Dokazati,3(4),3(6), 4(2)(q), 4(5)(2), 4(5)(e)HVP68
4(5)(a)SDR79, 4(5)(e)HVP68, 4(5)(f)HVP68 „4-BIS4
8, 9, 10HVP68, Dolazak, 9
Brodar, 4(1), 4(5)(a)HVP68 Domaći, 4(5)(D)SDR79, 9
Brodarski, 1(b), 5(1) Dopuštati, 4(5)(D)SDR79
Broj, 3(3), 3(5), 3(6) Dopušten, 3(4)HVP68
Bruto-težina, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(D)SDR79, 4(5)(D)HVP68
Burzovni, 4(5)(B)HVP68 Dovesti, 3, 4(1)
Dozvoljen, 5(2)
Cijena, 4(5)(B)HVP68 Dozvoljena klauzula 7,
Država, 4(5)(D)SDR79, 10HVP68
Čitljiv, 3(3) Država-ugovornica, 9, 10
Članica, 4(5)(D)SDR79 Državni, 10HVP68
Čuvanje, 2, 3, 3(6), 4(1), 6, 7 Dug, 9
Čuvati, 3(2) Dugovati , 4(5)(B)HVP68
Čuvanje, 2, 3, 3(6), 4(1), 6, 7 Dužan, 3, 3(3), 3(5), 4(1), 4(2)(p)
Dužnik, 9
Datum, 3(7) Dužnost, 3(8)
Definirati, 4(5)(D)SDR79
Deponiranje, 4(5)(D)SDR79 Eksplozivan, 4(6)
Depozitar, 4(5)(D)SDR79
Devijacija: vidi : Skretanje Finoća, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79
Dio, 3, 4(1), 4(3), 5(1) Fond, 4(5)(D)SDR79

Franak, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(D)HVP68Jedinica, 4(5), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79,
Funta, 4(5), 9 4(5)(C)HVP68, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79, 9

Godina, 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68 Karantenski, 4(2)(h)
Gradjanski, 4(2)(K) Kilogram, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79
Granica, 4(5)(D)SDR79 Klauzula, 3(8)
Granični, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDKoleto,B3(3), 3(6), 4(5), 4(5)(a)HVP68,
4(5)(a)SDR79,
Grupiranje, 4(5)(C)HVP68 4(5)(C)HVP68
Gubitak, 3(5), 3(6), 3(6)(2), 3(Količina,3(3),3(5)
4(1), 4(2), 4(2)(m), 4(4), 4(2)(Komad,3(3) 4(5)(4),
4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(KomercijalnaBkrivnja vidi kod :Upravljanje
(brodom)
Konvencija, 3(8), 4(4), 4(5)(D)SDR79, 4-BIS1 , 4-BIS2
Havarija, 4(6) , 5(2) , 4-BIS3 , 5(1), 7, 8, 9, 9-HVP68, 10, 10HVP68
Hladionica, 4(1) Korist, 3(8), 4(2)(q)

Hladnjača, 3 Koristiti, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS2 , 4-BIS4
 Krcan, 1(c)
 Imaoc, 1(b) Krcanje, 2, 3(3), 4(6)
 Ime, 3(7) Krcatelj, 1(a), 3(3), 3(5), 3(7), 4(2)(i), 4(3),
 Indosament vidi: Naleđe 4(5), 4(5)(3), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79,
 Isključenje, 4(2)(q) 4(5)(g)HVP68 , 4(5)(h)HVP68 , 4(6) , 5(1), 6, 7,
 Iskrcaj, 3(2), 3(6), 4(6) , 6, 9 10HVP68
 Iskrcan, 4(5)(B)HVP68 Krcati, 3, 3(2), 4(1)
 Iskrcati, 4(6) Krivnja, 3(8), 4(2)(b), 4(2)(q), 4(3)
 Iskrcavanje, 1(e), 2, 7
 Ispostavljen, 1(b) Krivo, 4(5)(4)
 Isprava, 1(b), 3(7), 4(5)(D)SDR79Kršenje, 4(4)
 Ispravno, 3, 4(1) Kvaliteta, 4(5)(B)HVP68
 Istek, 3(6)-BIS
 Istina, 1(c) Lažan, 4(5)(h)HVP68
 Istovariti, 4(6) Ledenica, 3, 4(1)
 Istovjetnost 3(3) Luka, 3(6), 3(7), 9, 10HVP68
 Izazvati, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS4
 Izdati, 3(3) Mana, 4(2)(m)
 Izdavati, 5(1) Medjunarodni, 4(5)(D)SDR79, 9-HVP68
 Izdan, 1(b), 3(7), 5(1), 6, 10, 1Metoda, 4(5)(D)SDR79
 Izdati, 3(7) Miligram, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79
 Izdavanje, 3(7) Mjera, 4(2)(g)
 Izgled, 3(3) Mjesec, 3(6)-BIS
 Izgubljen, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SMjesto, 4(5)(B)HVP68
 Izjava, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDRMogućnost, f3(3)68 ,
 4(5)(h)HVP68 Monetarni, 4(5)(D)SDR79
 Izjaviti, 4(5)(D)SDR79 More, 1(b), 1(d), 2, 4(2)(l), 4(4), 6, 7
 Iznos, 4(5), 4(5)(3), 4(5)(a)HMornar, 4(2)(a)DR79,
 4(5)(B)HVP68, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79,
 4(5)(g)HVP68 , 4-BIS3 Nacionalni, 4(5)(D)HVP68, 9-HVP68
 Izražen, 4(5)(D)SDR79 Najviši, 4(5)(3), 4(5)(g)HVP68
 Izračunat, 4(5)(B)HVP68 Naknada, 3(5), 4-BIS1
 Izraz, 4(5)(D)SDR79 Nalaz, 3(3)
 Izvršiti, 3(3), 3(6) Naledje, 6
 Namjera, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS4
 Javni, 4(2)(f), 6 Naredba, 4(2)(g)

Narod, 4(2)(g) Očitovati se, 4(5)(4)
 Naručitelj, 1(a) Odgovarati, 4(1), 4(5)(a)SDR79, 4(5)(D)SDR79, 4(6)
 Naslov, 1(b), 4(6) Odgovarajući, 4(5), 4(5)(g)HVP68
 Nastali, 4(2)(m) Odgovorni, 4(2), 4(4), 4(5), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68,
 Nastalo, 3(8), 4(1) 4(5)(h)HVP68 , 4(6)
 Nastati, 3(5), 4(1), 4(2), 4(3), Odgovornost, 2, 3(5), 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(8),
 Navedeni, 2, 3(3), 4(5)(D)SDR79 4(2)(q), 4(5), 4(5)(4), 4(5)(D)SDR79, 4(5)(e)HVP68 ,

Navigacija, greška 4(2)(a) 4(5)(h)HVP68 , 4-BIS1 , 4-BIS2 , 5(1), 6, 7, 8, 9-
 Navoditi, 1(c) HVP68
 Način, 3(3), 3(5), 3(6), 3(8), 4(Odnos,DR1(b), 4(5)(D)SDR79, 4(5)(h)HVP68 , 6, 7, 8,
 Naškodljiv, 4(6) 10HVP68
 Naznačen, 6 Odredba, 2, 3(6)(4)HVP68, 4(1), 4(5)(D)SDR79, 4-BIS4
 Naznačenje, 3(7) , 5(1), 5(2), 6, 7, 8, 9-HVP68, 10, 10HVP68
 Naznačeno, 3(7), 4(5)(C)HVP68 Odrediti, 4(5)(D)SDR79, 4(5)(g)HVP68
 Naznačiti, 3(7), 4(5), 4(5)(a)HVPOdredjen,a)SDR3(6)-BIS, 4(5)(3), 4(5)(D)SDR79,
 Nedostatak, 4(2)(p) 4(5)(g)HVP68 , 6
 Nedovoljno, 4(2)(n) Odredjeno, 3(2)
 Nedovoljnost, 4(2)(o) Odredjivati , 4(5)(B)HVP68, 4(5)(D)HVP68
 Neispunjenje, 3(8) Odreći, 5(1)
 Nemir, 4(2)(K) Odricanje, 5(1)
 Nepažnja, 3(8), 4(2)(a), 4(3) Odštetni, 3(6)-BIS
 Neposredno, 4(6) Odšteta, 3(5), 4(6)
 Nepostojeći, 3(8) Ograničavati, 3(5)
 Neprenosivost, 6 Ograničenje, 4(2)(h), 4(2)(j), 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS1
 Neprijatelj, 4(2)(f) , 4-BIS2 , 8
 Neprimjerenost, 4(2)(o) Okolnost, 6
 Nesposobnost, 4(1) Olakšati, 3(6)
 Netačnost, 3(5) Omot, 3(3)
 Neškodljiv, 4(6) Opasan, 4(6)
 Nezavijen, 3(3) Opasnost, 4(2)(c)
 Nezgoda, 4(2)(c) Operacija, 4(5)(D)SDR79
 Ništavi, 12 Opisan, 3(4), 3(6)
 Novac, 9 Opći, 3(6), 4(2)(j)
 Novčani, 4(5)(D)SDR79, 9 Opravdavati, 6
 Nuklearni, 9-HVP68 Oprema, 3, 4(1)
 Osiguranje, 3(8)
 Obaveze, 2, 3(5), 3(8), 4(6) , 5(Oslobadjati, 3(6)(4), 3(8)
 Obavezuje, 4(5)(f)HVP68 Oslobodjen, 3(6)(4)HVP68
 Obavjest, 3(6) Oslobodjenje, 2, 4(1), 4-BIS1 , 4-BIS2 , 5(1), 6, 7
 Obavještavati, 4(5)(D)SDR79 Osnova, 1(b), 4(5)(D)SDR79
 Obavješten, 3(6)-BIS Osoba, 3(5), 3(6), 3(6)-BIS, 4(1), 4(2)(a), 4(2)(q),
 Obavještenje, 3(6)(2), 3(6)(3) 4(3), 6, 10HVP68
 Objekat, 1(d) Osposobiti, 3, 4(1)
 Obračun, 4(5)(D)SDR79 Otkriti, 4(2)(p)
 Obračunavati, 4(5)(D)SDR79 Otpuštanje, 4(2)(j)
 Obračunski, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(D)Ovlaštenje, 4-BIS4
 Obuhvaćati, 1(e) Ovlašten, 3(6)
 Obuhvaćen, 10HVP68
 Obustava, 4(2)(j) Oštećen, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79
 Obzir, 6, 10HVP68 Oštećenje, 3(6), 3(6)(2), 3(6)(4), 3(6), 3(8), 4(1),
 Očitovanje, 4(5), 4(5)(2) 4(2), 4(2)(m), 4(2)(q), 4(4), 4(5), 4(5)(4),

4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(Pravo,8 2,43(5), 3(7), 4(5)(D)SDR79, 5(1), 6, 8, 9,
 Ozbiljan, 3(3) 10HVP68
 Oznaka, 3(3), 3(5), 4(2)(o) Pravilo, 5(2)
 Označavati, 1(d) Pravni, 6
 Označen, 9 Predaja, 3(6)
 Označenje, 3(7) Predavati, 3(6), 3(6)(2), 3(6)(4)
 Predan, 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68
 Padati, 4(1), 4(2)(q) Predati, 3(6)
 Pakovanje, 4(2)(n) Predmet, 1(c), 4-BIS1
 Paluba, 1(c) Predmjeva, 4(5)(f)HVP68
 Pažljivo, 3(2) Predpostavka, 3(4)
 Pažnja, 3, 4(1), 4(2)(p), 6 Predstavljati, 3(3), 3(7)
 Pilot, 4(2)(a) Predstavnik, 4(2)(i)
 Pismo, 3(3), 3(6), 3(6)(3) Predvidjen, 4(5)(D)SDR79, 4-BIS1 , 4-BIS3 , 5(1)
 Pitanje, 4(5)(D)SDR79 Predvidjeno, 4(1), 4(5)(C)HVP68, 10HVP68
 Plaćanje, 9 Pregled, 3(6)
 Plovidba, 3, 4(1), 4(2)(a), 6 Prelaziti, 4(5)
 Plovni, 1(d), 4(2)(c) Prenesen, 3(4)HVP68
 Pobijati, 4(5)(2), 4(5)(f)HVP68 Prenositi, 6
 Pobuna, 4(2)(K) Preračunavati, 4(5)(D)SDR79
 Podatak, 3(5), 3(7) Preračunavanje, 4(5)(D)SDR79
 Područje, 4(5)(D)SDR79 Prethodni, 3(6)-BIS, 4(5)(D)SDR79, 6, 10HVP68
 Podstava, 4(5)(D)SDR79 Prethodno, 3(7)
 Podvrgavati, 5(1) Pretpostavka, 4(5)(2)
 Pogibelj, 4(2)(c) Pretpostavljati, 3(6)
 Pogled, 2, 4(5)(D)SDR79, 5(2), 6 Pretpostavljeni, 3(6)
 Pogodba, 3(8), 6 Pretpiti, 4(3)
 Pojedini, 4(5)(D)SDR79 Pretvaranje, 4(5)(D)SDR79
 Pokušaj, 4(2)(l), 4(4) Pretvoriti, 9
 Pomorski, 8 Preuzeti, 3(4)
 Popuniti, 3, 4(1) Preuzimanje, 3, 3(3), 3(6), 3(6)(3), 4(1)
 Početak, 3(3) Prevesti, 6
 Poredak, 6 Prevezen, 6
 Posada, 3, 4(1) Previdjen, 3(6)-BIS
 Poseban, 4(2)(m), 6 Prevoziti, 3(2), 6
 Posebno, 4(5)(D)SDR79 Prevoz, 1(c), 3(2), 7
 Poslovanje, 6 Pridonijeti, 4(2)(q)
 Posredno, 4(6) Pridržavati se, 9
 Postignut, 3(6)(4)HVP68 Prijevoz, 1(a), 1(b), 1(c), 1(d), 1(e), 2, 3, 3(5),
 Postojati, 4(5)(D)SDR79, 5(1) 3(6), 3(8), 4(1), 4(4), 4-BIS1 , 6, 10HVP68
 Potreban, 3(3) Prilika, 3(3), 4(5)(D)SDR79
 Potrebno, 3(6)(3) Primalac, 3(6), 10HVP68
 Povećanje, 5(1) Primiti, 3(3), 3(7)
 Povećati, 5(1) Primjeniti, 4(5)(D)SDR79, 10HVP68
 Povlastica, 4(5)(e)HVP68 Primjenjivati, 1(b), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79,
 Povod, 3(6)(4)HVP68 4(5)(D)SDR79, 4-BIS1 , 5(1), 6, 8, 10, 10HVP68
 Požar, 4(2)(b) Primjena, 4(5)(D)SDR79
 Početak, 3 Primjerno, 3, 4(1)
 Počevši, 1(b) Prinuda, 4(2)(g)
 Počinjen, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS4 Pripadnost, 10HVP68

Pozivati, 4(1), 4-BIS2 Pripravni, 4(1)

Priroda, 3(6), 4(2)(m), 4(5), 4(5)Sklopiti, 6, 6
Pristati, 4(6) Skretanje, 4(4)
Pristanak, 4(6) Skriven, 4(2)(m), 4(2)(p)
Pristupanje, 4(5)(D)SDR79 Slaganje, 2, 6
Priuzdržaj, 2 Slagati, 3(2)
Priznanica, 6 Slučaj, 3(3), 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(6), 4(5),
Produžen, 3(6)(4)HVP68 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(C)HVP68,
Promjena, 4(5)(D)SDR79 4(5)(D)SDR79, 4(5)(h)HVP68, 4-BIS3, 5(1), 6
Propisan, 3(8) Službenik, 4-BIS2, 4-BIS4
Propust, 4(1), 4(2)(a), Služba, 4(2)(a), 4(2)(q), 4(3), 6
4(5)(e)HVP68, 4-BIS4 Smatrati, 3(5), 3(7), 3(8), 4(4), 4(5)(C)HVP68, 5(2)
Protest, vidi Obavjest Snaga, 8, 10HVP68
Protivan, 6 Snositi, 2
Protivno, 3(4), 3(6), 4(5)(2), 4(Spasavanje, 4(2)(l), 4(4)
Protudokaz, 3(4)HVP68 Spor, 3(6)-BIS, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79
Prouzrokovan, 4(2)(b) Sporazum, 3(6)(4)HVP68, 3(8), 4(5)(g)HVP68, 6, 7
Prouzročen, 4(5)(e)HVP68, 4(5)(h)Sporazumjeti, 4(5)(3)
Provjeravanje, 3(6) Sposoban, 3, 4(1)
Provjera, 3(3) Sposobnost, 6
Prvobitni, 3(7) Sprečavati, 5(2), 7
Put, 4(1) Sredstvo, 4(5)(C)HVP68
Putovanje, 3, 3(3) Stanje, 3, 3(3), 3(6)(3), 4(1), 6
Staranje, 2, 6, 7
Starati, 3(2)
Ratifikacija, 4(5)(D)SDR79 Sterlinga, 4(5), 9
Ratni, 4(2)(e) Stranka, 3(6)(3), 3(6)(4)HVP68
Različiti, 4(5)(g)HVP68, 4(5)(3)Stvara, 64(5)(2), 4(5)(f)HVP68
Razlog, 3(3), 4(2)(j) Stvarati, 3(4)
Razuman, 3(3), 3(6), 4(4) Stvar, 1(c)
Redovan, 3(3), 6 Stvaran, 4(5)(D)SDR79
Regresni, 3(6)-BIS Stvarni, 3(6)
Rečenica, 4(5)(D)SDR79 Sud, 3(6)-BIS, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79
Rezerva, 3(6)(4)HVP68, 7 Sudski, 4(2)(g)
Rezultat, 4(5)(D)SDR79 Suglasno, 4(5)(B)HVP68
Roba, 1(b), 1(c), 1(d), 1(e), 2, Suglasnost, 34(1)(4),
3(6), 3(6)(3), 3(6)(4), 3(6)(4)Sumnja, 3(3), 3(7),
3(8), 4(1), 4(2)(i), 4(2)(m)Svijesno, 4(5)(h)HVP68, 4(5)(4)
4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, Svijest, 4(5)(e)HVP68, 4-BIS4
4(5)(C)HVP68, 4(5)(h)HVP68, 4(6)Svojstvo, 4(6) 7, 9,
10HVP68 Svota, 4(5), 4(5)(3), 9
Rok, 3(6)(2), 3(6)(4), 3(6)(4)HVPSvrha, 63(7)S
Rukovanje, 2, 6, 7
Rukovati, 3(2) Šteta, 3(5), 4(1), 4(5)(e)HVP68, 4(6), 4-BIS4, 9-

HVP68

Sadržati, 3(3), 3(7) Štrajk, 4(2)(j)
Saglasnost, 3(4)
Sanduk, 3(3) Tečaj, 9
Sila, 4(2)(d) Teret, 1(b), 1(c), 3(6)(4)HVP68, 4(1), 4(2)(q),
Sistem, 9 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(6), 6
Skladište, 3, 4(1) Teretnica, 1(b), 3(3), 3(4), 3(4)HVP68, 3(6), 3(7),
Sklapati, 1(a) 4(5), 4(5)(2), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79,

4(5)(C)HVP68, 4(5)(f)HVP68 , 5Valuta,(4(5),64(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79
10HVP68 Vanugovorani, 4-BIS1

Težina, 3(3), 3(5), 4(2)(m) Vidljiva mana , 4(3)

Tisućnina, 4(5)(D)SDR79 Vladar, 4(2)(g)

Točka, 3(4), 4(5)(3), 4(5)(f)HVP68Vlasnik,(1(a),64(2)(i), 8

Točno, 3(3) Vlast, 4(2)(g)

Točnost, 3(5) Vlastiti, 4(2)(m), 4(2)(q), 4(5)(D)SDR79, 9

Transakcija, 4(5)(D)SDR79 Voda, 3(6)-BIS, 4(2)(c), 4(5)(D)HVP68

Trenutak, 4(5)(D)SDR79 Vozar, 1(a), 1(b), 2, 3, 3(2), 3(3), 3(4), 3(5),

Trgovački, 6 3(6), 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(6), 3(7), 3(8), 4(1),

Trošak, 3(5), 4(6) 4(2), 4(2)(a), 4(2)(b), 4(2)(q), 4(3), 4(4), 4(5),

Tržni, 4(5)(B)HVP68 4(5)(2), 4(5)(3), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68,

Tužba, 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(4)(5)(a)SDR79,1, 4(5)(e)HVP68 , 4(5)(f)HVP68 ,

BIS2 4(5)(g)HVP68 , 4(5)(h)HVP68 , 4(6) , 4-BIS1 , 4-BIS2

, 5(1), 6, 7, 8, 10HVP68

Ugovor, 1(a), 1(b), 1(c), 2, 3(5)Vozarev,34(5)(3),44(6) , 4-BIS2 ,6

4(5)(B)HVP68, 4-BIS1 , 5(1), 6, 7Vrijednost, 4(5), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68,

Ugovoren, 4(5)(3), 4(5)(g)HVP68 ,4(5)(a)SDR79, 4(5)(B)HVP68,

4(5)(D)SDR79,

Ugovornica, 10HVP68 4(5)(h)HVP68 , 9

Ukrcaj, 1(e), 3(5), 3(7), 4Vrijeme,(1(e),H4(5)(B)HVP68

4(5)(a)SDR79, 4(6) , 7 Vrsta, 1(c), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79,

Ukrčan, 3(7), 4(6) 4(5)(B)HVP68, 4(5)(h)HVP68 , 4(6)

Ukrcavanje, 6 Vučenje (pravo), 4(5)(D)SDR79

Ukupan, 4(5)(B)HVP68

Umanjen, 3(8), 4(2)(m) Zahtijev, 3(3), 3(6)-BIS, 3(7)

Unesen, 5(1) Zainteresirani, 10HVP68

Unijet, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR7Zajamčiti,H3(5)

Unijeto, 4(5), 4(5)(2) Zajednički, 3(6)(3), 4(6) , 5(2)

Unošenje, 5(2) Zaključen, 6

Uobičajen, 4(5)(B)HVP68 Zakon, 3(6)-BIS, 4(5)(D)HVP68, 8, 9, 9-HVP68

Uočljiv, 3(6)(2) Zakonodavstvo, 10HVP68

Upaljiv, 4(6) Zaliha, 3, 4(1)

Upotreba, 4(1) Zamjena, 4(5)(D)HVP68

Upotrebjavati, 1(d), 9 Zaokružen, 9

Upotrijebiti, 3, 4(1) Zapljena, 4(2)(g)

Upravljanje, 4(2)(a) Zapovjednik, 3(3), 3(7), 4(2)(a), 4(5)(3),
Uredno, 3(2) 4(5)(g)HVP68 , 4(6) , 6
Uslov, 5(1), 6, 7 Zapremina, 4(2)(m)
Ustupati, 3(8) Zastara 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68
Utisnut, 3(3) Zlato, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79, 9
Utvrđiti, 3(6)(3) Zlonamjerno, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS4
Utvrđjen, 4(5)(D)SDR79 Znanje, 4(6)
Utvrđjivanje, 3(3) Značenje, 4(5)(D)SDR79
Uvjet, 3(7), 4(5)(g)HVP68
Uvrstiti, 7 Životinja, 1(c)
Uvršten, 6

Uživati, 2
Učinak, 6
Učiniti, 3, 4(1), 4(6)
Učinak, 3(8)
Uzrok, 4(2)(q), 4(3)

x1

ANEX 4

INDEX HAŠKIH PRAVILA 1924 sa PROTOKOLOM 1968 i PROTOKOLOM 1979

UPUTA

Brojevi označuju članove, u zagradama stavove i točke

Dodatak HVP68 uz naprijed navedene brojeve označuje
Protokol 1968

Dodatak SDR79 uz naprijed navedene brojeve označuje
Protokol 1979

Agent, 3(3), 3(6), 3(7), 4(2)(i), 4(2)(q), 4(3), 4(5)(3),
4(5)(g)HVP68 , 4(6) , 6
Ambalaža, vidi Pakovanje

Brod, 1(a), 1(d), 1(e), 3, 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(7), 3(8),
4(1), 4(2), 4(2)(a), 4(3), 4(5), 4(5)(4), 4(5)(a)SDR79,
4(5)(e)HVP68 , 4(5)(h)HVP68 , 4(6) , 6, 7, 8, 9, 10HVP68,

Brodar, 4(1), 4(5)(a)HVP68
Brodarski, 1(b), 5(1)
Broj, 3(3), 3(5), 3(6)
Bruto-težina, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79
Burzovni, 4(5)(B)HVP68

Cijena, 4(5)(B)HVP68

Čitljiv, 3(3)
Članica, 4(5)(D)SDR79
Čuvanje, 2, 3, 3(6), 4(1), 6, 7
Čuvati, 3(2)
Čuvanje, 2, 3, 3(6), 4(1), 6, 7

Datum, 3(7)
Definirati, 4(5)(D)SDR79
Deponiranje, 4(5)(D)SDR79
Depozitar, 4(5)(D)SDR79
Devijacija: vidi : Skretanje
Dio, 3, 4(1), 4(3), 5(1)
Djelo, 4(2)(a), 4(2)(f), 4(2)(i), 4(2)(q)

Djelomični, 4(2)(j)
Dobro, 1(c), 4(2)(l), 4(4)
Dogadjaj, 3(6)(4)HVP68, 4(2)(e)
Dokaz, 4(1), 4(2)(q)
Dokazati, 3(4), 3(6), 4(2)(q), 4(5)(2), 4(5)(e)HVP68 ,
4(5)(f)HVP68 , 4-BIS4
Dolazak, 9
Domaći, 4(5)(D)SDR79, 9
Dopuštati, 4(5)(D)SDR79
Dopušten, 3(4)HVP68
Dosudjen, 4(5)(D)HVP68
Dovesti, 3, 4(1)
Dozvoljen, 5(2)
Dozvoljena klauzula 7,
Država, 4(5)(D)SDR79, 10HVP68
Država-ugovornica, 9, 10
Državni, 10HVP68
Dug, 9
Dugovati , 4(5)(B)HVP68
Dužan, 3, 3(3), 3(5), 4(1), 4(2)(p)
Dužnik, 9
Dužnost, 3(8)

Eksplozivan, 4(6)

Finoća, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79

Fond, 4(5)(D)SDR79

Franak, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(D)HVP68

Funta, 4(5), 9

Godina, 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68

Gradjanski, 4(2)(K)

Granica, 4(5)(D)SDR79

Granični, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4-BIS3

Grupiranje, 4(5)(C)HVP68

Gubitak, 3(5), 3(6), 3(6)(2), 3(6)(4), 3(6), 3(8), 4(1), 4(2),
4(2)(m), 4(4), 4(2)(q), 4(5), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68,
4(5)(a)SDR79, 4(5)(h)HVP68 , 4-BIS1 , 7

Havarija, 4(6) , 5(2)

Hladionica, 4(1)

Hladnjača, 3

Imaoc, 1(b)

Ime, 3(7)

Indosament vidi: Naleđe

Isključenje, 4(2)(q)

Iskrcaj, 3(2), 3(6), 4(6) , 6, 9

Iskrčan, 4(5)(B)HVP68

Iskrcati, 4(6)

Iskrcavanje, 1(e), 2, 7

Ispostavljen, 1(b)

Isprava, 1(b), 3(7), 4(5)(D)SDR79,

Ispravno, 3, 4(1)

Istek, 3(6)-BIS

Istina, 1(c)

Istovariti, 4(6)

Istovjetnost 3(3)

Izazvati, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS4

Izdati, 3(3)

Izdavati, 5(1)

Izdan, 1(b), 3(7), 5(1), 6, 10, 10HVP68

Izdati, 3(7)

Izdavanje, 3(7)

Izgled, 3(3)

Izgubljen, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79

Izjava, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(f)HVP68 , 4(5)(h)HVP68

Izjaviti, 4(5)(D)SDR79
Iznos, 4(5), 4(5)(3), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(B)HVP68,
4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79, 4(5)(g)HVP68 , 4-BIS3
Izražen, 4(5)(D)SDR79
Izračunat, 4(5)(B)HVP68
Izraz, 4(5)(D)SDR79
Izvršiti, 3(3), 3(6)

Javni, 4(2)(f), 6
Jedinica, 4(5), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(C)HVP68,
4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79, 9

Karantenski, 4(2)(h)
Kilogram, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79
Klauzula, 3(8)
Koleta, 3(3), 3(6), 4(5), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79,
4(5)(C)HVP68
Količina, 3(3), 3(5)
Komad, 3(3)
Komerijalna krivnja vidi kod :Upravljanje (brodom)
Konvencija, 3(8), 4(4), 4(5)(D)SDR79, 4-BIS1 , 4-BIS2 , 4-BIS3 ,
5(1), 7, 8, 9, 9-HVP68, 10, 10HVP68
Korist, 3(8), 4(2)(q)
Koristiti, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS2 , 4-BIS4
Krcan, 1(c)
Krcanje, 2, 3(3), 4(6)
Krcatelj, 1(a), 3(3), 3(5), 3(7), 4(2)(i), 4(3), 4(5), 4(5)(3),
4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(g)HVP68 ,
4(5)(h)HVP68 , 4(6) , 5(1), 6, 7, 10HVP68
Krcati, 3, 3(2), 4(1)
Krivnja, 3(8), 4(2)(b), 4(2)(q), 4(3)
Krivo, 4(5)(4)
Kršenje, 4(4)
Kvaliteta, 4(5)(B)HVP68

Lažan, 4(5)(h)HVP68
Ledenica, 3, 4(1)
Luka, 3(6), 3(7), 9, 10HVP68

Mana, 4(2)(m)
Medjunarodni, 4(5)(D)SDR79, 9-HVP68
Metoda, 4(5)(D)SDR79
Miligram, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79
Mjera, 4(2)(g)

Mjesec, 3(6)-BIS
Mjesto, 4(5)(B)HVP68
Mogućnost, 3(3)
Monetarni, 4(5)(D)SDR79
More, 1(b), 1(d), 2, 4(2)(l), 4(4), 6, 7
Mornar, 4(2)(a)

Nacionalni, 4(5)(D)HVP68, 9-HVP68
Najviši, 4(5)(3), 4(5)(g)HVP68
Naknada, 3(5), 4-BIS1
Nalaz, 3(3)
Naledje, 6
Namjera, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS4
Naredba, 4(2)(g)
Narod, 4(2)(g)
Naručitelj, 1(a)
Naslov, 1(b), 4(6)
Nastali, 4(2)(m)
Nastalo, 3(8), 4(1)
Nastati, 3(5), 4(1), 4(2), 4(3), 4(6)
Navedeni, 2, 3(3), 4(5)(D)SDR79
Navigacija, greška 4(2)(a)
Navoditi, 1(c)
Način, 3(3), 3(5), 3(6), 3(8), 4(5)(D)SDR79, 6
Naškodljiv, 4(6)
Naznačen, 6
Naznačenje, 3(7)
Naznačeno, 3(7), 4(5)(C)HVP68
Naznačiti, 3(7), 4(5), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79
Nedostatak, 4(2)(p)
Nedovoljno, 4(2)(n)
Nedovoljnost, 4(2)(o)
Neispunjenje, 3(8)
Nemir, 4(2)(K)
Nepažnja, 3(8), 4(2)(a), 4(3)
Neposredno, 4(6)
Nepostojeći, 3(8)
Neprenosivost, 6
Neprijatelj, 4(2)(f)
Neprijateljstvo, 4(2)(o)
Nesposobnost, 4(1)
Netačnost, 3(5)

Neškodljiv, 4(6)
Nezavijen, 3(3)

Nezgoda, 4(2)(c)
Ništavi, 12
Novac, 9
Novčani, 4(5)(D)SDR79, 9
Nuklearni, 9-HVP68

Obaveze, 2, 3(5), 3(8), 4(6) , 5(1), 6, 7, 8
Obavezuje, 4(5)(f)HVP68
Obavjest, 3(6)
Obavještavati, 4(5)(D)SDR79
Obavješten, 3(6)-BIS
Obavještenje, 3(6)(2), 3(6)(3)
Objekat, 1(d)
Obračun, 4(5)(D)SDR79
Obračunavati, 4(5)(D)SDR79
Obračunski, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(D)SDR79
Obuhvaćati, 1(e)
Obuhvaćen, 10HVP68
Obustava, 4(2)(j)
Obzir, 6, 10HVP68
Očitovanje, 4(5), 4(5)(2)
Očitovati se, 4(5)(4)
Odgovarati, 4(1), 4(5)(a)SDR79, 4(5)(D)SDR79, 4(6)
Odgovarajući, 4(5), 4(5)(g)HVP68
Odgovorni, 4(2), 4(4), 4(5), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(h)HVP68
, 4(6)
Odgovornost, 2, 3(5), 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(8), 4(2)(q), 4(5),
4(5)(4), 4(5)(D)SDR79, 4(5)(e)HVP68 , 4(5)(h)HVP68 , 4-BIS1
, 4-BIS2 , 5(1), 6, 7, 8, 9-HVP68
Odnos, 1(b), 4(5)(D)SDR79, 4(5)(h)HVP68 , 6, 7, 8, 10HVP68
Odredba, 2, 3(6)(4)HVP68, 4(1), 4(5)(D)SDR79, 4-BIS4 , 5(1),
5(2), 6, 7, 8, 9-HVP68, 10, 10HVP68
Odrediti, 4(5)(D)SDR79, 4(5)(g)HVP68
Odredjen, 3(6)-BIS, 4(5)(3), 4(5)(D)SDR79, 4(5)(g)HVP68 , 6
Odredjeno, 3(2)
Odredjivati , 4(5)(B)HVP68, 4(5)(D)HVP68
Odreći, 5(1)
Odricanje, 5(1)
Odštetni, 3(6)-BIS
Odšteta, 3(5), 4(6)
Ograničavati, 3(5)
Ograničenje, 4(2)(h), 4(2)(j), 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS1 , 4-BIS2 , 8
Okolnost, 6
Olakšati, 3(6)
Omot, 3(3)
Opasan, 4(6)
Opasnost, 4(2)(c)
Operacija, 4(5)(D)SDR79
Opisan, 3(4), 3(6)

Opći, 3(6), 4(2)(j)
Opravdavati, 6
Oprema, 3, 4(1)
Osiguranje, 3(8)
Oslobadjati, 3(6)(4), 3(8)
Oslobodjen, 3(6)(4)HVP68
Oslobodjenje, 2, 4(1), 4-BIS1 , 4-BIS2 , 5(1), 6, 7
Osnova, 1(b), 4(5)(D)SDR79
Osoba, 3(5), 3(6), 3(6)-BIS, 4(1), 4(2)(a), 4(2)(q), 4(3), 6,
10HVP68
Osposobiti, 3, 4(1)
Otkriti, 4(2)(p)
Otpuštanje, 4(2)(j)
Ovlaštenje, 4-BIS4
Ovlašten, 3(6)

Oštećen, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79
Oštećenje, 3(6), 3(6)(2), 3(6)(4), 3(6), 3(8), 4(1), 4(2),
4(2)(m), 4(2)(q), 4(4), 4(5), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68,
4(5)(a)SDR79, 4(5)(h)HVP68 , 4-BIS1 , 7
Ozbiljan, 3(3)
Oznaka, 3(3), 3(5), 4(2)(o)
Označavati, 1(d)
Označen, 9
Označenje, 3(7)

Padati, 4(1), 4(2)(q)
Pakovanje, 4(2)(n)
Paluba, 1(c)
Pažljivo, 3(2)
Pažnja, 3, 4(1), 4(2)(p), 6
Pilot, 4(2)(a)
Pismo, 3(3), 3(6), 3(6)(3)
Pitanje, 4(5)(D)SDR79
Plaćanje, 9
Plovidba, 3, 4(1), 4(2)(a), 6
Plovni, 1(d), 4(2)(c)
Pobijati, 4(5)(2), 4(5)(f)HVP68
Pobuna, 4(2)(K)
Podatak, 3(5), 3(7)
Područje, 4(5)(D)SDR79
Podstava, 4(5)(D)SDR79
Podvrgavati, 5(1)
Pogibelj, 4(2)(c)
Pogled, 2, 4(5)(D)SDR79, 5(2), 6

Pogodba, 3(8), 6
Pojedini, 4(5)(D)SDR79
Pokušaj, 4(2)(l), 4(4)
Pomorski, 8
Popuniti, 3, 4(1)
Početak, 3(3)

Poredak, 6
Posada, 3, 4(1)
Poseban, 4(2)(m), 6
Posebno, 4(5)(D)SDR79
Poslovanje, 6
Posredno, 4(6)
Postignut, 3(6)(4)HVP68
Postojati, 4(5)(D)SDR79, 5(1)
Potreban, 3(3)
Potrebno, 3(6)(3)
Povećanje, 5(1)
Povećati, 5(1)
Povlastica, 4(5)(e)HVP68
Povod, 3(6)(4)HVP68
Požar, 4(2)(b)
Početak, 3
Počevši, 1(b)
Počinjen, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS4
Pozivati, 4(1), 4-BIS2
Pravo, 2, 3(5), 3(7), 4(5)(D)SDR79, 5(1), 6, 8, 9, 10HVP68
Pravilo, 5(2)
Pravni, 6
Predaja, 3(6)
Predavati, 3(6), 3(6)(2), 3(6)(4)
Predan, 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68
Predati, 3(6)
Predmet, 1(c), 4-BIS1
Predmjeva, 4(5)(f)HVP68
Predpostavka, 3(4)
Predstavljati, 3(3), 3(7)
Predstavnik, 4(2)(i)
Predvidjen, 4(5)(D)SDR79, 4-BIS1 , 4-BIS3 , 5(1)
Predvidjeno, 4(1), 4(5)(C)HVP68, 10HVP68
Pregled, 3(6)
Prelaziti, 4(5)
Prenesen, 3(4)HVP68
Prenositi, 6
Preračunavati, 4(5)(D)SDR79

Preračunavanje, 4(5)(D)SDR79
Prethodni, 3(6)-BIS, 4(5)(D)SDR79, 6, 10HVP68
Prethodno, 3(7)
Pretpostavka, 4(5)(2)
Pretpostavljati, 3(6)
Pretpostavljeni, 3(6)
Pretrpiti, 4(3)
Pretvaranje, 4(5)(D)SDR79
Pretvoriti, 9
Preuzeti, 3(4)
Preuzimanje, 3, 3(3), 3(6), 3(6)(3), 4(1)
Prevesti, 6
Prevezen, 6

Previdjen, 3(6)-BIS
Prevoziti, 3(2), 6
Prevoz, 1(c), 3(2), 7
Pridonijeti, 4(2)(q)
Pridržavati se, 9
Prijevoz, 1(a), 1(b), 1(c), 1(d), 1(e), 2, 3, 3(5), 3(6), 3(8),
4(1), 4(4), 4-BIS1, 6, 10HVP68
Prilika, 3(3), 4(5)(D)SDR79
Primalac, 3(6), 10HVP68
Primiti, 3(3), 3(7)
Primjeniti, 4(5)(D)SDR79, 10HVP68
Primjenjivati, 1(b), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(D)SDR79, 4-
BIS1, 5(1), 6, 8, 10, 10HVP68
Primjena, 4(5)(D)SDR79
Primjerno, 3, 4(1)
Prinuda, 4(2)(g)
Pripadnost, 10HVP68
Pripravni, 4(1)
Priroda, 3(6), 4(2)(m), 4(5), 4(5)(4), 4(6), 6
Pristati, 4(6)
Pristanak, 4(6)
Pristupanje, 4(5)(D)SDR79
Priuzdržaj, 2
Priznanica, 6
Produžen, 3(6)(4)HVP68
Promjena, 4(5)(D)SDR79
Propisan, 3(8)
Propust, 4(1), 4(2)(a), 4(2)(i), 4(2)(q), 4(5)(e)HVP68, 4-BIS4
Protest, vidi Obavjest
Protivan, 6
Protivno, 3(4), 3(6), 4(5)(2), 4(5)(f)HVP68

Protudokaz, 3(4)HVP68
Prouzrokovan, 4(2)(b)
Prouzročen, 4(5)(e)HVP68 , 4(5)(h)HVP68 , 4-BIS4
Provjeravanje, 3(6)
Provjera, 3(3)
Prvobitni, 3(7)
Put, 4(1)
Putovanje, 3, 3(3)

Ratifikacija, 4(5)(D)SDR79
Ratni, 4(2)(e)
Različiti, 4(5)(g)HVP68 , 4(5)(3), 10HVP68
Razlog, 3(3), 4(2)(j)
Razuman, 3(3), 3(6), 4(4)
Redovan, 3(3), 6
Regresni, 3(6)-BIS
Rečenica, 4(5)(D)SDR79
Rezerva, 3(6)(4)HVP68, 7
Rezultat, 4(5)(D)SDR79

Roba, 1(b), 1(c), 1(d), 1(e), 2, 3, 3(2), 3(3), 3(4), 3(6),
3(6)(3), 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(6), 3(7), 3(8), 4(1),
4(2)(i), 4(2)(m), 4(5), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79,
4(5)(B)HVP68, 4(5)(C)HVP68, 4(5)(h)HVP68 , 4(6) , 4-BIS1 ,
6, 7, 9, 10HVP68
Rok, 3(6)(2), 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(6)-BIS
Rukovanje, 2, 6, 7
Rukovati, 3(2)

Sadržati, 3(3), 3(7)
Saglasnost, 3(4)
Sanduk, 3(3)
Sila, 4(2)(d)
Sistem, 9
Skladište, 3, 4(1)
Sklapati, 1(a)
Sklopiti, 6
Skretanje, 4(4)
Skriven, 4(2)(m), 4(2)(p)
Slaganje, 2, 6
Slagati, 3(2)
Slučaj, 3(3), 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(6), 4(5), 4(5)(4),
4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(C)HVP68, 4(5)(D)SDR79,
4(5)(h)HVP68 , 4-BIS3 , 5(1), 6

Službenik, 4-BIS2 , 4-BIS4
Služba, 4(2)(a), 4(2)(q), 4(3), 6
Smatrati, 3(5), 3(7), 3(8), 4(4), 4(5)(C)HVP68, 5(2)
Snaga, 8, 10HVP68
Snositi, 2
Spasavanje, 4(2)(l), 4(4)
Spor, 3(6)-BIS, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79
Sporazum, 3(6)(4)HVP68, 3(8), 4(5)(g)HVP68 , 6, 7
Sporazumjeti, 4(5)(3)
Sposoban, 3, 4(1)
Sposobnost, 6
Sprečavati, 5(2), 7
Sredstvo, 4(5)(C)HVP68
Stanje, 3, 3(3), 3(6)(3), 4(1), 6
Staranje, 2, 6, 7
Starati, 3(2)
Sterlinga, 4(5), 9
Stranka, 3(6)(3), 3(6)(4)HVP68
Stvara, 4(5)(2), 4(5)(f)HVP68
Stvarati, 3(4)
Stvar, 1(c)
Stvaran, 4(5)(D)SDR79
Stvarni, 3(6)
Sud, 3(6)-BIS, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79
Sudski, 4(2)(g)
Suglasno, 4(5)(B)HVP68
Suglasnost, 4(1)

Sumnja, 3(3)
Svijesno, 4(5)(h)HVP68, 4(5)(4)
Svijest, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS4
Svojstvo, 4(6)
Svota, 4(5), 4(5)(3), 9
Svrha, 3(7)

Šteta, 3(5), 4(1), 4(5)(e)HVP68 , 4(6) , 4-BIS4 , 9-HVP68
Štrajk, 4(2)(j)

Tečaj, 9
Teret, 1(b), 1(c), 3(6)(4)HVP68, 4(1), 4(2)(q), 4(5)(a)HVP68,
4(5)(a)SDR79, 4(6) , 6
Teretnica, 1(b), 3(3), 3(4), 3(4)HVP68, 3(6), 3(7), 4(5),
4(5)(2), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(C)HVP68,
4(5)(f)HVP68 , 5(1), 5(2), 6, 10, 10HVP68
Težina, 3(3), 3(5), 4(2)(m)

Tisućnina, 4(5)(D)SDR79
Točka, 3(4), 4(5)(3), 4(5)(f)HVP68 , 4(5)(g)HVP68
Točno, 3(3)
Točnost, 3(5)
Transakcija, 4(5)(D)SDR79
Trenutak, 4(5)(D)SDR79
Trgovački, 6
Trošak, 3(5), 4(6)
Tržni, 4(5)(B)HVP68
Tužba, 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68, 3(6)-BIS, 4-BIS1 , 4-BIS2

Ugovor, 1(a), 1(b), 1(c), 2, 3(5), 3(6), 3(8), 4(4),
4(5)(B)HVP68, 4-BIS1 , 5(1), 6, 7, 10HVP68
Ugovoren, 4(5)(3), 4(5)(g)HVP68 , 4-BIS1
Ugovornica, 10HVP68
Ukrcaj, 1(e), 3(5), 3(7), 4(5), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(6)
, 7
Ukrcaj, 3(7), 4(6)
Ukrcavanje, 6
Ukupan, 4(5)(B)HVP68
Umanjen, 3(8), 4(2)(m)
Unesen, 5(1)
Unijet, 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(f)HVP68
Unijeto, 4(5), 4(5)(2)
Unošenje, 5(2)
Uobičajen, 4(5)(B)HVP68
Uočljiv, 3(6)(2)
Upaljiv, 4(6)
Upotreba, 4(1)
Upotrebljavati, 1(d), 9
Upotrijebiti, 3, 4(1)
Upravljanje, 4(2)(a)
Uredno, 3(2)
Uslov, 5(1), 6, 7

Ustupati, 3(8)
Utisnut, 3(3)
Utvrđiti, 3(6)(3)
Utvrđjen, 4(5)(D)SDR79
Utvrđjivanje, 3(3)
Uvjet, 3(7), 4(5)(g)HVP68
Uvrstiti, 7
Uvršten, 6
Uživati, 2
Učinak, 6

Učiniti, 3, 4(1), 4(6)
Učinak, 3(8)
Uzrok, 4(2)(q), 4(3)

Valuta, 4(5), 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79
Vanugovoran, 4-BIS1
Vidljiva mana , 4(3)
Vladar, 4(2)(g)
Vlasnik, 1(a), 4(2)(i), 8
Vlast, 4(2)(g)
Vlastiti, 4(2)(m), 4(2)(q), 4(5)(D)SDR79, 9
Voda, 3(6)-BIS, 4(2)(c), 4(5)(D)HVP68
Vozač, 1(a), 1(b), 2, 3, 3(2), 3(3), 3(4), 3(5), 3(6), 3(6)(4),
3(6)(4)HVP68, 3(6), 3(7), 3(8), 4(1), 4(2), 4(2)(a),
4(2)(b), 4(2)(q), 4(3), 4(4), 4(5), 4(5)(2), 4(5)(3),
4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(e)HVP68 ,
4(5)(f)HVP68 , 4(5)(g)HVP68 , 4(5)(h)HVP68 , 4(6) , 4-BIS1 ,
4-BIS2 , 5(1), 6, 7, 8, 10HVP68
Vozarev, 4(5)(3), 4(6) , 4-BIS2 ,6
Vrijednost, 4(5), 4(5)(4), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79,
4(5)(B)HVP68, 4(5)(D)SDR79, 4(5)(h)HVP68 , 9
Vrijeme, 1(e), 4(5)(B)HVP68
Vrsta, 1(c), 4(5)(a)HVP68, 4(5)(a)SDR79, 4(5)(B)HVP68,
4(5)(h)HVP68 , 4(6)
Vučenje (pravo), 4(5)(D)SDR79

Zahtijev, 3(3), 3(6)-BIS, 3(7)
Zainteresirani, 10HVP68
Zajamčiti, 3(5)
Zajednički, 3(6)(3), 4(6) , 5(2)
Zaključen, 6
Zakon, 3(6)-BIS, 4(5)(D)HVP68, 8, 9, 9-HVP68
Zakonodavstvo, 10HVP68
Zaliha, 3, 4(1)
Zamjena, 4(5)(D)HVP68
Zaokružen, 9
Zapljena, 4(2)(g)
Zapovjednik, 3(3), 3(7), 4(2)(a), 4(5)(3), 4(5)(g)HVP68 , 4(6) ,
6
Zapremina, 4(2)(m)
Zastara 3(6)(4), 3(6)(4)HVP68

Zlato, 4(5)(D)HVP68, 4(5)(D)SDR79, 9
Zlonamjerno, 4(5)(e)HVP68 , 4-BIS4
Znanje, 4(6)

Čl.1 st.1(c)

HP

c. roba uključuje dobra, stvari, robu i predmete bilo koje vrste, izuzev žive životinje i teret za koji se u ugovoru o prijevozu navodi da je krčan na palubi i koji se u istinu tako i prevozi;

t01-14

Čl.1.st.1(d).

HP

d). "brod" označava svaki plovni objekat koji se upotrebljava za prijevoz robe morem:

t01-15

Čl.1 st.1(e)

HP

e). "prijevoz robe" obuhvaća vrijeme od ukrcanja robe na brod do njenog iskrcavanja s broda.

t02

Čl.2. Ā

HP

Čl.2.

Uz priuzdržaj odredaba čl.6. vozar će kod svih ugovora o

prijevozu robe morem u pogledu krcanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe, staranja za nju kao i za njeno iskrcavanje snositi odgovornost i obaveze, a uživat će prava i oslobođenja koja su niže navedena.

t03-1

Čl.3.st.1
HP

Čl.3.

(Stav) 1. Vozar je dužan da upotrijebi prije i na početku putovanja dužnu pažnju:

- a) da učini brod sposobnim za plovidbu;
- b) da brod primjerno opremi i popuni posadom i snabdije zalihama;
- c). da radi preuzimanja, prijevoza i čuvanja robe osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladnjače i ledenice, i sve druge dijelove broda u koje se roba krca.

t03-2

Čl.3 st.2
HP

(Stav) 2. Ukoliko nije u čl.4. drukčije određeno, vozar će uredno i pažljivo krcati, rukovati, slagati, prevoziti i čuvati robu koja se prevozi, starati se za nju kao i vršiti iskrcaj.

t03-3

Čl.3 st.3
HP

(Stav) 3. Nakon preuzimanja robe vozar, zapovjednik ili agent vozara dužan je da krcatelju, na njegov zahtjev, izda teretnicu, koja medju ostalim ima i da sadrži i:

- a). glavne oznake potrebne za utvrđivanje istovjetnosti robe, kako ih je prije početka krcanja pismeno saopćio krcatelj, ukoliko su oznake utisnute ili na drugi način jasno stavljene na nezavijenu robu, ili na sanduke ili omote, u kojima se ta roba nalazi na takav način, da bi u redovnim prilikama ostale čitljive do kraja putovanja;
- b). broj koleta ili komada, ili količinu, ili težinu prema slučaju onako, kako ih je pismeno saopćio krcatelj;
- c). stanje i ostale prilike robe prema vanjskom izgledu.

Ipak nijedan vozar, zapovjednik ili agent vozara neće biti dužan da u teretnicu navede ili spomene oznake, broj, količinu ili težinu, ako ima ozbiljnog razloga da sumnja da ne predstavljaju točno onu robu, koju je uistinu primio, ili ako nema razumne mogućnosti da izvrši provjeru.

t03-4

Čl.3.st.4
HP

(Stav) 4. Takva teretnica stvarat će, dok se protivno ne dokaže, pretpostavku, da je vozar robu preuzeo onako kako je u saglasnosti s točkom 3. a), b) i c) u teretnici opisana.

t03-41

Čl.3.st.4P68
HVP

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1.st.1.

U stavu 4. člana 3. dodaje se slijedeći tekst:

Medjutim, protudokaz nije dopušten kada je teretnica prenesena na trećega koji je u dobroj vjeri.

t03-5

Čl.3.st.5

HP

(Stav) 5. Smatra se, da je krcatelj u času ukrcaja zajamčio vozaru točnost oznake, broja, količine i težine, kako ih je saopćio, pa je dužan da vozaru naknadi sve gubitke, štete i troškove koji nastanu ili proizadju iz netačnosti tih podataka. Pravo vozara na takvu odštetu ne ograničava ni na koji način njegovu odgovornost ili njegove obaveze iz ugovora o prijevozu prema bilo kojoj osobi osim prema krcatelju.

t03-611

Čl.3.st.6.-1

HP

(Stav) 6. Ako obavjest o gubitku ili oštećenju i općoj prirodni tog gubitka ili oštećenja nije pismeno dana vozaru ili njegovom agentu u luci iskrcaja, prije ili u času preuzimanja robe, ili njene predaje na čuvanje osobi ovlaštenoj da joj se po ugovoru o prijevozu izvrši predaja, pretpostavlja se, dok se protivno ne dokaže, da je vozar robu predao onako, kako je opisana u teretnici.

t03-612

Čl.3 st.6.-2

HP

Ako gubitak ili oštećenje nisu uočljivi, obavještenje mora se dati u roku od tri dana od predaje.

t03-613

Čl.3 st.6-3
HP

Pismeno obavještenje nije potrebno, ako su stranke u času preuzimanja zajednički utvrdile stanje robe.

t03-614

Čl.3 st.6-4
HP

Odsjek 4. ukinut (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)
//(Odsjek 4). U svakom slučaju, vozar i brod oslobadjaju se svake odgovornosti za gubitak ili oštećenje ukoliko se tužba ne preda u roku od jedne godine računajući od predaje robe, odnosno dana kada je trebalo da roba bude predana.//

t03-62

Čl.3 st.6-4P68
HVP

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1. st.2.

Četvrti odsjek stava 6. člana 3. mijenja

se sljedećom odredbom:

Pod rezervom odredaba stava 6 BIS, vozar i brod bit će u svakom slučaju oslobodjeni svake odgovornosti u vezi s robom, osim ako je tužba podignuta u roku od godine dana od dana kada je teret predan ili je trebao biti predan. Taj rok može međjutim, biti

produžen sporazumom stranaka postignutim nakon događaja koji je bio povod za tužbu.

t03-621

Čl.3.st.6.
HP

U slučaju stvarnog ili pretpostavljenog gubitka ili oštećenja, vozar i primalac olakšat će jedan drugom na svaki razuman način pregled robe i provjeravanje broja koleta.

t03-63

Čl.3 st.6-BIS-P68
HVP

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1.st.3.

U članu 3. iza stava 6. dodaje se stav 6.BIS koji glasi:

(Stav) 6. BIS Regresne tužbe mogu biti podignute i nakon isteka roka predviđenog u prethodnom stavu, ako su podignute u roku određenom zakonom suda pred kojim se vodi spor. Međutim, taj rok ne može biti kraći od tri mjeseca, računajući od dana kada je osoba koja podiže regresnu tužbu udovoljila odštetnom zahtijevu ili je obavještena o tužbi koja je protiv nje podignuta.

t03-7

Čl.3 st.7.
HP

(Stav) 7. Pošto je roba ukrcana, teretnica koju će krcatelju

izdati vozar, zapovjednik odnosno agent vozara bit će na zahtjev krca-
telja teretnica s naznačenjem "ukrcano", pod uvjetom da krca-
telj, ukoliko je prethodno primio neku ispravu koja daje pravo na
tu robu, tu ispravu vrati uz izdavanje teretnice "ukrcano".
Vozar, zapovjednik odnosno agent može u luci ukrcaja na prvobitno
izdanoj ispravi naznačiti ime broda odnosno brodova, u koje je
roba ukrcana, kao i datum odnosno datume ukrcaja, i pošto to
bude na ispravi naznačeno, smatrat će se, ukoliko sadrži podatke
iz čl.3. toč.3. da predstavlja, za svrhu ovog člana - teretnicu s
označenjem "ukrcano".

t03-8

Čl.3 st.8
HP

(Stav) 8. Svaka klauzula, pogodba ili sporazum u ugovoru o
prijevozu, kojima se vozar ili brod oslobadjaju odgovornosti za
gubitak ili oštećenje u vezi s robom nastalo uslijed nepažnje,
krivnje ili neispunjenja dužnosti ili obaveza, iz ovog člana, ili
kojima je njihova odgovornost umanjena na drugi način nego što je
to propisano u ovoj Konvenciji, bit će ništavi, nepostojeći i bez
učinka.

Klauzula kojom se vozaru ustupa korist iz osiguranja,
kao i svaka slična klauzula, smatrat će se takvom klauzulom, koja
oslobadja vozara od odgovornosti.

t04-1

Čl.4 st.1
HP

Čl.4.

(Stav) 1. Ni vozar ni brod neće odgovarati za gubitak ili
štetu, koja nastane ili proizidje iz nesposobnosti broda za
plovidbu, osim ako do toga nije došlo propustom dužne pažnje,
koju je brodar bio dužan da upotrijebi da brod učini sposobnim za
plovidbu ili da ga primjerno opremi, popuni posadom i snabdije
zalihamo, ili da osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta,
hladionice i ledenice i sve druge dijelove broda u koje se roba
krca, tako da budu pripravnici za preuzimanje, prijevoz i čuvanje
robe, sve to u suglasnosti s odredbama čl.3. t.1. Svaki put kad
je gubitak ili oštećenje nastalo uslijed nesposobnosti broda za
plovidbu, teret dokaza o upotrebi dužne pažnje pada na brodara
odnosno svaku drugu osobu, koja se poziva na oslobodjenje pred-

vidjeno ovim članom.

t04-2

Čl.4 st.2
HP

(Stav) 2. Ni vozar ni brod nisu odgovorni za gubitak odnosno oštećenje, koje nastane ili proizadje iz:

t04-2a

Čl.4 st.2(a)
HP

- a). djela, nepažnje ili propusta zapovjednika, mornara, pilota ili druge osobe u službi vozara, kad se radi o plovidbi ili upravljanju brodom;

t04-2b

Čl.4 st.2(b)
HP

- b). požara, ukoliko nije prouzrokovan djelom ili krivnjom vozara;

t04-2c

Čl.4 st.2(c)
HP

- c). pogibelji, opasnosti ili nezgoda mora ili drugih plov-

nih voda;

t04-2d

Čl.4 st.2(d)

HP

d). više sile;

t04-2e

Čl.4 st.2(e)

HP

e). ratnog događaja;

t04-2f

Čl.4 st.2(f)

HP

f). djela javnih neprijatelja;

t04-2g

Čl.4 st.2(g)

HP

g). naredbe ili mjere prinude vladara, vlasti naroda, ili
sudske zapljene;

t04-2h

Čl.4 st.2(h)
HP

h). karantenskih ograničenja;

t04-2i

Čl.4 st.2(i)
HP

i). djela ili propusta krcatelja ili vlasnika robe, njegovog agenta ili predstavnika;

t04-2j

Čl.4 st.2(j)
HP

j). štrajkova ili općeg otpuštanja s posla ili obustave odnosno ograničenja rada iz bilo kojeg razloga, bilo da su djelomični ili potpuni;

to4-2k

Čl.4 st. (k)
HP

k). pobuna i gradjanskih nemira;

t04-2l

Čl.4 st.2(l)
HP

- l). spasavanja ili pokušaja spasavanja života i dobara na moru;

t04-2m

Čl.4 st.2(m)
HP

- m). umanjenja u zapremini ili težini i drugog gubitka odnosno oštećenja nastalih uslijed skrivene mane, posebne prirode ili vlastite mane robe;

t04-2n

Čl.4 st.2(n)
HP

- n). nedovoljnog pakovanja;

t04-2o

Čl.4 st.2(o)
HP

- o). nedovoljnosti ili neprimjerenosti oznaka;

t04-2p

Čl.4 st.2(p)
HP

p). skrivenih nedostataka, koji se ne mogu otkriti dužnom pažnjom;

t04-2q

Čl.4 st.2(q)
HP

q). svakog drugog uzroka, koji ne proizlazi iz djela ili propusta vozača, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi, no teret dokaza pada na osobu, koja traži da se koristi ovim isključenjem odgovornosti, i ona mora dokazati da ni vlastita krivnja ni djelo vozača, ni krivnja ni djelo agenta ili osobe u službi vozača nisu pridonijeli gubitku odnosno oštećenju.

t04-3

Čl.4 st.3
HP

(Stav) 3. Krcačtelj ne odgovara za gubitak ili za oštećenje, koje vozar ili brod pretrpi i koji nastanu ili proizadju iz bilo kojeg uzroka, ako o tome nema dijela krivnje ili nepažnje krcačtelja, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi.

t04-4

Čl.4 st.4
HP

(Stav) 4. Nikakovo skretanje radi spasavanja ili pokušaja spasavanja života ili dobara na moru, kao ni drugo razumno skretanje ne smatra se kršenjem ove Konvencije ili ugovora o prijevozu, i vozar neće biti odgovoran ni za kakav gubitak ili oštećenje koje odatle proizadje.

t04-51

Čl.4 st.5-1
HP

//(Stav) 5. Ni vozar ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni za gubitak ili oštećenje u vezi s robom za svotu, koja prelazi 100 funti sterlinga po koletu ili jedinici, ili odgovarajućim iznosom u nekoj drugoj valuti, osim ako je krcatelj prirodu ili vrijednost robe naznačio prije ukrcaja i ako je ovo očitovanje bilo unijeto u teretnicu.//

t04-52

Čl.5 st.5-2
HP

(Stav 5. ukinut (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

//Ovo očitovanje, ako je unijeto u teretnicu, stvara

dok se protivno ne dokaže, pretpostavku, no ona ne vezuje vozara, koji će je moći pobijati.//

t04-53

Čl.4 st.5-3
HP

(Stav 5. ukinut (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

//Vozar, zapovjednik ili vozarev agent i krcatelj mogu se sporazumjeti o najvišoj svoti različitoj od svote spomenute u ovoj točki, ali ugovorena najviša svota ne smije biti manja od iznosa, koji je gore određen.//

t04-541

Čl.4 st.5-4
HP

(Stav 5. ukinut (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

//Ni vozar ni brod nisu ni u kom slučaju odgovorni za gubitak ili oštećenje u vezi s robom, ako je krcatelj prirodu ili vrijednost robe u teretnicu svjesno krivo očitovao.//

t04-542

Čl.4 st.5(a)P68
HVP

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.2.

Stav 5. člana 4. ukida se i zamjenjuje
slijedećim tekstom:

(Čl.4.st.5.(a) ukinut (Protokol
21.12.1979 - S.D.R.)

t04-5421

Čl.4 st.5(a)P68
HVP

///a). Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijednost robe prije njenog ukrcaja, pa je ta izjava unijeta u teretnicu ni vozar ni brodar neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje robe ili u vezi s tom robom za iznos veći od 10.000 franaka po koletu ili jedinici tereta ili 30 franaka po kilogramu bruto-težine izgubljene ili oštećene robe, s tim, da se primjenjuje granični iznos koji je viši;///

t04-5422

Čl.4 st.5(a)P79
S.D.R.

(Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)
Čl. II.

Čl.4.st.5 (a) Konvencije (tj.HVP 68), mijenja se kako slijedi:
(a) Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijednost robe prije njenog ukrcaja, pa je ta izjava unijeta u teretnicu, ni vozar ni brod neće ni u kom slučaju odgovarati za gubitak ili oštećenje robe ili u vezi s tom robom za iznos veći od 666,67 obračunskih jedinica po koletu ili jedinici tereta ili 2 obračunske jedinice po kilogramu bruto-težine izgubljene ili oštećene robe, s tim da se primjenjuje granični iznos koji je viši.

t04-543

Čl.4 st.5(b)P68
Å HVP

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)
Čl.2. nastavak

- b). Ukupan iznos koji se duguje izračunat će se prema vrijednosti robe u mjestu i u vrijeme kad je roba iskrcana suglasno ugovoru ili u mjestu i u vrijeme kada je trebala biti iskrcana;

Vrijednost robe određuje se prema burzovnoj cijeni, ako takve nema, prema tekućoj tržišnoj cijeni; ako nema ni jedne ni druge prema uobičajenoj vrijednosti robe iste vrsti i kvaliteta;

t04-544

Čl.4 st.5(c)P68
HVP

- c). kada se upotrebi kontejner, paleta ili koje drugo slično sredstvo za grupiranje robe, svako koleto ili jedinica za koje je u teretnici naznačeno da su uključeni u to sredstvo smatrat će se kao jedno koleto ili jedna jedinica u smislu ovog stava. Osim u predviđenom slučaju, to će se sredstvo za grupiranje smatrati kao jedno koleto ili jedna jedinica;

t04-5451

Čl.4 st.5(d)
HVP

(d) ukinut (Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

///d). Kao franak uzima se jedinica koja se sastoji od 65,5 miligrama zlata finoće 900/1000. Dan zamjene dosudjenog iznosa u nacionalnu valutu određuje se po zakonu suda pred

kojim se spor vodi;///

t04-5452

Čl.4 st.5(d)P79
S.D.R.

(Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)
Čl.II.st.2

Čl.4. st.5. (d) Konvencije mijenja se kako slijedi:

(d) Obračunska jedinica navedena u ovom članu je Posebno pravo vučenja kako ga je definirao Međunarodni monetarni fond. Iznosi navedeni u podstavu (a) ovog stava preračunavaju se u domaću valutu na osnovi vrijednosti te valute na dan utvrdjen po pravu suda koji raspravlja spor. Vrijednost valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja je članica Međunarodnog monetarnog fonda obračunava se prema metodi vrijednosti koju na dan koji je u pitanju primjenjuje Međunarodni monetarni fond za vlastite operacije i transakcije. Vrijednost domaće valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja nije članica Međunarodnog monetarnog fonda, obračunava

se na način koji odredi ta država.

Medjutim država koja nije članica Medjunarodnog monetarnog fonda i čije pravo ne dopušta primjenu odredaba iz prethodnih rečenica može, u trenutku ratifikacije ili pristupanja, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, izjaviti da se granice odgovornosti predviđene u ovoj Konvenciji, koje treba primjeniti na njezinom području utvrđuju kako slijedi:

- (i) u pogledu iznosa od 666,67 obračunskih jedinica

spomenutih u podstavu (a) st.5. ovoga člana, 10.000 novčanih jedinica;

- (ii) u pogledu iznosa od 2 obračunske jedinice spomenute u podstavu (a) st.5. ovoga člana, 30 novčanih jedinica.

Novčana jedinica na koju se odnose prethodne rečenice odgovara 65,5 miligrama zlata finoće 900 tisućnina. Pretvaranje iznosa odredjenih u toj rečenici u domaću valutu vrši se prema pravu te države. Obračun i pretvaranje navedeni u prethodnim rečenicama vrše se na način da se u domaćoj valuti te države izrazi što je moguće ista stvarna vrijednost za iznose u podstavu (a) st.5. ovoga člana kao i ona izražena u obračunskoj jedinici.

Države obavještavaju depozitara o načinu ili o rezultatu preračunavanja (pretvaranja) prema pojedinom slučaju prilikom deponiranja isprave o ratifikaciji ili pristupanju i

kadgod postoji promjena u bilo
kojem slučaju.

t04-5453

Čl.4 st.5(e)P68
HVP

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)
Čl.2. nastavak

- e). Ni vozar ni brod ne mogu se koristiti povlasticom ograničenja odgovornosti iz ovog stava ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom vozara počinjenom bilo u namjeri da se izazove šteta, bilo zlonamjer-

no i sa sviješću da bi iz toga mogla proizaći šteta;

t04-5454

Čl.4 st.5(f)
HVP

- f). Izjava spomenuta u točki a). ovog člana, unijeta u teretnicu, stvara predmjevu, dok se ne dokaže protivno, ali ona ne obavezuje vozara koji ju može pobijati;

t04-5455

Čl.4 st.5(g)

HVP

- g). Sporazumom između vozara, zapovjednika ili agenta vozara i krcatelja, mogu se odrediti i drugi najviši iznosi, različiti od iznosa određenih u točki a). ovog člana, pod uvjetom da taj ugovoreni najviši iznos ne bude manji od odgovarajućeg najvišeg iznosa iz te točke;

t04-5456

Čl.4 st.5(h)
HVP

- h) Ni vozar ni brod neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje prouzročeno robi ili koje se na nju odnosi, ako je krcatelj svijesno dao lažnu izjavu o vrsti i vrijednosti robe.

t04-6

Čl.4 st.6.
HP

(Stav) 6. Upaljivu, eksplozivnu ili opasnu robu, na čije krcanje vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent ne bi bili pristali da su znali za njenu prirodu odnosno svojstvo, može vozar u svako doba i prije iskrcanja bilo gdje istovariti ili uništiti odnosno učiniti je neškodljivom, bez obaveze na odštetu, a krcatelj ove robe bit će odgovoran za svaku štetu i troškove, koji posredno ili neposredno nastanu ili proizadju uslijed njihovog ukrcanja. Ako bi neka roba te vrste, koja je ukrcana sa znanjem i pristankom vozara, postala opasna po brod ili teret, nju će vozar isto tako moći iskrcati ili uništiti odnosno učiniti je

naškodljivom i da za to ne odgovara, osim s naslova zajedničke havarije, ako bi je bilo.

t04-BIS1

Čl.4-BIS-1
HVP

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.3.

Između članova 4. i 5. konvencije,
uvrštava se član 4. BIS, koji glasi:

Čl. 4 BIS

1. Oslobodjenja i ograničenja predviđena ovom konvencijom primjenjuju se na sve tužbe protiv vozara za naknadu gubitaka ili oštećenja robe koja je predmet ugovora o prijevozu, bilo da se tužba zasniva na ugovornoj ili vanugovornoj odgovornosti.

t04-BIS2

Čl.4. BIS-2
HVP

2. Ako je tužba podignuta protiv vozareva službenika, taj će se službenik moći koristiti oslobodjenjima i ograničenjima odgovornosti na koje se može pozivati vozar u smislu ove konvencije.

t04-BIS3

Čl.4.BIS-3
HVP

3. Ukupni iznos kojim se terete vozar i njegovi službenici neće ni u kom slučaju preći granični iznos predviđen ovom konvencijom.

t04-BIS4

Čl.4.BIS-4
HVP

4. Međutim, službenik se ne može koristiti ovlaštenjima iz odredaba ovoga člana ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom tog službenika počinjenim u namjeri da se izazove šteta bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga vjerojatno mogla proizaći šteta.

t05-1

Čl.5-(1)
HP

Čl.5.

Vozar se može odreći svih ili jednog dijela svojih prava i oslobodjenja ili povećati svoju odgovornost i obaveze predviđene ovom Konvencijom s tim da ovo odricanje odnosno povećanje bude uneseno u teretnicu, koja se izdaje krcatelju. Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na brodarske ugovore, no ako su bile izdane teretnice u slučaju kad postoji brodarski ugovor, one se

podvrgavaju uslovima ove Konvencije.

(t05-2)

Čl.5-(2)
HP

Ni za jednu odredbu ovih pravila neće se smatrati da sprečava unošenje u teretnicu bilo koje dozvoljene odredbe u pogledu zajedničke havarije.

t06

Čl.6
HP

Čl.6.

Bez obzira na odredbe prethodnih članova, vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent kao i krcatelj, mogu u pogledu bilo koje određene robe, sklopiti ugovor sa bilo kakvim uslovima, koji se tiču odgovornosti i obaveza vozara za ovu robu, kao i prava i oslobodjenja vozara u pogledu te iste robe, ili njegovih obaveza u odnosu na sposobnosti broda za plovidbu - ukoliko pogodba nije protivna javnom poretku - ili staranja i pažnje osoba, koje su u njegovoj službi ili njegovih agenata u pogledu ukrcavanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe prevezene morem, staranju o njoj ili njenom iskrcaju, pod uslovom da u takvom slučaju nije bila niti će biti izdana teretnica i da su uslovi takvog ugovora uvršteni u priznanicu, koja se ne može narednjem prenositi, i u kojoj je ta neprenosivost naznačena.

Svaki na taj način zaključen ugovor imat će potpuni pravni učinak.

Medjutim, ovaj se član ne primjenjuje na redovne trgovačke terete, koji se prevoze u toku redovnog trgovačkog poslovanja, već samo na druge prijevoze, kod kojih priroda i stanje roba koja se trebaju prevesti, i okolnosti, odredbe i uslovi pod kojima se prijevoz treba vršiti, opravdavaju posebni sporazum.

t07

Čl.7
HP

Čl.7.

Nijedna odredba ove Konvencije ne sprečava vozara ili krcatelja da uvrsti u ugovor sporazume, uslove, rezerve ili oslobodjenja, koji se odnose na obaveze i odgovornosti vozara ili broda za gubitak ili oštećenje robe, ili u vezi sa čuvanjem, staranjem i rukovanjem, prije ukrcaja i poslije iskrcavanja iz broda, kojim se roba prevozi morem.

t08

Čl.8 st.
HP

Čl.8.

Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na prava i obaveze vozara, koja proizlaze iz bilo kojeg zakona koji je na snazi, a koji se odnosi na ograničenje odgovornosti vlasnika pomorskih brodova.

t09-1

Čl.9.
HP

Čl.9.

(Čl.9. ukinut i zamjenjen (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules))

//Novčane jedinice spomenute u ovoj Konvenciji uzimaju se po vrijednosti u zlatu.

One države-ugovornice, u kojima se funta sterlinga ne upotrebljava kao novčana jedinica, pridržavaju pravo, da svote označene u ovoj Konvenciji u funtama sterlinga, pretvore u zaokružene svote prema vlastitom novčanom sistemu.

Domaći zakoni mogu zadržati pravo dužniku da se oslobodi duga plaćanjem u domaćem novcu, prema tečaju koji važi na dan dolaska broda u luku iskrcaja odnosno robe.//

t09-2

Čl.9. P68
HVP

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.4.

Član 9 konvencije zamjenjuje se slijedećom odredbom:

Ova konvencija ne dira u odredbe međunarodnih konvencija ili nacionalnih zakona o odgovornosti sa nuklearne štete.

t010-1

Čl.10
HP

Čl.10.

Čl.10. ukinut i zamjenjen (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

//Odredbe ove Konvencije primjenjuju se na sve teretnice izdane u jednoj od država-ugovornica.//

t010-2

Čl.10. P68
HVP

(Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.5.

Član 10 konvencije zamjenjuje se slijedećom odredbom:

Odredbe ove konvencije primjenjivat će se na sve teretnice koje se odnose

na prijevoz robe između luka dviju
različitih država kada je:

- a). teretnica izdana u državi ugovornici
- b). prijevoz robe započeo u luci države
ugovornice
- c). tereticom predviđeno da se ugovor
ravna po odredbama ove konvencije
ili zakonodavstva koje te odredbe
primjenjuje, odnosno daje im snagu,
bez obzira na državnu pripadnost
broda, vozara, krcatelja, primaoca
ili bilo koje druge zainteresirane
osobe.

Svaka će država ugovornica primjenjivati
odredbe ove konvencije na spomenute teret-
nice.

Ovaj član ne dira u pravo države ugovor-
nice da primjeni odredbe ove konvencije na
teretnice koje nisu obuhvaćene prethodnim
stavovima.

Ostalo ispušteno.

Špehar, 14, 17

Berlingieri F., 18

Carbone, 17

Celle P., 16

CMI

Uniformity, 14, 15

CMI Uniformity, 16

Diamond, 19

Falvey P.J., 16

Gasparini G., 13

Herber R., 15

Ivošević, 16

Jakaša, 14
Jakaša B., 16, 17

Pallua E., 18

Ramberg J., 14, 15, 16
Reynolds F.M.B., 19

Sekolec J., 16
Six Lectures on the Hague Rules, 17
Sweeney J.C., 17, 18

Tetley, 13
Tetley W., 17, 19

United Nations -Liability of Terminal Operators, 15

Vienna Convention on the Law of Treatise, 18

I N D E X

NB: INDEX OBUHVAĆA UVOD I ČLANOVE 1 DO 10

PRIJE KORIŠTENJA OVOG INDEXA KORISTITI INDEX str. 343

Act
 neglect or faultu vrećama, 218
 neglect or Brod,158 304
 173 karakteristike, 8primjena HP, 28
 Act of God, 11, 19nagruće, 175 teretnica, 38, Demise clause, 13
 Agent nesposobnost za teretnica izdanDevijacija, 55, 77, 165
 krcatelj, 236 vidbu, 225 Charterer, 21, 25 quasi, 47, 50
 Agent krcatelja-vlograda, 58 Cijevi vidi skretanje, 7
 robe, 204 skrivena mana, sanitarne, 72 Devijacija
 Ambalaža 226 Circular Indemnity vidi,i paluba, 47

Charter party Decadenza, 147
 paluba, 52 Deep frozen
 Paramount cl., netočan podatak, 260
 Demise charter, 34
 Demise charterer, 32

nedovoljna, 21 Brodar, 4, 30 250 Dim
 oštećenje, 124 luka iskrcaja CMI Deklaracija požar, 183
 pomanjkanje, 1 ZPUP, 306 Pariz 1990, 240 Disponent owner, 23, 26,
 slaba, 87, 88, Brodovlasnik, 20 CMI waybill pravi 31, 322
 teret, 211 23, 27 CMI waybills Document
 vreće, 213 odgovornost, 27 Brwaybill pranon-negotiable, 283
 Arbitraža dnevnik ugovorno pravo, 2 Document of title, 4
 tužba vidi Tužbadokaz, 160 Uniform rules, Događaj
 Arbitražna klauz Brojački listići, Coinage Act UK izvanrednost i jačina,
 CENTROCOM, 148 Burad 1970, 251 189
 Arrest, 201 prijevoz u, 220 Conclusive eviden Dokaz 1,
 Auto 115 teret, 227, 232
 nezapakirani, 249, 256 CONLINEBILL, 34 teret
 prijevoz, 52 Carriage of goods Contra preferenti-primatelj/vozar, 168
 Carrier, 23, 33 12 teret raspodjela, 216
 actual, 4, 25 Culpa lata, 269 teret raspodjela
 Bailee, 82 contracting, 4, 20, primatelj/vozar, 169
 Balastiranje, 1725, 136 Časnička potvrda, Dokazivanje
 greška, 171 jedini, 43 Čekrk, 58, 86 osloboženje, ništa-
 Barža, 58, 85 owner ?, 36 Čelične šipke, 21 vost, 156
 iskrcaj, 94, 96 performing, 4, Čelični lim Dokument
 lash, 264 performing, actuakolut, 256 neprenosiv, 284
 Beneficial owner Cas 3 fortuit, 11 Čile Dolus, 53
 Bez zapreke, 118 Cement HP, 309 gruba nepažnja, 55
 BIMCO u vrećama, 218 Trg. zakon 1865 Država
 waybill, foCertifikat Čuvanje, 63 sukcesija, 1
 285 klase, 79 Čuvati, 81 Država ugovornica
 Bitno kršanje Cesijaa, grupe u vezi sa HP, 12
 119 faktična, 126 primjena HP, 305
 Booking Note, 21 Cesser cl., 92 Drvo

kora otpadanje Gamad Nizozemska, 22 Kante
 Dužna pažnja, 12 prijelaz s dNjemačka, 22 prijevoz tereta u, 220
 64, 65, 72, 77 tereta, 231 Japan, 35 Kasniji zakon
 hladnjaci, 28 General Liberty cIndija ranija konvencija, 306
 preduslov za izuskretanje, 239 HP, 309, 312 Katalog HP
 66 Generalna havarij Indosament, 44 izuzeci, 166
 time charterer, teret šteta, 27 Indosatar, 44 Kilogram
 Duboko smrznuti, Generator Inozemnost element jedinica za
 Due diligence, 12, bez pakovanja, 25 primjena propisograničenje, 7
 apsolutna, 75 Genova Iskrcaj, 58, 59, Klasifikacioni zavod
 vidi Dužna pažnjukrcanj običaj, 90 certifikat, 67, 69
 Dunnage, 56 Godišnje doba, 65 Iskrcaj periodični pregledi,
 Gold Clause Agreebarža, 94 73
 Estoppel, 109, 1146, 2296 druga luka, odgsvjedodžba, 198

219, 224 Gorivo nost za skladištara, 270
 Ex proprio vigormazivo, 65 period poslije, "Stowed on deck", 57
 300 Gross negligence, 2rizik, 59 Klauzula
 Grotla Isporuka Vidi Primjedba
 Fair opportunity, poklopci krađa, predaja, zakašnj"Ujprividno ispravnom
 Faute, 11 178, 179 240 stanju", 77
 Faze Gruba nemarnost, ITALIJA ništava i bez učinka,
 plovidbe, 67 Gruba nepažnja, 53, armatore, 24 155
 FCL/FCL, 107 ograničenje, 254 Konvencija, pred"Loaded on deck at
 Financial Times, Gubitak tereta 303 shipper's risk", 56
 Finansijska šteta, vidi 0teret, 118 noleggiante, 24 o ustupu osiguranja,
 252 Guma noleggiatore, 2155
 FIO, 59, 62, 86, 8bale,, 217, 219 noleggio a tempo, "Stowed on deck", 57
 92, 128, 213, 236 noleggio a viaggi"Vreće poderane
 FIOS, 85, 105 Hamburška pravila, raccomandatarioniokukom", 91
 rizik, 92 Havarijski komesar, teretnica, podpKlauzula o neodgovor-
 Fitness, 3, 65 142, 144 trasporto di nostioitd., 155
 FOB, 39, 44 nalaz, 127 24 Klauzule
 Force majeure, 11Havarijski pregled ugovori, sistemanejasne tumačenje, 86,
 Franak Poincare 24olakšanje, 152 24 101
 sadržaj zlata, Himalaya cl., 83, vozar, 24 sitna slova, 10
 Francuska 250, 278 Iuris et de iure, Klice
 HP, 310 Hladnjača, 64, 72, 89 žitne, 218
 Konvencija, prefunkcioniranje, Javni neprijatelj Koža 00
 303 dužna pažnja, 2Jedinica, 7, 246, 2jedinica, 253
 Freight unit, 7 stanje, 70 koža u balama, 25sirova, 86, 229
 Frozen Hovercraft, 58 kontejner, paletasoljena, 96
 netočan podata Hydrofoil, 58 svežanj, 253 Kogentnost
 Fuel Oil vozarska, 247 relativna, 156
 primopredaja, Identity of carrier cl., Koletu, 7, 246, 248, 252
 Fumigacija, 69, 4,, 21, 22, 25, 2Kakao4, Kolizione norme
 Fundamental bre36h of slaganje, 95 svrha, 303
 contract, 12, 147 Švedska, 22 Kalo, 209, 210 Kolut čeličnog lima, 256
 Funta sterlinga, Engleska, 22 sumporni sublimKomercijalna djelatnost,
 247, 296 Francuska, 22 tekući teret 0,6,, 53, 073, 88, 191
 732, 238 grama Grčka, 22 transportni, 211, nevrjeme, 53
 zlata, 247, 297 Italija, 22 Kamioni Komercijalna greška, 176
 Japan, 22 slaganje, 180 Komercijalna krivnja,

28, 89, 174 236 Luk 61, 71, 88, 176, 191
 Komercijalno voagenti, službeprijevoz, 217 Nautička greška, 227
 174 236 Luka Nautička krivnja, 165,
 Kontejner, 48, 55bolje, poznadruga pogodna, 174
 83, 210, 219, 25tereta, 216 odredišta, štraNaval, 627, 148
 Kontejner charterer, 236 Luka iskrcaja Nedostatci

primka, 131 Nizozemska, 33 šteta, sa sv50,š51,
rok, 121 Njemačka, 33 269 automobili, 179
rok, primanjeNotify address, 2šteta, zlonamjdevijacija, 47
skladištara, 124 nuklearne štete26998 klauzula dozvole, 50
skladišna primkaodnosi, 33 culpa lata, 269 konstatacija prijevo-
slagač, 126, 127odricanje vozara,gubitak prava, za, 50, 52
teret primanjeograničenje, 7, nerealno nisko, 3Kontejner, 48
carinarnici, 123246, 295 Poenkareov franakkontejner gubitak, 241
teret, gamad, 23podnaručitelju, 2propust vozara, 2običaj, 49, 54
točnost i jasnoćposada, krijumčarSDR,,262 odgovornost, 46
u sumnji kom230....., sporazum, viši iodgvornost krcatelja,
124, 125 poslije iskrcaj260293 54
usmena, 122 predaja jsporazum visine, ograničenje odgovor-
zakašnjenje, 1skladištu, 229 ukupno, 279 nosti, 54
zapovjednik, odbsloboda ugovaranjvozar plus službeopcija, 50
primitka, 123 službenik, 279užba podpis krcatelja, 54
Običaj zastara, 279 zastara pripreviše ukrcano, 175
paluba, 54 službenika, nvozara, 269 prijevoz, 45, 46, 54,
teret dokaza, zlonamjerno itd.,Ograničenje rada,61,4222, 310
Obična nepažnja službenika, Oluja, 88, 189, prijevoz tereta, 5
odgovornost, 6ograničenja, 278 191, 197 slaganje, 31, 55
Obustava rada, 204službenika, prokaotviša sila, 17teret, 254
Odgovornost, 63 279 Oluja 11. BFR, 191 uzanse, 49
čisti B/L-Slabo solidarna, 25 Omnibus klauzulaParamount cl., 8, 82,
robe, 168 teret, pokvarl226, 2 154, 280, 288, 295, 301,
šteta nastalateretnice, 229 Opasni teret, 237303, 305, 306, 307, 308,
predaje tereta, 23teret dokaza, 160naljepnice, 237312, 313
šteta prije ukthrough B/L, 293 obavjest krcatcharter party, 304
230 time charterer,237 talijanski prijedlog,
šteta tokom prijugovor Opasnost 314
217, 232 sklapanje/izvršenjemora, 74, 188 visina ograničenja,
blizina toplinprijevoza, 21 neotklonjiva, 1252
dužna pažnja, 15uskladištnje uOpremanje, 64 Peril of the Sea, 188
dva uzroka, 66cajnoj luci, 270 Osiguranje teretaPlan slaganja, 81
dvije, 33 vanugovorna, pregled oštećenPlovidba, 173
Engleska, 33 službenika, 277 Oslobođenja, 63 brodom, 6
Francuska, 33 vanugovorna, Otvoraza ventilacijgreške, 172
iskrcaj u drug277luci, Owner, 25, 31 nepžanja itd., 174
običaj, 270 vozar, povećanjOwner0pro temporePlovni objekt, 58
izuzeci, 6, 160 vozar propust, Oznake Požar, 183, 227
izuzeti slučvozara primateljunedovoljne Požarm-
dokaz, 165 krive naznake krcjerne,,224 brodar, vlastita
krcatelj, 261jesni krivnja, 184
netočni podatak, 2zabrana iskrcajPažljivo, 81 dim, 183
kvazi deliktna, zakašnjenje, 23Package, 249 dokazana krivnja, 184
manjak, kompOdgovornost Pakovanje nesposobnost za plo-
po više teretnica,iskrcan sav teretnedovoljno, 219vidbu, 161
naval, 148 službenika, Paleta, 264 odgovornost charter-

nepostojanje oslobođenja, 278 kartoni, 107 era, 185
217 Odpuštanje sa poslavlažnost, 89 posada, 186
nesposobnost Ogradaobroda, 58 Paluba, 29, 31, 53 puščani metak carins-
vidbu, 159 Ograničenje "na rizik krcakihjorgana, 174

teret šteta, izactual delivery, Shipper's WeighRadar0
vanje, 185 constuctive deliWeight and Quanedostatak, 178
teret dokaza, 853 unknown, 107 Rashladni uređaji, 180
viša sila, 230 linijski, javno Weight unknown,Ratifikacija, 1
voda, 183 dište, 124 Primjedbe Ratni događaj, 200
zakup, 186 lučkom skladištampane, 103,Razlike HP/HVP, 2
Pobuna, 206 123 112 Razumna briga, 76
Podaci neovlaštenoj opropust upisa ResBipsa loquitur, 225
krcatelj/odgov106ost 90 Riot, 207
vozara, 116 nesortirana, 131 razumnost, 105 Roba, 45
Podkradanje tereta, 62 Primjena HP prirodno svojstvo, 74
tereta, 227 više teretnica, lex proprio vigoRok obavjest, 121
Podnaručitelj, 2Predstavnik krcPrimjena prava Rukovanje, 63, 81
naručitelj, 28vlasnika robe, 204 bitna povreda, 30brodom, 6
Podprijevozni ugPrescrizione, 147Primjena ZPUP, 307
Poenkare Prijevoz, 63, 81 Privezivanje, 175S.D.R., 248, 267
franak, 248, 2Prijevoz Privity, 184 S.D.R. pretvaranje u
Pogibelj dalje od odrPrivremena domaćianovac, 268
mora, 188 239 zaustavljanja, 20Saisie giudiciare, 201
Pokrivač između dvije Promulgacija, 1 Sanduci
prodor vode, 1raznih država, 319 HP, 301 prijevoz u, 222
skladišta, 59 period, 58 Protest Sanitarna ograničenja,
Polu prikolica, 54počet u luci dnavedba da se 203i o
Pomaganje ugovornice, 317 protestu, 131 Sanitarni uređaj
šteta/gubitak, 2poseban sporazum,općeniti, 134 cijevi, 72
Pomorska nezgodaPrima facie eviovlaštenoj osobSbarco d'amministra-
Pomorski tovarn111,i113, 165, 259,rok, sлагаč zione,e138, 143
282 Primatelj, 20 primatelja, 135 Seaworthiness, 3, 32
CMI pravila, 285legitimacija aktstrani miris, 135vidi Sposobnost za
vidi Waybill, 287 zakašnjeli, 134plovību, 64
Posada, 64 teret dokaza, 1Protest Sequestro conservativo,
krijumčarenje, 1treća osoba, 28 vidi Obavjest, 201
nautička djePrimitak Protokoli 1968/19Shipping unit, 7
174 potvrda(waybillProvjetavanje, 1Skladišta, 64
Posebna prava Primjedba Pukotina pokrivači, 59
248, 267 Vidi Klauzula oplata, 60 Skladištar, 82
Posvjedočenje Apparent Good Putovanje dispozicija
sлагаč/brodar, 1and Condition, 140 početak, 65 uskladištenja, 130
Potonuće Dice contenere, 1početak, otiskivdokumenti, 83, 120
teret, oštećenjeDice lessere, 1060 Skladište

Potvrda dokaz, 100 početak, sposobbrodsko, 69
nije teretnica, dokaz, posljedi76, 100 održavanje, 75, 177
Potvrda o prParticulars furnpojam, 237 upad radnika, 198
tereta, 131 by Shipper, 100 popravak, 92 vlaga, 72, 89, 136,
Pozicija podaci, sumnja, 1prekid/nastavak1382
geografska, 188 Quality, Conditioteret, briga, 9Skretanje, 241
Prava, 63 Measures Unknown, 1teret, pažnja, 92"nullity of contract",
Pravni režim razlozi, sumnja, 100 237
dva(paluba/skladrazumnost, 107 Rđa definicija, 237
29 Sadržaj i Tatmosferska, 218 General Liberty Cl.,
Predaja Tereta Nepoznati, 1jaka, 217 239
špediter, 115 Said to be, 10,Raccomandatario, 31interes stranaka, 238

Liberty cl., 241obavezna predajpredaja, 294 predaja, špediter, 110
nautička greškStraight bill, 283 kamioni, 180 predaja, neovlaštenoj
nedozvoljeno, Sudska zapljena, 20kontradiktorni osobi,-106, 168
nužno, 238 Svežanj led, 103 predaja, pogrešna, 242
quasi devijacijajedinica, 253 krađa, 60 predaja, pomiješana po
razumno, 7, 207, 237, krcatelj bolje Bs/L,a104
239 Špediter vanje, 216 predaja, prepostavke,
spasavanje životcesija principalukrhak, 219 118
vidi devijacijŠteta kukuruz, 31 predaja carini, 98
vozar, gubitak daljna, 167 lako pokvarljiv, predaja nesortirana,
238 finansijska, 240,linijski pr130voz,
zakašnjenje, 241fizička, 165 predaja, 294 predaja slagaču, 138
šteta na robi, 24pomaganje, 227 lomljiv, 211 predaja treća osoba,
Skrivena mana tokom prijevoza, mana, 168, 211 110
broda, 71, 176 uzrok, 139 mana, skrivena, 2pregled obavjest
Slagač zastarni rouzrok8nepoznat, 2mana, vlastita,vozaru, 120
Slaganje, 63, 81Štrajk,7204 mana skrivena, 13pregled olakšanje, 152
nepravilno, 88, luka iskrcaja, 21mane vidljive, 13pregled protek vreme-
Slučaj, 165 mana, carinarnina, 152
Službenik manjak, 102, 161,pregled u skladištu
krcatelja, 236Tankovi 221 broda, 212
zastara, 279 dubinski prelivmanjak, carinarpreuzimanje, 99
Smrznuti/Duboko 175rznu- 137 preuzimanje/predaja,
ti, 88 Težina miješanje međ118bno,
Solidarna odgovornumanjenje, 209 176 pričvrščivanje, 179
Soya bean Tekst miris, 137, 139 primatelj, pozivanje
"in bulk", 218 službeni HP, 11 miris naftalin,brodara, 103
Spasavanje Tekući teret neambalažirani, 1priroda/vrijednost,
života, 207 količina, 113 nesposobnost 251oda,
imovine, 207 215 prirodno svojstvo,
pokušaj, 207 Teret neukrcan, 114 211, 212
Special drawing rčuvanje, 30 oštećenje, obavskladištar, vozar

248, 267 predaja, sortir118 104 izbor, 293
ograničenje, 263šteta od topline,oštećen drugim slaganje, 47
Sposobnost za čštete, obavjesttom,m176 slaganje loše, 177
tereta, 30 na, 118 oštećenje, nslaganje po krcatelju,
Sposobnost za ploambalaža, 211 državni/javni 105ani,
30, 40, 64, 71, 74bez7ambalaže, 2143 smrznut/duboko
76, 77, 78, 216 briga vozara, 215oštećenje, neuosmrznut, 214
arrest, 66 burzovna cijena14263 toplina izolacija, 180
ekspertiza, 198 gamad, 213 odbijanje preuzimtrgovački redoviti,
tokom putovanja,gubitak, neu137jiv, 287
za teret, 69 142 opasan, 180, 229,uobičajena vrijednost,
Sredstvo za grupigubitak, obavje275 118 263
264 hladnjača prijopasan, iskrcaj, upaljiv itd., 274
Stages 214 opasan, krcatelj,vaganje, 161
plovidba, 67 iskrcaj, sлагаč, opasan, troškovi,vjetrenje, 179
Staranje, 63, 81 iskrcaj dispozioznake, loše, 204vlastita mana, 214,
Statutory estope135 115 pakovanje, loše215,4216
Sterling ispod čekrka, 293pokvaren, krcavodena linija, ispod,
funta, 296 izvanredan, 287236 230
Stivadori javno skladpokvarljiv, 210, vrijednost, iskrcajna

luka, 263 30, 74 brodski izvor, 86dobijanje, dužnost, 74
vrijednost naPool,,KonferencTrailer, 264 dokumenti, 4
mogućnost, 260 potvrda, 38 Traktor, 54 kršenje - vidi funda-
Tereti pretpostavka, 101bez pakovanja, mental breach, 12
redovni trgovačkPrima2 Facie evidjelomično zapakodgovornost, poslije
Teretnica, 4 101, 109 256 iskrcaja, 293
čista, 45, 101,primjedba, kupac,poluprikolica, 25odgovornost, prije
110, 120, 122, 136primjedba, obasekabinom, 249 ukrcaja, 293
čista, protudo110, 219 Transformator na popodprijevozni, 26, 27
"krcano", 154 primjedbe, ju od drva, 256 sklapanje, 20
"Primljeno na obrazloženje, 101Transshipment, 59, 6sloboda ugovaranja,
154 primjedbe, štTrećaeosoba 282
bianco ind103ment, primatelj, 28 vozar mora odbiti ako
125, 128 primjedbe, teretnica, 23 brod ne odgovara za
brodovlasnik, obrazloženje, 103Trupci teret, 93
charter party, 3primjedba: slaganje, 95 zaključenje, dužnost
charterer, 21 ambalaže, 211 Tužba odbijanja, 216
document of titlprotudokaz, 115 arbitraž, 148 Ugovor na vrijeme
286 Short Form, 104 in rem, 21 vidi time charter, 29
dokaz o ugovoru,teret, količina, odgovornost, Ugovor o prijevozu, 38
dokazna snaga, 1teret, opis, 99ograničenja, Ukrcaj, 58, 59, 90
ex recepto, 111 teret, predajaoslobođenja, 277 period prije, 58, 82
ex titulo, 111dpostavka, 109 predja na poštu, rizik, 59
formular, 31 teret, stanje, 99regresna, 151 tereta, 60

formular skraćenteret, težina, 99regresna Ullage report, 230
formulari, 105 teret neukrcan,charterer/vlasnikUnit3
imalac, 37 treća osoba, 39, rok, 121, 129, cargo, 249
indosament, 132 vrijednosni pap148 38 freight, 250
indosiranje, 102vrijednost, pobijrok,,produženje, freight, customary,
izdana u drž. 273ovor- rok, sudski 250adni
nici, 317 vrijednost unosdan,7147 shipping, 249
izdavanje, 99 zaporka, 2 rok, iskrcaj/pUpravljanje brodom, 60
klauzula: Kvalizapovjednik, 149pis, nepažnja itd., 174
kvantitet nepozn31, 213 rok 1 godina, 1Urea
klauzule, tumazapovjednik podrokiproduženje, 1"in bulk", 218
101 vanje, 216 službenika, rokUredno, 81
krcatelj, podacčista lprotudokaz, zastara, cesijaUredno i pažljivo...,
249 Teretnica na ime zastara, 94,d95a
Long Form, 104 waybill ?, 284 neovlaštenoj osobUstav8R.Hrvatske, 82
namjera da se Time, charter, 29,zastara, prekidUstav SFRJ, 1
naslov, 38 33, 34, 36, 39, 4Tužba3in rem, 146Ustavna Odluka o suvere-
nečista, 101, 106 Tužba regresna nosti i samostalnosti
nije izdana, HPbrodar, 26 rok, 153 R.Hrvatske, 1
313 charterer, 28 Tužba rok iskrcajUzrokaoštećenja
oborivost, 109 dužna pažnja, 7ja, 151 nepoznat, 227
otegotniji uslovodgovornost, 31Tumačenje Ventilacija, 75, 191
Paramount cl., 3stanje broda, 70 pravila, 9, 10 Viša sila, 11, 88, 165,
per procura Timeocharterer, 2Turska 176, 197, 204
ment, 126 dužna pažnja, 28 HP, 311 neotklonjivi događaj,
podaci, sumnjaTitulus 197
podaci, upis, 99waybill ne dajeUgovor nepredvidivi događaj,
podpis, 21, Toplina, bitno kršenje, 197

vanjski događaj,procjena, 179 vanje, 117
Vino Vrijednost uloga, 98
"in bulk", 218 robe, naznaka, Zapremina
prijevoz, 213 sporazum, pobijumanjenje, 209
Visina 273 Zastara, 27
ugovorena, 273 teret, naznaka, 2predaja neovlaštenoj
Vjetar teretnica, pobosobi,,148
brizina, 188 273 prekid, 147
jačina 10. BFRVrijeme primjene HPslužbenik, 279
jačina 11. BFR, 191 Zimsko vrijeme, 75
jačina 54 km/h, 189 Zla namjera, 71, 87
jačina 6-7 BFRWaybill, 39, 282 Zlato
jačina 6-7. BFR,krcatelj, cedent,cijena, 298
jačina 7-8 BFR, legitimacija aktnovčana jedinica, 296
jačina 7-8. BF287193 Znojenje
jačina 8-10. BFRneprimjena HP, 28tereta, 193

jačina 8. BFR, 1prijenos, 283 Zrak
jačina 8.BFR, 19problemi, 288 obnova, 28
Vladar teretnica na ime, 286
prinude, naredWaybills Žitne klice, 218
Vlasnik robe CMI, uniform Životinje, 45, 51, 53,
propust, 204 285 71
Vlast Wear and tear, 22Životinje
prinude, naredWhatsoever/quelconqishrana, 51
Vlastita mana ro147 74 zakašnjenje, 51

Voda
požar, 183
Voyage charter, Zajednička havarija, 281
Vozar, 20, 23, 30, vidi Generalna havari-
gruba nepažnjaja, o281-
ničenje, 254 Zakašnjenje
identifikacija, šteta od, 7
odgovornost izisporuka, 240
160 klauzula oslobođenje
osobe ovlaštodgovornosti, 240
odlučivanje, 167 malo, 240
osobne obavezeZaključnica-Booking
požar, 183 Note, 101
solidarna odgoZakupnik, 22
4 Zakupoprimac
vidi carrier, 3 zastupnik, 27
Vozarina Zalihe, 64
razlika, Zapovjednik
podaci, 259 dvostruka uloga, 98
Vreće korištenje vještaka,
kao ambalaža, 991
neegalizirane, 1nepažnja itd., 174
papirnate, 189, obavjest primanje, 123
221 poznavanje robe, 91
polietilen, 221 terenica, podpis, 106
težina, prosječnteret, poznavanje, 99
Vremenske prilike teretnica, nepodpisi-

Ako,
Ali,

Bez,
Bi,
Bila,
Bile,
Bili,

Bilo,
Bio,
BIS,
Bit,
Biti,
Bude,
Budu,

Da,
Daje,
Dao,
Dati,
Dira,
Dobroj,
Dok,
Doylo,
Druge,
Drugi,
Drugih
Drugo,
Drugog,
Drugoj,
Drugom,
Drugu,
Drukxije,
Dviju,

Ga,
Gdje,
Glavne,
Gore,

Ih,
Ii,
Ili,
Im,
Ima,
Imat,
Ipak,
Ista,
Iste,
Isto,
Iz,
Izmedju,

Jasno,

Je,
Jedan,
Jedino,
Jedna,
Jedne,
Jedno,
Jednog,
Jednoj,
Jednu,
Joj,
Ju,

Kad,
Kada,
Kadgod,
Kakav,
Kako,
Kakvim,
Kao,
Kod,
Koja,
Koje,
Kojeg,
Kojem,
Koji,
Kojih,
Kojim,
Kojima,
Kojoj,
Kojom,
Koju,
Kom,
Kraja,
Kraqi,

Manja,
Manji,
Medju,
Medjutim,
Mogla,
Mogu,
Moguqe,
Moqi,

Mora,
Mowe,

Na,
Nakon,
Ne,
Nego,
Neka,
Nekoj,
Neku,
Nema,
Neqe,
Ni,
Nije,

Nijedan,
Nijedna,
Nikakovo,
Nisu,
Niti,
Niwe,
Nje,
Njegov,
Njegove
Njegovih,
Njegovog,
Njegovoj,
Njegovom,
Njegovu,
Njene,
Njeno,
Njenog,
Njenom,
Njenu,
Njezinom,
Njihova,
Njihovog,
Njoj,
Nju,

Od,
Odatle,
Odnosne,
Odnosno,
Ona,

Onaj,
Onako,
One,
Onu,
Osim,
Osobodi,
Ova,
Ovaj,
Ove,
Ovih,
Ovim,
Ovo,
Ovog,
Ovoga,
Ovoj,
Ovom,
Ovu,

Pa,
Po,
Pod,
Podignuta,
Podignute,
Podiwe,
Posla,
Poslije,
Postala,
Potpuni,

Poyto,
Pred,
Preda,
Prema,
Preqi,
Prije,
Proizadje,
Proizadju,
Proizammme,
Proizaqi,
Proizidje,
Proizlaze,
Proizlazi,
Protiv,

Qe,

Rada,
Radi,
Raspravlja,
Ravna,
Ravnaju,
Raxunajuqi,

Sa,
Samo,
Saopqio,
Sastoji,
Se,
Slijedi,
Slixna,
Slixnu,

Smije,
Smislu,
Snabdije,
Spomene,
Spomenuta,
Spomenute,
Spomenutih,
St,
Stavljene,
Su,
Svaka,
Svake,
Svaki,
Svako,
Svakog,
Svakom,
Svaku,
Sve,
Svih,
Svojih,
Svota,

Ta,
Taj,
Takav,

Tako,
Takodjer,

Takva,
Takve,
Takvog,
Takvom,
Takvu,
Te,
Tekuqoj,
Tih,
Tim,
Tixu,
Tog,
Toga,
Toj,
Toku,
Tom,
Tome,
Tox,
Trawi,
Treba,
Trebaju,
Trebala,
Trebalo,
Tobao,
Treqega,
Tri,
Tu,

Udovoljila,
Uistinu,
Ukida,
Ukljuxeni,
Ukljuxuje,
Ukoliko,
Uniytiti,
Uslijed,
Uz,
Uzima,
Uzimaju,

Vanjskom,
Vawi,
Veq,
Veqi,
Vezi,
Vezuje,
Viye,
Viyi,
Vjeri,
Vjerojatno,
Vrati,

Vrye,
Vryi,
Vryiti,

Wive,
Wivota,

Xasa,
Xasu,
Xije,
Xl,
Xlan,
Xlana,
Xlanom,
Xlanova,
Xlanu,

Yto,

Za,
Zadrwati,
Zapoxeo,
Zasniva,
Znali,

Act
neglect or fault, 11
Act of God, 11

Beneficial owner, 13
Brodar, 4

Carrier
actual, 4
contracting, 4
performing, 4
Cas fortuit, 11

Demise clause, 13
Devijacija

vidi skretanje, 7
Document of title, 4
Država
 sukcesija, 1
Države
 grupe u vezi sa HP, 12
Dužna pažnja, 12
Due diligence, 12

Ex proprio vigore, 8

Faute, 11
Foce majeure, 11
Freight unit, 7
Fundamental breach of contract, 12

Identity of carrier clause, 4

Jedinica, 7

Kilogram
 jedinica za ograničenje, 7
Koleto, 7
Komerrijalna djelatnost, 6
Krcatelj
 naručilac, 4

Legitimacija
 pasivna, 4
Lex contractus, 8

Management in the navigation, 6
Management of the cargo, 6
Management of the ship, 6
Međunarodni ugovor, 1
Mjerodavno pravo
 klauzula, 8

Načela
 osnovna, 2

Odgovornost
 izuzeci, 6

ograničenje, 6

Paluba

prijevoz, devijacija, 5

prijevoz tereta, 5

Paramount clause, 8

Plovidba

brodom, 6

Promulgacija, 1

Ratifikacija, 1

Rukovanje

brodom, 6

Seaworthiness, 3

Shipping unit, 7

Skretanje

razumno, 7

vidi devijacija, 7

Solidarna odgovornost, 4

Tekst

službeni HP, 11

Teretnica, 4

Teretnica

zaporka, 2

Titness

teret, 3

Tumačenje

6 pravila, 10

HP, 9

pravila, 9

Ugovor

kršenje - vidi fundamental breach, 12

Ustav SFRJ, 1

Ustavna Odluka o suverenosti i samostalnosti R.Hrvatske, 1

Viša sila, 11

Vozar

identitet, 3

solidarna odgovornost, 4

vidi carrier, 3

Vrijeme primjene HP, 5

Zakašnjenje

šteta od, 7

Časnička potvrda, 99
Čekrk, 58, 86
Čelične šipke, 218
Čelični lim
 kolut, 256
Čile
 HP, 309
 Trg. zakon 1865, 157
Čuvanje, 63
Čuvati, 81

Špediter
 cesija principalu, 132
Špehar, 14, 17, 22, 23, 42, 78, 80, 98, 107, 140, 141, 144, 157,
 169, 181, 187, 208, 218, 227, 234, 258, 274, 276, 284, 290, 291,
 292
Šteta
 daljna, 167
 finansijska, 240, 252
 fizička, 165
 pomaganje, 227
 tokom prijevoza, 217
 uzrok, 139
 uzrok nepoznat, 227
Štrajk, 204
Štrajk
 luka iskrcaja, 213

Žitne klice, 218
Životinje, 45, 51, 53, 71
Životinje
 ishrana, 51
 zakašnjenje, 51

Act
 neglect or fault, 11
Act of God, 11, 197
Actm neglect or default, 173
Agent
 krcatelj, 236
Agent krcatelja-vlasnika robe, 204
Ambalaža
 nedovoljna, 219, 221
 oštećenje, 124
 pomanjkanje, 106
 slaba, 87, 88, 220
 teret, 211
 vreće, 213

Arbitraža
tužba vidi Tužba, 148
Arbitražna klauzula
CENTROCOM, 148
Arrest, 201
Auto
nezapakirani, 249, 256
prijevoz, 52

Badovinac, 80

Bailee, 82
Balastiranje, 174, 175
Balastiranje
greška, 171
Balestra, 79, 80
Barža, 58, 85
Barža
iskrcaj, 94, 96
lash, 264
Baughen, 243
Beneficial owner, 13
Berlingieri, 18, 32, 33, 44, 138, 150, 181, 184, 194, 226, 232, 234,
290, 298, 299, 314, 316
Berta, 243
Bez zapreke, 118, 135
BIMCO
waybill, formulari, 285
Bitno kršanje ugovora, 119
Boi, 291
Booking Note, 21
Booking Note
vidi Zaključnica, 101
Borčić, 291
Brašno
u vrećama, 218
Braekhus, 162, 163, 180, 187, 198, 234
Brajković, 114
Brdlovlasnik
odgovornost, 27
Breakhus, 169
Brod, 58
Brod
karakteristike, 83
nagruće, 175

nesposobnost za plovidbu, 225
ograda, 58
skrivena mana, 176, 226
Brodar, 4, 30
Brodar
jugoslavenski, luka iskrcaja u ZU, ZPUP, 306
Brodovlasnik, 20, 21, 23, 27
Brodski dnevnik
dokaz, 160
Brojački listići, 145
Brunetti, 228
Burad
prijevoz u, 220

Carbone, 17, 107, 290
Carriage of goods, 36
Carrier, 23, 33
Carrier
actual, 4, 25
contracting, 4, 20, 25, 36
jedini, 43
owner ?, 36
performing, 4, 25
performing, actual, 20

Carver, 233
Cas fortuit, 11
Celle, 16, 33
Cement
u vrećama, 218
Certifikat
klase, 79
Cesija
faktična, 126
Cesser cl., 92
Charter party
paluba, 52
Paramount cl., 280, 304
primjena HP, 280
teretnica, 38, 43
teretnica izdana, 280
Charterer, 21, 25
Chaveau, 316
Cijevi
saitarne, 72

Circular Indemnity cl., 250
Clarke, 226, 233, 316
CMI
 waybill pravila, ugovorno pravo, 286
CMI Deklaracija
 Pariz 1990, 240
CMI waybill pravila, 292
CMI waybills
 Uniform rules, 285
Coinage Act
 1970, 251
Cok, 32
Conclusive evidens, 111, 115
CONLINEBILL, 34
Contra preferentiam, 10, 12
Coo, 273
Cook, 32, 42, 43, 56, 62, 63, 97, 98, 106, 110, 154, 158, 162, 163,
 164, 169, 180, 181, 187, 194, 196, 198, 202, 207, 208, 217, 223,
 232, 233, 235, 242, 243, 256, 266, 270, 271, 272, 279, 281, 288,
 314, 315
Culpa lata, 269

Dardani, 235
Decadenza, 147
Deep frozen
 netočan podatak, 260
Demise charter, 34
Demise charterer, 32
Demise clause, 13
Devijacija, 55, 77, 165
Devijacija
 quasi, 47, 50
 vidi skretanje, 7
Devijcija
 vidi i paluba, 47
Diamond, 19, 272, 278
Dim
 požar, 183

Disponenet owner, 26
Disponent owner, 23, 31, 32
Document
 non-negotiable, 283
Document of title, 4
Dogadaj

izvanrednost i jačina, 189
Dokaz
 teret, 227, 232
 teret -primatelj/vozar, 168
 teret raspodjela, 216
 teret raspodjela primatelj/vozar, 169
Dokazivanje
 oslobošenje, ništavost, 156
Dokument
 neprenosiv, 284
Dolus, 53
Dolus
 gruba nepažnja, 55
Država
 sukcesija, 1
Država ugovornica
 primjena HP, 305
Države
 grupe u vezi sa HP, 12
Drvo
 kora otpadanje, 210
Dužna pažnja, 12, 28, 64, 65, 72, 77
Dužna pažnja
 hladnjaci, 28
 preduslov za izuzetke, 66
 time charterer, 28
Duboko smrznuti, 88
Due diligence, 12, 32
Due diligence
 apsolutna, 75
 vidi Dužna pažnja, 64
Dunnage, 56

Estoppel, 110, 209, 219, 224
Estoppel, 109
Ex proprio vigore, 8, 300

Fair opportunity, 260
Falvey, 16
Faute, 11
Faze
 plovidbe, 67
FCL/FCL, 107
Filipović, 187
Financial Times, 265
Finansijska šteta, 240, 252
FIO, 59, 62, 86, 87, 91, 92, 128, 213, 236
FIO
 FIOS, 85
 rizik, 92

FIOS, 105
Fitness, 3, 65

FOB, 39, 44
Foce majeure, 11
Frank
sadržaj zlata, 265
Francuska
HP, 310
Konvencija, prednost, 303
Franka
Poenkare, 248
Freight unit, 7
Frozen
netočan podatak, 260
Fuel Oil
primopredaja, 111
Fumigacija, 69, 70, 210
Fundamental breach of contract, 12, 147
Funta sterlina
zlato, 247
Funta sterlinga, 246, 296
Funta sterlinga
732,238 grama čistog zlata, 297

Gamad
prijelaz s drugog tereta, 231
Gaskell, 97
Gasparini, 13, 310
General Liberty cl
skretanje, 239
Generalna havarija
Generalna havarija, 281
Generalna havarija
teret šteta, 275
Generator
bez pakovanja, 256
Genova
ukrcaj običaj, 92
Godišnje doba, 65, 189
Gold Clause Agreement, 146, 296
Gorivo
mazivo, 65
Grabovac, 41, 57, 78, 108, 115, 141, 158, 163, 241, 243, 244, 294
Grabovacé, 114
Gronfors, 18, 291

Gross negligence, 269
Grotla
poklopci krađa, 177, 178, 179
Gruba nemarnost, 77
Gruba nepažnja, 53, 87
Gruba nepažnja
ograničenje, 254
Gubitak tereta
vidi teret, 118
Guma
bale, 217, 219

Hamburška pravila, 248
Havarijski komesar, 138, 142, 144
Havarijski komesar
nalaz, 127

Havarijski pregled
olakšanje, 152
Herber, 15, 34, 42, 56, 61, 181
Himalaya cl., 83, 97, 250, 278
Hladnjača, 89
Hladnjača
funkcioniranje, 254
Hladnjače, 64
Hladnjaci, 72
Hladnjaci
dužna pažnja, 28
stanje, 70
Hovercraft, 58
Hydrofoil, 58

Identity of carrier cl., 34
Identity of carrier cl., 21, 22, 25, 27, 36
Identity of carrier cl.
Švedska, 22
Engleska, 22
Francuska, 22
Grčka, 22
Italija, 22
Japan, 22
Nizozemska, 22
Njemačka, 22
Japan, 35
Identity of carrier clause, 4

Indija
HP, 309, 312
Indosament, 44
Indosatar, 44
Inozemnost elementa
primjena propisa, 307
Iskrcaj, 58, 59, 63, 90
Iskrcaj
barža, 94
druga luka, odgovornost za skladištara, 270
period poslije, 58
rizik, 59
Iskrcati, 81
Isporuka
predaja, zakašnjenje, 240
ITALIJA
armatore, 24
Konvencija, prednost, 303
noleggiante, 24
noleggiatore, 24
noleggio a tempo, 24
noleggio a viaggio, 24
raccomandatario, 24
teretnica, podpis, 24
trasporto di carico, 24
ugovori, sistematika, 24
vozar, 24
Iuris et de iure, 110
Ivaldi, 313
Ivošević, 16, 31, 78, 80, 244

Jakaša, 14, 16, 17, 19, 31, 32, 55, 57, 61, 68, 78, 79, 80, 157,
158, 162, 169, 174, 184, 189, 194, 198, 199, 200, 201, 202, 205,
207, 208, 220, 224, 226, 233, 240, 244, 252, 276, 279, 284, 289,
290, 291, 304, 314, 319
Jambu-Merlin, 316
Javni neprijatelji, 200
Jedinica, 7, 246, 249
Jedinica
koža u balama, 253
kontejner, paleta, 264
svežanj, 253
vozarska, 247

Kakao
 slaganje, 95
Kalo, 209, 210
Kalo
 sumporni sublimat, 221
 tekući teret 0,5%, 230
 transportni, 211, 213
Kamioni
 slaganje, 180
Kante
 prijevoz tereta u, 220
Kasniji zakon
 ranija konvencija, 306
Katalog
 izuzeci, 166
Katičić, 304
Kieland, 98
Kilogram
 jedinica za ograničenje, 7
Klasifikacioni zavod
 periodični pregledi, 73
Klasifikacioni zavod
 certifikat, 67, 69
 svjedodžba, 198
Klauzula
 "Loaded on deck at shipper's risk", 56
Klauzula, "Stowed on deck", 57
Klauzula
 "U prividno ispravnom stanju", 77
 ništava i bez učinka, 155
 o ustupu osiguranja, 155
Klauzula "Vreće poderane kukom", 91
Klauzula o neodgovornosti itd., 155
Klauzule
 nejasne tumačenje, 86
 sitna slova, 10
 tumačenje, 101
Klice
 žiotne, 218
Koža
 jedinica, 253
 sirova, 86, 229
 soljena, 96
Kogentnost

- relativna, 156
- Koleto, 7, 246, 248, 252
- Kolizione norme
 - svrha, 303
- Kolut čeličnog lima, 256
- Komercijalna djelatnost, 6, 53, 73, 88, 191
- Komercijalna djelatnost
 - nevrijeme, 53
- Komercijalna greška, 176
- Komercijalna krivnja, 28, 89, 174
- Komercijalno vođenje, 174
- Kontejner, 48, 55, 61, 83, 210, 219, 250, 264
- Kontejner
 - jedinica, 253
 - jedinica tereta, 255
 - krcatelj napunio, 237
 - oštećenje, 161
 - oštećenje, krcatelj, 219
 - običaj krcanja, 48
 - paluba, 241
 - sadržaj, 253, 254
 - Shipper's load, stow and count, 219
 - strojevi, 237
 - teret, pomicanje, 117
 - upis u teretnicu, 48
 - vidi i paluba, 48
 - vozarev, 220
- Kontejneri. na palubi, 178
- Kontradiktorni nalaz, 145
- Kontradiktorni pregled, 89, 111, 119, 127, 128, 129, 138
- Kontradiktorni pregled
 - dužnost pozivanja, 122
 - nedolazak, 122
 - poziv vozaru, 119
- Konvencija
 - jača od zakona, 311
 - lex specialis, 285, 305, 311, 312
 - pomulgirana, 82
 - primjena, 317
 - primjena uvjeti, 318
- Konvencija ranija
 - kasniji zakon, 306
- Konvencije
 - razne kao lex contractus, 302
- Korozija, 225
- Krađa
 - stivadori, 60
 - tereta, 60, 227
- Krcanje, 63
- Krcatelj, 20

Krcatelj

- šteta vozaru, 236
- šteta vozaru/brodu, 236
- agenti, službenici, 236
- bolje poznavanje tereta, 216
- charterer, 236
- due diligence, 236
- krivnja, nepažnja, 236

- naknada štete, 116
- naručilac, 4
- podaci, naziv uobičajeni, 116
- podaci, svjesno netočni, 116, 117
- podaci, tarifa, 116
- podaci davanje, 116
- propust, 204
- teret, loše stanje, 236
- vrijednost, svjesna kriva naznaka, 261

Krcatelj

- netočni podaci, 259

Krcati, 81

Krijumčarenje

- posada, 230

Krivnja

- kvalificirana, 52
- lukrativna, 52
- namještenika, 52
- namjerna, 52

Kukuruz

- vlažnost, 216

Kukuruz

- vlažnost, 31, 75, 215

Lafage G.H., 178

Lash barža, 264

Latent defect, 75, 225

LCL, 107

Ledenice, 64

Legitimacija

- pasivna, 4, 26

Lex contractus, 8, 311

Lex contractus

- HP, 301

- polazni propis, 302

Lex specialis

konvencija, 305, 311
Liberty cl.
skretanje, 241
Liberty cl. (za iskrcaj), 206
Limitation of action, 147
Lloyd, 289
Locatio operis, 36
Lock-out, 205
Luk
prijevoz, 217
Lukšić, 234
Luka
druga pogodna, 206
odredišta, štrajk, 206
Luka iskrcaja
primjena ZPUP, 306
LULU
brod, 25
Lureau, 271
Lureau P., 134

Maltese, 235

Mana
prirodna, 95
robe, 165
skrivena, 160, 209, 210
vlastita, 104, 105, 168, 209
Mana robe
vlastita, 30
Management in the navigation, 6
Management of the cargo, 6
Management of the ship, 6, 173
Manilla
pedaja tereta, 98
Margolis, 35
Markianos, 316
Mate's Receipt, 99, 154
Međunarodni ugovor, 1
Meteorološki događaj, 189
Miris
strani, 97
Mjerodavno pravo
klauzula, 8
primjena, bitna povreda, 307

Mlijeko u prahu
 papirnate vreće, 213
 vreće papirnate, 221
Multimodalna konvencija, 248

Načela
 osnovna, 2

Nafta
 krađa, 193

Naručilac-krcatelj, 204

Naručitelj, 39

Naručitelj
 podnaručitelj, 28

Nasukanje, 172

Nasukanje
 pukotina, 178

Nautička djelatnost, 53, 61, 71, 88, 176, 191

Nautička greška, 227

Nautička krivnja, 165, 174

Naval, 27, 148

Necker, 316

Nedostatci
 dužna pažnja, 225
 skriveni, 225

Negligence cl., 285

Nemir
 građanski, 206

Nepažnja
 gruba, 167
 gruba ograničenje, 254

Nesposbnost za plovidbu
 krcatelj, izbor broda, 93

Nesposobnost za plovidbu, 93

Nevrijeme, 168, 189

Nevrijeme
 predvidivo, 194

 predvidivost, 191, 193

Nezgodna
 mora, 188

Ni u kom slučaju, 269

Noleggio, 30

Non-negotiable document, 283

Notify address, 84

Novčana jedinica

zlato, 296
Nuklearne štete, 298
Nullity of contract, 237

Obala

udar u, 178
Obaveze, 63
Obavjest, 220
Obavjest
dispozitivnost, 123
ispravnost, 122
kogentnost, 123
lučki slagač, 125
nepodnašanje, 127, 128
neprihvatanje, 128
neulaganje, 130
od lučkog skladištara, 123, 124
odbijanje primitka, 127
odrešena, 128
određena, 126
općenita, 125, 127, 136
pismena, 122
prekluzija, 129
primka, 131
rok, 121
rok, primanje od skladištara, 124
skladišna primka, 124
slagač, 126
slagača, 127
teret primanje po carinarnici, 123
točnost i jasnoća, 125
U sumnji komada..., 124
U sumnji..., 125
usmena, 122
zakašnjenje, 136
zapovjednik, odbijanje primitka, 123
Običaj
paluba, 54
teret dokaza, 52
Obična nepažnja
odgovonost, 66
Obustava rada, 204
Odgovornost
teret, gamad, 231
Odgovornost, 63
Odgovornost
čisti B/L-Slabo stanje robe, 168
šteta nastala nakon predaje tereta, 231
šteta prije ukrcaja, 230
šteta tokom prijevoza, 217

šteta tokom putovanja, 232
blizina topline, 230
dužna pažnja, 159
dva uzroka, 66, 167
dvije, 33
Engleska, 33
Francuska, 33
iskrcaj u drugoj luci, običaj, 270
izuzeci, 6, 160
izuzeti slučajevi, dokaz, 165
krcatelj, visina, svjesni netočni podatak, 273
kvazi deliktna, 28
manjak, kompenzacija po više teretnica, 229
naval, 148
nepostojanje krivnje, 217
nesposobnost za plovidbu, 159
Nizozemska, 33
Njemačka, 33
Notify address, 270
nuklearne štete, 298
odnosi, 33
odricanje vozara, 280
ograničenje, 7, 106, 246
ograničenje, zakoni, 295
podnaručitelju, 26
posada, krijumčarenje, 230
poslije iskrcaja, 293
predaja javnom skladištu, 229
sloboda ugovaranja, 47
službenik, tužba zastara, 279
službenika, namjera, zlonamjerno itd., 279
službenika, ograničenja, 278
službenika, propust, 279
solidarna, 25
teret, pokvarljiv, 2 teretnice, 229
teret dokaza, 160
through b/L, 293
time charterer, 29
ugovor sklapanje / izvršenje prijevoza, 21
uskладиštње u iskrcajnoj luci, 270
vanugovorna, službenika, 277
vanugovorna, vozara, 277
vozar, povećanje, 280
vozar propust, 47

- vozara primatelju, za krive naznake krcaelja, 261
- zabrana iskrcaja, 229
- zakašnjenje, 239
- Odgovornost
 - iskrcan sav teret, 229
- Odgovornost
 - službenika, oslobođenja, 278
- Odpuštanje sa posla, 204
- Ograda broda, 58
- Ograničenje
 - šteta, sa sviješću, 269
 - šteta, zlonamjerno, 269
 - culpa lata, 269
 - gubitak prava, 269

- nerealno nisko, 309
- Poenkareov franak, 261
- propust vozara, 269
- SDR, 262
- sporazum, viši iznos, 260
- sporazum visine, 273
- ukupno, 279
- vozar plus službenici, 279
- zastara prigovor vozara, 269
- Ograničenje rada, 204
- Oluja, 88, 189, 190, 191, 197
- Oluja
 - kao viša sila, 176
- Oluja 11. BFR, 191
- Omnibus klauzula (q), 226
- Opasni teret, 237
- Opasni teret
 - naljepnice, 237
 - obavjest krcatelja, 237
- Opasnost
 - mora, 188
- Opasnost mora, 74
- Opasnost mora
 - neotklonjiva, 193
- Opremanje, 64
- Orione, 98, 243
- Osiguranje tereta
 - pregled oštećenja, 138
- Oslobođenja, 63
- Otvor za ventilaciju, 71

Owner, 25, 31
Owner pro tempore, 23
Oznake
nedovoljne neprimjerne, 224

Pažljivo, 81
Package, 249
Pakovanje
nedovoljno, 219
Paleta, 264
Paleta
kartoni, 107
vlažnost, 89
Pallua, 19, 244, 284, 290
Paluba, 29, 31, 53
Paluba
"na rizik krcatelja", 50, 51
automobili, 179
devijacija, 47
klauzula dozvole, 50
konstatacija prijevoza, 50, 52
Kontejner, 48
kontejner gubitak, 241
običaj, 49, 54
odgovornost, 46
odgovornost krcatelja, 54
ograničenje odgovornosti, 54
opcija, 50

podpis krcatelja, 54
previše ukrcano, 175
prijevoz, 45, 46, 54, 61, 222, 310
prijevoz tereta, 5
slaganje, 55
slaganje tereta, 31
teret, 254
uzanse, 49
Paramount cl
visina ograničenja, 252
Paramount cl., 82, 154, 280, 288, 295, 301, 303, 305, 306, 307, 308,
312, 313
Paramount cl.
charter party, 304
talijanski prijedlog, 314
Paramount clause, 8

Pavliha, 243, 245, 276
Pećarina, 115, 270
Peril of the Sea, 188
Plan slaganja, 81
Plovidba, 173
Plovidba
 brodom, 6
 greške, 172
 nepžanja itd., 174
Plovni objekt, 58
Požar, 183, 227
Požar
 brodar, vlastita krivnja, 184
 dim, 183
 dokazana krivnja, 184
 nesposobnost za plovidbu, 161
 odgovornost charterera, 185
 posada, 186
 puščani metak carinskih organa, 174
 teret šteta, izbjegavanje, 185
 teret dokaza, 183
 viša sila, 230
 voda, 183
 zakup, 186
Pobuna, 206
Podaci
 krcatelj/odgovornost vozara, 116
Podkradanje
 tereta, 227
Podnaručitelj, 26, 39
Podnaručitelj
 naručitelj, 28
Podprijevozni ugovor, 35
Poenskaerov franak, 262
Poenkare
 franak, 248
Pogibelj
 mora, 188
Pokrivač
 prodor vode, 192
Pokrivači skladišta, 59
Polu prikolica, 54

Pomaganje
 šteta/gubitak, 227

Pomorska nezgoda, 189
Pomorski tovarni list, 282
Pomorski tovarni list
 CMI pravila, 285
 vidi Waybill, 288
Posada, 64
Posada
 krijumčarenje, 174
 nautička djelatnost, 174
Posebna prava vučenja, 248
Posebno pravo vučenja, 267
Posvjedočenje sлагаč/brodar, 145
Potonuće
 teret, oštećenje, 161
Potvrda
 nije teretnica, 282
Potvrda o primitku tereta, 131
Pozicija
 geografska, 188
Prava, 63
Pravni režim
 dva(paluba skladište), 29
Predaja
 špediter, 115
 actual delivery, 85
 constuctive delivery, 85
 linjski, javno skladište, 124
 lučkom skladištaru, 123
 neovlaštenoj osobi, 106
 nesortirana, 131
 tereta, 62
Predaja tereta
 više teretnica, 104
Predstavnik krcatelja-vlasnika robe, 204
Prescrizione, 147
Prevoziti, 81
Prijevoz, 63
Prijevoz
 dalje od odredišta, 239
 između dvije luke raznih država, 319
 period, 58
 počet u luci države ugovornice, 317
 poseban sporazum, 282
Prima facie, 165
Prima facie evidens, 111, 113, 259, 273
Primatelj, 20
Primatelj
 legitimacija aktivna, 287
 teret dokaza, 134
 treća osoba, 28

Primitak
 potvrda(waybill), 282

Primjedba
 Apparent Good Order and Condition, 140
 Dice contenere, 106
 dokaz, 100

dokaz, posljedice, 100
Particulars furnished by Shipper, 100
podaci, sumnja, 100
Quality, Condition and Measures Unknown, 100
razlozi, sumnja, 100
razumnost, 107
Sadržaj i Težina Tereta Nepoznati, 102
Said to be, 107
Shipper's Weight, 100
Weight and Quantity unknown, 107
Weight unknown, 100

Primjedba Dice essere, 106

Primjedbe
 štampane, 103, 105, 112
 propust upisa u B/L, 90
 razumnost, 105

Primjedna
 Said to be, 100

Primjena HP
 ex proprio vigore, 300

Primjena prava
 bitna povreda, 307

Primjena ZPUP, 307

Privezivanje, 175

Privity, 184

Privremena mjera zaustavljanja, 201

Promulgacija, 1

Promulgacija
 HP, 301

Protest
 navedba da se radi o protestu, 131
 općeniti, 134
 ovlaštenoj osobi, 120
 rok, slugač u ime primatelja, 135
 strani miris, 135
 zakašnjeli, 134

Protest vidi Obavjest, 121

Protokoli 1968/1979, 82

Provjetravanje, 190
Pukotina
 oplata, 60
Putovanje
 početak, 65
 početak, otiskivanje, 60
 početak, sposobnost, 76
 pojam, 237
 popravak, 92
 prekid/nastavak, 92
 teret, briga, 93
 teret, pažnja, 92

Rđa
 atmosferska, 218
 jaka, 217
Raccomandataro, 31
Radar
 nedostatak, 178
Ramberg, 14, 15, 16, 43, 157, 291

Rashladni uređaji, 180
Rastovčan, 114
Ratifikacija, 1
Ratni događaj, 200
Razlike HP/HVP, 2
Razumna briga, 76
Res ipsa loquitur, 225
Reynolds, 19, 32, 34, 36, 43
Ricomagno, 290
Righetti, 79, 80, 244
Riot, 207
Ripert, 316
Roba, 45
Roba
 prirodno svojstvo, 74
Rodie're, 163, 233, 292
Rok obavjest, 121
Rukovanje, 63
Rukovanje
 brodom, 6
Rukovati, 81

S.D.R., 248, 267
S.D.R. pretvaranje u domaći novac, 268

Saisie giudiciare, 201
Sanduci
 prijevoz u, 222
Sanitarna ograničenja, 203
Sanitarni uređaj
 cijevi, 72
Sbarco d'amministrazione, 138, 143
Scapel, 258
Scruton, 198
Seaworthiness, 3, 32
Seaworthiness
 vidi Sposobnost za plovidbu, 64
Sekolec, 16
Selvig, 257
Sequestro conservativo, 201
Shipping unit, 7
Skladišta, 64
Skladišta
 pokrivači, 59
Skladištar, 82
Skladištar
 dispozicija uskladištenja, 130
 dokumenti, 83, 120
Skladište
 brodsko, 69
 održavanje, 75, 177
 upad radnika, 198
 vlaga, 72, 89, 136, 138
Skretanje, 241
Skretanje
 "nullity of contract", 237
 definicija, 237
 General Liberty Cl., 239
 interes stranaka, 238

Liberty cl., 241
nautička greška, 238
nedozvoljeno, 237
nužno, 238
quasi devijacija, 237
razumno, 7, 207, 237, 239
spasavanje života, 237
vidi devijacija, 7
vozar, gubitak prava, 238
zakašnjenje, 241

šteta na robi, 240
Skrivena mana
broda, 71
Skrivena mana broda, 176
Slagač zastarni rok, 278
Slaganje, 63, 96, 97
Slaganje
nepravilno, 88, 222
Slagati, 81
Službenici
krcatelja, 236
Službenik
zastara, 279
Slušaj, 165
Smeester-Winkelmolen, 228
Smrznuti/Duboko smrznuti, 88
Solidarna odgovornost, 4
Soya bean
"in bulk", 218
Spasavabje, 207
Spasavanje
života, 207
imovine, 207
pokušaj, 207
Special drawing rights, 248
Special Drawing Rights
oganičenje, 263
Speecial drawing rights, 267
Sposobnost za čuvanje tereta, 30
Sposobnost za pliovidbu
arrest, 66
Sposobnost za plovidbu, 74
Sposobnost za plovidbu, 30, 40, 64, 71, 75, 76, 77, 78, 216
Sposobnost za plovidbu
ekspertiza, 198
tokom putovanja, 79
za teret, 69
Sredstvo za grupiranje, 264
Stages
plovidba, 67
Staranje, 63
Starati se, 81
Statutory estoppel, 115
Sterling
funta, 296
Stivadori
obavezna predaja, 90
Straight bill, 283

Sudska zapljena, 201
Svežanj
 jedinica, 253
Sweeney, 17, 18

Tambača, 57
Tankovi
 dubinski prelivanje, 175
Tassel, 258
Težina
 umanjenje, 209
Tekst
 službeni HP, 11
Tekući teret
 količina, 113
Terenica
 nije izdana, HP, 313
Terer
 predaja, sortiran, 104
Tererunica
 primjedbe, obrazloženje, 101
Teret
 čuvanje, 30
 šteta od topline, 91
 štete, obavjest pismena, 118
 ambalaža, 211
 bez ambalaže, 211
 briga vozara, 215
 burzovna cijena, 263
 gamad, 213
 gubitak, neuočljiv, 142
 gubitak, obavjest, 118
 hladnjača prijevoz, 214
 iskrcaj, slagač, 293
 iskrcaj dispozicija, 135
 ispod čekrka, 293
 izvanredan, 287
 javno skladište, predaja, 294
 kamioni, 180
 kontradiktorni pregled, 103
 krađa, 60
 krcatelj bolje poznavanje, 216
 krhak, 219
 kukuruz, 31
 lako pokvarljiv, 214
 linjski prijevoz, predaja, 294

lomljiv, 211
mana, 168, 211
mana, skrivena, 209
mana, vlastita, 209
mana skrivena, 136
mane vidljive, 136
manja, carinarnica, 138
manjak, 102, 161, 213, 221
manjak, carinarnica, 137
miješanje međusobno, 176
miris, 139
miris,, 137

miris naftalin, 137
neambalažirani, 104
nesposbnost broda, 215
neukrcan, 114
oštećenje, obavjest, 118
oštećen drugim teretom, 176
oštećenje, nalaz, državni/javni organi, 143
oštećenje, neuočljivo, 142
odbijanje preuzimanja, 137
opasan, 180, 229, 274, 275
opasan, iskrcaj, 274
opasan, krcatelj, 236
opasan, troškovi, 274
oznake, loše, 204
pakovanje, loše, 204
pokvaren, krcatelj, 236
pokvarljiv, 210, 212
predaja, špediter, 110
predaja, neovlaštenoj osobi, 106, 168
predaja, pogrešna, 242
predaja, pomiješana po Bs/L, 104
predaja, pretpostavke, 118
predaja carini, 98
predaja nesortirana, 130
predaja slagaču, 138
predaja treća osoba, 110
pregled obavjest vozaru, 120
pregled olakšanje, 152
pregled protek vremena, 152
pregled u skladištu broda, 212
preuzimanje, 99
preuzimanje/predaja, 118

pričvrščivanje, 179
primatelj, pozivanje broдача, 103
priroda/vrijednost, 251
prirodno svojstvo, 211, 212
skladištar, vozar izbor, 293
slaganje, 47
slaganje loše, 177
slaganje po krcatelju, 105
smrznut/duboko smrznut, 214
toplina izolacija, 180
trgovački redoviti, 287
uobičajena vrijednost, 263
upaljiv itd., 274
vaganje, 161
vjetrenje, 179
vlastita mana, 214, 215, 216
vodena linija, ispod, 230
vrijednost, iskrcajna luka, 263
vrijednost naznaka, mogućnost, 260
Tereti
redovni trgovački, 282
Teretnica, 4
Teretnica
čista, 45, 101, 102, 110, 120, 122, 136, 167
čista, protudokaz, 219
"krcano", 154

"Primljeno na ukrcaj", 154
bianco indosament, 125, 128
brodovlasnik, 31
charter party, 38, 43
charterer, 21
document of title, 38, 286
dokaz o ugovoru, 38
dokazna snaga, 122
ex recepto, 111
ex titulo, 111
formular, 31
formular skraćeni, 31
formulari, 105
imalac, 37
indosament, 132
indosiranje, 102
izdana u drž. ugovornici, 317
izdavanje, 99

klauzula: Kvalitet i kvantitet nepoznat, 213
klauzule, tumačenje, 101
krcatelj, podaci, 111, 249
Long Form, 104
namjera da se izda, 38
naslov, 38
nečista, 101, 120
nije izdana, 38
oborivost, 109
otegotniji uslovi, 41
Paramount cl., 317
per procura indosament, 126
podaci, sumnja, 99
podaci, opis, 99, 110
podpis, 21, 27, 29, 30
podpisivanje, 74
Pool, Konferencija, 23
potvrda, 38
predpostavka, 101
prima facie, 101
Prima Facie evidens, 109
primjedba, kupac, 96
primjedba, obaveza, 110
primjedbe, štampane, 103
primjedbe, obrazloženje, 103
primjedba: Bez ambalaže, 211
protudokaz, 115
Short Form, 104
teret, količina, 99
teret, opis, 99
teret, predaja, predpostavka, 109
teret, stanje, 99
teret, težina, 99
teret neukrcan, 115
treća osoba, 39, 115
vrijednosni papir, 38
vrijednost, pobijanje, 273
vrijednost unos, 247
zaporka, 2
zapovjednik, podpis, 31

zapovjednik podpisivanje, 216
čista protudokaz, 212
Teretnica na ime
waybill ?, 284

Tetely, 41, 257
Tetley, 14, 16, 17, 19, 36, 42, 45, 56, 57, 62, 78, 82, 97, 98, 140, 146, 149, 151, 154, 158, 196, 208, 232, 234, 242, 243, 244, 245, 246, 256, 258, 265, 271, 275, 278, 279, 289, 290, 291
Tiberg, 32, 33, 36
Time charter, 29, 32, 33, 34, 36, 39, 43, 53, 106
Time charter
 brodar, 26
 charterer, 28
 dužna pažnja, 73
 odgovornost, 31, 71
 stanje broda, 70
Time charterer, 21
Time charterer
 dužna pažnja, 28
Tinayre, 290
Titulus
 waybill ne daje, 283
Todd, 289
Tomašić, 244
Toplina
 brodski izvor, 86
Trailer, 264
Traktor, 54
Traktor
 bez pakovanja, 256
 djelomično zapakiran, 256
 s kabinom, 249
Traktr
 poluprikolica, 254
Trampuž, 57
Tranformator na postolju od drva, 256
Transshipment, 59, 62
Treća osoba
 primatelj, 28
 teretnica, 23
Trupci
 slaganje, 95
Tužba
 arbitraža, 148
 in rem, 21
 odgovornost, ograničenja, oslobođenja, 277
 predja na poštu, 147
 regresna, 151
 regresna charterer/vlasnik, 153
 rok, 121, 129, 146, 148
 rok, produženje, 151
 rok, sudski neradni dan, 147
 rok -iskrcaj/predaja, 149
 rok 1 godina, 151

rok produženje, 149
službenika, rok, 146
zastara, cesija, 126
zastara, predaja neovlaštenoj osobi, 148

zastara, prekid, 148
Tužba in rem, 146
Tužba regresna
rok, 153
Tužba rok iskrcaj/predaja, 151
Tumačenje
6 pravila, 10
HP, 9
pravila, 9
Turska
HP, 311

Ugovor
bitno kršenje, 119
dobijanje, dužnost, 74
dokumenti, 4
kršenje - vidi fundamental breach, 12
odgovornost, poslije iskrcaja, 293
odgovornost, prije ukrcaja, 293
odgovornost prije ukrcaja, 293
podprijevozni, 26, 27
sklapanje, 20
sloboda ugovaranja, 282
vozar mora odbiti ako brod ne odgovara za teret, 93
zaključenje, dužnost odbijanja, 216
Ugovor na vrijeme
vidi time charter, 29
Ugovor o prijevozu, 38
Ukrcaj, 58, 59, 90
Ukrcaj
period prije, 58, 82
rizik, 59
Ukrcaj tereta, 60
Ullage report, 230
Unit
cargo, 249
freight, 250
freight, customary, 250
shipping, 249
Upravljanje brodom, 60

Upravljanje brodom
nepažnja itd., 174
Urea
"in bulk", 218
Uredno, 81
Uredno i pažljivo..., 94, 95
Ustav R.Hrvatske, 82
Ustav SFRJ, 1
Ustavna Odluka o suverenosti i samostalnosti R.Hrvatske, 1
Uzrok oštećenja
nepoznat, 227

Vaes, 33, 36
Van Bladel, 142, 228
Veland, 97, 114
Ventilacija, 75, 191
Viša sila, 11, 88, 165, 176, 197, 204
Viša sila

neotklonjivi događaj, 197
nepredvidivi događaj, 197
vanjski događaj, 197
Vino
"in bulk", 218
prijevoz, 213
Visina
ugovorena, 273
Vjetar
brizina, 188
jačina 10. BFR, 191
jačina 11. BFR, 191
jačina 54 km/h, 189
jačina 6-7 BFR, 190
jačina 6-7. BFR, 192
jačina 7-8 BFR, 190
jačina 7-8. BFR, 193
jačina 8-10. BFR, 198
jačina 8. BFR, 190
jačina 8.BFR, 198
Vladar
prinude, naredbe, 201
Vlasnik robe
propust, 204
Vlast
prinude, naredbe, 201

Vlastita mana robe, 74
Voda
 požar, 183
Voyage charter, 36, 62
Vozar, 20, 23, 30, 31
Vozar
 gruba nepažnja, ograničenje, 254
 identifikacija, 31
 identitet, 3
 odgovornost izuzeci, 160
 osobe ovlaštene na odlučivanje, 167
 osobne obaveze, 68
 požar, 183
 solidarna odgovornost, 4
 vidi carrier, 3
Vozarina
 razlika, netočni podaci, 259
Vreća
 težina, prosječna, 103
Vreće
 kao ambalaža, 221
 neegalizirane, 102
 papirne, 189, 213, 221
 polietilen, 221
Vremenske prilike
 procjena, 179
Vrijednost
 robe, naznaka, 251
 sporazum, pobijanje, 273
 teret, naznaka, 260
 teretnica, pobijanje, 273
Vrijeme primjene HP, 5

Ward, 140
Waybill, 39, 282
Waybill
 krcatelj, cedent, 286
 legitimacija aktivna, 287
 neprimjena HP, 286
 prijenos, 283
 problemi, 288
 teretnica na ime, 286
Waybills
 CMI, uniform rules, 285

Wear and tear, 225
Whatsoever/quelconque, 147
Wilford, 154, 315

Zajednička havarija, 281
Zajednička havarija
 vidi Generalna havarija, 281
Zakašnjenje
 šteta od, 7
 isporuka, 240
 klauzula oslobođenje odgovornosti, 240
 malo, 240
Zaključnica-Booking Note, 101
Zakupnik, 22
Zakupoprimac
 zastupnik, 27
Zalihe, 64
Zapovjedni
 obavjest primanje, 123
Zapovjednik
 dvostruka uloga, 98
 korištenje vještaka, 99
 nepažnja itd., 174
 poznavanje robe, 91
 terenica, podpis, 106
 teret, poznavanje, 99
 teretnica, nepodpisivanje, 117
 uloga, 98
Zapremina
 umanjenje, 209
Zastara, 27
Zastara
 predaja neovlaštenoj osobi, 148
 prekid, 147
 službenik, 279
Zimsko vrijeme, 75
Zla namjera, 71, 87
Zlato
 cijena, 298
 novčana jedinica, 296
Znojenje
 tereta, 193
Zrak
 obnova, 28

PITANJA

1. Na koja se putovanja odnosi ?

2. Na koje se ugovore odnosi?

3. Razdoblje primjene ?

4. Tko je Vozar?

5. Ugovorni i vanugovorni zahtjevi

6. Dužna pažnja vozara

7. Obrana vozara

8. Teret dokaza

9. Požar

10. Žive životinje

11. Palubni teret

12. Opasni teret

13. Granice odgovornosti

(a) Teret izgubljen ili oštećen

(b) Zakašnjenje u pedaji

14. Gubitak prava
na ograničenje

15. Niža ugovorna

odgovornost

16. Viša ugovorna
odgovornost

17. Devijacija

18. Podaci koje B/L
mora sadržavati

19. Šta je efekt
podataka u B/L

20. Dužnost krcatelja kod davanja
podataka vozaru

21. Garancijska
pisma

22. Obavjest o
šteti

23. Posljedice
propuštanja obav-
jesti vozaru za
štete

24. Ograničenja u
vezi tužbi

25. Gdje vlasnik
tereta može početi
sudski postupak ?

26. Arbitraža

27. Generalna
havarija

28. Klauzule koje
su suprotne Pravili-
ma

HAŠKA PRAVILA

Nema odredbi

čl.1.(b)
B/L ili druga ispra-
va koja daje naslov.
Ne čarterparti.

čl.1.(e)
razdoblje od ukrcaja
do iskrcaja.
čekrk/čekrk

čl.1.(a)
Brodovlasnik ili
čarterer koji sklopi
ugovor o prijevozu
sa krcateljem

Nema odredbi. Može
se primjeniti samo
na ugovorne.

čl.3.
1.-Vozar mora prim-
jeniti dužnu pažnju
prije i na početku
putovanja:-

(a) osposobiti brod
za plovidbu

(b) opremiti i
popuniti posadom i
zalihama

(c) osposobiti i
dovesti u ispravno
stanje skladišta,
hladnjače, ledenice,
i sve druge djelove
broda u koje se roba
krca.

2.-uredno i pažljivo
krcati, rukovati,
slagati, prevoziti i
čuvati robu, starati
se za robu i iskrca-

ti

čl.4.

1.-Sposobnost za
plovidbu - jedina
obrana za vozara je
dokaz da je postupao
sa dužnom pažnjom da
brod bude sposoban
za plovidbu prije i
na pšočetku putovan-
ja

2.- Pravilan i
pažljiv ukrcaj itd.

Slijedeće obrane ima
vozar:

(vidi čl.4.(2).(a) -
(q).

Nije jasno (osim za
slučaj u čl.4.(2)(q)
vjerojatno vlasnik

tereta mora dokazati
nesposobnost broda
za plovidbu ili
propust vozača da je
pravilno i pažljivo
prevezio teret a
nakon toga vozač
može dokazati obrane
navedene pod br. 7.
gore.

čl.4.(2)(b)

Odgovoran ako je
požar prouzročena
djelom ili krivnjom
vozača

čl. 1(c)

Isključeno iz Pravi-
la

čl.1.(c)

Isključeno iz Pravi-
la, ako je navedeno
da se prevozi na
palubi i stvarno se
prevozi na palubi.

čl.3.st.6.

Ako ukrcano bez
znanja vozača može
vozač iskrcati itd.
Čak ako je znao
vozač za prirodu
tereta a teret
postane opasan vozač
ima pravo iskrcati
itd.

čl.4.st.5.

(a).- Lstg. 100 za koleto ili jedinicu, osim ako je vrijednost naznačena u B/L

(b).- Nema odredaba

Nema posebnih odredaba, ali odgovornost može biti neograničena kod neopravdane devijacije ili kod prijevoza na palubi.

čl.6.

Dozvoljeno samo kod neuobičajenih tereta i posebnih okolnosti

čl.5.

Dozvoljeno ako je uneseno u B/L

Kod devijacije vozar može izgubiti pravo da se koristi u obrani na propise Pravila i izgubiti pravo na ograničenje

Vidi čl.4.st.4. koji predviđa da su izvjesne devijacije dozvoljene.

čl.3.st.3.

Vidi točke (a) do (c).

čl.3.st.4.
Prima facie dokaz o
točnosti

čl.3.st.5.
Krcatelj garantira
točnost podataka.
Krcatelj mora nakna-
diti eventualnu
štetu vozaaru.

Nema odredbi u
Pravilima

čl.3.st.6.
Protest mora biti
dat vozaaru pismeno
:-
1. na dan isporuke
2. u roku od tri
dana ako šteta nije
uočljiva.

čl.3.st.6.
Prima facie dokaz da
je isporuka tereta
izvršena u stanju
kakovo je opisano u
B/L.

čl.3.st.6.
Tužba se mora
predati u roku od
jedne godine

Nema propisa u
Pravilima

Nema propisa u
Pravilima

čl.5.
Pravila ne
spriječavaju gener-
alnu havariju.

čl.3. st.8.
Klauzula je bez

pravne važnosti

Haška/Visbi Pravila

čl.10.
(a) B/L izdan u
zemlji ugovornici

(b) prijevoz iz
zemlje ugovornice

(c) ugovor se
izričito poziva na
Pravila

čl.1.(b)
Isto kao i HP.

čl.1.(e)
Isto kao i HP.

čl.1.(a)
Isto kao i HP.

čl.4.BIS

Primjenjuje se na
ugovorne i vanugo-
vorne odnose

čl.3.
Isto kao i HP.

čl.4.
Isto kao i HP.

Isto kao i HP.

Isto kao i HP.

čl.1.(c)
Isto kao i HP.

čl.1.(c)
Isto kao i HP.

čl.3.st.6.
Isto kao i HP.

čl.4.st.5.

10.000 Poincare
franaka za koleto
ili jedinicu ili 30
P.franaka za kilo-
gram, ovisno što je
više.
Protokol 1979:
2 SDR za kilo ili
666,67 SDR za koleto

Isto kao i HP.

čl.4.st.5.(e)

Pravo na ograničenje
se gubi ako vozar
namjerno itd. nanese
štetu

Može se izgubiti i
kod neopravdane
devijacije ili
palubnog tereta.

čl.6.

Isto kao i HP.

čl.5.

Isto kao i HP.

Isto kao i HP.

čl.3.st.3.

Isto kao i HP.

čl.3.st.4.

Prima facie evidens
dok u rukama krca-
telja, konačan dokaz
kada u rukama treće
osobe tj. primatelja
na koga je B/L
indosiran, i u
dobroj vjeri.

čl.3.st.5.

Isto kao i HP.

Isto kao i HP.

čl.3.st.6.
Isto kao i HP.

čl.3.st.6.
Isto kao i HP.

čl.3.st.6.
Isto kao i HP.

Regresne tužbe
čl.3.st.6. BIS
Rok ovisan o lex
fori, ali taj ne
može biti kraći od
tri mjeseca od
udovoljena zahtijevu
ili primitka obav-
jesti o tužbi.

Isto kao i HP.

Isto kao i HP.

čl.5.
Isto kao i HP.

Nemaju pravne
važnosti.

Aa, 163	Dijelu, 162
Act, 164	Dio, 162
Adriatica, 164	Dir, 164
Affirmatively, 165	Diskusiju, 162
Aja, 165	Djela, 161
Ajeva, 165	Djelatnosti, 163
Ako, 161, 162, 163, 164, 165	Djelomice, 162
Al, 164	Djelomiyyyno, 162
Ali, 162, 164	DMF, 163, 164
Allowed, 164	Dogodi, 163
AMC, 165	Dogodila, 163
Amerixxxka, 162	Doka, 165
Anglo-saxonski, 161	Dokaqqqe, 162, 163, 165
Apelacioni, 163, 164	Doktrini, 162
Art, 164	Doyyyao, 162
Au, 163	Doyyylo, 165
Avaries, 163	Dozvoljeno, 163
Avoir, 163	Druga, 162
	Druge, 161
Bb, 163	Drugim, 162
Bez, 162	Drugo, 164
Bi, 161, 162, 165	Drugu, 163
Bile, 162	Du, 163
Biljeyyyka, 164, 165	Duqqqnu, 163
Bio, 161, 164	Dva, 162, 163
Bismo, 164	
Bit, 165	Eduarde, 165
Biti, 163, 164	End, 165
Br, 161, 163	Engleskoj, 162
Braniti, 162	Established, 165
Bringing, 164	Et, 164
Brokhus, 165	Eu, 163
Can, 164, 165	Fiziyyka, 163
Cause, 164, 165	
Cc, 163	Generale, 163
Cie, 163, 164	Glasi, 161
Cit, 161	Good, 164, 165
Cjelosti, 162	Goods, 165
CMI, 164	Gosse, 164
Co, 165	Govore, 163
Commerce, 163	Granice, 163
Condition, 164, 165	Grupe, 162
Contractus, 161, 162	
Contraire, 163	Hague, 165
Cours, 163	Havre, 163
Cunard, 165	HERIS, 164
	HP, 161, 162
Da, 161, 162, 163, 164, 165	HVP, 163
Dakle, 162	

Daljna, 163	Iako, 162
Daljne, 164	III, 164, 165
Daljnju, 164	Imalo, 164
Daljnu, 162	Ime, 162
Dd, 163	Immediate, 165
De, 163	Inokosni, 163
Des, 164	Iskljuyyujuje, 163
Iskoriyyytan, 161	Mijenjane, 162
Italije, 164	Millerd, 164
Itelja, 165	Mogli, 162, 164
IV, 163, 164	Moglo, 162
Izme, 165	Moqqqe, 161, 162, 163, 164
Izmexyzu, 165	Mu, 163, 165
Izravna, 164	Mwerchante, 164
JAKA, 165	Nabrajaju, 161
Jer, 162	Nabrajanju, 162
Joyyy, 162	Napr, 163
Kanada, 165	Nas, 161
Karakter, 164	Nastala, 165
Kasacioni, 164	Nastane, 161
Kataloga, 162	Nastati, 164
Kaufmann, 165	Nastavku, 161
Kojega, 163	Nationale, 164
Kolebala, 162	Navedene, 161
Koliyyyinu, 163	Navedenih, 165
Komentar, 165	Navedeno, 161
Konvencije, 164	Naveo, 161
Koristewwwi, 161	Navode, 161
Koristiti, 162	Nayyyin, 162
Koriyyytano, 162	Nayyyina, 163
Korporativni, 163	Naziva, 161
Kratko, 161	Nemaju, 162
Kriviti, 162	Nenadani, 161
La, 164	Neobixxxnom, 164
Law, 165	Neposredna, 164
Lectures, 165	Njega, 162, 163
LEERDAM, 165	Njegova, 162, 165
Les, 163	Njegovi, 162
Lex, 161, 162	Njegovig, 162
Li, 161, 162	Normalnim, 162
Liable, 165	Obligations, 164
	Obori, 163

Lieu, 163	Obtain, 164
Ljudi, 164, 165	Obuhvawwweni, 161
LLLR, 165	Occur, 164
Lloyd, 164	Odnose, 161
Logiyyyki, 163	Odnosi, 162
Ltd, 164, 165	Ogranixxenje, 164
LXIV, 164	Okolnosti, 163, 164
	Okolnostima, 162
Magne, 163	Okvire, 162
Maison, 163	Okviru, 163, 164
MALTASIAN, 164	Olida, 163
Mana, 161, 164	Opravdano, 161, 164
Manner, 164	Opseg, 163
Manquants, 163	Opwwwa, 165
Mar, 164	Order, 164
Marine, 164	Organi, 163
Maritime, 163	Osiguran, 164
Maritimes, 164	Osoba, 161, 163
Materne, 165	Osobe, 161, 163
Messengeries, 164	Osobi, 164
Mexyzunarodnom, 164	Osposobi, 163

Ostalom, 162	Puta, 161
Ostvariti, 162	
Ou, 163	Qqqeli, 162
Ought, 164	Quebec, 165
Oxxxuvanja, 164	Question, 164
Paris, 164	Radnje, 161
Pehar, 165	Raspodjela, 165
Pitanje, 161, 162, 164	Raspored, 165
Planu, 164	Razloga, 163, 165
Pobliqqqe, 163	Received, 165
Podjeliti, 162	Redoslijed, 162
Poduzimanje, 164	Relevantnih, 162
Pomorski, 163, 165	Relief, 164
Posebnih, 164	Rennes, 163
Posebnu, 164	Responsible, 165
Posljedica, 163, 164	Rewwwi, 161
Postavlja, 161	Rijeyyyima, 162
Postojanje, 162, 163, 165	Rjeyyyava, 164
Postoji, 164, 165	Rules, 165
Postupiti, 162	
Potpuno, 164	Sada, 161, 164
Povezati, 162	Sauf, 163

Powwwetka, 163	Sea, 165
Poziva, 161	Shift, 164
Praksa, 162	Shipped, 164
Praksi, 164	Show, 165
Pravcu, 162	Six, 165
Pravilno, 164	Sjur, 165
Prebacio, 165	Skrifter, 165
Predstavlja, 162, 164	Sl, 165
Predvidjenim, 161	Slabo, 164
Prelazi, 162	Slabom, 164
Premda, 164	Slijedeyyyih, 163
Presumes, 163	Slu, 165
Preuve, 163	Sluqqqbi, 161
Preventible, 164	Sluqqqi, 161
Pridrqqqavaju, 161	Smatra, 162, 163
Prima, 165	Smatrati, 163
Primio, 162, 163	Soc, 164
Prirode, 165	Sont, 163
Priruxxnika, 162	Spadaju, 162
Problem, 164	Specifically, 164
Problema, 163	Sporan, 164
Proizlaziti, 163	Sporno, 164
Propis, 161, 162	Sporovima, 162
Propisa, 162	Ss, 165
Propisano, 162	Stajaliyyyte, 164
Propisom, 161	Stav, 161
Propisu, 162	Staviti, 164
Propiyyyu, 161	Ste, 163
Propuste, 161	Steamship, 165
Propusti, 164	Stoga, 161
Protokol, 161	Str, 165
Protokolu, 161	Strane, 162
Provides, 164	Sud, 163, 164, 165
Prva, 162	Sudska, 162
Prvostepeni, 164, 165	Sudske, 162

Sufficient, 164	Vrijeme, 165
Svakako, 163	Vrsta, 162
Svi, 163	
Svijest, 164	Well, 165
Svrhu, 164	Wwwe, 163
	Wwwlanova, 163
Temelju, 163	
Teoriji, 164	XIX, 164
Teta, 165	XXIX, 165

Tete, 165
 Tixxe, 164
 Tj, 163
 Toujours, 163
 Toyyy, 162
 Toyyyka, 162
 Toyyyke, 162
 Transatlantique, 163
 Transport, 163
 Traqqi, 164
 Trewwa, 162
 Trgovaxxki, 164
 Tribunal, 163
 Tuqqqbenog, 162

 Ublaqqquje, 162
 Ukljuyyujuwwi, 163
 Uloqqio, 163
 Unatoxxx, 164
 Unesene, 164
 Unless, 165
 UPP, 164, 165
 Upravi, 161
 Upravljanju, 161
 Upuwwwivali, 164
 Upuwwwuju, 164
 Utvrditi, 161
 Utvrdjivanja, 162
 Uvijek, 162
 Uza, 164
 Uzeti, 162
 Uzro, 165
 Uzrok, 163, 164
 Uzrokovana, 161, 162, 163
 Uzrokovani, 162

 Velika, 164
 Vewww, 163
 Veze, 165
 VI, 164
 Vidi, 163
 Vidljivi, 164
 Visinu, 162, 165
 Viyyya, 161, 164
 Viyye, 164
 Viyyom, 162
 Viyyu, 163
 Vlastitoj, 165
 Voyage, 165

 XXVII, 165
 XXXII, 164
 XXXista, 163
 Xxxiste, 164
 XXXI, 161

 Yyyesto, 162
 Yyyije, 161
 Yyyinjenica, 162
 Yyyinjenicu, 162
 Yyyinjeniocu, 163
 YYYkotske, 164
 YyyI, 161, 162

 Zahtjeva, 162, 164
 Zaista, 164
 Zapravo, 162
 Zastupa, 164
 Zatim, 162
 Zbog, 162, 165
 Znaci, 164
 Znanje, 164
 ZPUP, 161, 162, 165
 Zv, 161

KRATICE

Asp.M.C. Aspinall's Reports on maritime Case
Dir.Mar. Diritto marittimo
DMF Droit Maritime Francaise
ETL European Transport Law, Antwerp
HP Haška Pravila
HVP Haška-Visby pravila
HVP68 Haška-Visby Pravila sa Protokolom 1968
HVP79 Haška Visby Pravila + Protokol 1968 + Protokol 1979
JMLC Journal of Maritime Law and Commerce
JPA Jurisprudence du Port d'Anvers
LL.Rep 1950 Lloyd's List Law Reports
LMCLQ Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly
SDR79 Protokol 1979
UPK Uporedno pomorsko pravo i kupoprodaja
UPP Uporedno pomorsko pravo
ZPUP Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi

LITERATURA

1. Abraham J.H., Das Seerecht, Berlin 1960
2. Achard R., Chargement en pont, e irregulier, dol, faute intentionnelle ou inexcusable et limitation de responsabilite' du transporteur maritime, DMF 35, 1983, 3

3. Achard R. Nouveaux commentaires sur la clause "Said to contain" DMF, 33, 1981, 259
4. Adams J. & Brownsword R., The Aliakmon and the Hague Rules, 1990 Journal of Business Law, 23.
5. Al-Kabbn R.A.M., Recovery Losses, Damages, and Delay in Delivery in the Admiralty Cases According to the Iraqi Jurisprudence, 4 Arab Law Quarterly 149 (1989).
6. Alexander L.B., Containerization, the Per Package Limitation, and the Concept of Fair Opportunity, 11 Maritime Lawyer 123 (1986).
7. Alpa, G. Faute lucrative ed esonero da responsabilita, Dir. mar. 81, 1979, 109
8. Alter M., La convention sur le transports de marchandises par mer (Regles de Hamburg), Journal de Droit International, 106, 1979, 793
9. Arena Andrea, La polizza di carico, Milano, 1951
10. Arena A., La natura causale della polizza di carico e la distinzione fra titoli di credito astratti e causali, Studi marittimi, Economica, Diritto e tecnica della Navigazione e dei Porti 4, 1981, No. 11., 3
11. Arroyo I., Relation entre charte partie et connaissance: la clause d'incorporation, European transport law, 15, 1980, 713
12. Asser T.M.C., Choice of law in Bills of lading, Journal of Maritime law and Commerce, 5, 1974, 355
13. Astle W.E., Shipowners cargo liabilities and immunities, London, 1967.
14. Astle, W.E., Shipping and the Law. A Practical Review of the Hague Rules and as Amended by the Brussels Protocol 1968, London 1980,
15. Astle, W.E., Bills of Lading Law, London, 1982,
16. Astle, W.E., Hague Rules Law Digest London, 1981
17. Astle, W.E., International carriers' liabilities, London, 1983
18. Auchter Ge'rard, La Convention des Nations-Unies sur le transport de marchandises par mer de 1978, (RŠgles de Hambourg, 1978), European Transport Law, Vol. XIV No. 1-2, 3, 1979

19. Badovinac Gavro, Ugovori o iskorištavanju pomorskih brodova, Zagreb, 1970
20. Badovinac Gavro, Klauzula "Težina itd. nepoznato," Zbornik za pomorsko pravo, Zagreb 1961
21. Balestra N., La polizza di carico nel trasporto di carico e nel noleggio a viaggio, Milano 1968.
22. Balestra N., Ancora sull'inapplicabilit... della Convenzione di Bruxelles del 1924 ai rapporti tra vettore e charterer, Dir. Mar. 1985, 317

23. Balestra N., Ripartizione di rischi tra noleggiante e noleggiatore nel time charter Dir. Mar., 1991, 819
24. Basnayake, S. Carriage of Goods by Sea, Introduction. Origins of the 1979 Hamburg Rules, American Journal of Comparative Law, 27, 1979, 353
25. Bassoff, J.M., Fire Losses and the Statutory Fire Exceptions, Journal of

- Maritime Law and Commerce, 12, 1980/81, 507
26. Bauer R.G., Deck Cargo: Pitfalls to Avoid under American Law in Clauses of your Bills of Lading, JML&C, Vol.22, str. 287
 27. Bauer R.G., The measure of Liability for Cargo Damage Under Charter Parties, 21 JMLC 397 (1990).
 28. Baughen S., Does Deviation Still Matter ? 1991 LMCLQ 70.
 29. Beatson J. & Cooper J.J., Rights of Suit in Respect of Carriage of Goods by Sea, 1991 LmCLQ 196.
 30. Beeckman, J.G., Incidence des Règles de Hambourg sur l'assurance maritime, l'avarie commune et le recours, Jurisprudence du Port d'Anvers, 121, 1979/80, 203
 31. Benedict on Admiralty, 7ed. New York, 1985
 32. Berlingieri F., La polizza di carico e la convenzione di Bruxelles, Genova, 1932
 33. Berlingieri F., I concetti di "package" e "unit" della Convenzione di Bruxelles e di "unita di carico" del Art. 423 cod. nav., Dir. marittimo 1952, 3.
 34. Berlingieri F., The Hague-Visby Rules and Actions in Tort, 107 Law Quarterly Review 18 (1991).
 35. Berlingieri F., Prescrizione e decadenza nel trasporto marittimo di merci, Padova 1953
 36. Berlingieri F., Uniformity in Maritime Law and Implementation of International Conventions, JML/C. Vol. 18, str. 317
 37. Berlingieri, F., Note sulla "Paramount Clause", Dir. mar. 81, 1979, 216.
 38. Berlingieri F., Ancora sul campo di applicazione della Convenzione di Bruxelles 25.8.1924 sulla polizza di carico, Dir. mar., 82, 1980, 479.
 39. Berlingieri F., La persona all'ordine della quale è emessa la polizza di carico e parte del rapporto fondamentale ? Dir. mar. 84, 1982, 433
 40. Berlingieri F., "Fios Liner": una clausola senza senso, Dir. mar. 86, 1984, 610
 41. Berlingieri F., La suddivisione tra noleggiante e noleggiatore a tempo dell'obbligo di rendere la nave navigabile Dir. mar. 86, 1984, 688
 42. Berlingieri F., La caricazione sopra coperta, Dir. Mar. 1950, 520
 43. Berlingieri F., Caricazione sopra coperta e deviation, Dir. Mar. 1969, 381
 44. Berlingieri F. - Verrucoli N., Il trasporto combinato: nuove problematiche in tema di responsabilità... e documentazione Dir. Mar. 1972, 190
 45. Berlingieri F., Intestazione della polizza di carico, "identity of carrier clause" e individuazione del vettore Dir. Mar. 1988, 1078
 46. Berlingieri F., Diversità di disciplina tra charter party e polizze di carico e azione del vettore contro il Charterer Dir. Mar. 1970, 129
 47. Berlingieri F., Cargo claims under voyage and time charterparties Dir. Mar. 1989, 3
 48. Berlingieri F., Sull'interpretazione delle Convenzioni internazionali e sull'esonero per danni da incendio, Dir. Mar. 1987, 363
 49. Berlingieri F., "Ragionevolezza" della conversione del franco Poincar, in diritti speciali di prelievo, Dir. Mar 1989, 47

50. Berlingieri F., *The Liability of the Owner for Loss of or Damage to the Goods*, *Dir.Mar.* 1992, 1104
51. Berta A., *Brevi annotazioni sulla quasi-deviation* *Dir.Mar.* 1990, 785
52. *Bill of Lading*, UNCTAD, New York 1971.
53. Boi G.M. "Recklessness" e previsione del danno nell'Art. 2(e), *Dir.Mar.* 1978, 124.
54. Boi G.M., *La Giurisprudenza italiana di fronte all'applicazione della Conv. di Bruxelles del 1924, sulla polizza di carico* *Dir.Mar.* 80, 1980, 494
55. Boi G.M., *La conversione in moneta corrente delle unit... espresse in oro: un problema ancora controverso* *Dir.Mar.* 83, 1981, 418
56. Boi G.M., "Seaworthiness" e "due diligence" nell'assicurazione corpi e nel trasporto marittimo di cose, *Dir.Mar.*, 76, 1974, 307
57. Boi G.M., *Ancora sugli orientamenti giurisprudenziali in merito al campo di applicazione della Conv. di Bruxelles del 1924 sulla polizza di carico* *Dir. mar.* 86, 1984, 882
58. Boi G., *Regole uniformi del CMI per la lettera di trasporto marittimo* *Dir.Mar.* 1990, 791
59. Boi G.M., *Gli impedimenti all'esecuzione del contratto di trasporto marittimo*, Milano, 1990
60. Boi G.M., *Orientamenti giurisprudenziali in tema di vizio occulto della nave* *Dir.Mar.* 1991, 740
61. Boi G.M., *Problemi relativi alla individuazione di chi effettua lo stivaggio delle merci nel container* *Dir. mar.* 1992, 146
62. Bonassies P., *La responsabilit, du transporteur maritime dans les Regles de la Haye et dans les Regles de Hambourg* *Dir. Mar.* 1989, 949
63. Bonelli F., *Individuazione del vettore in base alla polizza di carico* *Dir. mar.* 84, 1982, 8
64. Bonelli F., *La limitazione della responsabilit... armatoriale* *Studi Marittimi. Economia, Diritto e tecnica della Navigazione e dei Porti*, 6, 1983, No.18, 61
65. Bonelli F., *La limitazione della responsabilit... armatoriale*, *Dir. mar.*, 85, 1983, 130
66. Bonelli F., *Package or Unit Limitation*, *Dir. Mar.* 78, 1976, 623
67. Borčić Vojislav, *Rad na pomorskom tovarnom listu*, UPP 105-106, str. 93
68. Brajković Vladislav i dr. (redaktor S.Triva), *Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi*, Zagreb, 1981
69. Brajković Vladislav, *Problemi brodara i njegove odgovornosti de iure condendo*, *Ugovori o iskorištavanju brodova na moru*, Zagreb 1951
70. Brajković Vladislav, *Međunarodno transportno pravo*, Zagreb, 1951
71. Brajković Vladislav, *Pomorsko pravo* Zagreb, 1949 (predavanja).
72. Bristow L., *Gold Franc Replacement of Unit of Account*, *Lloyd's maritime and Commercial Law Quarterly*, 1978, 31
73. Brunetti Antonio, *Diritto marittimo privato italiano*, Torino, 1935
74. Butterworth M.M., *Rust Never Sleeps: The Origin, Effect and Validity of Rust Clauses in Metal Cargo Bills of Lading*, 14 *Tulane Maritime Law Journal* 137 (1989).
75. Calais A. J., *Le domaine d'application des textes de 1966 sur la responsa-*

bilitŠ du transporteur maritime de marchandises, DMF No. 217, 1967
76.Calamari J.A., The Container revolution and the \$ 500 Package Revolution:
Conflicting Approaches and Unrealistic Solutions, 51 St. John's Law

- Review 687 (1977).
- 77.Calamari J.A., The Eternal Conflict Between Cargo and Hull: The Fire Statute - Shifting Scene, 55 St. John's Law Review 417 (1981).
- 78.Carbone S.M., Il trasporto marittimo di cose nel sistema dei trasporti internazionali, Milano 1976
- 79.Carbone S.M., Trasporto du navi porta chiate e Convenzione di Bruxells sulla polizza di carico Dir. Mar. 1972, 229
- 80.Carbone S., Le regole di responsabilit... del vettore marittimo. Dall' Aja ad Amburgo attraverso la giurisprudenza italiana Milano, 1984
- 81.Carbone S., Definizione di "Trasporto Marittimo di Merci" ed applicazione necessaria della normativa di diritto uniforme, Dir.Mar. 1987, 15
- 82.Carbone, S.M. Le regole di responsabilita del vettore di cose, Milano, 1984
- 83.Carbone S.M, Contratto di trasporto marittimo di cose, Milano, 1988
- 84.Carbone S.M., Present trends about the Scope of Application and the Effects of the Uniform Law on Carriage of Goods, Dir.Mar. 1992, 919
- 85.Cashmore C.C., The Legal Nature of the Doctrine of Deviation, 1989 Journal of Business Law 492.
- 86.Cashmore C, Parties to a Contract of carriage, London 1990,
- 87.Celle P., La PARAMOUNT CLAUSE nell'evoluzione della normativa internazionale in tema di polizza di carico, Dir. mar. 1968, 11.
- 88.Celle P., Un caso particolare in tema di rapporti tra owner, charterer e terzo portatore di polizza Dir. Mar. 1988, 429
- 89.Celle P., L'ammanco nei trasporti petroliferi: La "allowance" del 0,50% e la "cargo retention clause" Dir.mar. 1988, 387
- 90.Chandler F.G., III, A Comparison of COGSA, the Hague/Visby Rules and Hamburg Rules, JML&C., Vol. 15, str. 233
- 91.Chandler G.F., The measure of Liability for cargo damage under Charter Parties, JML&C, Vol. 20, str. 395
- 92.Chandler G.F., The Electronic Transmission of Bills of Lading, JML&C, Vol. 20. str. 571
- 93.Chao Andr,e, Reflexions sur la "Identity of carrier clause", DMF No. 217, 1967
- 94.Chao A., La clause "Identity of Carrier" et le principe de la relativit, des conventions, DMF 1972, 99
- 95.Chaiban F., Causes l,gales d'exoneration, Paris 1965
- 96.Chandler III, G.F., The Measure of Liability for Cargo Damage Under Charter Parties, 20 JMLC 395, (1989).
- 97.Cigoj S., Kolizione norme pomorskog prevoznog ugovora Jug. revija za međ.pravo 1957, br.2. str 215
- 98.Cigoj S., Pomorsko pravo Jugoslavije, Ljubljana, 1975

- 99.Cigoj S., Odgovornost ladjarja po jugoslavanskom pravu in po mednarodni ureditvi, Pomorski zbornik, Yadar, 1967, 365.
- 100.Cigoj S., Navtične in komercialne napake,ladjarjevih ljudi, Pomorstvo 1967, 331.
- 101.Cigoj S., Teretnica u međunarodnom privatnom pravu, Pomorski zbornik 1966, 187.
- 102.Cigoj S., Legal Relations of Stevedores in Comparative Law, /1975/ LMCLQ
- 103.Clarke M.A., The Consignee's Right of Action against the Carrier of Goods by Sea: The Captain Gregos (No.2.), 1991 LMCLQ 5.
- 104.Clarke M.A., Aspects of the Hague Rules, The Hague, 1976.
- 105.Cleton R., Contractual Liability for Carriage of Goods by Sea (The Hague Rules and their Revision, Hague-Zagreb Essays 3 3, Alphen aan den Rijn, 1980.
- 106.Collins D.M., Admiralty - international Uniformity and the Carriage of Goods by Sea,, 60 Tulane Law Review 165 (1985).
- 107.Cook, Young, Taylor, Kimball, Martowski & Lambert, Voyage Charters , London 1993, (Section III - The Hague and Hague - Visby Rules, str. 701-804)
- 108.Cova Arria Loss of the Right to Limit of Liability Dir. mar. 85, 1983, 508
- 109.Cushin C.R., Protection and Securing oof Deck-stowed Containers, New York 1979
- 110.Daveport B.J., Limits on the Hague Rules, 105 Law Quarterly Review 521 (1989).
- 111.Davies M., Deviation is Alive and Well and Living in New South Wales, 19 Australian Business Law Review 379 (1991).
- 112.Davies M., The Elusive Carrier - Whom Do I sue and How ?, 19 Australian Business Law Review 230 (1991).
- 113.Davies M., Liability After Discharge, LMCLQ 323
- 114.Davies M., What Price a Gold Sovereign ?, Australian Bar Review 49 (1990).
- 115.Debattista C., Sale of goods carried by sea, London, 1990
- 116.Debattista C., The Bill o Lading as receipt - Missing Oil in Unknown Quatities, LMCLQ 468
- 117.Debattista C., The Bill of lading as the Contract of Carriage, Modern Law Review 652 (1982).
- 118.Debattista C., Fundamental Breach and deviation in Carriage of Goods by Sea, 1989 Journal of Business Law 22.
- 119.Debattista C., SeaWaybills and the COGSA 1971, 1989 LMCLQ 403.
120. Debattista C., Waybills: Conclusive Evidence with respect to Details of the cargo., Dir.Mar., 1989, 127
- 121.De Gonzalo L., Il concorso di responsabilita contrattuale ed extracon-

- trattuale nelle Hague Visby Rules e nelle altre convenzioni di diritto uniforme dei trasporti Dir. mar. 1986, 611
- 122.De Gonzalo L., Osservazioni sulla responsabilit... del vettore per ammanchi nel trasporto marittimo di prodotti liquidi, Diritto dei trasporti, II, 1989, 171.
- 123.DeGurse J.L., The "Container Clause" in Art. 4(5) of the 1968 Protocol to the Hague Rules, /1970/ 2 J.M.L.C. 131
- 124.De Juglart M., Le chargement en pont, e et la responsabilit, du transporteur, DMF 1957, 391
- 125.Di Giandomenico G., Responsabilit... e prova nei trasporti marittimi sopra coperta, Giurisprudenza Italiana, 133, 1981, P.IV., c. 152
- 126.DiBiagio T.M., Carriage of Goods by Sea Act - Package Limitation - Fair Opportunity to Declare a Higher Value, 18 Journal of Maritime Law and Commerce 293 (1987).
- 127.DeOrhis M.E., Restraint of Princes: The Carrier's Dilemma When Trouble Brews at Foreign Ports, 15 European Transport Law 3 (1980).
- 128.Diamond A., Q.C., The division of liability as between ship and cargo, ,

LM&CLQ 1977, 39

- 129.Diamond A., Q.C., The Hague Wisby Rules, LM&CLQ, 1978, 225
- 130.Diplock, Lord Conventions and Morals - Limitations Clauses in International maritime Conventions, JMLC 4/1970.
- 131.Dominedo F.M., Principi del Diritto della navigazione , Padova 1957.
- 132.Dor Stephane, Bill of lading clauses and the International Convention of Bruxelles, 1924 (Hague Rules), London, 1956
- 133.Du Pontavice E., Responsabilite' du proprietaire du navire, Dir. mar. 76, 1974, 647
- 134.Dworski Emanuel, Ugovori o iskorištavanju pomorskih brodova, I. i II., skripta, Rijeka, 1967
- 135.Dworski Emanuel; Primopredaja brodskih tereta u teoriji i praksi, Pomorski zbornik br.5./1967
- 136.Dworski Emanuel, U povodu stanovišta Vrhovnog privrednog suda p ulozi luškog skladišnog poduzeća prigodom iskrcaja, preuzimanja i uskladištenja brodskih tereta, Naša Zakonitost 1964, 489
- 137.Edelman P.S., Cargo claims and Limitation of Liability, The Forum, 17, 1982, 719.
- 138.Falvey P.J., Liability of Terminal Operators and Insurance cover, Dir.Mar. -1992, 1063
- 139.Ferrarini S., Some thoughts of the Carrier's Liability for Negligence of their Servants in the navigation of the Vessel and for Failure to keep the Vessel Seaworthy during the Voyage Dir. Mar. 78, 1976, 639
- 140.Ferrarini S., Aspetti giuridici del trasporto a mezzo navi portachiate, Dir.Mar., II, 1971.

141. Filipović Velimir, Neograničena odgovornost brodovlasnika u slučaju njegove osobne krivnje, "Naša Zakonitost" br.3./1966
142. Filipović Velimir, Neki problemi odgovornosti kod prijevoza s kontejnerima, Zbornik pravnog fakulteta u Zagrebu, god XX, br.1.
143. Filipović V., Zlatna klauzula iz međunarodnih saobraćajnih konvencija u svjetlu novih monetarnih promjena, Bilješka UPP, LXIV, str.72.
144. Filipović V. Izvanugovorna odgovornost za štete kod prijevoza opasnog tereta, UPP C, 85.
145. Filipović V., Prilozi raspravi o odgovornosti slagača (stivadora), UPP LVI
146. Finlay R.L., The Scope of Application of the Hague-Visby Rules, 25 Law Teacher 55 (1991).
147. Finnie A., Short Forms Shipping Documents, Journal of Maritime Law and Commerce, 7, 1975/1976, 697

148. Fraikin Guy, Traite' de la responsabilite' du transporteur maritime, Paris 1957
149. Fraikin G.-Boquet A., Les dommages d'origine inconnue dans les transports sous connaissement, DMF, 30, 1978, 707.
150. Frederick D.C., Political Participation and Legal Reform in the International Maritime Rulemaking Process: From the Hague Rules to the Hamburg Rules, JML&C, Vol.22, str. 81

151. Gaeta D., Scritti di Diritto della Navigazione Varese 1991.

152. Gaillet A. Etude de la notion de responsabilite' dans le cas d'un chargement de marchandises en pont, e DMF, 1972, 285
153. Gavotti Pellerano M., Prova liberatoria e responsabilit... del vettore marittimo Dir.Mar., 1989, 1084
154. Gibson S.L., The Evolution of Unreasonable Deviation Under U.S. COGSA, 3 University of San Francisco Maritime Law Journal, 197, (1991).
155. Giles O.C., Chorley and Giles' Shipping Law, London 1980
156. Gilmore and Black, The Law of Admiralty, New York, 1957
157. Giunio M., Odgovornost za teret prilikom ukrajno-iskrajnih operacija, Naša Zakonitost 1969, 296.
158. Godin P., Transport par conteneurs: La clause "said to contain", DMF 32, 1980, 67
159. Goldie C.W.H., The Carrier and the Parties to the Contract of Carriage, 81 Dir.Mar. 616 (1979).
160. Grabovac Ivo, Analiza klauzula u teretnicama jugoslavenskih brodara, Beograd, 1970
161. Grabovac Ivo, Neograničena odgovornost brodara u slučaju kvalificirane krivnje u prijevozu stvari, Pomorski zbornik, Rijeka, knjiga 14, 1976, str. 173.
162. Grabovac Ivo, Konvencija o prijevozu robe morem, Hamburg, 1978, Split,

1978

163. Grabovac Ivo, Prijevoz stvari u Zakonu o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, Split, 1979
164. Grabovac Ivo, Pravni problemi devijacije kod ugovora o pomorskom prijevozu, Zbornik radova Pravnog Fakulteta u Splitu, VĐ1967.
165. Grabovac Ivo, Pojam dužne pažnje ("due diligence") u prijevozu stvari morem, UPP br.100, str. 103-113.
166. Grabovac Ivo, Ujednačavanje pomorskog prava i probematika rezervi u međunarodnim konvencijama, UPP 117-118, str. 90
167. Grabovac Ivo, Prijevoz tereta na palubi, Pom. zbornik br. 10, 491
168. Grabovac Ivo, Neki pravni problemi prijevoza tereta u specijaliziranim brodovima kontejnerima "Lash" i "Seabee", Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, IX, 1972, 31
169. Grabovac Ivo, Klauzula "Težina itd. nepoznata" u teretnici, Zbornik za pomorsko pravo, V., 205.
170. Grabovac Ivo, Komparativni prikaz odgovornosti broдача za požar uz poseban osvrt na stav našeg zakona o iskorištavanju brodova na moru, Pomorski zbornik 1966, 213.
171. Grabovac Ivo, Odgovornost pomorskog vozara zbog propusta dužne pažnje i insuficijentnih primjedaba u teretnici, Međunarodni transport 1964, XI, 23.
172. Grabovac Ivo, Odredbe ugovora o prijevozu stvari morem kao sastavni dio teretnice, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, V (1967) 59.
173. Grabovac Ivo, Pravo slagača da ograniči svoju odgovornosti Transport 1969, I, 15.
174. Grabovac Ivo, Prijevoz maonama (brodicama) kao sastavni dio pomorskog prijevoza, Pomorski zbornik VI (1968) 267.
175. Grabovac Ivo, Raspodjela troškova i rizika ukreaja i problemi vezani uz primjenu klauzule FIO, Split 1968.
176. Grabovac Ivo, Haška pravila pod lupom kritike, Transport br2./1975
177. Grabovac Ivo, Ograničenje odgovornosti broдача po jedinici tereta u

prijevozu kontejnera, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, Jan.-April 1974.

178. Grabovac Ivo, tendencija pojednostavljenja isprava i pomorski prijevoz robe, Privreda i pravo br. 1/1977.
179. Grabovac Ivo, Pravni učinak "Himalaya" klauzule u prijevozu stvari morem, Pomorski zbornik, knjiga XX, 1982.
180. Grandy D.F., Unreasonable Deviation and the Applicability of COGSA's Limitation of Liability Provision. 9 Maritime Lawyer 114 (1984).
181. Grigoli M. In tema di colpa commerciale del comandante della nave, Giustizia civile, 28, 1978, I., 1222
182. Gr'nfors K. The Hamburg Rules - Failure or Success? Journal of Business Law, 1978, 334
183. Gr'nfors K., Simplification of Documentation and Document replacement,

- 10 European Transport Law 638 (1975).
- 184.Gr'nfors K., The Hague-Visby Rules, Journal of Business Law, 1968, 201.
- 185.Handford L.E., Erosion of the Carrier's Duty to Inspect and Care for Insufficiently Packed Cargo, 15 Tulane Maritime Law Journal 141 (1990).
- 186.Harrington S., Liability for Pre-Loading and after Discharge Losses in Quebec, 23 McGill Law Journal 668 (1977). & European Transport Law 4/1977.
- 187.Healy N.J., The Concept of Seaworthiness in USA Maritime Law, Demetrios Markianos: In Memoriam 25, Athens, 1988.
- 188.Heine A., Das Durchkonossement, Freiburg 1957.
- 189.Hellawell R., Allocation of Risk between Cargo Owner and Carrier, 27 American Journal of Comparative Law 357 (1979)
- 190.Herber R., Towards the Harmonization of Carrier's Liability Regimes ? , Dir.Mar. 1992, 934
- 191.Herber R., The Basis of Liability of the Carrier under the Int. Conv. on Carriage of Goods by Sea, 91 Dir.Mar., 493 (1990).
- 192.Hetherington S.W. & Edgell C., The Hague Rules in Australia, 1989 LMCLQ 277.
- 193.Hill C.J.S., The negotiability of bills of lading Fairplay 11.XI.1975.
- 194.Hirabayashi S., You May Sit Tight on Your Bill of Lading, 23 Netherlands International Law Review 195 (1976).
- 195.Hohenstein J.H., The Allocation of the Burden of Proof in marine Fire damage Cases, 50 University of Chicago Law Review 1146 (1983).
- 196.Hosner C., La responsabilite du transporteur maritime. Etude de droit Suisse, Lausanne, 1956.;1573 (Bibl.Pravni fak. Zagreb).
- 197.Hover M.C., A Container Is Not a COGSA Package When the Bill of Lading Discloses the Contents, 15 Pacific Law Journal 737 (1984).
- 198.Hubard J., Deviation in Contracts of Sea Carriage: After the Demise of Fundamental Breach, 16 Victoria University of Wellington Law Review 147 (1986).
- 199.Ilešić M., Krisper M., i dr. Pravni položaj stivadorja, Ljubljana 1972.
- 200.Ilić N., Nesaglasnost između "Mate's receipt" i teretnice, Međ.transp.1962,483.
- 201.Ivamy E.R.H., Casebook on Carriage by Sea, London 1965
- 202.Invaldi P., Ancora sulla Paramount Clause Dir. Mar. 1988, 530
- 203.Invaldi P., Diritto uniforme dei trasporti e diritto internazionale privato, Milano, 1990
- 204.Ivošević Borislav, Odgovornost pomorskog broдача, Beograd, 1974
- 205.Ivošević Borislav, Odgovornost pomorskog broдача za zakašnjenje, Zbornik pravnog Fakulteta, Titograd, 1976, str. 123.
- 206.Jackson D.C., The Hague-Visby Rules and Forum, Arbitration and Choice of

- Law clauses, Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly, 1980, 159
207. Jakaša Branko, Udžbenik plovidbenog prava, Zagreb, 1979
208. Jakaša Branko, Sistem plovidbenog prava Jugoslavije, Ugovori, 2 i 3 svezak, 1983/84
209. Jakaša B., Monopolistički položaj lučkog stivadora, Pomorstvo 1965, 89.
210. Jakaša B., Sposobnost broda za plovidbu, Pom. enciklopedija
211. Jakaša B., Lučki stivador, Naše more, 3,4,5/1956; 1-4/1957; 1-2/1958.
212. Jarvis R.M., Expanding the Carrier's Right to Claim Indemnity under the Section 3(5) of COGSA for Inaccurate of Lading, 24 Dusquesne Law Review 811 (1986).
213. Jauffret E., L'action en Responsabilit, dans le transport des marchandises par mer,
214. Jelinić S., Teretnica i jednoobrazni zakonik SAD iz 1962 g., UPP C, 123.
215. J.K., Dužnost broдача da dade brod, sposoban za plovidbu, Vjesnik Udr. za pom. pravo 12, (1960), 58
216. J.K., Odgovornost broдача za plovidbenost broda, Pomorstvo 1964, 34
217. Kačić Hrvoje, The provisions regarding the Carrier's liability under the Hamburg Rules, UPP br.122-124, str. 191
218. Katičić N., Kolizijska pravila za ugovore o prijevozu i naša kodifikacija, Jug. revija za međ. pravo, 1959, 198.
219. Katičić N., Kolizijska pravila zakona o iskorištavanju pomorskih brodova, Naša Zakonitost 1969, 356.
220. Katičić N., Međ. privatno pravo, posebni dio. Pravo koje se primjenjuje na ugovore o iskorištavanju pomorskih brodova Zagreb 1965.
221. Katičić N., Nacrt ZPUP, sa stajališta međ. privatnog prava, Zbornik pravnog fakulteta u Zagrebu, 1973, 331.
222. Katsigeras C., Le De'routement en Droit Maritime Compare', 1970
223. Kimball J.D., Package Limitation - A Container is a "Package", 13 JMLC 281 (1981-82).
224. Kimball J.D., Shipowner's Liability and the Proposed Revision of the Hague Rules, 7 JMLC 217 (1975-76).
225. Kisić I., Isključenje i ograničenje brođareve odgovornosti, Pomorstvo 1967, 82
226. Kisić I., Jedinica tereta "paleta" i ograničenje odgovornosti brođara, Pomorstvo 1967, 330.
227. Kisić I., Odnos lučkog slagača i primaoca tereta u francuskom i našem sudovanju, Pomorstvo 1966, 225.
228. Kisić I., Ograničenje brođarove odgovornosti po jedinici tereta M.T., 1965, VIII-IX, 25
229. Kisić I., Predaja tereta u lukama SFRJ, Pomorstvo 1965, 18.
230. Kisić I., Predaja tereta u našim lukama, Pomorstvo 1967, 198
231. Knauth A.W., Ocean Bill of Lading, Baltimore, 1953
232. Kojić B., Ro-ro brodovi u obalnoj i prekomorskoj plovidbi, Pomorski zbornik, 15/1977.

233. Konstantinović Z., Evolucija obračunske jedinice posebnog prava vučenja i njena uloga u ograničenju odgovornosti broдача, UPP br. 109-112, str. 158
234. Konstantinović Z., Skretanje i kvazi skretanje u Američkom pravu, UPP 113-114, 135
235. Košuljanić A., Manipulacija teretom ulinijskom brodarstvu, Pomorstvo 1969,
236. Krković I., Broдарovo pravo na ograničenje odgovornosti za štete na teretu u prijevozu kontejnerima u sudskoj praksi SAD, UPP 115-116, str. 327.
237. La China S., CMI Rules for electronic bills of lading Dir. Mar. 1990, 847
238. Lambert III. LeRoy, The Shipping Container As a COGSA Package: The Functional Economic test Is Abandoned, 6 Maritime Lawyer 336 (1981).
239. La Rosa P., Studi sulla polizza di carico, Milano 1958
240. La Rosa P., Natura giuridica della polizza di carico e clausole onerose del trasporto marittimo, Riv. dir. comm., 1955, I, 293.
241. La Rosa P., Sul problema della causa nel titolo del trasporto marittimo Riv. dir. nav., 1956, I., 129
242. Lafage G.H., La preuve de la faute dans les "cas excepte", DMF No.150, 1961
243. Lafage G.H., Faute commerciale et faute nautique, DMF 1963, 104-111.
244. Lebuhn J., Das Linienkonnossement, Heidelberg 1958.
245. Lefebvre d'Ovidio A.-Pescatore G. Manuale di diritto della navigazione, Milano 1983
246. Lefebvre d'Ovidio A., La disciplina convenzionale della responsabilit... del vettore marittimo, Roma 1939
247. Ligonie J. A. M., Le connaissance et la lettre de voiture maritiem, Paris 1963.
248. Livermore J., Deviation, Deck Cargo and Fundamental Breach., 2 Journal of Contract Law 241 (1990).
249. Lopez de Gonzalo M., Orientamenti della giurisprudenza in tema di concorso di responsabilit... contrattuale ed extracontrattuale nel trasporto marittimo di cose Dir. mar. 86, 1984, 846
250. Lorenz-Meyer G. Ch. Reeder und Charterer, Hamburg
251. Lloyd A., The Bill of lading: Do We Really Need It?, 1989 LMCLQ 46.
252. Lukšić B. Damages of Goods from Unknown Causes in Maritime Transport Dir. mar. 84, 1982, 567
253. Lureau P., Dol, Faute Lourde et Responsabili, du transporteur, DMF, 1956, 67
254. Maltese D., Responsabilit... del vettore marittimo di cose e incidenza del rischio da causa ignota Dir. mar. 82, 1980, 597
255. Manca Plinio, Studi di diritto della navigazione, II, Milano, 1961
256. Manca Plinio, Commentari alle convenzioni internazionali marittime, I - III, Milano 1974-75.
257. Manca P., Polizza di carico nominativa e riconsegna della merce, Dir. Mar. 1988, 1141
258. Manca P., Il Protocollo di Bruxelles del 23 febbraio 1968 sulla Polizza di carico, Dir. Mar. i-II, 1968

259. Manca P., *International maritime Law*, Antwerpen 1970.
260. Mankabady S., *The Hamburg Rules on the Carriage of Goods by Sea*, 1978
261. Mankabady Dr.S., *Reference to charter-parties in bills of lading* LM&CLQ, 1974, str. 53
262. Mankabady Dr.S., *Interpretation of the Hague Rules*, LM&CLQ 1974, 125
263. Mankabady S., *The duty to care for the cargo/Art.III.Rule 2. of the Hague Rules* European Transport Law, 10, 1975, 1
264. Mankabady S., *Some legal aspects of the carriage of goods by container*, International and Comparative Law Quarterly, 23, 1974, 317
265. Marais G., *Les Transports Internationaux en droit compare'*, Paris, 1949
266. Maresca M., *La caricazione sopra coperta nell'ottica di una recente pronuncia genovese* Dir.Mar. 82, 1980, 342
267. Maresca M., *L'internazionalita del trasporto nella Convenzione di Bruxelles sulla polizza di carico del 1924* Dir. mar., 81, 1980, 491
268. Mathe A.R., *Convencion de Bruselas 1924 - Regimen de responsabilidad en el Transporte Marittimo*, Revista de Estudios Maritimos, 12, 1982/83, No. 36/37, 55
269. Mbunda L.X., *Tanzania and International Conventions on Carriage of Goods by Sea: A Historical Study*, 5 Lesotho Law Journal 139 (1989).
270. McCune T.D., *Delivery of Cargo under Straight Bills of Lading: The Ocean Carrier's Rights and Obligations*, 17 Uniform Commercial Code Law Journal 344 (1985).
271. McDorman T.L., *Shipping and the Law; Hague Rules Law Digest; The Hamburg Rules; Bills of Lading*: W.E.Astle, JML&C, Vol.15, str.299
272. McEwen D.F., *Per package limitation*, LM&CLQ, 1976, 269
273. McGilchrist N.R., *The new Hague Rules*, LM&CLQ, 1974, 255
274. Mendelsohn A.I., *Why the U.S. Did Not Ratify the Visby Amendments*, 23 JMLC 29, (1992).
275. Miller M.K., *Cargo legal Liabilities : A Comparison of the Liabilities of Carriers, Stevedores, Terminal Operators and Others for cargo damage*, 17 Cumberland Law Review 763 (1986-87).
276. Mills C.P., *The Future of Deviation in the Law of the Carriage of Goods*, 1983 LMCLQ 587.
277. Morgan H.S., *Unreasonable Deviation under COGSA* Journal of Maritime Law and Commerce, 9, 1977/78, 481
278. Mustill M., *Carriage of Goods by Sea Act 1971*, Arkiv for Sjorett vol. ii, issue 4/5, 1972, 648.
279. Mueller W., *ProblŠmes du champ d'application des RŠgles de La Haye et des RŠgles de Visby*, DMF, str. 323
280. Nack I., *Admiralty Law: COGSA : Quasi-Deviation*, 9 New York Law School Journal of International & Comparative Law 435 (1988).
281. Nasser K. *The Multimodal Convention*, JML&C, Vol. 19, str. 231
282. Nicolas P.Y., *Les Regles de la Haye peuvent-elles encore s'appliquer aux*

- transport internationaux de marchandises par mer stipules au depart ou a destination des ports francais? DMF, 34, 1983, 579
- 283.Nicolas P.Y., La conversion du "franc" des conventions internationales de droit prive' maritime DMF 32, 1980, 579
- 284.Odier F.-Warot J. Limitation of Liability. System and Unit Account, Dir. mar. 85, 1983, 502
- 285.Orione M., Note sulla "reasonable deviation" Dir.Mar., 1991, 497
- 286.Orione M. Orientamenti giurisprudenziali sula clausola FIOS Dir.Mar., 1991, 803
- 287.Orione M., Amanco di prodotti liquidi: modalita di accertamento, Dir.Mar.. 1991, 1092.
- 288.Pallua Emilio, O nekim pitanjima odgovornosti brodara u vezi s Bruxeleskom konvencijom o teretnici, Ugovori o iskorištavanju brodova na moru , Zagreb, 1951, str. 149
- 289.Pallua Emilio - Jakaša Branko, Ograničenje odgovornosti brodara za štete (de lege ferenda) Zbornik, Titograd, br. 2-3, 1962, str. 43
- 290.Pallua Emilio, Revizija konvencije o teretnici od 1924 i jugoslovensko zakonodavstvo, Zbornik pravnog Fakulteta u Zagrebu, god. XX.br.1
- 291.Pallua Emilio, Odgovornost potpisnika teretnice za količinska utvrđenja u pogledu tereta u teretnici, UPP br. 29/1966
- 292.Pallua Emilio, Paramount Clause, Pom. enciklopedija
- 293.Pallua Emilio, Klauzule neodgovornosti i bitne povrijede ugovora (fundamental breach of contract), UPP br. 88, str. 47-50.
- 294.Pallua Emilio, Tumačenje engleskih zakona donesenih na temelju međunarodnih konvencija, UPP 105-106, str. 1.
- 295.Pallua Emilio Gubitak prava brodovlasnika na ograničenje odgovornosti u suvremenoj engleskoj judikaturi UPP 103-104 str. 533
- 296.Pallua E., Contractual Liability for carriage of Goods by Sea in Yugoslav Law and in the UNCITRAL Draft Convention, Hague-Zagreb Essays 3 21, Alphen aan den Rijn, 1980.
- 297.Pallua E., Bilješka uz presudu francuske kasacije o utjecaju culpa lata na ograničenje odgovornosti brodara po jedinici tereta, UPP VII, 39.
- 298.Pallua E., Pomorsko uporedno pravo , Rijeka 1975.
- 299.Palmer N.E., Negligence and Exclusion Clauses Again, Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly, 1983, 557
- 300.Palmieri Egger N.W., The Unworkable Per-package Limitation of the Carrier's Liability under the Hague (or Hamburg) Rules McGill Law Journal, 24, 1978, 459
- 301.Pavić D. Prijevoz kontejnerima, pravni problemi, UPP C,289.
- 302.Pavić D, Ograničenje brodareve ugovorne odgovornosti u kontejnerskom prometu, Pomorski zbornik, 17, 1979, str. 241.
- 303.Pavić P., Pprijevoz kontejnerima. Prvni problemi, Zagreb-Čakovec 1983

304. Pavliha M., Implicitna obveznost prevoznika iz ladjarske pogodbe na potovanje glede sposobnosti ladje za plovo, *Pravnik*, 1-3/1993, str. 29
305. Pečarina M. Stupanje na snagu Protokola o izmjeni Konvencije o teretnici, 23.II.1968.", *UPP LXXV*, 69.
306. Payne C.H.W.. -Ivamy E.R.H., *Carriage of goods by Sea*, London 1979
307. Peacock III, J.H., Deviation and the Package Limitation in the Hague Rules and COGSA: An Alternative Approach to the Interpretation of the International Uniform Acts., *68 Texas Law Review* 977 (1990).
308. Pece Luciano, L'incendio a bordo quale pericolo eccettuato, *Dir. Marittimo*, 1964
309. Piombino E., Un interessante caso in tema di decorenza dei termini per la denuncia del danno alle merci nello sbarco di amministrazione *Dir. mar.* 1988, 737
310. Polić-Čurčić V., O klauzulama "HIMALAYA" i "PARAMOUNT", *upp* 101-102, 360
311. Pontavice E., *Le Droit et le navire porte-barges DMF 264/1970*
312. Poor W., *American law on Charter Parties and Ocean Bills of Lading*, 5ed., New York, 1968
313. Pourcelier M., *Le transport maritime sous connaissance*, Montreal, 1972
314. Powles D.G., The Himalaya Clause, *Lloyd's Mar. and Com. Law. Qu.*, 1979, 331
315. Powles D.G., The Basis of the Carrier's Liability to the Shipper or Consignee, *1989 Journal of Business Law* 157.
316. Price R., The Responsibility of a Carrier of Goods by Sea under the Laws of the Arabian Gulf States: "The Exception and the Rule", *2 Arab Law Quarterly* 29 (1987).
317. Pritchett R.W., The implied Warranty of Seaworthiness in Time Policies: The American View, /1983/, *2 LMCLQ*,
318. Problem of Clean Bills of Lading, ICC publication No. 183.
319. Puzeys J., Convention de Bruxelles de 25 aout 1924 est-elle applicable a tout porteur d'un connaissance et aux chargement en pont'e *Revue Critique de Jurisprudence Belge*, 36, 1982, 465
320. Ramberg J., Documents Other Than Bills of Lading *Dir. Mar.*, 85, 1983, 531
321. Ramberg J., Bills of lading *Dir. mar.* 85, 1983, 511
322. Ramberg J., Charterparties: Freedom of Contract or mandatory Legislation ? *Dir. Mar.* 1992, 1069
323. Ramberg J., The Time Charterer's Liability against Bill of lading Holders /1966/ *E.T.L.*, 847
324. Ramberg J., The Vanishing Bill of Lading and the Hamburg Rules Carrier /1979/ *27 Am.J. Comp. L.*, 391
325. Ramberg J., Bills of Lading and Other Documents, *85 Dir. Mar.*, 511 (1983).
326. Ramberg J., Risk Distribution in the Carriage of Goods by Sea, *Liber Amicorum Lionel Tricot*, 417, Antwerp, Kluwer, 1988.

327. Ramberg J., *The liability of the carrier of goods by sea*, Milano 1983.
328. Rastovčan Pavao, *Teretnica, Ugovori o iskorištavanju brodova na moru*, Zagreb, 1951
329. Rastovačan P., *O ograničenju odgovornosti vlasnika morskih brodova*, Zbornik zapomorsko pravo, 4/1957.
330. Reilly M.T., *COGSA \$ 500 Package Limitation - Shipper's Oportunity to Declare a Higher Value*, 13 JMLC 245 (1981-82).
331. Reisert M.E., *A Container Should Never Be a Package: Going Beyond Mitsui v. American Expiort Lines, Inc.*, 2 Pace Law Review 309 (1982).
332. Reynolds F.M.B., *Himalaya clause resurgence* Law Quarterly Review, 90, 1974, 301.
333. Reynolds F.M.B., *Time Charterparties: Is the Owner a Carrier ?* Dir. Mar. 1992, 1083
334. Reynolds F.M.B., *Singapore and the Visby Rules*, 6 Singapore Law Review 163 (1985).
335. Riccomagno N., *Note sulla "Straight Bill of Lading*, Dir.Mar.1989, 171
336. Righetti Giorgio, *La responsabilit... del vettore marittimo nel sistema dei pericoli eccetuati*, Padova 1969
337. Righetti Giorgio, *Su alcuni problemi relativi alla fase inniziale e a quella terminale del trasporto di carico*, Dir. navale I, 1961
338. Righetti G., *L'incendio a bordo come pericolo eccetuato*, Dir.Mar., 1959, 93
339. Righetti G., *Trattato di diritto marittimo*, Milano, 1990
340. Righetti G., *Trasporto e deposito*, Dir.Mar., 1991, 66
341. Rihtman Y., *Plovidbeni zakoni i slagački posao*, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 1973, 267.
342. Rihtman Y., *Slagači i slagačka poduzeća*, Pom. enciklopedija VII.
343. Ripert Georges, *Droit maritime*, Paris, II ed.
344. Riska O., *Shipowner's Liability for Damage Caused by the Negligence of an Independent Contractor performing work for the Ship*, "Six lectures on the Hague Rules (ed. Gonfors), 1967
345. Robert-Tissot, G.O., *Le Connaissance Direct.*, Paris 1957
346. RodiŠre R., *Traite general de droit maritime*, I - IV, Paris, 1967 - 1976.
347. RodiŠre R., *La notion de colis e d' unite dans le transport maritime*, Bull. Transp, 1966, 166 - DMF 1967, 389.
348. RodiŠre R., *La notion de transport international en matiere maritime. La liberation du transporteur en cas de tempete*, Recueil Dalloz Sirey, 1973, Jurisprudence, 87
349. Rodiere - du Pontavice, *Droit maritime*, X ed., Paris 1986.
350. Rossi P., *Valore probatorio degli accertamenti del commissario d'avaria Studi Marittimi. Economia, Diritto e Tecnica dela Navigazione e dei Porti*, 4, 1981, N. 11, 25
351. Rohreke H.G., *Combined Transport and the Hague Rules*, European Transport Law 619, (1975).

- 352.Rohreke H.G., The Identity of Carrier Problem in German Law, In Demetrios Markianos: In Memoriam, 55, Athens 1988.
- 353.Sanders J.P., COGSA - carrier's Liability for Short Delivery is Measured by the Difference betweenm the Bill of Lading Quantity and the Amount Found in Shoreside Tanks, 15 JMLC 283 (1984).
- 354.Sandiford R. & Juglart M. Les connaissements antitates, DMF 1960, 643-655.
- 355.Sauvage F., Manuel Pratique du Transport des Marchandises par mer. La Loi du 2 avril 1936 et la Convention de Bruxelles d'apres la jurisprudence, Paris 1955,
- 356.Sarpa J., Deviation in the Law of Shipping-the United States, United Kingdom and Australia Journal of International law and Economics, 11, 1976, 147
- 357.Sasson M.D., Liability for the International Carriage of Goods by Sea, Land and Air: Some Comparisons, JMLC 4/1972
- z
- 358.Schinas J.G., Cargo claims: carriage of Goods and Charterparties. A presentation of Greek law. Revue Hellenique de Droit International, 35-36, 1982/83, 239
- 359.Schmidt T.,The Himalaya Clause under the Law of the Fed. Rep. of Germany, European Transport LAW, 19, 1984, 675
- 360.Schmitthoff C., Deck Cargo and Containers, Export, br. 10/1969
- 361.Schmitthoff C., Document of title, Export br. 9/1971
- 362.Schoenbaum T.J., Admiralty and Maritime Law, St.Paul, 1987
- 363.Scowcroft J.C., Recent Developments Concerning the Package Limi-tation, JML&C, Vol. 20, str. 403
- 364.Scowcroft J.C., Package Limitation: Containers Subject to Different Rule Than Other Cargoes , 23 JMLC 487 (1992).
- 365.Scrutton, On Charterparties and Bills of Lading, London 1984
- 366.Sekolec J., Comments on the United Nations Convention on the Liability of Operators of Transport Terminals in International Trade, 1992, Dir.Mar. 1992, 1051
- 367.Selvig E. The Hamburg Rules, The Hague Rules and Marine Insur-ance Prac-tice, JML&C, Vol.12, str. 299
- 368.Selvig E., Unit limitation of Carrier's Liability, 1961
- 369.Selvig E., "The Paramount Clause", American Jurnal of Comparative Law, vol. 10, No.3., 1961, p.205.
- 370.Selvig E.,Through-carriage and On-carriage of Goods by Sea, American Journal of Comparative Law, 27, 1979, 369
- 371.Shachar Y., The Container Bill of Lading as a Receipt, Journal of maritime Law and Commerce, Vol. 10, No.1./1978, str.39
- 372.Sharpe R.M., Jr. - Steiner M.E., The Container as "Customary Freight Unit" : Round two of the Container Debate ? South Texas Law Journal, 24, 1983, 513.

- 373.Schmidt K., The Himalaya Clause under the Law of Federal Republic of Germany, 19 European Transport Law 675 (1984).
- 374.Silingardi G., Titoli di trasporto non negoziabili, operazioni di credito e vendita su documenti, Studi Marittimi. Economia, Diritto e Tecnica dei Porti, 4, 1981, N.11, 17
- 375.Simin M., Stivadorska obrada tereta u lukama, Transport 1969, XII, 27.
- 376.Simon S., Container Law: A Recent Reappraisal, 8 JMLC 489 (1976-77).
- 377.Singh N., International Maritime Law Conventions, London, 1983, 4. vol.
- 378.Spasiano E., Responsabilit... del vettore nel trasporto marittimo di cose
Rivista di Diritto Civile, 22,(I), 1976, 359
- 379.Spasiano ., Polizza di carico ed individuazione del vettore, 143
- 380.Spasiano, Concorso fra azione contrattuale ed extracontrattuale,
Dir. mar. 1986, 598
- 381.Stražnický M., O reformi pomorskog privatnog prava, Mjesečnik 1913, I.,
str. 1, 97, 20, 252.
- 382.Sturley M.F., The History o COGSA and the Hague Rules, JML&C,
Vol. 22, str. 1
- 383.Sturley M.F., The Legislative History of the Carriage of Goods by Sea Act
and the Travaux Pr,paratoires of the Hague Rules, JML&C, Vol.23, str.
325
- 384.Sturley M.F.,The History of the Hague Rules and the United States Carrage
of Goods by SeaAct, Dir.mar., 1991, 3
- 385.Sturley M.F., & Grover S.F., Ad Valorem rates Under Article 4(5) of the
Hague Rules, 23 JMLC 621, (1992).
- 386.Sturley M.F., The Future of the COGSA Far Opportunity Requirement: Is
there Life After Carman GTool and Chan ?, 20 JMLC 559 (1989).
- 387.Sturley M.E., The History of COGSA and the Hague Rules, 22 JMLC 1,
(1991).
- 388.Sturley M.E., International Uniform laws in national Courts: The Influ-
ence of Domestic Law in Conflict of Interpretation, 27 Virginia journal
of International law 729 (1987).
- 389.Sweeney J.C., The Uniform Regime governing the Liability of Maritime
Carriers, Dir.Mar. 1992, 964
- 390.Škarica V. Osnova pomorskog trgovačkog zakona, Split 1919
- 391.Špehar Milan, Odgovornost broдача osvrtom i na Haška pravila, Zagreb,
1939.
- 392.Šuc A., Koliziona pitanja u vezi s ugovorima o iskorištavanju pom. brodo-

va Zbornik za pom. pravo, 1955, str. 147

- 393.Tarello N., Ancora sui delivery orders, Dir. Mar. 1957, 375
- 394.Tetley William, Marine Cargo Claims, 3rd. ed., Montreal, 1988
- 395.Tetley William,Who may claim or sue for cargo loss or damage ? Journal of
Maritime Law and Commrce, Vol. 17, No.2., April 1986, str. 153.

396. Tetley William, Waybills; The Modern Contract of carriage of Goods by Sea, JML&C, Vol.14, str.456-511 i Vol. 15. str. 41-69.
397. Tetley William, Acceptance of Higher Visby Liability Limits by U.S. Courts, JML&C, Vol.23, str. 55
398. Tetley William, An Update of the per Package Limitation and National Intentions regarding Future Carriage of goods by Sea Legislation, JML&C, Vol.14, str. 331
399. Tetley William, Q.C., Identity of carrier - The Hague Rules, LM&CLQ, 1977, 519
400. Tetley W., Per Package Limitation and Containers under The Hague Rules, Visby and UNCITRAL, Dalhousie Law Journal, 4, 1978, 685
401. Tetley W. The Himalaya Clause - Heresy or Genius ?, Journal of Maritime Law and Commerce, 9, 1977/78, 111
402. Tetley W., Himalaya Clause "stipulation pour autrui", Non-responsability Clauses and Gross negligence under Civil Code Cahiers de Droit, 20, 1979, 449
403. Tetley W., The Lack of Uniformity and the Very Unfortunate State of Maritime Law in Canada, the United States, the United Kingdom and France, 1987 LMCLQ 340.
404. Tetley W., Whom to Sue - Identity of the Carrier, Liber Amicorum Lionel Tricot, Antwerp, Kluwer, 1988.
405. Textor J.M., COGSA - Petroleum Shortage Transit Allowance, 14 JMLC 269 (1983).
406. Thommen T.K., Carriage of Goods by Sea: The Hague Rules and Hamburg Rules, 32 Journal of the Indian Law Institute 285 (1990).
407. Tiberg N. Who is the Hague Rules Carrier Six Lectures on Hague Rules, Gotheburg 1967, 127.
408. Todd P., Modern Bills of Lading, Dobbs Ferry, N.Y., 1986
409. Tomašević V., Odgovornost broдача za teret, Naša zakonitost 1962, 193.
410. Tomašić Lj., Pomorsko pravo, Zagreb 1924.
411. Traitel G.H., Bills of lading and Implied Contracts, 1989, LMCLQ 162.
412. Trajković M., Pomorsko pravo, Beograd 1977.
413. Trampuž M., Krcanje tereta na palubi i odgovornost broдача za gubitak i oštećenje tereta, Međ. transport 1963, 407
414. Trampuž M., Brod je nesposoban za plovidbu i u slučaju kad je ambalaža u kojoj se prevozi teret manjkava, M.T. 1963, 593.
415. Trampuž M., Da li okolnost što se teret ne predaje sa broda odvojeno po tereticama daje priamocu pravo da podnese pismeni prigovor ili protest zbog manjka u roku od tri dana, M.T., 1962, 16. i MT 1962, 163.
416. Trampuž M., Dužna pažnja broдача pri usposobljavanju broda za plovidbu M.T., 1963, 466.
417. Trampuž M., Pravno značenje naloha "čekirk - skladište na račun robe, MT, 1961, 1117.
418. Trampuž M., Predaja tereta po ugovoru i prevozu kada se primalac ne javi

- radi preuzimanja, ĐHPĐLX. 1965, II, 16
419. Trappe J., The Bill of lading Issued Under a Time Charter Contract - Some Reflections, Etudes offert a Rene Rodiere, Paris, 1981
420. Treves T., Valore dell'oro e limitazione della responsabilit... dell'armatore espressa in franchi Poincare, Dir. mar. 76, 1974, 12.
421. Turci S., Riflessioni in tema di responsabilit... vettoriale secondo le convenzioni di Bruxelles - Visby e di Amburgo Dir.Mar. 1989, 33
422. Turina A., Stručna literatura i dnevna štampa o problematiki kontenerizacije, Pomorstvo 1967, 381.
423. Vahldick W., Schiffahrtsrecht, Berlin 1953
424. Van Bladel G., Connaissance et Regles de la Haye, Bruxelles 1929
425. Vance C.Jr. - Sassoon D.M., The container as a Package Controversy. A comparative Jurisprudential Review European Transport Law, 16, 1981, 315
426. Ventris F.M., The Bill of Lading in the Oil Tanker Trade, 1981, LMCLQ 479
427. Verona A., Pomorsko pravo, Zagreb 1927.
428. Vlaškalin A., Savremena kontejnerska ekspanzija i prekomorski transport, M.T., 1967, XII, 15.
429. Volli Enzo, Osservazioni sui trasporti con trasbordo, Dir. navale II, 1956
430. Vurdelja M., Multimodalni prijevoz, Naša Zakonitost br.6.,1991, str. 715 (navedena i literatura)
431. Ward L., The SDR in Transport Liability Conventions: Some Clarification, JML&C, Vol.13, str. 1.
432. Ward B.D., Admiralty - Failure to Deliver Cargo Does Not Constitute Unreasonable Deviation under COGSA , 60 Tulane Law Revue 849, (1986).
433. Werth D.A., The Hamburg Rules Revisited - A Look at U.S. Options, JML&C, Vol.22, str.59
434. Whitehead III, J.F., Deviation : Should the Doctrine Apply to On-Deck Carriage ?, 6 Maritime Lawyer 37, (1981).
435. Wijckmans F.M.K., The Container Revolution and the Per Package Limitation of Liability in Admiralty, 22 European Transport Law 505 (1987).
436. Wilford M., Paramount Clauses in Charter Parties., Dir.Mar. 1992, 1134.
437. Williams R., Waybills and Short Form Documents: A Lawyer's View Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly, 1979,, 297.
438. Williams Jr.,W.L., The American Maritime Law of Fire Damage to Cargo, William and Mary Law Review 569 (1985).
439. Williams S.M., Something Old, Something New: The Bill of Lading in the Days of EDI., 1 Transnational Law & Contemporary Problems, 555 (1991).
440. Wilson J.F., Legal Problems at Common Law Associated with the Use of Seawaybill., 91 Dir. Mar. 115 (1989).
441. Wooder J.B., Deck Cargo:Old Vices and New Law,JML&C, Vol.22, str. 131.
442. Yancey B.W., The Carriage of Goods: Hague, COGSA, Visby and Hamburg Tulane Law Review, 57, 1982/83, 1238
443. Zaphiriou G.A., Amending Hague Rules, Journal of Business Law, 1971, 12.

- 444.Zawiotski J., Limitation of Liability for Stevedores and Terminal Operators Under the carrier's Bill of Lading and COGSA., 16 JMLC 337 (1985).
- 445.Zing C.A., The Hague Rules and the COGSA 1972 : A Caveat, 17 Malaya Law Review 86, (1975).
- 446.Zamora S., Carrier Liability for Damage or Loss to Cargo in Int. Transport, 23 American Journal of Comparative Law, 391 (1975).
- 447.Zunarelli S., L'individuazione della figura del vettore nel trasporto marittimo, Dir. mar. 86, 1984, 221, 505
- 448.Zunarelli S., Il contratto di charter-party e la normativa uniforme in materia di polizza di carico Studi Marittimi. Diritto e Tecnica della Navigazione e dei Porti, 6 1983, No. 19/20, 11
- 449.Zunarelli S., La nozione del vettore, Milano, 1987
- 450.Xerri, "Polizza di carico", Appendice al Novissimo Dig.it.,Torino, 1966

- 451.Recommendation relating to the revision of the Hague Rules, LM&CLQ, 1974, 134

LITERATURA - INDEX

NB: BROJKA UZ POJAM OZNAČUJE DJELO POD REDNIM BROJEM
U POPISU LITERATURE

----- . -----

Ad valorem, 385	198, 248, 293	303, 360, 371, 372, 376,
Ambalaža, 414		400, 422, 425, 428, 435
Amerika, 214	Grčka, 358	Kontejner-slaganje, 61
Australija, 192		Krcatelj/primatelj, 315

Havarijski komesar, 350Kvalificirana krivnja,
 Brod Himalaya clause, 179161
 lash, 79, 140, 16310, 314, 359, 373, 401Kvazi devijacija, 51,
 311 402 234, 280
 Brodovlasnik, 50
 Identitet vozara, 45Legitimacija
 C/P i B/L, 11, 46, 1763, 93, 94, 112, 352, aktivna, 395
 261, 448 379, 399, 404, 407, 447Lukrativna namjera, 8
 Carrier, 333 449
 Charterer / B/L holdeIndosiranje teretniceMaona
 323 193 prijevoz, 174
 Culpa lata, 297 Iraq, 5 Mate's receipt/teretni-
 Iskrcaj ca, 200
 Čekrk/skladište, 417 odgovornost nakon, 11Mogućnost upisa vrijed-
 Isprave nosti, 6
 Delivery order, 393 pojednostavljenje,
 Devijacija, 28, 85, 11178, 183 Nautička greška, 100
 164, 198, 222, 234, 248, razne, 320, 325 Nautička krivnja, 243
 276, 307, 356, 434 Neograničena odgovor-
 nerazumna, 154, 18Jedinica, 33, 66, 226nost, 161
 277, 432 228, 284, 347, 368 Njemačka, 373
 razumna, 285 Noleggiante/noleggiatore,
 Dolus, 253 Klauzule ograničenja23
 Države u Zalijevu, 316130 Noleggiante/nollegiatore
 Due diligence, 56, 16Koleto, 6, 33, 66, 272T/C, 41
 171, 416 330, 347, 363, 364, 400
 u T/C, 41 Kolizijski propisi, 97Odgovornost, 50
 za vrijeme putovanj218, 219, 392 Odgovornost
 139 Komercijalna greška, 100 neograničena, 141
 Komercijalna krivnjaOdgovornost vlasnika,
 FIO, 175 181, 243 133
 FIOS, 286 Kontejner, 6, 76, 123Ograničenje, 64, 65, 110
 FIOS LINER, 40 142, 158, 177, 197, 223Ograničenje
 Fundamental breach, 11236, 238, 264, 301, 302, gubitak, 295

gubitak prava, 108 odgovornost, 157
 Opasni teret, 144 Švicarska, 196 Unseaworthiness, 414
 Opasnosti mora, 348 Šteta Upis
 brod i teret, 189 mogućnost, 126, 330
 Paleta, 226 izuzeci odgovornosti,
 Paluba 95 Vanugovorna odgovornost,
 prijevoz, 2, 26, 42, nepoznati uzrok, 14934
 43, 109, 124, 125, 15252, 254 Vanugovorna/ugovorna,
 167, 248, 266, 319, 360, odnos između broda 249, 380
 413, 441 tereta, 128 Vladari

Paramount clause, 37, visina u C/P, 27, 91, mjere, 127
 87, 202, 310, 369, 43696 Vozar, 50, 333
 Požar, 25, 48, 77, 195, V/C i T/C, 47 Vozar/čarterer, 22
 308, 338, 438 T/C i B/L, 419
 Poenkaerov franak, 72, Waybill, 58, 67, 119,
 283, 420 Tanzanija, 269 120, 270, 374, 396, 437,
 i SDR, 49 Težina itd. nepoznato440
 Pravni odnosi 20, 169
 vlasnik, čarterer, treTekući teret, 287, 405Zakašnjenje, 205
 imalac teretnice, 88 426 Zastara, 35
 Pravni položajmanjak, 89, 122 Zlatna klauzula, 143
 ovlaštenika na indosir- Zlato
 anje, 39 Teret preračunavanje, 55,
 Pravo briga, 263 114
 međ. ujednačenje, 36, predaja, 229, 230
 106, 166 primopredaja, 135
 ugovoreno, 12 prodaja, 115
 Predaja tereta Teret dokaza, 242
 ne po tereticama, 4Teretnica, 32, 194, 321
 Preskripcija, 35 antidatirana, 354
 Prijevoz C/V, 21
 kombinirani, 44 čista, 318
 Primatelj elektronski prijenos,
 tužba protiv vozar92, 237
 103 na ime, 257
 Primjedbe u teretnici potpisnik, 291
 insuficijencija, 171 primjena HP., 38
 short form, 147
 Rđa Time charter, 333
 klauzula, 74 Transhipment, 429
 Tužba, 29
 S.D.R., 49, 233, 431
 Seaworthiness, 56, 18Ugovor u korist trećega,
 210, 215, 216, 304 402
 Skrivena mana broda, 6Ugovorna odgovornost,
 Steta na teretu, 50 105
 Stivador, 102, 136, 13Ugovorna/vanugovorna
 145, 173, 199, 209, 21odgovornost, 121
 227, 341, 342, 366, 37Ugovorne stranke, 86,
 444 159
 Straight B/L, 335 Ukrcaj/iskrcaj, 186

LITERATURA - INDEX

NB: BROJKA UZ POJAM OZNAČUJE DJELO POD REDNIM BROJEM
U POPISU LITERATURE

----- . -----

vanja, 138 329, 346, 362, 363, 399
Ad valorem, 384 Kolizijski propisi, 97,
Ambalaža, 413 FIO, 174 217, 218, 391
Amerika, 213 FIOS, 285 Komercijalna greška, 100
Australija, 191 FIOS LINER, 40 Komercijalna krivnja,
Fundamental breach, 118180, 242
Briga za teret, 262 197, 247, 292 Kontejner, 6, 76, 122,
Brod 141, 157, 176, 196, 222,
lash, 79, 139, 16Grčka, 357 237, 257, 263, 300, 301,
310 302, 359, 370, 371, 375,
Brodovlasnik, 50 Havarijski komesar, 349399, 421, 424, 427, 434
Himalaya clause, 178Kontejner-slaganje, 61
C/P i B/L, 11, 46, 17309, 313, 358, 372, 400Krcatelj/primatelj, 314
260, 447 401 Kvalificirana krivnja,
Carrier, 332 160
Charterer / B/L holdeIdentitet vozara, 45Kvazi devijacija, 51,
322 63, 93, 233, 279
Culpa lata, 296 94, 112, 351, 378, 398,
403, 406, 446, 448 Legitimacija
Čekrk/skladište, 416 Indosiranje teretnice, aktivna, 394
192 Lukrativna namjera, 8
Pravni položaj
Delivery order, 392 ovlaštenika Maona
Devijacija, 28, 85, 11na indosiranje, 39 prijevoz, 173
163, 197, 221, 233, 24Iraq, 5 Mate's receipt/teretni-
275, 306, 355, 433 Iskrcaj ca, 199
Devijacija odgovornost nakon, 11Mogućnost upisa vrijed-
nerazumna, 153, 17Isprave nosti, 6
276, 431 pojednostavljenje,
razumna, 284 177, 182 Nautička greška, 100
kvazi, 51, 233, 279 razne, 319, 324 Nautička krivnja, 242
Dolus, 252 Neograničena odgovor-
Države u Zalijevu, 315Jedinica, 33, 66, 225nost, 140, 160
Due diligence, 56, 16227, 283, 346, 367 Njemačka, 372
170, Noleggiante/noleggiatore,
415 Klauzule ograničenja23
u T/C, 41 129 Noleggiante/nolleggiatore
za vrijeme putoKoleto, 6, 33, 66, 271T/C, 41

209, 214, 215, 303 Transhipment, 428
 Odgovornost, 50 Skrivena mana broda, 60 Tužba, 29
 Odgovornost Sposobnost za plovidbu
 neograničena, 140, 160 vidi Seaworthiness Ugovor u korist trećega,
 ograničena, 64, 6 Steta na teretu, 50 401
 110 Stivador, 102, 135, 137 Ugovorna odgovornost,
 gubitak prava, 10144, 172, 198, 208, 210105
 294 226, 340, 341, 365, 374 Ugovorna/vanugovorna
 Odgovornost vlasnik443 odgovornost, 120, 248,
 132 Straight B/L, 334 379
 Opasni teret, 143 Ugovorne stranke, 86,
 Opasnosti mora, 347 Švicarska, 195 158
 Ukrcaj/iskrcaj, 185
 Paleta, 225 Šteta odgovornost, 156
 Paluba brod i teret, 188 Unseaworthiness, 413
 prijevoz, 2, 26, 42, nepoznati uzrok, 148 Upis
 43, 109, 123, 124, 15251, 253 mogućnost, 125, 329
 166, 247, 265, 318, 359, odnos između broda i
 412, 440 tereta, 127 Vanugovorna odgovornost,
 Paramount clause, 37, visina u C/P, 27, 9134
 87, 201, 309, 368, 43596 vidi Ugovorna odgovor-
 Požar, 25, 48, 77, 19 Štete nost
 307, 337, 437 izuzeci odgovornosti Vladari
 Poenkaerov franak, 795 mjere, 126
 282, 419 V/C i T/C, 47 Vozar, 50, 332
 Poenkare franak i SDR, Vozar/čarterer, 22
 49 T/C i B/L, 418
 Pravni odnosi Tanzanija, 268 Waybill, 58, 67, 119,
 brodovlasnik, čartere Težina itd. nepoznato 120, 269, 373, 395, 436,
 treći imalac teretnic20 439
 88 Tekući teret 286, 404,
 Pravo manjak, 89, Zakašnjenje, 204
 međ. ujednačenost, 3 Teret Zastara, 35
 106, 165 predaja, 228, 229 Zlatna klauzula, 142
 ugovoreno, 12 primopredaja, 134 Zlato
 Predaja tereta prodaja, 115 preračunavanje, 55,
 ne po teretnicama, 4 Teret dokaza, 241
 Preskripcija, 35 Teretnica, 32, 193, 320
 Prijevoz Teretnica
 kombinirani, 44 čista, 317
 Primatelj antidatirana, 353
 tužba protiv vozara, C/V, 21
 103 elektronski prijenos,
 Primjedbe u teretnici 92, 236
 insuficijencija, 170 potpisnik, 290

primjena HP., 38
 Rđa short form, 146
 klauzula, 74 Teretnica na ime, 256
 Težina itd. nepoznata,
 S.D.R., 49, 232, 430 168
 Seaworthiness, 56, 18Time charter, 332

LITERATURA

1. Abraham J.H., *Das Seerecht*, Berlin 1960
2. Achard R., *Chargement en pont, e irregulier, dol, faute intentionnelle ou inexcusable et limitation de responsabilite' du transporteur maritime*, DMF 35, 1983, 3
3. Achard R. *Nouveaux commentaires sur la clause "Said to contain"* DMF, 33, 1981, 259
4. Adams J. & Brownsword R., *The Aliakmon and the Hague Rules*, 1990 *Journal of Business Law*, 23.
5. Al-Kabbn R.A.M., *Recovery Losses, Damages, and Delay in Delivery in the Admiralty Cases According to the Iraqui Jurisprudence*, 4 *Arab Law Quarterly* 149 (1989).
6. Alexander L.B., *Containerization, the Per Package Limitation, and the Concept of Fair Opportunity*, 11 *Maritime Lawyer* 123 (1986).
7. Alpa, G. *Faute lucrative ed esonero da responsabilita*, *Dir. mar.* 81, 1979, 109
8. Alter M., *La convention sur le transports de marchandises par mer (Regles de Hamburg)*, *Journal de Droit International*, 106, 1979, 793
9. Arena Andrea, *La polizza di carico*, Milano, 1951
10. Arena A., *La natura causale della polizza di carico e la distinzione fra titoli di credito astratti e causali*, *Studi marittimi, Economica, Diritto e tecnica della Navigazione e dei Porti* 4, 1981, No. 11., 3
11. Arroyo I., *Relation entre charte partie et connaissance: la clause d'incorporation*, *European transport law*, 15, 1980, 713
12. Asser T.M.C., *Choice of law in Bills of lading*, *Journal of Maritime law and Commerce*, 5, 1974, 355
13. Astle W.E., *Shipowners cargo liabilities and immunities*, London, 1967.
14. Astle, W.E., *Shipping and the Law. A Practical Review of the Hague Rules and as Amended by the Brussels Protocol 1968*, London 1980,

15. Astle, W.E., Bills of Lading Law, London, 1982,
16. Astle, W.E., Hague Rules Law Digest London, 1981
17. Astle, W.E., International carriers' liabilities, London, 1983
18. Auchter Gerard, La Convention des Nations-Unies sur le transport de marchandises par mer de 1978, (RŠgles de Hambourg, 1978), European Transport Law, Vol. XIV No. 1-2, 3, 1979
19. Badovinac Gavro, Ugovori o iskorištavanju pomorskih brodova, Zagreb, 1970
20. Badovinac Gavro, Klauzula "Težina itd. nepoznato," Zbornik za pomorsko pravo, Zagreb 1961
21. Balestra N., La polizza di carico nel trasporto di carico e nel noleggio a viaggio, Milano 1968.
22. Balestra N., Ancora sull'inapplicabilit... della Convenzione di Bruxelles del 1924 ai rapporti tra vettore e charterer, Dir. Mar. 1985, 317
23. Balestra N., Ripartizione di rischi tra noleggiante e noleggiatore nel time charter Dir. Mar., 1991, 819
24. Basnayake, S. Carriage of Goods by Sea, Introduction. Origins of the 1979 Hamburg Rules, American Journal of Comparative Law, 27, 1979, 353
25. Bassoff, J.M., Fire Losses and the Statutory Fire Exceptions, Journal of Maritime Law and Commerce, 12, 1980/81, 507
26. Bauer R.G., Deck Cargo: Pitfalls to Avoid under American Law in Clauses of your Bills of Lading, JML&C, Vol. 22, str. 287
27. Bauer R.G., The measure of Liability for Cargo Damage Under Charter Parties, 21 JMLC 397 (1990).
28. Baughen S., Does Deviation Still Matter? 1991 LMCLQ 70.
29. Beatson J. & Cooper J.J., Rights of Suit in Respect of Carriage of Goods by Sea, 1991 LmCLQ 196.
30. Beekman, J.G., Incidence des RŠgles de Hambourg sur l'assurance maritime, l'avarie commune et le recours, Jurisprudance du Port d'Anvers, 121, 1979/80, 203
31. Benedict on Admiralty, 7ed. New York, 1985
32. Berlingieri F., La polizza di carico e la convenzione di Bruxelles, Genova, 1932
33. Berlingieri F., I concetti di "package" e "unit" della Convenzione di Bruxelles e di "unita di carico" del Art. 423 cod. nav., Dir. marittimo 1952, 3.
34. Berlingieri F., The Hague-Visby Rules and Actions in Tort, 107 Law Quarterly Reviw 18 (1991).
35. Berlingieri F., Prescrizione e decadenza nel trasporto marittimo di merci, Padova 1953
36. Berlingieri F., Uniformity in Maritime Law and Implementation of International Conventions, JML/C. Vol. 18,

str. 317

37. Berlingieri, F., Note sulla "Paramount Clause", Dir. mar. 81, 1979, 216.
38. Berlingieri F., Ancora sul campo di applicazione della Convenzione di Bruxelles del 1924 sulla polizza di carico, Dir. mar., 82, 1980, 479.
39. Berlingieri F., La persona all'ordine della quale è emessa la polizza di carico e parte del rapporto fondamentale? Dir. mar. 84, 1982, 433
40. Berlingieri F., "Fios Liner": una clausola senza senso, Dir. mar. 86, 1984, 610
41. Berlingieri F., La suddivisione tra noleggiante e noleggiatore a tempo dell'obbligo di rendere la nave navigabile Dir. mar. 86, 1984, 688
42. Berlingieri F., La caricazione sopra coperta, Dir. Mar. 1950, 520
43. Berlingieri F., Caricazione sopra coperta e deviation, Dir. Mar. 1969, 381
44. Berlingieri F. - Verrucoli N., Il trasporto combinato: nuove problematiche in tema di responsabilità... e documentazione Dir. Mar. 1972, 190
45. Berlingieri F., Intestazione della polizza di carico, "identity of carrier clause" e individuazione del vettore Dir. Mar. 1988, 1078
46. Berlingieri F., Diversità di disciplina tra charter party e polizze di carico e azione del vettore contro il Charterer Dir. Mar. 1970, 129
47. Berlingieri F., Cargo claims under voyage and time charterparties Dir. Mar. 1989, 3
48. Berlingieri F., Sull'interpretazione delle Convenzioni internazionali e sull'esonero per danni da incendio, Dir. Mar. 1987, 363
49. Berlingieri F., "Ragionevolezza" della conversione del franco Poincar, in diritti speciali di prelievo, Dir. Mar. 1989, 47
50. Berlingieri F., The Liability of the Owner for Loss of or Damage to the Goods., Dir. Mar. 1992, 1104
51. Berta A., Brevi annotazioni sulla quasi-deviation Dir. Mar. 1990, 785
52. Bill of Lading, UNCTAD, New York 1971.
53. Boi G.M. "Recklessness" e previsione del danno nell'Art. 2(e), Dir. Mar. 1978, 124.
54. Boi G.M., La Giurisprudenza italiana di fronte all'applicazione della Conv. di Bruxelles del 1924, sulla polizza di carico Dir. Mar. 80, 1980, 494
55. Boi G.M., La conversione in moneta corrente delle unit... espresse in oro: un problema ancora controverso Dir. Mar. 83, 1981, 418
56. Boi G.M., "Seaworthiness" e "due diligence" nell'assicurazione corpi e nel trasporto marittimo di cose, Dir. Mar., 76, 1974, 307
57. Boi G.M., Ancora sugli orientamenti giurisprudenziali in merito al campo di applicazione della Conv. di Bruxelles del 1924 sulla polizza di carico Dir. mar. 86, 1984, 882
58. Boi G., Regole uniformi del CMI per la lettera di trasporto marittimo Dir. Mar. 1990, 791

- 59.Boi G.M., Gli impedimenti all'esecuzione del contratto di trasporto marittimo, Milano, 1990
- 60.Boi G.M., Orientamenti giurisprudenziali in tema di vizio occulto della nave Dir.Mar. 1991, 740
- 61.Boi G.M., Problemi relativi alla individuazione di chi effettua lo stivaggio delle merci nel container Dir. mar. 1992, 146
- 62.Bonassies P., La responsabilite, du transporteur maritime dans les Regles de la Haye et dans les Regles de Hambourg Dir. Mar. 1989, 949
- 63.Bonelli F., Individuazione del vettore in base alla polizza di carico Dir. mar. 84, 1982, 8
- 64.Bonelli F., La limitazione della responsabilit... armatoriale Studi Marittimi. Economia, Diritto e tecnica

- della Navigazione e dei Porti, 6, 1983, No.18, 61
- 65.Bonelli F., La limitazione della responsabilit... armatoriale, Dir. mar., 85, 1983, 130
- 66.Bonelli F., Package or Unit Limitation, Dir. Mar. 78, 1976, 623
- 67.Borčić Vojislav, Rad na pomorskom tovarnom listu, UPP 105-106, str. 93
- 68.Brajković Vladislav i dr. (redaktor S.Triva), Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, Zagreb, 1981
- 69.Brajković Vladislav, Problemi brodara i njegove odgovornosti de iure condendo, Ugovori o iskorištavanju brodova na moru, Zagreb 1951
- 70.Brajković Vladislav, Međunarodno transportno pravo, Zagreb, 1951
- 71.Brajković Vladislav, Pomorsko pravo Zagreb, 1949 (predavanja).
- 72.Bristow L., Gold Franc Replacement of Unit of Account, Lloyd's maritime and Commercial Law Quarterly, 1978, 31
- 73.Brunetti Antonio, Diritto marittimo privato italiano, Torino, 1935
- 74.Butterworth M.M., Rust Never Sleeps: The Origin, Effect and Validity of Rust Clauses in Metal Cargo Bills of Lading, 14 Tulane Maritime Law Journal 137 (1989).
- 75.Calais A. J., Le domaine d'application des textes de 1966 sur la responsabilite du transporteur maritime de marchandises, DMF No. 217, 1967
- 76.Calamari J.A., The Container revolution and the \$ 500 Package Revolution: Conflicting Approaches and Unrealistic Solutions, 51 St. John's Law Review 687 (1977).
- 77.Calamari J.A., The Eternal Conflict Between Cargo and Hull: The Fire Statute - Shifting Scene, 55 St. John's Law Review 417 (1981).
- 78.Carbone S.M., Il trasporto marittimo di cose nel sistema dei trasporti internazionali, Milano 1976

79. Carbone S.M., Trasporto di navi porta container e Convenzione di Bruxelles sulla polizza di carico Dir. Mar. 1972, 229
80. Carbone S., Le regole di responsabilità... del vettore marittimo. Dall' Aja ad Amburgo attraverso la giurisprudenza italiana Milano, 1984
81. Carbone S., Definizione di "Trasporto Marittimo di Merci" ed applicazione necessaria della normativa di diritto uniforme, Dir.Mar. 1987, 15
82. Carbone, S.M. Le regole di responsabilità del vettore di cose, Milano, 1984
83. Carbone S.M., Contratto di trasporto marittimo di cose, Milano, 1988
84. Carbone S.M., Present trends about the Scope of Application and the Effects of the Uniform Law on Carriage of Goods, Dir.Mar. 1992, 919
85. Cashmore C.C., The Legal Nature of the Doctrine of Deviation, 1989 Journal of Business Law 492.
86. Cashmore C., Parties to a Contract of carriage, London 1990,
87. Celle P., La PARAMOUNT CLAUSE nell'evoluzione della normativa internazionale in tema di polizza di carico, Dir. mar. 1968, 11.
88. Celle P., Un caso particolare in tema di rapporti tra owner, charterer e terzo portatore di polizza Dir. Mar. 1988, 429
89. Celle P., L'ammacco nei trasporti petroliferi: La "allowance" del 0,50% e la "cargo retention clause" Dir.mar. 1988, 387
90. Chandler F.G., III, A Comparison of COGSA, the Hague/Visby Rules and Hamburg Rules, JML&C., Vol. 15, str. 233
91. Chandler G.F., The measure of Liability for cargo damage under Charter Parties, JML&C, Vol. 20, str. 395
92. Chandler G.F., The Electronic Transmission of Bills of Lading, JML&C, Vol. 20. str. 571
93. Chao Andr, e, Reflexions sur la "Identity of carrier clause", DMF No. 217, 1967
94. Chao A., La clause "Identity of Carrier" et le principe de la relativité, des conventions, DMF 1972, 99
95. Chaiban F., Causes d'exonération, Paris 1965
96. Chandler III, G.F., The Measure of Liability for Cargo Damage Under Charter Parties, 20 JMLC 395, (1989).
97. Cigoj S., Kolizija norme pomorskog prevoznog ugovora Jug. revija za međ.pravo 1957, br.2. str 215
98. Cigoj S., Pomorsko pravo Jugoslavije, Ljubljana, 1975

- 99.Cigoj S., Odgovornost ladjarja po jugoslavanskem pravu in po mednarodni ureditvi, Pomorski zbornik, Yadar, 1967, 365.
- 100.Cigoj S., Navtične in komercialne napake,ladjarjevih ljudi, Pomorstvo 1967, 331.
- 101.Cigoj S., Teretnica u mećunarodnom privatnom pravu, Pomorski zbornik 1966, 187.
- 102.Cigoj S., Legal Relations of Stevedores in Comparative Law, /1975/ LMCLQ
- 103.Clarke M.A., The Consignee's Right of Action against the Carrier of Goods by Sea: The Captain Gregos (No.2.), 1991 LMCLQ 5.
- 104.Clarke M.A., Aspects of the Hague Rules, The Hague, 1976.
- 105.Cleton R., Contractual Liability for Carriage of Goods by Sea (The Hague Rules and their Revision, Hague-Zagreb Essays 3 3, Alphen aan den Rijn, 1980.
- 106.Collins D.M., Admiralty - international Uniformity and the Carriage of Goods by Sea,, 60 Tulane Law Review 165 (1985).
- 107.Cook, Young, Taylor, Kimball, Martowski & Lambert, Voyage Charters , London 1993, (Section III - The Hague and Hague - Visby Rules, str. 701-804)
- 108.Cova Arria Loss of the Right to Limit of Liability Dir. mar. 85, 1983, 508
- 109.Cushin C.R., Protection and Securing oof Deck-stowed Containers, New York 1979
- 110.Daveport B.J., Limits on the Hague Rules, 105 Law Quarterly Review 521 (1989).
- 111.Davies M., Deviation is Alive and Well and Living in New South Wales, 19 Australian Business Law Review 379 (1991).
- 112.Davies M., The Elusive Carrier - Whom Do I sue and How ?, 19 Australian Business Law Review 230 (1991).
- 113.Davies M., Liability After Discharge, LMCLQ 323
- 114.Davies M., What Price a Gold Sovereign ?, Australian Bar Review 49 (1990).
- 115.Debattista C., Sale of goods carried by sea, London, 1990
- 116.Debattista C., The Bill o Lading as receipt - Missing Oil in Unknown Quatities, LMCLQ 468
- 117.Debattista C., The Bill of lading as the Contract of Carriage, Modern Law Review 652 (1982).
- 118.Debattista C., Fundamental Breach and deviation in Carriage of Goods by Sea, 1989 Journal of Business Law 22.
- 119.Debattista C., SeaWaybills and the COGSA 1971, 1989 LMCLQ 403.
120. Debattista C., Waybills: Conclusive Evidence with respect to Details of the cargo., Dir.Mar., 1989, 127
- 121.De Gonzalo L., Il concorso di responsabilita contrattuale ed extracontrattuale nelle Hague Visby Rules e nelle altre convenzioni di diritto uniforme dei trasporti Dir. mar. 1986, 611
- 122.De Gonzalo L., Osservazioni sulla responsabilit... del vettore per ammanchi nel trasporto marittimo di pro-dotti liquidi, Diritto dei trasporti, II, 1989, 171.

123. DeGurse J.L., The "Container Clause" in Art. 4(5) of the 1968 Protocol to the Hague Rules, /1970/ 2
J.M.L.C. 131
124. De Juglart M., Le chargement en pont, e et la responsabilit, du transporteur, DMF 1957, 391
125. Di Giandomenico G., Responsabilit... e prova nei trasporti marittimi sopra coperta, Giurisprudenza Italiana, 133, 1981, P.IV., c. 152
126. DiBiagio T.M., Carriage of Goods by Sea Act - Package Limitation - Fair Opportunity to Declare a Higher Value, 18 Journal of Maritime Law and Commerce 293 (1987).
127. DeOrhis M.E., Restraint of Princes: The Carrier's Dilemma When Trouble Brews at Foreign Ports, 15 European Transport Law 3 (1980).
128. Diamond A., Q.C., The division of liability as between ship and cargo, , LM&CLQ 1977, 39
129. Diamond A., Q.C., The Hague Wisby Rules, LM&CLQ, 1978, 225
130. Diplock, Lord Conventions and Morals - Limitations Clauses in International maritime Conventions, JMLC 4/1970.
131. Dominedo F.M., Principi del Diritto della navigazione , Padova 1957.
132. Dor Stephane, Bill of lading clauses and the International Convention of Bruxelles, 1924 (Hague Rules),

London, 1956

133. Du Pontavice E., Responsabilite' du proprietaire du navire, Dir. mar. 76, 1974, 647
134. Dworski Emanuel, Ugovori o iskorištavanju pomorskih brodova, I. i II., skripta, Rijeka, 1967
135. Dworski Emanuel; Primopredaja brodskih tereta u teoriji i praksi, Pomorski zbornik br.5./1967
136. Dworski Emanuel, U povodu stanovišta Vrhovnog privrednog suda p ulozi luškog skladišnog poduzeća prigodom iskrcanja, preuzimanja i uskladištenja brodskih tereta, Naša Zakonitost 1964, 489
137. Edelman P.S., Cargo claims and Limitation of Liability, The Forum, 17, 1982, 719.
138. Falvey P.J., Liability of Terminal Operators and Insurance cover, Dir.Mar. -1992, 1063
139. Ferrarini S., Some thoughts of the Carrier's Liability for Negligence of their Servants in the navigation of the Vessel and for Failure to keep the Vessel Seaworthy during the Voyage Dir. Mar. 78, 1976, 639
140. Ferrarini S., Aspetti giuridici del trasporto a mezzo navi portachiate, Dir.Mar., II, 1971.

141. Filipović Velimir, Neograničena odgovornost brodovlasnika u slučaju njegove osobne krivnje, "Naša Zakonitost" br.3./1966
142. Filipović Velimir, Neki problemi odgovornosti kod prijevoza s kontejnerima, Zbornik pravnog fakulteta u Zagrebu, god XX, br.1.
143. Filipović V., Zlatna klauzula iz međunarodnih saobraćajnih konvencija u svjetlu novih monetarnih promjena, Bilješka UPP, LXIV, str.72.
144. Filipović V. Izvanugovorna odgovornost za štete kod prijevoza opasnog tereta, UPP C, 85.
145. Filipović V., Prilozi raspravi o odgovornosti slagača (stivadora), UPP LVI
146. Finlay R.L., The Scope of Application of the Hague-Visby Rules, 25 Law Teacher 55 (1991).
147. Finnie A., Short Forms Shipping Documents, Journal of Maritime Law and Commerce, 7, 1975/1976, 697
148. Fraikin Guy, Traite' de la responsabilite' du transporteur maritime, Paris 1957
149. Fraikin G.-Boquet A., Les dommages d'origine inconnue dans les transports sous connaissance, DMF, 30, 1978, 707.
150. Frederick D.C., Political Participation and Legal Reform in the International Maritime Rulemaking Process: From the Hague Rules to the Hamburg Rules, JML&C, Vol.22, str. 81
151. Gaeta D., Scritti di Diritto della Navigazione Varese 1991.
152. Gaillet A. Etude de la notion de responsabilite' dans le cas d'un chargement de marchandises en pont, e DMF, 1972, 285
153. Gavotti Pellerano M., Prova liberatoria e responsabilit... del vettore marittimo Dir.Mar., 1989, 1084
154. Gibson S.L., The Evolution of Unreasonable Deviation Under U.S. COGSA, 3 University of San Francisco Maritime Law Journal, 197, (1991).
155. Giles O.C., Chorley and Giles' Shipping Law, London 1980
156. Gilmore and Black, The Law of Admiralty, New York, 1957
157. Giunio M., Odgovornost za teret prilikom ukrcajno-iskrcajnih operacija, Naša Zakonitost 1969, 296.
158. Godin P., Transport par conteneurs: La clause "said to contain", DMF 32, 1980, 67
159. Goldie C.W.H., The Carrier and the Parties to the Contract of Carriage, 81 Dir.Mar. 616 (1979).
160. Grabovac Ivo, Analiza klauzula u teretnicama jugoslavenskih brodara, Beograd, 1970
161. Grabovac Ivo, Neograničena odgovornost brodara u slučaju kvalificirane krivnje u prijevozu stvari, Pomorski zbornik, Rijeka, knjiga 14, 1976, str. 173.
162. Grabovac Ivo, Konvencija o prijevozu robe morem, Hamburg, 1978, Split, 1978
163. Grabovac Ivo, Prijevoz stvari u Zakonu o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, Split, 1979

164. Grabovac Ivo, Pravni problemi devijacije kod ugovora o pomorskom prijevozu, Zbornik radova Pravnog Fakulteta u Splitu, VĐ1967.
165. Grabovac Ivo, Pojam dužne pažnje ("due diligence") u prijevozu stvari morem, UPP br.100, str. 103-113.
166. Grabovac Ivo, Ujednačavanje pomorskog prava i probematika rezervi u međunarodnim konvencijama, UPP 117-118, str. 90
167. Grabovac Ivo, Prijevoz tereta na palubi, Pom. zbornik br. 10, 491
168. Grabovac Ivo, Neki pravni probemi prijevoza tereta u specijaliziranim brodovima kontejnerima "Lash" i "Seabee", Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, IX, 1972, 31
169. Grabovac Ivo, Klausula "Težina itd. nepoznata" u teretnici, Zbornik za pomorsko pravo, V., 205.
170. Grabovac Ivo, Komparativni prikaz odgovornosti broдача za požar uz poseban osvrt na stav našeg zakona o iskorištavanju brodova na moru, Pomorski zbornik 1966, 213.
171. Grabovac Ivo, Odgovornost pomorskog vozara zbog propusta dužne pažnje i insuficijentnih primjedaba u teretnici, Međunarodni transport 1964, XI, 23.
172. Grabovac Ivo, Odredbe ugovora o prijevozu stvari morem kao sastavni dio teretnice, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, V (1967) 59.
173. Grabovac Ivo, Pravo slagača da ograniči svoju odgovornosti Transport 1969, I, 15.
174. Grabovac Ivo, Prijevoz maonama (brodicama) kao sastavni dio pomorskog prijevoza, Pomorski zbornik VI (1968) 267.
175. Grabovac Ivo, Raspodjela troškova i rizika ukrcaja i problemi vezani uz primjenu klauzule FIO, Split 1968.
176. Grabovac Ivo, Haška pravila pod lupom kritike, Transport br2./1975
177. Grabovac Ivo, Ograničenje odgovornosti broдача po jedinici tereta u prijevozu kontejnera, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, Jan.-April 1974.
178. Grabovac Ivo, tendencija pojednostavljenja isprava i pomorski prijevoz robe, Privreda i pravo br. 1/1977.
179. Grabovac Ivo, Pravni učinak "Himalaya" klauzule u prijevozu stvari morem, Pomorski zbornik, knjiga XX, 1982.
180. Grandy D.F., Unreasonable Deviation and the Applicability of COGSA's Limitation of Liability Provision. 9 Maritime Lawyer 114 (1984).
181. Grigoli M. In tema di colpa commerciale del comandante della nave, Giustizia civile, 28, 1978, I., 1222

- 182.Gr'nfors K. The Hamburg Rules - Failure or Success ? Journal of Business Law, 1978, 334
- 183.Gr'nfors K., Simplification of Documentation and Document replacement, 10 European Transport Law 638 (1975).
- 184.Gr'nfors K., The Hague-Visby Rules, Journal of Business Law, 1968, 201.
- 185.Handford L.E., Erosion of the Carrier's Duty to Inspect and Care for Insufficiently Packed Cargo, 15 Tulane Maritime Law Journal 141 (1990).
- 186.Harrington S., Liability for Pre-Loading and after Discharge Losses in Quebec, 23 McGill Law Journal 668 (1977). & European Transport Law 4/1977.
- 187.Healy N.J., The Concept of Seaworthiness in USA Maritime Law, Demetrios Markianos: In Memoriam 25, Athens, 1988.
- 188.Heine A., Das Durchkonossement, Freiburg 1957.
- 189.Hellawell R., Allocation of Risk between Cargo Owner and Carrier, 27 American Journal of Comparative Law 357 (1979)
- 190.Herber R., Towards the Harmonization of Carrier's Liability Regimes ? , Dir.Mar. 1992, 934
- 191.Herber R., The Basis of Liability of the Carrier under the Int. Conv. on Carriage of Goods by Sea, 91 Dir.Mar., 493 (1990).
- 192.Hetherington S.W. & Edgell C., The Hague Rules in Australia, 1989 LMCLQ 277.
- 193.Hill C.J.S., The negotiability of bills of lading Fairplay 11.XI.1975.
- 194.Hirabayashi S., You May Sit Tight on Your Bill of Lading, 23 Netherlands International Law Review 195 (1976).
- 195.Hohenstein J.H., The Allocation of the Burden of Proof in marine Fire damage Cases, 50 University of Chicago Law Review 1146 (1983).
- 196.Hosner C., La responsabilite du transpoteur maritime. Etude de droit Suisse, Lausanne, 1956.;1573 (Bibl.Pravni fak. Zagreb).
- 197.Hover M.C., A Container Is Not a COGSA Package When the Bill of Lading Discloses the Contents, 15 Pacific Law Journal 737 (1984).
- 198.Hubard J., Deviation in Contracts of Sea Carriage: After the Demise of Fundamental Breach, 16 Victoria University of Wellington Law Review 147 (1986).
- 199.Ilešić M., Krisper M., i dr. Pravni položaj stivadorja, Ljubljana 1972.

200. Ilić N., Nesaglasnost između "Mate's receipt" i teretnice, *Međ.transp.* 1962, 483.
201. Ivamy E.R.H., *Casebook on Carriage by Sea*, London 1965
202. Invaldi P., *Ancora sulla Paramount Clause* *Dir. Mar.* 1988, 530
203. Invaldi P., *Diritto uniforme dei trasporti e diritto internazionale privato*, Milano, 1990
204. Ivošević Borislav, *Odgovornost pomorskog broдача*, Beograd, 1974
205. Ivošević Borislav, *Odgovornost pomorskog broдача za zakašnjenje*, *Zbornik pravnog Fakulteta, Titograd*, 1976, str. 123.
206. Jackson D.C., *The Hague-Visby Rules and Forum, Arbitration and Choice of Law clauses*, *Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly*, 1980, 159
207. Jakaša Branko, *Udžbenik plovidbenog prava*, Zagreb, 1979
208. Jakaša Branko, *Sistem plovidbenog prava Jugoslavije*, *Ugovori*, 2 i 3 svezak, 1983/84
209. Jakaša B., *Monopolistički položaj lučkog stivadora*, *Pomorstvo* 1965, 89.
210. Jakaša B., *Sposobnost broда za plovidbu*, *Pom. enciklopedija*
211. Jakaša B., *Lučki stivador*, *Naše more*, 3,4,5/1956; 1-4/1957; 1-2/1958.
212. Jarvis R.M., *Expanding the Carrier's Right to Claim Indemnity under the Section 3(5) of COGSA for Inaccuracy of Lading*, *24 Dusquesne Law Review* 811 (1986).
213. Jauffret E., *L'action en Responsabilit, dans le transport des marchandises par mer*,
214. Jelinić S., *Teretnica i jednoobrazni zakonik SAD iz 1962 g.*, *UPP C*, 123.
215. J.K., *Dužnost broдача da daje brod, sposoban za plovidbu*, *Vjesnik Udr. za pom. pravo* 12, (1960), 58
216. J.K., *Odgovornost broдача za plovidbenost broда*, *Pomorstvo* 1964, 34
217. Kačić Hrvoje, *The provisions regarding the Carrier's liability under the Hamburg Rules*, *UPP br.122-124*, str. 191
218. Katičić N., *Kolizijska pravila za ugovore o prijevozu i naša kodifikacija*, *Jug. revija za međ. pravo*, 1959, 198.
219. Katičić N., *Kolizijska pravila zakona o iskorištavanju pomorskih brođova*, *Naša Zakonitost* 1969, 356.
220. Katičić N., *Međ. privatno pravo, posebni dio. Pravo koje se primjenjuje na ugovore o iskorištavanju pomorskih brođova* Zagreb 1965.
221. Katičić N., *Nacrt ZPUP, sa stajališta međ. privatnog prava*, *Zbornik pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1973, 331.
222. Katsigeras C., *Le De'routement en Droit Maritime Compare'*, 1970
223. Kimball J.D., *Package Limitation - A Container is a "Package"*, *13 JMLC* 281 (1981-82).
224. Kimball J.D., *Shipowner's Liability and the Proposed Revision of the Hague Rules*, *7 JMLC* 217 (1975-76).
225. Kisić I., *Isključenje i ograničenje brođareve odgovornosti*, *Pomorstvo* 1967, 82
226. Kisić I., *Jedinica tereta "paleta" i ograničenje odgovornosti broдача*, *Pomorstvo* 1967, 330.

- 227.Kisić I., Odnos lučkog slagača i primaoca tereta u francuskom i našem sudovanju, Pomorstvo 1966, 225.
- 228.Kisić I., Ograničenje brodarove odgovornosti po jedinici tereta M.T.,1965, VIII-IX, 25
- 229.Kisić I., Predaja tereta u lukama SFRJ, Pomorstvo 1965, 18.
- 230.Kisić I., Predaja tereta u našim lukama, Pomorstvo 1967, 198
- 231.Knauth A.W., Ocean Bill of Lading, Baltimore, 1953
- 232.Kojić B., Ro-ro brodovi u obalnoj i prekomorskoj plovidbi, Pomorski zbornik, 15/1977.
- 233.Konstantinović Z., Evolucija obračunske jedinice posebnog prava vučenja i njena uloga u ograničenjuu odgo-
vornosti brodaru, UPP br. 109-112, str. 158
- 234.Konstantinović Z.,Skretanje i kvazi skretanje u Američkom pravu,UPP 113-114, 135
- 235.Košuljanić A., Manipulacija teretom ulinijskom brodarstvu, Pomorstvo 1969,
- 236.Krković I., Brodarovo pravo na ograničenje odgovornosti za štete na teretu u prijevozu kontejnerima u

sudskoj praksi SAD, UPP 115-116, str. 327.

- 237.La China S., CMI Rules for electronic bills of lading Dir.Mar. 1990, 847
- 238.Lambert III. LeRoy, The Shipping Container As a COGSA Package: The Functional Economic test Is Abandoned,
6 Maritime Lawyer 336 (1981).
- 239.La Rosa P., Studi sulla polizza di carico,Milano 1958
- 240.La Rosa P., Natura giuridica della polizza di carico e clausole onerose del trasporto marittimo, Riv. dir.
comm., 1955, I,293.
- 241.La Rosa P., Sul problema della causa nel titolo del trasporto marittimo Riv. dir. nav., 1956, I, 129
- 242.Lafage G.H., La preuve de la faute dans les "cas excepte", DMF No.150, 1961
- 243.Lafage G.H., Faute commerciale et faute nautique, DMF 1963, 104-111.
- 244.Lebuhn J., Das Linienkonnossement, Heidelberg 1958.
- 245.Lefebvre d'Ovidio A.-Pescatore G.Manuale di diritto della navigazione, Milano 1983
- 246.Lefebvre d'Ovidio A., La disciplina convenzionale dela responsabilit... del vettore marittimo, Roma 1939
- 247.Ligonie J. A. M., Le connaissance et la lettre de voiture maritiem, Paris 1963.
- 248.Livermore J., Deviation, Deck Cargo and Fundamental Breach., 2 Journal of Contract Law 241 (1990).
- 249.Lopez de Gonzalo M., Orientamenti della giurisprudenza in tema di concorso di responsabilit... contrattuale
ed extracontrattuale nel trasporto marittimo di cose Dir. mar. 86, 1984, 846
- 250.Lorenz-Meyer G. Ch. Reeder und Charterer , Hamburg
- 251.Lloyd A., The Bill of lading: Do We Really Need It ?, 1989 LMCLQ 46.

- 252.Lukšić B. Damages of Goods from Unknown Causes in Maritime Transport Dir. mar. 84, 1982, 567
- 253.Lureau P., Dol, Faute Lourde et Responsabili, du transporteur, DMF, 1956, 67
- 254.Maltese D., Responsabilit... del vettore marittimo di cose e incidenza del rischio da causa ignota Dir. mar. 82, 1980, 597
- 255.Manca Plinio, Studi di diritto della navigazione, II, Milano , 1961
- 256.Manca Plinio, Commentari alle convenzioni internazionali marittime, I - III, Milano 1974-75.
- 257.Manca P., Polizza di carico nominativa e riconsegna dela merce,Dir. Mar. 1988, 1141
- 258.Manca P., Il Protocollo di Bruxelles del 23 febbraio 1968 sulla Polizza di carico, Dir.Mar. i-II, 1968
- 259.Manca P., International maritime Law, Antwerpen 1970.
- 260.Mankabady S., The Hamburg Rules on the Carriage of Goods by Sea, 1978
- 261.Mankabady Dr.S.,Reference to charter-parties in bills of lading LM&CLQ, 1974, str. 53
- 262.Mankabady Dr.S., Interpretation of the Hague Rules, LM&CLQ 1974, 125
- 263.Mankabady S., The duty to care for the cargo/Art.III.Rule 2. of the Hague Rules European Transport Law, 10, 1975, 1
- 264.Mankabady S.,Some legal aspects of the carriage of goods by container, International and Comparative Law Quarterly, 23, 1974, 317
- 265.Marais G., Les Transports Internationaux en droit compare', Paris, 1949
- 266.Maresca M., La caricazione sopra coperta nell'ottica di una recente pronuncia genovese Dir.Mar. 82, 1980, 342
- 267.Maresca M., L'internazionalita del trasporto nella Convenzione di Bruxelles sulla polizza di carico del 1924 Dir. mar., 81, 1980, 491
- 268.Mathe A.R., Convencion de Bruselas 1924 - Regimen de responsabilidad en el Transporte Marittimo, Revista de Estudios Maritimos, 12, 1982/83, No. 36/37, 55
- 269.Mbunda L.X., Tanzania and International Conventions on Carriage of Goods by Sea: A Historical Study, 5 Lesotho Law Journal 139 (1989).
- 270.McCune T.D., Delivery of Cargo under Straight Bills of Lading: The Ocean Carrier's Rights and Obligations, 17 Uniform Commercial Code Law Journal 344 (1985).
- 271.McDorman T.L., Shipping and the Law; Hague Rules Law Digest; The Hamburg Rules; Bills of Lading: W.E.Astle, JML&C, Vol.15, str.299
- 272.McEwen D.F.,Per package limitation, LM&CLQ, 1976, 269

273. McGilchrist N.R., The new Hague Rules, LM&CLQ, 1974, 255
274. Mendelsohn A.I., Why the U.S. Did Not Ratify the Visby Amendments, 23 JMLC 29, (1992).
275. Miller M.K., Cargo legal Liabilities : A Comparison of the Liabilities of Carriers, Stevedores, Terminal Operators and Others for cargo damage, 17 Cumberland Law Review 763 (1986-87).
276. Mills C.P., The Future of Deviation in the Law of the Carriage of Goods, 1983 LMCLQ 587.
277. Morgan H.S., Unreasonable Deviation under COGSA Journal of Maritime Law and Commerce, 9, 1977/78, 481
278. Mustill M., Carriage of Goods by Sea Act 1971, Arkiv for Sjørett vol. ii, issue 4/5, 1972, 648.
279. Mueller W., Problèmes du champ d'application des Règles de La Haye et des Règles de Visby, DMF, str. 323
280. Nack I., Admiralty Law: COGSA : Quasi-Deviation, 9 New York Law School Journal of International & Comparative Law 435 (1988).
281. Nasser K. The Multimodal Convention, JML&C, Vol. 19, str. 231
282. Nicolas P.Y., Les Regles de la Haye peuvent-elles encore s'appliquer aux transport internationaux de marchandises par mer stipules au depart ou a destination des ports francais? DMF, 34, 1983, 579
283. Nicolas P.Y., La conversion du "franc" des conventions internationales de droit prive' maritime DMF 32, 1980, 579
284. Odier F.-Warot J. Limitation of Liability. System and Unit Account, Dir. mar. 85, 1983, 502
285. Orione M., Note sulla "reasonable deviation" Dir.Mar., 1991, 497
286. Orione M. Orientamenti giurisprudenziali sulla clausola FIOS Dir.Mar., 1991, 803
287. Orione M., Amanco di prodotti liquidi: modalita di accertamento, Dir.Mar.. 1991, 1092.
288. Pallua Emilio, O nekim pitanjima odgovornosti broдача u vezi s Bruxeleskom konvencijom o teretnici, Ugovori o iskorištavanju brodova na moru , Zagreb, 1951, str. 149
289. Pallua Emilio - Jakaša Branko, Ograničenje odgovornosti broдача za štete (de lege ferenda) Zbornik, Tito-grad, br. 2-3, 1962, str. 43
290. Pallua Emilio, Revizija konvencije o teretnici od 1924 i jugoslovensko zakonodavstvo, Zbornik pravnog Fakulteta u Zagrebu, god. XX.br.1
291. Pallua Emilio, Odgovornost potpisnika teretnice za količinska utvrđenja u pogledu tereta u teretnici, UPP br. 29/1966
292. Pallua Emilio, Paramount Clause, Pom. enciklopedija
293. Pallua Emilio, Klauzule neodgovornosti i bitne povrijede ugovora (fundamental breach of contract), UPP br.

- 88, str. 47-50.
294. Pallua Emilio, Tumačenje engleskih zakona donesenih na temelju međunarodnih konvencija, UPP 105-106, str. 1.
295. Pallua Emilio Gubitak prava brodovlasnika na ograničenje odgovornosti u suvremenoj engleskoj judikaturi UPP 103-104 str. 533
296. Pallua E., Contractual Liability for carriage of Goods by Sea in Yugoslav Law and in the UNCITRAL Draft Convention, Hague-Zagreb Essays 3 21, Alphen aan den Rijn, 1980.
297. Pallua E., Bilješka uz presudu francuske kasacije o utjecaju culpa lata na ograničenje odgovornosti bro- dara po jedinici tereta, UPP VII, 39.
298. Pallua E., Pomorsko uporedno pravo, Rijeka 1975.
299. Palmer N.E., Negligence and Exclusion Clauses Again, Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly, 1983, 557
300. Palmieri Egger N.W., The Unworkable Per-package Limitation of the Carrier's Liability under the Hague (or Hamburg) Rules McGill Law Journal, 24, 1978, 459
301. Pavić D. Prijevoz kontejnerima, pravni problemi, UPP C, 289.
302. Pavić D, Ograničenje brodareve ugovorne odgovornosti u kontejnerskom prometu, Pomorski zbornik, 17, 1979, str. 241.
303. Pavić P., Pprijevoz kontejnerima. Prvni problemi, Zagreb-Čakovec 1983
304. Pavliha M., Implicitna obveznost prevoznika iz ladjarske pogodbe na potovanje glede sposobnosti ladje za plovbo, Pravnik, 1-3/1993, str. 29
305. Pećarina M. Stupanje na snagu Protokola o izmjeni Konvencije o teretnici, 23.II.1968.", UPP LXXV, 69.
306. Payne C.H.W.. -Ivamy E.R.H., Carriage of goods by Sea, London 1979
307. Peacock III, J.H., Deviation and the Package Limitation in the Hague Rules and COGSA: An Alternative Approach to the Interpretation of the International Uniform Acts., 68 Texas Law Review 977 (1990).
308. Pece Luciano, L'incendio a bordo quale pericolo eccettuato, Dir. Marittimo, 1964
309. Piombino E., Un interessante caso in tema di decorenza dei termini per la denuncia del danno alle merci nello sbarco di amministrazione Dir. mar. 1988, 737
310. Polić-Ćurčić V., O klauzulama "HIMALAYA" i "PARAMOUNT", upp 101-102, 360
311. Pontavice E., Le Droit et le navire porte-barges DMF 264/1970
312. Poor W., American law on Charter Parties and Ocean Bills of Lading, 5ed., New York, 1968

313. Pourcel M., *Le transport maritime sous connaissement*, Montreal, 1972
314. Powles D.G., *The Himalaya Clause*, *Lloyd's Mar. and Com. Law. Qu.*, 1979, 331
315. Powles D.G., *The Basis of the Carrier's Liability to the Shipper or Consignee*, 1989 *Journal of Business Law* 157.
316. Price R., *The Responsibility of a Carrier of Goods by Sea under the Laws of the Arabian Gulf States: "The Exception and the Rule"*, 2 *Arab Law Quarterly* 29 (1987).
317. Pritchett R.W., *The implied Warranty of Seaworthiness in Time Policies: The American View*, /1983/, 2 *LMCLQ*,
318. *Problem of Clean Bills of Lading*, ICC publication No. 183.
319. Puzeys J., *Convention de Bruxelles de 25 aout 1924 est-elle applicable a tout porteur d'un connaissement et aux chargement en pont* e *Revue Critique de Jurisprudence Belge*, 36, 1982, 465
320. Ramberg J., *Documents Other Than Bills of Lading* *Dir. Mar.*, 85, 1983, 531
321. Ramberg J., *Bills of lading* *Dir. mar.* 85, 1983, 511
322. Ramberg J., *Charterparties: Freedom of Contract or mandatory Legislation ?* *Dir. Mar.* 1992, 1069
323. Ramberg J., *The Time Charterer's Liability against Bill of lading Holders* /1966/ *E.T.L.*, 847
324. Ramberg J., *The Vanishing Bill of Lading and the Hamburg Rules Carrier* /1979/ 27 *Am.J. Comp. L.*, 391
325. Ramberg J., *Bills of Lading and Other Documents*, 85 *Dir. Mar.*, 511 (1983).
326. Ramberg J., *Risk Distribution in the Carriage of Goods by Sea, Liber Amicorum Lionel Tricot*, 417, Antwerp, Kluwer, 1988.
327. Ramberg J., *The liability of the carrier of goods by sea*, Milano 1983.
328. Rastovčan Pavao, *Teretnica, Ugovori o iskorištavanju brodova na moru*, Zagreb, 1951
329. Rastovačan P., *O ograničenju odgovornosti vlasnika morskih brodova*, *Zbornik zapomorsko pravo*, 4/1957.
330. Reilly M.T., *COGSA \$ 500 Package Limitation - Shipper's Opportunity to Declare a Higher Value*, 13 *JMLC* 245 (1981-82).
331. Reiser M.E., *A Container Should Never Be a Package: Going Beyond Mitsui v. American Export Lines, Inc.*, 2 *Pace Law Review* 309 (1982).
332. Reynolds F.M.B., *Himalaya clause resurgence* *Law Quarterly Review*, 90, 1974, 301.
333. Reynolds F.M.B., *Time Charterparties: Is the Owner a Carrier ?* *Dir. Mar.* 1992, 1083
334. Reynolds F.M.B., *Singapore and the Visby Rules*, 6 *Singapore Law Review* 163 (1985).
335. Riccomagno N., *Note sulla "Straight Bill of Lading"*, *Dir. Mar.* 1989, 171
336. Righetti Giorgio, *La responsabilit... del vettore marittimo nel sistema dei pericoli eccezionali*, Padova 1969
337. Righetti Giorgio, *Su alcuni problemi relativi alla fase iniziale e a quella terminale del trasporto di*

- carico, Dir. navale I, 1961
- 338.Righetti G.,L'incendio a bordo come pericolo eccezionale, Dir.Mar., 1959, 93
- 339.Righetti G., Trattato di diritto marittimo,Milano, 1990
- 340.Righetti G., Trasporto e deposito, Dir.Mar., 1991, 66
- 341.Rihtman Y., Plovidbeni zakoni i slagački posao, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 1973, 267.
- 342.Rihtman Y., Slagači i slagačka poduzeća, Pom. enciklopedija VII.
- 343.Ripert Georges, Droit maritime, Paris, II ed.
- 344.Riska O., Shipowner's Liability for Damage Caused by the Negligence of an Independent Contractor performing work for the Ship, "Six lectures on the Hague Rules (ed. Gonfons), 1967
- 345.Robert-Tissot, G.O., Le Connaissance Direct., Paris 1957
- 346.Rodišre R.,ne, Traite general de droit maritime, I - IV, Paris, 1967 - 1976.
- 347.Rodišre R., La notion de colis e d'unite dans le transport maritime, Bull. Transp, 1966, 166 - DMF 1967, 389.
- 348.Rodišre R.,La notion de transport international en matiere maritime. La liberation du transporteur en cas de tempeste, Recueil Dalloz Sirey, 1973, Jurisprudence, 87
- 349.Rodiere - du Pontavice, Droit maritime, X ed., Paris 1986.
- 350.Rossi P., Valore probatorio degli accertamenti del commissario d'avaria Studi Marittimi. Economia, Diritto e Tecnica dela Navigazione e dei Porti, 4, 1981, N. 11, 25
- 351.Rohreke H.G., Combined Transport and the Hague Rules, European Transport Law 619, (1975).
- 352.Rohreke H.G., The Identity of Carrier Problem in German Law, In Demetrios Markianos: In Memoriam, 55, Athens 1988.
- 353.Sanders J.P., COGSA - carrier's Liability for Short Delivery is Measured by the Difference betweenm the Bill of Lading Quantity and the Amount Found in Shoreside Tanks, 15 JMLC 283 (1984).
- 354.Sandiford R. & Juglart M. Les connaissements antedates, DMF 1960, 643-655.
- 355.Sauvage F., Manuel Pratique du Transport des Marchandises par mer. La Loi du 2 avril 1936 et la Convention de Bruxelles d'apres la jurisprudence, Paris 1955,
- 356.Sarpa J., Deviation in the Law of Shipping-the United States, United Kingdom and Australia Journal of International law and Economics, 11, 1976, 147
- 357.Sasson M.D., Liability for the International Carriage of Goods by Sea, Land and Air: Some Comparisons, JMLC 4/1972

- 358.Schinas J.G., Cargo claims: carriage of Goods and Charterparties. A presentation of Greek law. *Revue Hellenique de Droit International*, 35-36, 1982/83, 239
- 359.Schmidt T., The Himalaya Clause under the Law of the Fed. Rep. of Germany, *European Transport LAW*, 19, 1984, 675
- 360.Schmitthoff C., Deck Cargo and Containers, *Export*, br. 10/1969
- 361.Schmitthoff C., Document of title, *Export* br. 9/1971
- 362.Schoenbaum T.J., *Admiralty and Maritime Law*, St.Paul, 1987
- 363.Scowcroft J.C., Recent Developments Concerning the Package Limitation, *JML&C*, Vol. 20, str. 403
- 364.Scowcroft J.C., Package Limitation: Containers Subject to Different Rule Than Other Cargoes, 23 *JMLC* 487 (1992).
- 365.Scrutton, *On Charterparties and Bills of Lading*, London 1984
- 366.Sekolec J., Comments on the United Nations Convention on the Liability of Operators of Transport Terminals in International Trade, 1992, *Dir.Mar.* 1992, 1051
- 367.Selvig E. The Hamburg Rules, The Hague Rules and Marine Insurance Practice, *JML&C*, Vol.12, str. 299
- 368.Selvig E., Unit limitation of Carrier's Liability, 1961
- 369.Selvig E., "The Paramount Clause", *American Journal of Comparative Law*, vol. 10, No.3., 1961, p.205.
- 370.Selvig E., Through-carriage and On-carriage of Goods by Sea, *American Journal of Comparative Law*, 27, 1979, 369
- 371.Shachar Y., The Container Bill of Lading as a Receipt, *Journal of maritime Law and Commerce*, Vol. 10, No.1./1978, str.39
- 372.Sharpe R.M., Jr. - Steiner M.E., The Container as "Customary Freight Unit" : Round two of the Container Debate ? *South Texas Law Journal*, 24, 1983, 513.
- 373.Schmidt K., The Himalaya Clause under the Law of Federal Republic of Germany, 19 *European Transport Law* 675 (1984).
- 374.Silingardi G., Titoli di trasporto non negoziabili, operazioni di credito e vendita su documenti, *Studi Marittimi. Economia, Diritto e Tecnica dei Porti*, 4, 1981, N.11, 17
- 375.Simin M., Stivadorska obrada tereta u lukama, *Transport* 1969, XII, 27.
- 376.Simon S., Container Law: A Recent Reappraisal, 8 *JMLC* 489 (1976-77).
- 377.Singh N., *International Maritime Law Conventions*, London, 1983, 4. vol.
- 378.Spasiano E., Responsabilit... del vettore nel trasporto marittimo di cose *Rivista di Diritto Civile*, 22,(I), 1976, 359

379. Spasiano ., Polizza di carico ed individuazione del vettore, 143
380. Spasiano, Concorso fra azione contrattuale ed extracontrattuale,
Dir. mar. 1986, 598
381. Stražnický M., O reformi pomorskog privatnog prava, Mjesečnik 1913, I., str. 1, 97,
20, 252.
382. Sturley M.F., The History o COGSA and the Hague Rules, JML&C,
Vol. 22, str. 1
383. Sturley M.F., The Legislative History of the Carriage of Goods by Sea Act and the
Travaux Pr,paratoires of
the Hague Rules, JML&C, Vol.23, str. 325
384. Sturley M.F., The History of the Hague Rules and the United States Carrage of
Goods by SeaAct, Dir.mar.,
1991, 3
385. Sturley M.F., & Grover S.F., Ad Valorem rates Under Article 4(5) of the Hague
Rules, 23 JMLC 621, (1992).
386. Sturley M.F., The Future of the COGSA Far Opportunity Requirement: Is there
Life After Carman GTool and
Chan ?, 20 JMLC 559 (1989).
387. Sturley M.E., The History of COGSA and the Hague Rules, 22 JMLC 1, (1991).
388. Sturley M.E., International Uniform laws in national Courts: The Influence of
Domestic Law in Conflict of
Interpretation, 27 Virginia journal of International law 729 (1987).
389. Sweeney J.C., The Uniform Regime governing the Liability of Maritime Carriers,
Dir.Mar. 1992, 964
390. Škarica V. Osnova pomorskog trgovačkog zakona, Split 1919
391. Špehar Milan, Odgovornost broдача osvrptom i na Haška pravila, Zagreb, 1939.
392. Šuc A., Koliziona pitanja u vezi s ugovorima o iskorištavanju pom. brodova
Zbornik za pom. pravo, 1955,
str. 147
393. Tarello N., Ancora sui delivery orders, Dir. Mar. 1957, 375
394. Tetley William, Marine Cargo Claims, 3rd. ed., Montreal, 1988
395. Tetley William, Who may claim or sue for cargo loss or damage ? Journal of
Maritime Law and Commrce, Vol.
17, No.2., April 1986, str. 153.
396. Tetley William, Waybills; The Modern Contract of carriage of Goods by Sea,
JML&C, Vol.14, str.456-511 i
Vol. 15. str. 41-69.
397. Tetley William, Acceptance of Higher Visby Liability Limits by U.S. Courts,
JML&C, Vol.23, str. 55
398. Tetley William, An Update of the per Package Limitation and
National Intentions regarding Future Carriage of goods by Sea Legislation, JML&C,
Vol.14, str. 331
399. Tetley William, Q.C., Identity of carrier - The Hague Rules, LM&CLQ, 1977, 519
400. Tetley W., Per Package Limitation and Containers under The Hague Rules, Visby
and UNCITRAL, Dalhousie Law
Journal, 4, 1978, 685

401. Tetley W. The Himalaya Clause - Heresy or Genius ?, *Journal of Maritime Law and Commerce*, 9, 1977/78, 111
402. Tetley W., Himalaya Clause "stipulation pour autrui", *Non-responsability Clauses and Gross negligence under Civil Code Cahiers de Droit*, 20, 1979, 449
403. Tetley W., The Lack of Uniformity and the Very Unfortunate State of Maritime Law in Canada, the United States, the United Kingdom and France, 1987 *LMCLQ* 340.
404. Tetley W., *Whom to Sue - Identity of the Carrier*, Liber Amicorum Lionel Tricot, Antwerp, Kluwer, 1988.
405. Textor J.M., COGSA - Petroleum Shortage Transit Allowance, 14 *JMLC* 269 (1983).
406. Thommen T.K., *Carriage of Goods by Sea: The Hague Rules and Hamburg Rules*, 32 *Journal of the Indian Law Institute* 285 (1990).
407. Tiberg N. *Who is the Hague Rules Carrier Six Lectures on Hague Rules*, Gotheburg 1967, 127.
-
408. Todd P., *Modern Bills of Lading*, Dobbs Ferry, N.Y., 1986
409. Tomašević V., *Odgovornost brodara za teret*, *Naša zakonitost* 1962, 193.
410. Tomašić Lj., *Pomorsko pravo*, Zagreb 1924.
411. Traitel G.H., *Bills of lading and Implied Contracts*, 1989, *LMCLQ* 162.
412. Trajković M., *Pomorsko pravo*, Beograd 1977.
413. Trampuž M., *Krcanje tereta na palubi i odgovornost brodara za gubitak i oštećenje tereta*, *Međ. transport* 1963, 407
414. Trampuž M., *Brod je nesposoban za plovidbu i u slučaju kad je ambalaža u kojoj se prevozi teret manjkava*, *M.T.* 1963, 593.
415. Trampuž M., *Da li okolnost što se teret ne predaje sa broda odvojeno po teretnicama daje priamocu pravo da podnese pismeni prigovor ili protest zbog manjka u roku od tri dana*, *M.T.*, 1962, 16. i *MT* 1962, 163.
416. Trampuž M., *Dužna pažnja brodara pri usposobljavanju broda za plovidbu* *M.T.*, 1963, 466.
417. Trampuž M., *Pravno značenje naloha "čekrk - skladište na račun robe*, *MT*, 1961, 1117.
418. Trampuž M., *Predaja tereta po ugovoru i prevozu kada se primalac ne javi radi preuzimanja*, *ĐHPĐLX.* 1965, II, 16
419. Trappe J., *The Bill of lading Issued Under a Time Charter Contract - Some Reflections*, *Etudes offert a Rene Rodiere*, Paris, 1981
420. Treves T., *Valore dell'oro e limitazione della responsabilit... dell'armatore espressa in franchi* Poincare,

- Dir. mar. 76, 1974, 12.
421. Turci S., Riflessioni in tema di responsabilit... vettoriale secondo le convenzioni di Bruxelles - Visby e di Amburgo Dir.Mar. 1989, 33
422. Turina A., Stručna literatura i dnevna štampa o problematiki kontenerizacije, Pomorstvo 1967, 381.
423. Vahldick W., Schiffahrtsrecht, Berlin 1953
424. Van Bladel G., Connaissance et Regles de la Haye, Bruxelles 1929
425. Vance C.Jr. - Sassoon D.M., The container as a Package Controversy. A comparative Jurisprudential Review European Transport Law, 16, 1981, 315
426. Ventris F.M., The Bill of Lading in the Oil Tanker Trade, 1981, LMCLQ 479
427. Verona A., Pomorsko pravo, Zagreb 1927.
428. Vlaškalin A., Savremena kontejnerska ekspanzija i prekomorski transport, M.T., 1967, XII, 15.
429. Volli Enzo, Osservazioni sui trasporti con trasbordo, Dir. navale II, 1956
430. Vurdelja M., Multimodalni prijevoz, Naša Zakonitost br.6.,1991, str. 715 (navedena i literatura)
431. Ward L., The SDR in Transport Liability Conventions: Some Clari-fication, JML&C, Vol.13, str. 1.
432. Ward B.D., Admiralty - Failure to Deliver Cargo Does Not Constitute Unreasonable Deviation under COGSA , 60 Tulane Law Revue 849, (1986).
433. Werth D.A., The Hamburg Rules Revisited - A Look at U.S. Op-tions, JML&C, Vol.22, str.59
434. Whitehead III, J.F., Deviation : Should the Doctrine Apply to On-Deck Carriage ?, 6 Maritime Lawyer 37, (1981).
435. Wijckmans F.M.K., The Container Revolution and the Per Package Limitation of Liability in Admiralty, 22 European Transport Law 505 (1987).
436. Wilford M., Paramount Clauses in Charter Parties., Dir.Mar. 1992, 1134.
437. Williams R., Waybills and Short Form Documents: A Lawyer's View Lloyd's Maritime and Commercial Law Quar-terly, 1979,, 297.
438. Williams Jr.,W.L., The American Maritime Law of Fire Damage to Cargo, William and Mary Law Review 569 (1985).
439. Williams S.M., Something Old, Something New: The Bill of Lading in the Days of EDI., 1 Transnational Law & Contemporary Problems, 555 (1991).
440. Wilson J.F., Legal Problems at Common Law Associated with the Use of Seawaybill., 91 Dir. Mar. 115 (1989).
441. Wooder J.B., Deck Cargo:Old Vices and New Law,JML&C, Vol.22, str. 131.

442. Yancey B.W., *The Carriage of Goods: Hague, COGSA, Visby and Hamburg* Tulane Law Review, 57, 1982/83, 1238
443. Zaphiriou G.A., *Amending Hague Rules*, Journal of Business Law, 1971, 12.
444. Zawlotski J., *Limitation of Liability for Stevedores and Terminal Operators Under the carrier's Bill of Lading and COGSA.*, 16 JMLC 337 (1985).
445. Zing C.A., *The Hague Rules and the COGSA 1972 : A Caveat*, 17 Malaya Law Review 86, (1975).
446. Zamora S., *Carrier Liability for Damage or Loss to Cargo in Int. Transport*, 23 American Journal of Comparative Law, 391 (1975).
447. Zunarelli S., *L'individuazione della figura del vettore nel trasporto marittimo*, Dir. mar. 86, 1984, 221, 505
448. Zunarelli S., *Il contratto di charter-party e la normativa uniforme in materia di polizza di carico* Studi Marittimi. Diritto e Tecnica della Navigazione e dei Porti, 6 1983, No. 19/20, 11
449. Zunarelli S., *La nozione del vettore*, Milano, 1987
450. Xerri, "Polizza di carico", *Appendice al Novissimo Dig.it.*, Torino, 1966
451. *Recommendation relating to the revision of the Hague Rules*, LM&CLQ, 1974, 134

LITERATURA

- Abraham J.H., *Das Seerecht*, Berlin 1960
- Achard R., *Chargement en pont, e irregulier, dol, faute intentionnelle ou inexcusable et limitation de responsabilite' du transporteur maritime*, DMF 35, 1983, 3

- Achard R. Nouveaux commentaires sur la clause "Said to contain" DMF, 33, 1981, 259
- Adams J. & Brownsword R., The Aliakmon and the Hague Rules, 1990 Journal of Business Law, 23.
- Al-Kabbn R.A.M., Recovery Losses, Damages, and Delay in Delivery in the Admiralty Cases According to the Iraqui Jurisprudence, 4Arab Law Quarterly 149 (1989).
- Alexander L.B., Containerization, the Per Package Limitation, and the Concept of Fair Opportunity, 11 Maritime Lawyer 123 (1986).
- Alpa, G. Faute lucrative ed esonero da responsabilita, Dir. mar. 81, 1979, 109
- Alter M., La convention sur le transports de marchandises par mer (Regles de Hamburg), Journal de Droit International, 106, 1979, 793
- Arena A. La polizza di carico, Milano, 1951
- Arena A., La natura causale della polizza di carico e la distinzione fra titoli di credito astratti e causali, Studi marittimi, Economica, Diritto e tecnica della Navigazione e dei Porti 4, 1981, No. 11., 3
- Arroyo I., Relation entre charte partie et connaissance: la clause d'incorporation, European transport law, 15 , 1980, 713
- Asser T.M.C., Choice of law in Bills of lading, Journal of Maritime law and Commerce, 5, 1974, 355
- Astle W.E., Shipowners cargo liabilities and immunities, London, 1967.
- Astle, W.E., Shipping and the Law. A Practical Review of the Hague Rules and as Amended by the Brussels Protocol 1968, London 1980,
- Astle, W.E., Bills of Lading Law, London, 1982,
- Astle, W.E., Hague Rules Law Digest London, 1981
- Astle, W.E., International carriers' liabilities, London, 1983
- Auchter Ge'rard, La Convention des Nations-Unies sur le transport de marchandises par mer de 1978, (RŠgles de Hambourg, 1978), European Transport Law, Vol.XIV No.1-2, 3, 1979
- Badovinac Gavro, Ugovori o iskorištavanju pomorskih brodova, Zagreb, 1970
- Badovinac Gavro, Klauzula "Težina itd. nepoznato," Zbornik za pomorsko pravo, Zagreb 1961
- Balestra N., La polizza di carico nel trasporto di carico e nel noleggio a viaggio , Milano 1968.
- Balestra N., Ancora sull'inapplicabilit... della Convenzione di

- Bruxelles del 1924 ai rapporti tra vettore e charterer, Dir. Mar. 1985, 317
- Balestra N., Ripartizione di rischi tra noleggiante e noleggiatore nel time charter Dir.Mar., 1991, 819
- Basnayake, S.Carriage of Goods by Sea, Introduction. Origins of the 1979 Hamburg Rules, American Journal of Comparative Law, 27, 1979, 353
- Bassoff, J.M., Fire Losses and the Statutory Fire Exceptions, Journal of Maritime Law and Commerce, 12, 1980/81, 507
- Bauer R.G., Deck Cargo:Pitfalls to Avoid under American Law in Clausing your Bills of Lading,, JML&C, Vol.22, str. 287
- Bauer R.G., The measure of Liability for Cargo Damage Under Charter Parties, 21 JMLC 397 (1990).
- Baughen S., Does Deviation Still Matter ? 1991 LMCLQ 70.
- Beatson J. & Cooper J.J., Rights of Suit in Respect of Carriage of Goods by Sea, 1991 LmCLQ 196.
- Beeckman, J.G., Incidence des RŠgles de Hambourg sur l'assurance maritime, l'avarie commune et le recours, Jurisprudance du Port d'Anvers, 121, 1979/80, 203
- Benedict on Admiralty, 7ed. New York, 1985
- Berlingieri F., La polizza di carico e la convenzione di Bruxelles, Genova, 1932
- Berlingieri F., I concetti di "package" e "unit" della Convenzione di Bruxelles e di "unita di carico" del Art. 423 cod. nav., Dir. marittimo 1952, 3.
- Berlingieri F., The Hague-Visby Rules and Actions in Tort, 107 Law Quarterly Reviw 18 (1991).
- Berlingieri F., Prescrizione e decadenza nel trasporto marittimo di merci, Padova 1953
- Berlingieri F., Uniformity in Maritime Law and Implementation of International Conventions , JML/C. Vol. 18, str. 317
- Berlingieri, F.,Note sulla "Paramount Clause", Dir. mar. 81, 1979, 216.
- Berlingieri F., Ancora sul campo di applicazione della Convenzione di Bruxelles 25.8.1924 sulla polizza di carico, Dir. mar., 82, 1980, 479.
- Berlingieri F., La persona all'ordine della quale Š emessa la polizza di carico e parte del rapporto fondamentale ? Dir. mar. 84, 1982,433
- Berlingieri F., "Fios Liner": una clausola senza senso, Dir. mar. 86, 1984, 610
- Berlingieri F., La suddivisione tra noleggiante e noleggiatore a tempo dell'obbligo di rendere la nave navigabile Dir. mar. 86, 1984, 688
- Berlingieri F., La caricazione sopra coperta, Dir.Mar. 1950, 520

- Berlingieri F., Caricazione sopra coperta e deviation, Dir.Mar. 1969,381
- Berlingieri F. - Verrucoli N., Il trasporto combinato: nuove problematiche in tema di responsabilit... e documentazione Dir. Mar. 1972, 190
- Berlingieri F., Intestazione della polizza di carico, "identity of carrier clause" e individuazione del vettore Dir. Mar. 1988, 1078
- Berlingieri F.,Diversita di disciplina tra charter party e polizze di carico e azione del vettore contro il Charterer Dir. Mar. 1970, 129
- Berlingieri F.,Cargo claims under voyage and time charterparties Dir.Mar. 1989, 3
- Berlingieri F., Sull'interpretazione delle Convenzioni internazionali e sull'esonero per danni da incendio, Dir.Mar. 1987, 363
- Berlingieri F., "Ragionevolezza" della conversione del franco Poincar, in diritti speciali di prelievo, Dir.Mar 1989, 47
- Berlingieri F., The Liability of the Owner for Loss of or Damage to the Goods. , Dir.Mar. 1992, 1104
- Berta A.,Brevi annotazioni sulla quasi-deviation Dir.Mar. 1990, 785
- Bill of Lading, UNCTAD, New ork 1971.
- Boi G.M.m "Recklness" e previsione del danno nell'Art. 2(e), Dir.Mar. 1978, 124.
- Boi G.M., La Giurisprudenza italiana di fronte all'applicazione della Conv. di Bruxelles del 1924, sulla polizza di carico Dir.Mar. 80, 1980, 494
- Boi G.M., La conversione in moneta corrente delle unit... espresse in oro: un problema ancora controverso Dir.Mar. 83, 1981, 418
- Boi G.M., "Seaworthiness" e "due dilligence" nell'assicurazione corpi e nel trasporto marittimo di cose, Dir.Mar., 76, 1974, 307
- Boi G.M., Ancora sugli orientamenti giurisprudenziali in merito al campo di applicazione della Conv. di Bruxelles del 1924 sulla polizza di carico Dir. mar. 86, 1984, 882
- Boi G., Regole uniformi del CMI per la lettera di trasporto marittimo Dir.Mar. 1990, 791
- Boi G.M., Gli impedimenti all'esecuzione del contratto di trasporto marittimo, Milano, 1990
- Boi G.M., Orientamenti giurisprudenziali in tema di vizio occulto della nave Dir.Mar. 1991, 740
- Boi G.M., Problemi relativi alla individuazione di chi effettua lo stivaggio delle merci nel container Dir. mar. 1992, 146
- Bonassies P., La responsabilit, du transporteur maritime dans le Regles de la Haye et dans les Regles de Hambourg Dir. Mar. 1989, 949
- Bonelli F., Individuazione del vettore in base alla polizza di

carico Dir. mar. 84, 1982, 8
Bonelli F., La limitazione della responsabilit... armatoriale

Studi Marittimi. Economia, Diritto e tecnica della Navigazione e dei Porti, 6, 1983, No.18, 61
Bonelli F., La limitazione della responsabilit... armatoriale, Dir. mar., 85, 1983, 130
Bonelli F., Package or Unit Limitation, Dir. Mar. 78, 1976, 623
Borčić Vojislav, Rad na pomorskom tovarnom listu, UPP 105-106, str. 93
Brajković Vladislav i dr. (redaktor S.Triva), Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, Zagreb, 1981
Brajković Vladislav, Problemi brodara i njegove odgovornosti de iure condendo, Ugovori o iskorištavanju brodova na moru, Zagreb 1951
Brajković Vladislav, Međunarodno transportno pravo, Zagreb, 1951
Brajković Vladislav, Pomorsko pravo Zagreb, 1949 (predavanja).
Bristow L., Gold Franc Replacement of Unit of Account, Lloyd's maritime and Commercial Law Quarterly, 1978, 31
Brunetti Antonio, Diritto marittimo privato italiano, Torino, 1935
Butterworth M.M., Rust Never Sleeps: The Origin, Effect and Validity of Rust Clauses in Metal Cargo Bills of Lading, 14 Tulane Maritime Law Journal 137 (1989).

Calais A. J., Le domaine d'application des textes de 1966 sur la responsabilitš du transporteur maritime de marchandises, DMF No. 217, 1967
Calamari J.A., The Container revolution and the \$ 500 Package Revolution: Conflicting Approaches and Unrealistic Solutions, 51 St. John's Law Review 687 (1977).
Calamari J.A., The Eternal Conflict Between Cargo and Hull: The Fire Statute - Shifting Scene, 55 St. John's Law Review 417 (1981).
Carbone S.M., Il trasporto marittimo di cose nel sistema dei trasporti internazionali, Milano 1976
Carbone S.M., Trasporto du navi porta chiate e Convenzione di Bruxells sulla polizza di carico Dir. Mar. 1972, 229
Carbone S., Le regole di responsabilit... del vettore marittimo. Dall' Aja ad Amburgo attraverso la giurisprudenza italiana Milano, 1984
Carbone S., Definizione di "Trasporto Marittimo di Merci" ed applicazione necessaria della normativa di diritto uniforme, Dir.Mar. 1987, 15

- Carbone,S.M. Le regole di responsabilita del vettore di cose,
Milano, 1984
- Carbone S.M,Contratto di trasporto marittimo di cose, Milano,
1988
- Carbone S.M., Present trends about the Scope of Application and
the Effects of the Uniform Law on Carriage of Goods,
Dir.Mar. 1992, 919
- Cashmore C.C., The Legal Nature of the Doctrine of Deviation,
1989 Journal of Business Law 492.
-
- Cashmore C, Parties to a Contract of carriage, London 1990,
- Celle P., La PARAMOUNT CLAUSE nell'evoluzione della normativa
internazionale in tema di polizza di carico, Dir. mar. 1968,
11.
- Celle P., Un caso particolare in tema di rapporti tra owner,
charterer e terzo portatore di polizza Dir. Mar. 1988, 429
- Celle P., L'ammancio nei trasporti petroliferi: La "allowance" del
0,50% e la "cargo retention clause" Dir.mar. 1988, 387
- Chandler F.G., III, A Comparison of COGSA, the Hague/Visby Rules
and Hamburg Rules, JML&C., Vol. 15, str. 233
- Chandler G.F., The measure of Liability for cargo damage under
Charter Parties, JML&C, Vol. 20, str. 395
-
- Chandler G.F., The Electronic Transmission of Bills of Lading,
JML&C, Vol. 20. str. 571
- Chao Andr,e, Reflexions sur la "Identity of carrier clause", DMF
No. 217, 1967
- Chao A., La clause "Identity of Carrier" et le principe de la
relativit, des conventions, DMF 1972, 99
- Chaiban F., Causes l,gales d'exoneration, Paris 1965
-
- Chandler III, G.F., The Measure of Liability for Cargo Damage
Under Charter Parties, 20 JMLC 395, (1989).
- Cigoj S., Kolizione norme pomorskog prevoznog ugovora Jug.
revija za med.pravo 1957, br.2. str 215
- Cigoj S., Pomorsko pravo Jugoslavije, Ljubljana, 1975
- Cigoj S., Odgovornost ladjarja po jugoslavanskom pravu in po
mednarodni ureditvi, Pomorski zbornik, Yadar, 1967, 365.
- Cigoj S., Navtične in komercijalne napake,ladjarjevih ljudi,
Pomorstvo 1967, 331.
- Cigoj S., Teretnica u medunarodnom privatnom pravu, Pomorski
zbornik 1966, 187.
- Cigoj S., Legal Relations of Stevedores in Comparative Law,
/1975/ LMCLQ
- Clarke M.A., The Consignee's Right of Action against the Carrier

of Goods by Sea: The Captain Gregos (No.2.), 1991 LMCLQ 5.
Clarke M.A., Aspects of the Hague Rules, The Hague, 1976.
Cleton R., Contractual Liability for Carriage of Goods by Sea
(The Hague Rules and their Revision, Hague-Zagreb Essays 3
3, Alphen aan den Rijn, 1980.
Collins D.M., Admiralty - international Uniformity and the
Carriage of Goods by Sea,, 60 Tulane Law Review 165 (1985).
Cova Arria Loss of the Right to Limit of Liability Dir. mar. 85,
1983, 508
Cushin C.R., Protection and Securing of Deck-stowed Contai-
ners, New York 1979

Daveport B.J., Limits on the Hague Rules, 105 Law Quarterly
Review 521 (1989).
Davies M., Deviation is Alive and Well and Living in New South

Wales, 19 Australian Business Law Review 379 (1991).
Davies M., The Elusive Carrier - Whom Do I sue and How ?, 19
Australian Business Law Review 230 (1991).
Davies M., Liability After Discharge, LMCLQ 323

Davies M., What Price a Gold Sovereign ?, Australian Bar Review
49 (1990).

Debattista C., Sale of goods carried by sea, London, 1990

Debattista C., The Bill of Lading as receipt - Missing Oil in
Unknown Quantities, LMCLQ 468

Debattista C., The Bill of lading as the Contract of Carriage,
Modern Law Review 652 (1982).

Debattista C., Fundamental Breach and deviation in Carriage of
Goods by Sea, 1989 Journal of Business Law 22.

Debattista C., SeaWaybills and the COGSA 1971, 1989 LMCLQ 403.

De Gonzalo L., Il concorso di responsabilit  contrattuale ed
extracontrattuale nelle Hague Visby Rules e nelle altre
convenzioni di diritto uniforme dei trasporti Dir. mar.
1986, 611

De Gonzalo L., Osservazioni sulla responsabilit  del vettore per
ammanchi nel trasporto marittimo di prodotti liquidi, Dirit-
to dei trasporti, II, 1989, 171.

DeGurse J.L., The "Container Clause" in Art. 4(5) of the 1968
Protocol to the Hague Rules, /1970/ 2 J.M.L.C. 131

De Juglart M., Le chargement en pont, e et la responsabilit  du
transporteur, DMF 1957, 391

Di Giandomenico G., Responsabilit  e prova nei trasporti maritti-
mi sopra coperta, Giurisprudenza Italiana, 133, 1981,

- P.IV., c. 152
- DiBiagio T.M., Carriage of Goods by Sea Act - Package Limitation - Fair Opportunity to Declare a Higher Value, 18 Journal of Maritime Law and Commerce 293 (1987).
- DeOrhis M.E., Restraint of Princes: The Carrier's Dilemma When Trouble Brews at Foreign Ports, 15 European Transport Law 3 (1980).
- Diamond A., Q.C., The division of liability as between ship and cargo, LM&CLQ 1977, 39
- Diamond A., Q.C., The Hague Wisby Rules, LM&CLQ, 1978, 225
- Diplock, Lord Conventions and Morals - Limitations Clauses in International maritime Conventions, JMLC 4/1970.
- Dominedo F.M., Principi del Diritto della navigazione, Padova 1957.
- Dor Stephane, Bill of lading clauses and the International Convention of Bruxelles, 1924 (Hague Rules), London, 1956
- Du Pontavice E., Responsabilite' du propriétaire du navire, Dir. mar. 76, 1974, 647
- Dworski Emanuel, Ugovori o iskorištavanju pomorskih brodova, I. i II., skripta, Rijeka, 1967
- Dworski Emanuel; Primopredaja brodskih tereta u teoriji i praksi, Pomorski zbornik br.5./1967
- Dworski Emanuel, U povodu stanovišta Vrhovnog privrednog suda p

ulozi luškog skladišnog poduzeća prigodom iskrcaja, preuzimanja i uskladištenja brodskih tereta, Naša Zakonitost 1964, 489

Edelman P.S., Cargo claims and Limitation of Liability, The Forum, 17, 1982, 719.

Falvey P.J., Liability of Terminal Operators and Insurance cover, Dir.Mar. -1992, 1063

Ferrarini S., Some thoughts of the Carrier's Liability for Negligence of their Servants in the navigation of the Vessel and for Failure to keep the Vessel Seaworthy during the Voyage Dir. Mar. 78, 1976, 639

Ferrarini S., Aspetti giuridici del trasporto a mezzo navi portachiate, Dir.Mar., II, 1971.

Filipović Velimir, Neograničena odgovornost brodovlasnika u slučaju njegove osobne krivnje, "Naša Zakonitost" br.3./1966

Filipović Velimir, Neki problemi odgovornosti kod prijevoza s kontejnerima, Zbornik pravnog fakulteta u Zagrebu, god XX, br.1.

- Filipović V., Zlatna klauzula iz međunarodnih saobraćajnih konvencija u svjetlu novih monetarnih promjena, Bilješka UPP, LXIV, str.72.
- Filipović V. Izvanugovorna odgovornost za štete kod prijevoza opasnog tereta, UPP C, 85.
- Filipović V., Prilozi raspravi o odgovornosti slagača (stivadora), UPP LVI
- Finlay R.L., The Scope of Application of the Hague-Visby Rules, 25 Law Teacher 55 (1991).
- Finnie A., Short Forms Shipping Documents, Journal of Maritime Law and Commerce, 7, 1975/1976, 697
- Fraikin Guy, Traite' de la responsabilite' du transporteur maritime, Paris 1957
- Fraikin G.-Boquet A., Les dommages d'origine inconnue dans les transports sous connaissement, DMF, 30, 1978, 707.
- Frederick D.C., Political Participation and Legal Reform in the International Maritime Rulemaking Process: From the Hague Rules to the Hamburg Rules, JML&C, Vol.22, str. 81
-
- Gaeta D., Scritti di Diritto della Navigazione Varese 1991.
- Gaillet A. Etude de la notion de responsabilite' dans le cas d'un chargement de marchandises en pont, e DMF, 1972, 285
- Gavotti Pellerano M., Prova liberatoria e responsabilit... del vettore marittimo Dir.Mar., 1989, 1084
- Gibson S.L., The Evolution of Unreasonable Deviation Under U.S. COGSA, 3 University of San Francisco Maritime Law Journal, 197, (1991).
- Giles O.C., Chorley and Giles' Shipping Law, London 1980
- Gilmore and Black, The Law of Admiralty, New York, 1957
-
- Giunio M., Odgovornost za teret prilikom ukrcajno-iskrcajnih operacija, Naša Zakonitost 1969, 296.
- Godin P., Transport par conteneurs: La clause "said to contain", DMF 32, 1980, 67
- Goldie C.W.H., The Carrier and the Parties to the Contract of Carriage, 81 Dir.Mar. 616 (1979).
- Grabovac Ivo, Analiza klauzula u teretnicama jugoslavenskih brodara, Beograd, 1970
- Grabovac Ivo, Neograničena odgovornost brodara u slučaju kvalificirane krivnje u prijevozu stvari, Pomorski zbornik, Rijeka, knjiga 14, 1976, str. 173.
- Grabovac Ivo, Konvencija o prijevozu robe morem, Hamburg, 1978, Split, 1978
- Grabovac Ivo, Prijevoz stvari u Zakonu o pomorskoj i unutrašnjoj

- plovidbi, Split, 1979
- Grabovac Ivo, Pravni problemi devijacije kod ugovora o pomorskom prijevozu, Zbornik radova Pravnog Fakulteta u Splitu, VĐ1967.
- Grabovac Ivo, Pojam dužne pažnje ("due diligence") u prijevozu stvari morem, UPP br.100, str. 103-113.
- Grabovac Ivo, Ujednačavanje pomorskog prava i probematika rezervi u međunarodnim konvencijama, UPP 117-118, str. 90
- Grabovac Ivo, Prijevoz tereta na palubi, Pom. zbornik br. 10, 491
- Grabovac Ivo, Neki pravni problemi prijevoza tereta u specijaliziranim brodovima kontejnerima "Lash" i "Seabee", Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, IX, 1972, 31
- Grabovac Ivo, Klauzula "Težina itd. nepoznata" u teretnici, Zbornik za pomorsko pravo, V., 205.
- Grabovac Ivo, Komparativni prikaz odgovornosti brodara za požar uz poseban osvrt na stav našeg zakona o iskorištavanju brodova na moru, Pomorski zbornik 1966, 213.
- Grabovac Ivo, Odgovornost pomorskog vozara zbog propusta dužne pažnje i insuficijentnih primjedaba u teretnici, Međunarodni transport 1964, XI, 23.
- Grabovac Ivo, Odredbe ugovora o prijevozu stvari morem kao sastavni dio teretnice, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, V (1967) 59.
- Grabovac Ivo, Pravo slagača da ograniči svoju odgovornosti Transport 1969, I, 15.
- Grabovac Ivo, Prijevoz maonama (brodicama) kao sastavni dio pomorskog prijevoza, Pomorski zbornik VI (1968) 267.
- Grabovac Ivo, Raspodjela troškova i rizika ukrcaja i problemi vezani uz primjenu klauzule FIO, Split 1968.
- Grabovac Ivo, Haška pravila pod lupom kritike, Transport br2./1975
- Grabovac Ivo, Ograničenje odgovornosti brodara po jedinici tereta u prijevozu kontejnera, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, Jan.-April 1974.
- Grabovac Ivo, tendencija pojednostavljenja isprava i pomorski prijevoz robe, Privreda i pravo br. 1/1977.
- Grabovac Ivo, Pravni učinak "Himalaya" klauzule u prijevozu

- stvari morem, Pomorski zbornik, knjiga XX, 1982.
- Grandy D.F., Unreasonable Deviation and the Applicability of COGSA's Limitation of Liability Provision. 9 Maritime Lawyer 114 (1984).
- Grigoli M. In tema di colpa commerciale del comandante della nave, Giustizia civile, 28, 1978, I., 1222
- Gr'nfors K. The Hamburg Rules - Failure or Success? Journal of

- Business Law, 1978, 334
- Grönfors K., Simplification of Documentation and Document replacement, 10 European Transport Law 638 (1975).
- Grönfors K., The Hague-Visby Rules, Journal of Business Law, 1968, 201.
- Handford L.E., Erosion of the Carrier's Duty to Inspect and Care for Insufficiently Packed Cargo, 15 Tulane Maritime Law Journal 141 (1990).
- Harrington S., Liability for Pre-Loading and after Discharge Losses in Quebec, 23 McGill Law Journal 668 (1977). & European Transport Law 4/1977.
- Healy N.J., The Concept of Seaworthiness in USA Maritime Law, Demetrios Markianos: In Memoriam 25, Athens, 1988.
- Heine A., Das Durchkonossement, Freiburg 1957.
- Hellawell R., Allocation of Risk between Cargo Owner and Carrier, 27 American Journal of Comparative Law 357 (1979)
- Herber R., Towards the Harmonization of Carrier's Liability Regimes ?, Dir.Mar. 1992, 934
- Herber R., The Basis of Liability of the Carrier under the Int. Conv. on Carriage of Goods by Sea, 91 Dir.Mar., 493 (1990).
- Hetherington S.W. & Edgell C., The Hague Rules in Australia, 1989 LMCLQ 277.
- Hill C.J.S., The negotiability of bills of lading Fairplay 11.XI.1975.
- Hirabayashi S., You May Sit Tight on Your Bill of Lading, 23 Netherlands International Law Review 195 (1976).
- Hohenstein J.H., The Allocation of the Burden of Proof in marine Fire damage Cases, 50 University of Chicago Law Review 1146 (1983).
- Hosner C., La responsabilité du transporteur maritime. Etude de droit Suisse, Lausanne, 1956.; 1573 (Bibl.Pravni fak. Zagreb).
- Hover M.C., A Container Is Not a COGSA Package When the Bill of Lading Discloses the Contents, 15 Pacific Law Journal 737 (1984).
- Hubard J., Deviation in Contracts of Sea Carriage: After the Demise of Fundamental Breach, 16 Victoria University of Wellington Law Review 147 (1986).
- Ilešić M., Krisper M., i dr. Pravni položaj stivadorja, Ljubljana 1972.
- Ilić N., Nesaglasnost između "Mate's receipt" i teretnice,

- Međ.transp.1962,483.
- Ivamy E.R.H., Casebook on Carriage by Sea, London 1965
- Invaldi P., Ancora sulla Paramount Clause Dir. Mar. 1988, 530
- Ivaldi P., Diritto uniforme dei trasporti e diritto intrnazionale privato, Milano, 1990
- Ivošević Borislav, Odgovornost pomorskogh brodara, Beograd, 1974
- Ivošević Borislav, Odgovornost pomorskog brodara za zakašnjenje, Zbornik pravnog Fakulteta, Titograd, 1976, str. 123.
- Jackson D.C., The Hague-Visby Rules and Forum, Arbitration and Choice of Law clauses, Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly, 1980, 159
- Jakaša Branko, Udžbenik plovibenog prava, Zagreb, 1979
- Jakaša Branko, Sistem plovibenog prava Jugoslavije, Ugovori, 2 i 3 svezak, 1983/84
- Jakaša B., Monopolistički položaj lučkog stivadora, Pomorstvo 1965, 89.
- Jakaša B., Sposobnost broda za plovidbu, Pom. enciklopedija
- Jakaša B., Lučki stivador, Naše more, 3,4,5/1956; 1-4/1957; 1-2/1958.
- Jarvis R.M., Expanding the Carrier's Right to Claim Indemnity under the Section 3(5) of COGSA fo Inaccurate of Lading, 24 Dusquesne Law Review 811 (1986).
- Jauffret E., L'action en Responsabilit, dans le transport des marchandises par mer,
- Jelinić S., Teretnica i jednoobrazni zakonik SAD iz 1962 g., UPP C, 123.
- J.K., Dužnost brodara da dade brod, sposoban za plovidbu, Vjesnik Udr. za pom. pravo 12, (1960), 58
- J.K., Odgovornost brodara za plovidbenost broda, Pomorstvo 1964, 34
- Kačić Hrvoje, The provisions regarding the Carrier's liability under the Hamburg Rules, UPP br.122-124, str. 191
- Katičić N., Kolizijska pravila za ugovore o prijevozu i naša kodifikacija, Jug. revija za međ. pravo, 1959, 198.
- Katičić N., Kolizijska pravila zakona o iskorištavanju pomorskih brodova, Naša Zakonitost 1969, 356.
- Katičić N., Međ. privatno pravo, posebni dio. Pravo koje se primjenjuje na ugovore o iskorištavanju pomorskih brodova Zagreb 1965.
- Katičić N., Nacrt ZPUP, sa stajališta međ. privatnog prava, Zbornik pravnog fakulteta u Zagrebu, 1973, 331.
- Katsigeras C., Le De'routement en Droit Maritime Compare', 1970
- Kimball J.D., Package Limitation - A Container is a "Package", 13 JMLC 281 (1981-82).
- Kimball J.D., Shipowner's Liability and the Proposed Revision of the Hague Rules, 7 JMLC 217 (1975-76).
- Kisić I., Isključenje i ograničenje brodareve odgovornosti,

- Kisić I., Jedinica tereta "paleta" i ograničenje odgovornosti broдача, Pomorstvo 1967, 330.
- Kisić I., Odnos lučkog slagača i primaoca tereta u francuskom i našem sudovanju, Pomorstvo 1966, 225.
- Kisić I., Ograničenje broдарove odgovornosti po jedinici tereta M.T., 1965, VIII-IX, 25
- Kisić I., Predaja tereta u lukama SFRJ, Pomorstvo 1965, 18.
- Kisić I., Predaja tereta u našim lukama, Pomorstvo 1967, 198
- Knauth A.W., Ocean Bill of Lading, Baltimore, 1953
- Kojić B., Ro-ro brodovi u obalnoj i prekomorskoj plovidbi, Pomorski zbornik, 15/1977.
- Konstantinović Z., Evolucija obračunske jedinice posebnog prava vučenja i njena uloga u ograničenju odgovornosti broдача, UPP br. 109-112, str. 158
- Konstantinović Z., Skretanje i kvazi skretanje u Američkom pravu, UPP 113-114, 135
- Košuljanić A., Manipulacija teretom ulinijskom broдарstvu, Pomorstvo 1969,
- Krković I., Broдарovo pravo na ograničenje odgovornosti za štete na teretu u prijevozu kontejnerima u sudskoj praksi SAD, UPP 115-116, str. 327.
- La China S., CMI Rules for electronic bills of lading Dir.Mar. 1990, 847
- Lambert III. LeRoy, The Shipping Container As a COGSA Package: The Functional Economic test Is Abandoned, 6 Maritime Lawyer 336 (1981).
- La Rosa P., Studi sulla polizza di carico, Milano 1958
- La Rosa P., Natura giuridica della polizza di carico e clausole onerose del trasporto marittimo, Riv. dir. comm., 1955, I, 293.
- La Rosa P., Sul problema della causa nel titolo del trasporto marittimo Riv. dir. nav., 1956, I., 129
- Lafage G.H., La preuve de la faute dans les "cas excepte", DMF No.150, 1961
- Lafage G.H., Faute commerciale et faute nautique, DMF 1963, 104-111.
- Lebuhn J., Das Linienkonnossement, Heidelberg 1958.
- Lefebvre d'Ovidio A.-Pescatore G. Manuale di diritto della navigazione, Milano 1983
- Lefebvre d'Ovidio A., La disciplina convenzionale della responsabilit... del vettore marittimo, Roma 1939

- Ligonie J. A. M., *Le connaissance et la lettre de voiture maritiem*, Paris 1963.
- Livermore J., *Deviation, Deck Cargo and Fundamental Breach.*, 2 *Journal of Contract Law* 241 (1990).
- Lopez de Gonzalo M., *Orientamenti della giurisprudenza in tema di concorso di responsabilit... contrattuale ed extracontrattuale nel trasporto marittimo di cose* *Dir. mar.* 86, 1984, 846
- Lorenz-Meyer G. Ch. *Reeder und Charterer*, Hamburg
- Lloyd A., *The Bill of lading: Do We Really Need It ?*, 1989 *LMCLQ* 46.
- Lukšić B. *Damages of Goods from Unknown Causes in Maritime Transport* *Dir. mar.* 84, 1982, 567
- Lureau P., *Dol, Faute Lourde et Responsabili, du transporteur*, *DMF*, 1956, 67
- Maltese D., *Responsabilit... del vettore marittimo di cose e incidenza del rischio da causa ignota* *Dir. mar.* 82, 1980, 597
- Manca Plinio, *Studi di diritto della navigazione*, II, Milano, 1961
- Manca Plinio, *Commentari alle convenzioni internazionali marittime*, I - III, Milano 1974-75.
- Manca P., *Polizza di carico nominativa e riconsegna della merce*, *Dir. Mar.* 1988, 1141
- Manca P., *Il Protocollo di Bruxelles del 23 febbraio 1968 sulla Polizza di carico*, *Dir.Mar.* i-II, 1968
- Manca P., *International maritime Law*, Antwerpen 1970.
- Mankabady S., *The Hamburg Rules on the Carriage of Goods by Sea*, 1978
- Mankabady Dr.S., *Reference to charter-parties in bills of lading* *LM&CLQ*, 1974, str. 53
- Mankabady Dr.S., *Interpretation of the Hague Rules*, *LM&CLQ* 1974, 125
- Mankabady S., *The duty to care for the cargo/Art.III.Rule 2. of the Hague Rules European Transport Law*, 10, 1975, 1
- Mankabady S., *Some legal aspects of the carriage of goods by container*, *International and Comparative Law Quarterly*, 23, 1974, 317
- Marais G., *Les Transports Internationaux en droit compare'*, Paris, 1949
- Maresca M., *La caricazione sopra coperta nell'ottica di una recente pronuncia genovese* *Dir.Mar.* 82, 1980, 342

- Maresca M., L'internazionalita del trasporto nella Convenzione di Bruxelles sulla polizza di carico del 1924 *Dir. mar.*, 81, 1980, 491
- Mathe A.R., Convencion de Bruselas 1924 - Regimen de responsabilidad en el Transporte Marittimo, *Revista de Estudios Maritimos*, 12, 1982/83, No. 36/37, 55
- Mbunda L.X., Tanzania and International Conventions on Carriage of Goods by Sea: A Historical Study, 5 *Lesotho Law Journal* 139 (1989).
- McCune T.D., Delivery of Cargo under Straight Bills of Lading: The Ocean Carrier's Rights and Obligations, 17 *Uniform Commercial Code Law Journal* 344 (1985).
- McDorman T.L., Shipping and the Law; Hague Rules Law Digest; The Hamburg Rules; Bills of Lading: W.E.Astle, JML&C, Vol.15, str.299
-
- McEwen D.F., Per package limitation, *LM&CLQ*, 1976, 269
- McGilchrist N.R., The new Hague Rules, *LM&CLQ*, 1974, 255
- Mendelsohn A.I., Why the U.S. Did Not Ratify the Visby Amendments, 23 *JMLC* 29, (1992).
- Miller M.K., Cargo legal Liabilities : A Comparison of the Liabilities of Carriers, Stevedores, Terminal Operators and Others for cargo damage, 17 *Cumberland Law Review* 763 (1986-87).
- Mills C.P., The Future of Deviation in the Law of the Carriage of Goods, 1983 *LMCLQ* 587.
- Morgan H.S., Unreasonable Deviation under COGSA *Journal of Maritime Law and Commerce*, 9, 1977/78, 481
- Mustill M., Carriage of Goods by Sea Act 1971, *Arkiv for Sjorett* vol. ii, issue 4/5, 1972, 648.
- Mueller W., ProblŠmes du champ d'application des RŠgles de La Haye et des RŠgles de Visby, *DMF*, str. 323
-
- Nack I., Admiralty Law: COGSA : Quasi-Deviation, 9 *New York Law School Journal of International & Comparative Law* 435 (1988).
- Nasseri K. The Multimodal Convention,, *JML&C*, Vol. 19, str. 231
- Nicolas P.Y., Les Regles de la Haye peuvent-elles encore s'appliquer aux transport internationaux de marchandises par mer stipules au depart ou a destination des ports francais? *DMF*, 34, 1983, 579
- Nicolas P.Y., La conversion du "franc" des conventions internationales de droit prive' maritime *DMF* 32, 1980, 579

Odier F.-Warot J. Limitation of Liability. System and Unit Account, Dir. mar. 85, 1983, 502
Orione M., Note sulla "reasonable deviation" Dir.Mar., 1991, 497
Orione M. Orientamenti giurisprudenziali sulla clausola FIOS Dir.Mar., 1991, 803
Orione M., Amanco di prodotti liquidi: modalita di accertamento, Dir.Mar.. 1991, 1092.

Pallua Emilio, O nekim pitanjima odgovornosti broдача u vezi s Brukselskom konvencijom o teretnici, Ugovori o iskorištavanju brodova na moru, Zagreb, 1951, str. 149
Pallua Emilio - Jakaša Branko, Ograničenje odgovornosti broдача za štete (de lege ferenda) Zbornik, Titograd, br. 2-3, 1962, str. 43
Pallua Emilio, Revizija konvencije o teretnici od 1924 i jugoslovensko zakonodavstvo, Zbornik pravnog Fakulteta u Zagrebu, god. XX.br.1
Pallua Emilio, Odgovornost potpisnika teretnice za količinska utvrđenja u pogledu tereta u teretnici, UPP br. 29/1966
Pallua Emilio, Paramount Clause, Pom. enciklopedija
Pallua Emilio, Klauzule neodgovornosti i bitne povrijede ugovora

(fundamental breach of contract), UPP br. 88, str. 47-50.
Pallua Emilio, Tumačenje engleskih zakona donesenih na temelju međunarodnih konvencija, UPP 105-106, str. 1.
Pallua Emilio Gubitak prava brodovlasnika na ograničenje odgovornosti u suvremenoj engleskoj judikaturi UPP 103-104 str. 533
Pallua E., Contractual Liability for carriage of Goods by Sea in Yugoslav Law and in the UNCITRAL Draft Convention, Hague-Zagreb Essays 3 21, Alphen aan den Rijn, 1980.
Pallua E., Bilješka uz presudu francuske kasacije o utjecaju culpa lata na ograničenje odgovornosti broдача po jedinici tereta, UPP VII, 39.
Pallua E., Pomorsko uporedno pravo, Rijeka 1975.
Palmer N.E., Negligence and Exclusion Clauses Again, Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly, 1983, 557
Palmieri Egger N.W., The Unworkable Per-package Limitation of the Carrier's Liability under the Hague (or Hamburg) Rules McGill Law Journal, 24, 1978, 459
Pavić D. Prijevoz kontejnerima, pravni problemi, UPP C,289.
Pavić D, Ograničenje brođareve ugovorne odgovornosti u kontejnerskom prometu, Pomorski zbornik, 17, 1979, str. 241.
Pavić P., Pprijevoz kontejnerima. Prvni problemi, Zagreb-Čakovec 1983

- Pavliha M., Implicitna obveznost prevoznika iz ladjarske pogodbe na potovanje glede sposobnosti ladje za plovbo, *Pravnik*, 1-3/1993, str. 29
- Pečarina M. Stupanje na snagu Protokola o izmjeni Konvencije o teretnici, 23.II.1968.", *UPP LXXV*, 69.
- Payne C.H.W.. -Ivamy E.R.H., *Carriage of goods by Sea*, London 1979
- Peacock III, J.H., Deviation and the Package Limitation in the Hague Rules and COGSA: An Alternative Approach to the Interpretation of the International Uniform Acts., *68 Texas Law Review* 977 (1990).
- Pece Luciano, L'incendio a bordo quale pericolo eccettuato, *Dir. Marittimo*, 1964
- Piombino E., Un interessante caso in tema di decorenza dei termini per la denuncia del danno alle merci nello sbarco di amministrazione *Dir. mar.* 1988, 737
- Polić-Ćurčić V., O klauzulama "HIMALAYA"i "PARAMOUNT", *upp* 101-102, 360
- Pontavice E., *Le Droit et le navire porte-barges* DMF 264/1970
- Poor W., *American law on Charter Parties and Ocean Bills of Lading*, 5ed., New York, 1968
- Pourceler M., *Le transport maritime sous connaissement*, Montreal, 1972
- Powles D.G., The Himalaya Clause , *Lloyd's Mar.and Com. Law. Qu.*, 1979, 331
- Powles D.G., The Basis of the Carrier's Liability to the Shipper or Consignee, 1989 *Journal of Business Law* 157.
- Price R., The Responsibility of a Carrier of Goods by Sea under the Laws of the Arabian Gulf States: "The Exception and the Rule", *2 Arab Law Quarterly* 29 (1987).
-
- Pritchett R.W., The implied Warranty of Seaworthiness in Time Policies: The American View, /1983/, *2 LMCLQ*,
 Problem of Clean Bills of Lading, ICC publication No. 183.
- Puzeys J., Convention de Bruxells de 25 aout 1924 est-elle applicable a tout porteur d'un connaissement et aux charge-ment en ponte'e *Revue Critique de Jurisprudence Belge*, 36, 1982, 465
-
- Ramberg J., Documents Other Than Bills of Lading *Dir.Mar.*, 85, 1983, 531
- Ramberg J., Bills of lading *Dir. mar.* 85, 1983, 511
- Ramberg J., Charterparties: Freedom of Contract or mandatory Legislation ? *Dir. Mar.* 1992, 1069
- Ramberg J., The Time Chaterer's Liability against Bill of lading

- Holders /1966/ E.T.L., 847
 Ramberg J., The Vanishing Bill of Lading and the Hamburg Rules Carrier /1979/ 27 Am.J. Comp. L., 391
 Ramberg J., Bills of Lading and Other Documents, 85 Dir.Mar., 511 (1983).
 Ramberg J., Risk Distribution in the Carriage of Goods by Sea, Liber Amicorum Lionel Tricot, 417, Antwerp, Kluwer, 1988.
 Ramberg J., The liability of the carrier of goods by sea, Milano 1983.
 Rastovčan Pavao, Teretnica, Ugovori o iskorištavanju brodova na moru, Zagreb, 1951
 Rastovačan P., O ograničenju odgovornosti vlasnika morskih brodova, Zbornik zapomorsko pravo, 4/1957.
 Reilly M.T., COGSA \$ 500 Package Limitation - Shipper's Opportunity to Declare a Higher Value, 13 JMLC 245 (1981-82).
 Reisert M.E., A Container Should Never Be a Package: Going Beyond Mitsui v. American Export Lines, Inc., 2 Pace Law Review 309 (1982).
 Reynolds F.M.B., Himalaya clause resurgence Law Quarterly Review, 90, 1974, 301.
 Reynolds F.M.B., Time Charterparties: Is the Owner a Carrier? Dir. Mar. 1992, 1083
 Reynolds F.M.B., Singapore and the Visby Rules, 6 Singapore Law Review 163 (1985).
 Riccomagno N., Note sulla "Straight Bill of Lading, Dir.Mar.1989, 171
 Righetti Giorgio, La responsabilit... del vettore marittimo nel sistema dei pericoli eccezionali, Padova 1969
 Righetti Giorgio, Su alcuni problemi relativi alla fase iniziale e a quella terminale del trasporto di carico, Dir. navale I, 1961
 Righetti G., L'incendio a bordo come pericolo eccezionale, Dir.Mar., 1959, 93
 Righetti G., Trattato di diritto marittimo, Milano, 1990
 Righetti G., Trasporto e deposito, Dir.Mar., 1991, 66
 Rihtman Y., Plovidbeni zakoni i slagački posao, Zbornik Pravnog

fakulteta u Zagrebu, 1973, 267.

- Rihtman Y., Slagači i slagačka poduzeća, Pom. enciklopedija VII.
 Ripert Georges, Droit maritime, Paris, II ed.
 Riska O., Shipowner's Liability for Damage Caused by the Negligence of an Independent Contractor performing work for the Ship, "Six lectures on the Hague Rules (ed. Gonfars), 1967
 Robert-Tissot, G.O., Le Connaissance Direct., Paris 1957
 Rodière R., Traite general de droit maritime, I - IV, Paris,

1967 - 1976.

- Rodišre R., La notion de colis e d'unite dans le transport maritime, Bull. Transp, 1966, 166 - DMF 1967, 389.
- Rodišre R., La notion de transport international en matiere maritime. La liberation du transporteur en cas de tempete, Recueil Dalloz Sirey, 1973, Jurisprudence, 87
- Rodiere - du Pontavice, Droit maritime, X ed., Paris 1986.
- Rossi P., Valore probatorio degli accertamenti del commissario d'avaria Studi Marittimi. Economia, Diritto e Tecnica dela Navigazione e dei Porti, 4, 1981, N. 11, 25
- Rohreke H.G., Combined Transport and the Hague Rules, European Transport Law 619, (1975).
- Rohreke H.G., The Identity of Carrier Problem in German Law, In Demetrios Markianos: In Memoriam, 55, Athens 1988.
- Sanders J.P., COGSA - carrier's Liability for Short Delivery is Measured by the Difference betweenm the Bill of Lading Quantity and the Amount Found in Shoreside Tanks, 15 JMLC 283 (1984).
- Sandiford R. & Juglart M. Les connaissements antidates, DMF 1960, 643-655.
- Sauvage F., Manuel Pratique du Transport des Marchandises par mer. La Loi du 2 avril 1936 et la Convention de Bruxelles d'apres la jurisprudence, Paris 1955,
- Sarpa J., Deviation in the Law of Shipping-the United States, United Kingdom and Australia Journal of International law and Economics, 11, 1976, 147
- Sasson M.D., Liability for the International Carriage of Goods by Sea, Land and Air: Some Comparisons, JMLC 4/1972
- Schinas J.G., Cargo claims: carriage of Goods and Charterparties. A presentation of Greek law. Revue Hellenique de Droit International, 35-36, 1982/83, 239
- Schmidt T., The Himalaya Clause under the Law of the Fed. Rep. of Germany, European Transport LAW, 19, 1984, 675
- Schmitthoff C., Deck Cargo and Containers, Export, br. 10/1969
- Schmitthoff C., Document of title, Export br. 9/1971
- Schoenbaum T.J., Admiralty and Maritime Law, St.Paul, 1987
- Scowcroft J.C., Recent Developments Concerning the Package Limitation, JML&C, Vol. 20, str. 403
- Scowcroft J.C., Package Limitation: Containers Subject to Different Rule Than Other Cargoes , 23 JMLC 487 (1992).
- Scrutton, On Charterparties and Bills of Lading, London 1984

Sekolec J., Comments on the United Nations Convention on the

- Liability of Operators of Transport Terminals in International Trade, 1992, *Dir.Mar.* 1992, 1051
- Selvig E. The Hamburg Rules, The Hague Rules and Marine Insurance Practice, *JML&C*, Vol.12, str. 299
- Selvig E., Unit limitation of Carrier's Liability, 1961
- Selvig E., "The Paramount Clause", *American Journal of Comparative Law*, vol. 10, No.3., 1961, p.205.
- Selvig E., Through-carriage and On-carriage of Goods by Sea, *American Journal of Comparative Law*, 27, 1979, 369
- Shachar Y., The Container Bill of Lading as a Receipt, *Journal of maritime Law and Commerce*, Vol. 10, No.1./1978, str.39
- Sharpe R.M., Jr. - Steiner M.E., The Container as "Customary Freight Unit" : Round two of the Container Debate ? *South Texas Law Journal*, 24, 1983, 513.
- Schmidt K., The Himalaya Clause under the Law of Federal Republic of Germany, 19 *European Transport Law* 675 (1984).
- Silingardi G., Titoli di trasporto non negoziabili, operazioni di credito e vendita su documenti, *Studi Marittimi. Economia, Diritto e Tecnica dei Porti*, 4, 1981, N.11, 17
- Simin M., Stivadorska obrada tereta u lukama, *Transport* 1969, XII, 27.
- Simon S., Container Law: A Recent Reappraisal, 8 *JMLC* 489 (1976-77).
- Singh N., *International Maritime Law Conventions*, London, 1983, 4. vol.
- Spasiano E., Responsabilit... del vettore nel trasporto marittimo di cose *Rivista di Diritto Civile*, 22,(I), 1976, 359
- Spasiano ., Polizza di carico ed individuazione del vettore, 143
- Spasiano, Concorso fra azione contrattuale ed extracontrattuale, *Dir. mar.* 1986, 598
- Stražnický M., O reformi pomorskog privatnog prava, *Mjesečnik* 1913, I., str. 1, 97, 20, 252.
- Sturley M.F., The History o COGSA and the Hague Rules, *JML&C*, Vol. 22, str. 1
- Sturley M.F., The Legislative History of the Carriage of Goods by Sea Act and the Travaux Pr,paratoires of the Hague Rules, *JML&C*, Vol.23, str. 325
- Sturley M.F., The History of the Hague Rules and the United States Carrage of Goods by SeaAct, *Dir.mar.*, 1991, 3
- Sturley M.F., & Grover S.F., Ad Valorem rates Under Article 4(5) of the Hague Rules, 23 *JMLC* 621, (1992).
- Sturley M.F., The Future of the COGSA Far Opportunity Requirement: Is there Life After Carman GTool and Chan ?, 20 *JMLC* 559 (1989).
- Sturley M.E., The History of COGSA and the Hague Rules, 22 *JMLC* 1, (1991).
- Sturley M.E., International Uniform laws in national Courts: The Influence of Domestic Law in Conflict of Interpretation, 27 *Virginia journal of International law* 729 (1987).
- Sweeney J.C., The Uniform Regime governing the Liability of

Maritime Carriers, Dir.Mar. 1992, 964

Škarica V. Osnova pomorskog trgovačkog zakona, Split 1919

Špehar Milan, Odgovornost broдача osvrtom i na Haška pravila, Zagreb, 1939.

Šuc A., Kolizijska pitanja u vezi s ugovorima o iskorištavanju pom. brodova Zbornik za pom. pravo, 1955, str. 147

Tarello N., Ancora sui delivery orders, Dir. Mar. 1957, 375

Tetley William, Marine Cargo Claims, 3rd. ed., Montreal, 1988

Tetley William, Who may claim or sue for cargo loss or damage ? Journal of Maritime Law and Commerce, Vol. 17, No.2., April 1986, str. 153.

Tetley William, Waybills; The Modern Contract of carriage of Goods by Sea, JML&C, Vol.14, str.456-511 i Vol. 15. str. 41-69.

Tetley William, Acceptance of Higher Visby Liability Limits by U.S. Courts, JML&C, Vol.23, str. 55

Tetley William, An Update of the per Package Limitation and National Intentions regarding Future Carriage of goods by Sea Legislation, JML&C, Vol.14, str. 331

Tetley William, Q.C., Identity of carrier - The Hague Rules, LM&CLQ, 1977, 519

Tetley W., Per Package Limitation and Containers under The Hague Rules, Visby and UNCITRAL, Dalhousie Law Journal, 4, 1978, 685

Tetley W. The Himalaya Clause - Heresy or Genius ?, Journal of Maritime Law and Commerce, 9, 1977/78, 111

Tetley W., Himalaya Clause "stipulation pour autrui", Non-responsibility Clauses and Gross negligence under Civil Code Cahiers de Droit, 20, 1979, 449

Tetley W., The Lack of Uniformity and the Very Unfortunate State of Maritime Law in Canada, the United States, the United Kingdom and France, 1987 LMCLQ 340.

Tetley W., Whom to Sue - Identity of the Carrier, Liber Amicorum Lionel Tricot, Antwerp, Kluwer, 1988.

Textor J.M., COGSA - Petroleum Shortage Transit Allowance, 14 JMLC 269 (1983).

Thommen T.K., Carriage of Goods by Sea: The Hague Rules and Hamburg Rules, 32 Journal of the Indian Law Institute 285 (1990).

Tiberg N. Who is the Hague Rules Carrier Six Lectures on Hague

- Rules, Gotheburg 1967, 127.
- Todd P., Modern Bills of Lading, Dobbs Ferry, N.Y., 1986
- Tomašević V., Odgovornost broдача za teret, Naša zakonitost 1962, 193.
- Tomašić Lj., Pomorsko pravo, Zagreb 1924.
- Traitel G.H., Bills of lading and Implied Contracts, 1989, LMCLQ 162.
-
- Trajković M., Pomorsko pravo, Beograd 1977.
- Trampuž M., Krcanje tereta na palubi i odgovornost broдача za gubitak i oštećenje tereta, Međ. transport 1963, 407
- Trampuž M., Brod je nesposoban za plovidbu i u slučaju kad je ambalaža u kojoj se prevozi teret manjkava, M.T. 1963, 593.
- Trampuž M., Da li okolnost što se teret ne predaje sa broда odvojeno po tereticama daje priamocu pravo da podnese pismeni prigovor ili protest zbog manjka u roku od tri dana, M.T., 1962, 16. i MT 1962, 163.
- Trampuž M., Dužna pažnja broдача pri usposobljavanju broда za plovidbu M.T., 1963, 466.
- Trampuž M., Pravno značenje naloha "čekrk - skladište na račun robe, MT, 1961, 1117.
- Trampuž M., Predaja tereta po ugovoru i prevozu kada se primalac ne javi radi preuzimanja, ĐHPDLX. 1965, II, 16
- Trappe J., The Bill of lading Issued Under a Time Charter Contract - Some Reflections, Etudes offert a Rene Rodiere, Paris, 1981
- Treves T., Valore dell'oro e limitazione della responsabilit... dell'armatore espressa in franchi Poincare, Dir. mar. 76, 1974, 12.
- Turci S., Riflessioni in tema di responsabilit... vettoriale secondo le convenzioni di Bruxelles - Visby e di Amburgo Dir.Mar. 1989, 33
- Turina A., Stručna literatura i dnevna štampa o problematiki kontenerizacije, Pomorstvo 1967, 381.
-
- Vahldick W., Schiffahrtsrecht, Berlin 1953
- Van Bladel G., Connaissance et Regles de la Haye, Bruxelles 1929
- Vance C.Jr. - Sassoon D.M., The container as a Package Controversy. A comparative Jurisprudential Review European Transport Law, 16, 1981, 315
- Ventris F.M., The Bill of Lading in the Oil Tanker Trade, 1981, LMCLQ 479
- Verona A., Pomorsko pravo, Zagreb 1927.
- Vlaškalin A., Savremena kontejnerska ekspanzija i prekomorski transport, M.T., 1967, XII, 15.

- Volli Enzo, Osservazioni sui trasporti con trasbordo, Dir. navale II, 1956
- Vurdelja M., Multimodalni prijevoz, Naša Zakonitost br.6.,1991, str. 715 (navedena i literatura)
- Ward L., The SDR in Transport Liability Conventions: Some Clarification, JML&C, Vol.13, str. 1.
- Ward B.D., Admiralty - Failure to Deliver Cargo Does Not Constitute Unreasonable Deviation under COGSA , 60 Tulane Law Revue 849, (1986).
- Werth D.A., The Hamburg Rules Revisited - A Look at U.S. Options, JML&C, Vol.22, str.59
- Whitehead III, J.F., Deviation : Should the Doctrine Apply to On-Deck Carriage ?, 6 Maritime Lawyer 37, (1981).
- Wijckmans F.M.K., The Container Revolution and the Per Package Limitation of Liability in Admiralty, 22 European Transport Law 505 (1987).
- Wilford M., Paramount Clauses in Charter Parties., Dir.Mar. 1992, 1134.
- Williams R., Waybills and Short Form Documents: A Lawyer's View Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly, 1979,, 297.
- Williams Jr.,W.L., The American Maritime Law of Fire Damage to Cargo, William and Mary Law Review 569 (1985).
- Williams S.M., Something Old, Something New: The Bill of Lading in the Days of EDI., 1 Transnational Law & Contemporary Problems, 555 (1991).
- Wilson J.F., Legal Problems at Common Law Associated with the Use of Seawaybill., 91 Dir. Mar. 115 (1989).
- Wooder J.B., Deck Cargo:Old Vices and New Law,JML&C, Vol.22, str. 131.
- Yancey B.W., The Carriage of Goods: Hague, COGSA, Visby and Hamburg Tulane Law Review, 57, 1982/83, 1238
- Zaphiriou G.A., Amending Hague Rules, Journal of Business Law, 1971, 12.
- Zawiotski J., Limitation of Liability for Stevedores and Terminal Operators Under the carrier's Bill of Lading and COGSA., 16 JMLC 337 (1985).

Zing C.A., The Hague Rules and the COGSA 1972 : A Caveat, 17
Malaya Law Review 86, (1975).
Zamora S., Carrier Liability for Damage or Loss to Cargo in Int.
Transport, 23 American Journal of Comparative Law, 391
(1975).
Zunarelli S., L'individuazione della figura del vettore nel
trasporto marittimo, Dir. mar. 86, 1984, 221, 505
Zunarelli S., Il contratto di charter-party e la normativa uni-
forme in materia di polizza di carico Studi Marittimi.
Diritto e Tecnica della Navigazione e dei Porti, 6 1983, No.
19/20, 11
Zunarelli S., La nozione del vettore, Milano, 1987

Xerri, "Polizza di carico", Appendice al Novissimo Dig.it., Tori-
no, 1966

Bez naznake autora:

Recommendation relating to the revision of the Hague Rules,
LM&CLQ, 1974, 134

Dodatna literatura

Ward R.J., The Floundering of "Delivery" Under Section 3(6) of
COGSA: A Proposal to Steady its Meaning in Light of its
Legislative History, JML&C, Vol.24, No.2. 1993, 287.

Lukšić B., Neki pravni problemi sposobnosti broda za plovidbu u
ugovorima o prijevozu stvari morem, Zbornik radova Više
Ekonomске Škole u Splitu, III, 1974, str. 122-123

Naknadne ratifikacije

HAŠKA PRAVILA 1924

GRČKA

Deponirani instrumenti 19.03.1993, stupa na snagu 19.06.1993
Zakon 2107/1992, Sl.l.Grčke 203 A od 29.12.1992.
Dir.Mar. 1993, 571

HRVATSKA

Republika Hrvatska nasljedstvom je vezana od 08.10.1991
(verbalna nota).

Narodne Novine, Međ. ugovori, br.1. od 14.11.1992, stupa na
snagu 14.11.1992.

SLOVENIJA

Republika Slovenija, Aktom o nasljedstvu, od 07.07.1993,
(U.L. 44/1993 - Mednarodne pogodbe br. 13/1993,) notificirala je
depozitaru belgijskoj vladi, nasljedstvo Mednarodne konvencije za
izenačitev nekaterih pravil o konosamentu (nakladnici) in proto-
kol o podpisu, Bruselj, 25.08.1924 - (Sl.L. FLRJ - Mednarodne po-
godbe št. 7/59).

PROTOKOL 1968

GRČKA

Deponirani instrumenti 19.03.1993, stupa na snagu 19.06.1993
Zakon 2107/1992, Sl.l.Grčke 203 A od 29.12.1992.
Dir.Mar. 1993, 571

JAPAN

13.03.1992 deponiran instrument o ratifikaciji. Stupa na
snagu 01.06.1993.

Dir.Mar. 1992, 878.

PROTOKOL 1979

GRČKA

Deponirani instrumenti 19.03.1993, stupa na snagu 19.06.1993
Zakon 2107/1992, Sl.l.Grčke 203 A od 29.12.1992.
Dir.Mar. 1993, 571

JAPAN

13.03.1992 deponiran instrument o ratifikaciji. Stupa na
snagu 01.06.1993.

Dir.Mar. 1992, 878.

Vidi i Dir.Mar. 1992, 573 - daje drugi datum tj.

13.06.1992.

Đorđe Ivković

HAŠKA

I

HAŠKA / VISBI

PRAVILA

Umnoženo kao rukopis

ĐORĐE IVKOVIĆ

Međunarodna Konvencija
za izjednačenje nekih
pravila o teretnici, 1924

Protokol 1968

Protokol 1979

----- . -----

Odgovornost vozara

----- . -----

PRIRUČNIK

PIRAN 1994

Đorđe Ivković

HAŠKA

I

HAŠKA-VISBI

PRAVILA

ANEX 5.

PROTOKOL 1968

FRANCUSKI I ENGLISKI TEKST

PROTOKOL 1979

ENGLISKI TEKST

I N D E X

NB: INDEX OBUHVAĆA UVOD I ČLANOVE 1 DO 10

Broj iza prezimena označuje stranicu.

Ivaldi, 313 Sekolec, 16
Badovinac, 80 Ivošević, 16, 31, 78, 8Selvig, 257

Balestra, 79, 80 Smeester-Winkelmolen, 228
 Baughen, 243 Jakaša, 14, 16, 17, 19 Sweeney, 317, 18
 Berlingieri, 18, 32, 355, 445, 7, 161, 68, 78, 79, 80, 157,
 150, 181, 184, 194, 221, 58, 316, 2, 316, 9, 174, 184 Špehar, 1914, 17, 22, 23, 42, 78,
 290, 298, 299, 314, 311, 98, 199, 200, 201, 202, 80, 059, 8, 010, 7, 140, 141, 144, 157,
 Berta, 243 208, 220, 224, 226, 233, 169, 018, 1, 418, 7, 208, 218, 227, 234,
 Boi, 291 252, 276, 279, 284, 289, 258, 027, 4, 127, 6, 284, 290, 291, 292
 Borčić, 291 304, 314, 319
 Braekhus, 162, 163, 16 Jambu-Merlin, 316 Tambača, 57
 198, 234 Tassel, 258
 Brajković, 114 Katičić, 304 Tetley, 14, 16, 17, 19, 36, 41,
 Brunetti, 228 Kieland, 98 42, 45, 56, 57, 62, 78, 82, 97,
 98, 140, 146, 149, 151, 154, 158,
 Carbone, 17, 107, 290 Lafage G.H., 178 196, 208, 232, 234, 242, 243, 244,
 Carver, 233 Lloyd, 289 245, 246, 256, 257, 258, 265, 271,
 Celle, 16, 33 Lukšić, 234 275, 278, 279, 289, 290, 291
 Chaveau, 316 Lureau P., 134, 271 Tiberg, 32, 33, 36
 Clarke, 226, 233, 316 Tinayre, 290
 Cook, 32, 42, 43, 56, Maltese, 235 Todd, 289
 98, 106, 110, 154, 158 Margolis, 635 Tomašić, 244
 164, 169, 180, 181, 18 Markianos, 6316 Trampuž, 57
 198, 202, 207, 208, 217, 223, 232,
 233, 235, 242, 243, 25 Necker, 316, Vaes, 33, 36
 271, 272, 273, 279, 281, 288, 314, Van Bladel, 142, 228
 315 Orione, 98, 243 Veland, 97, 114

 Dardani, 235 Pallua, 19, 244, 284, 2 Ward, 140
 Diamond, 19, 272, 278 Pavliha, 243, 245, 276 Wilford, 154, 315

 Pećarina, 115, 270
 Falvey, 16
 Filipović, 187 Ramberg, 14, 15, 16, 43, 157, 291
 Rastovčan, 114
 Gaskell, 97 Reynolds, 19, 32, 34, 36, 43
 Gasparini, 13, 310 Ricomagno, 290
 Grabovac, 41, 57, 78, Righetti, 179, 80, 244
 115, 141, 158, 163, Ripert, 316,
 Gronfors, 18, 291 Rodie're, 163, 233, 292

 Herber, 15, 34, 42, 56 Scapel, 8258
 Scruton, 198

POPIS PRESUDA

Badovinac, 80
Balestra, 79, 80
Baughen, 243
Berlingieri, 18, 32, 33, 44, 138, 150, 181, 184, 194, 226, 232, 234, 290, 298, 299, 314, 316
Berta, 243
Boi, 291
Borčić, 291
Braekhus, 162, 163, 180, 187, 198, 234
Brajković, 114
Breakhus, 169
Brunetti, 228
Carbone, 17, 107, 290
Carver, 233
Celle, 16, 33
Chaveau, 316
Clarke, 226, 233, 316
Cook, 32, 42, 43, 56, 62, 63, 97, 98, 106, 110, 154, 158, 162, 163, 164, 169, 180, 181, 187, 194, 196, 198, 202, 207, 208, 217, 223, 232, 233, 235, 242, 243, 256, 266, 270, 271, 272, 273, 279, 281, 288, 314, 315
Dardani, 235
Diamond, 19, 272, 278
Falvey, 16
Filipović, 187
Gaskell, 97
Gasparini, 13, 310
Grabovac, 41, 57, 78, 108, 114, 115, 141, 158, 163, 241, 243,
Gronfors, 18, 291
Herber, 15, 34, 42, 56, 61, 181
Katičić, 304
Kieland, 98
Lafage G.H., 178
Lloyd, 289
Lukšić, 234
Lureau P., 134, 271

Maltese, 235
Margolis, 35
Markianos, 316
Necker, 316

Orione, 98, 243
Pallua, 19, 244, 284, 290
Pavliha, 243, 245, 276
Pećarina, 115, 270
Ramberg, 14, 15, 16, 43, 157, 291
Rastovčan, 114
Reynolds, 19, 32, 34, 36, 43
Ricomagno, 290
Righetti, 79, 80, 244
Ripert, 316

Rodie're, 163, 233, 292
Scapel, 258
Scruton, 198
Sekolec, 16
Selvig, 257
Smeester-Winkelmolen, 228
Sweeney, 17, 18
Špehar, 14, 17, 22, 23, 42, 78, 80, 98, 107, 140, 141, 144, 157,
169, 181, 187, 208, 218, 227, 234, 258, 274, 276, 284, 290, 291,
292
Tambača, 57
Tassel, 258
Tetley, 14, 16, 17, 19, 36, 41, 42, 45, 56, 57, 62, 78, 82, 97,
98, 140, 146, 149, 151, 154, 158, 196, 208, 232, 234, 242, 243,
244, 245, 246, 256, 257, 258, 265, 271, 275, 278, 279, 289, 290,
291
Tiberg, 32, 33, 36
Tinayre, 290
Todd, 289
Tomašić, 244
Trampuž, 57
Vaes, 33, 36
Van Bladel, 142, 228
Veland, 97, 114
Ward, 140
Wilford, 154, 315

Primjena Haške konvencije u izvornom tekstu i visina ograničenja odgovornosti bili su sporni tokom važnosti prijašnjih zakona o plovidbi biv. zakon iz 1959 i iz 1977). Stupanjem na snagu POMORSKOG ZAKONIKA¹ i obzirom na niže navedenu odluku Vrhovnog suda bilo bi potrebno da se taj problem riješi.

Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci (Rješenju) br. II-Rev.7/1989-2 od 3 prosinca 1991, zauzeo je stav da se međunarodne konvencije koje su ratificirane i promulgirane primjenjuju u izvornom tekstu, te da prema tome, kada postoje uslovi za primjenu konvencije, ne dolazi do primjene biv. Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, već Konvencija.

Smatrao sam da bi bilo korisno imati priručnik u kojem su obradjeni Haška pravila i Protokoli, i još neke stvari povezane sa Haškim pravilima.

Kod nas, sudske prakse, koja bi se pozivala na Haška pravila, praktički nema, što je predstavljalo teškoću.

Literatura, kod nas, o Haškim pravilima dosta je oskudna, pa je i to bila teškoća u radu.

Čini se da će se stranke iz prijevoznih ugovora sve više pozivati na Haška/Visbi pravila, pa sam i njih uvrstio u priručnik u pročišćenom tekstu.

Iako su Hamburška pravila stupila nedavno na snagu, još su dosta rijetke teretnice u kojima bi stranke unosile klauzulu o primjeni Hamburških pravila. Naročito su brodari protivni primjeni istih, a u tom smislu ih, za sada, upućuju i osiguratelji odgovornosti.

Stav Vrhovnog suda trebao bi imati odraza i na primjenu drugih konvencija, ne samo u pomorskom pravu, već i u riječnom, željezničkom, cestovnom i zračnom pravu.

Počinjući pisanje priručnika mislio sam unijeti samo odluke koje se direktno odnose na Haška pravila, i koje se pozivaju na Haška pravila, ali sam konstatirao tokom pisanja da ih ima vrlo malo. Osim toga ono što sam si ja zamišljao kao stajališta Haških pravila, sudska je praksa u mnogim zemljama drugačije tumačila, pozivajući se baš na Haška pravila, dok je u mnogim odlukama zauzimana stajalište po internim zakonima, koje je, po mom mišljenju u skladu sa Haškim pravilima. Korisnik ovog priručnika morati će u tom raznolikom pregledu sudskih odluka, potražiti onu koja mu odgovara, jer konačno i sudska se praksa razlikuje i protuslovna je, a i, čini mi se, konstantno se mijenja, ovisno katkada i o ličnom stavu suca ili sudača. Tome pomaže i doktrina. Nailazio sam dosta često i na takove promjene u doktrini. Prema tome, sve što je ovdje napisano i sva judikatura koja je unesena, trebala bi se, za svaki konkretan slušaj, ažurirati do časa korištenja priručnika, u nadi da se od toga časa pa do okončanja spora

neće promjeniti doktrina i sudska praks, ili barem samo sudska praksa.

Judikaturu sam crpio iz najrazličitijih izvora, a našu sam utvrštavao prema Indexu Usporednog prava, makar se odluke i ne pozivaju na Haška pravila. Neke inostrane presude koje sam nalazio u literaturi nisam mogao naći, naročito one koje su publicirane u American Maritime Cases, jer mi ta publikacija nije bila dostupna.

Navođenje presuda i popis literature sam crpio iz knjiga i publikacija koje sam koristio, što znači da ih nisam sve konzultirao, ali sam smatrao da je korisno popisati ih. Zbog tog razloga nije i konzekventno korišten jedinstveni sistem skraćenica, što će otežavati korištenje, ali će možda ipak biti upotrebljivo.

Obzirom da je Priručnik rađen u pojednostavljenoj tehnici na kompjuteru, pojavile su se teškoće sa slovima, kada se je radilo o tekstovima na stranim jezicima, pa se ispričavam da naglasci nisu uspješno korišteni.

Zahvaljujem Splošnoj Plovbi da mi je omogućila korištenje prostorija i knjižnice, kao i kolegicama i kolegama u Pravnoj službi koji su me podnosili i pomagali mi za vrijeme pripreme ovog Priručnika.

Nadam se da će ovaj priručnik biti bar donekle koristan.

Đ. Ivković

(1)Narodne Novine. br. 17/94 - stupio na snagu 22 ožujka 1994.

ANEX 1.

Republika Hrvatska
Vrhovni sud Republike Hrvatske
Zagreb
Broj: II-Rev-7/1989-2 od 3.12.1991

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Veseljka Šeparovića, kao predsjednika vijeća, te Gordane Gasparini, Ilije Čiljat, Augusta Husinec i Vladimira Drakulić, kao članova vijeća, u privredno-pravnoj stvari tužitelja Precam N.V. Insurance and reinsurance Co., Kipdorp 39, Antwerpen, Belgija, kojeg zastupa punomoćnik Đorđe Ivković, odvjetnik u Rijeci, protiv tuženih : 1). RO "Jugolinija" Rijeka i 2) RO "LUKA" Rijeka, OOUR Pogon Rijeka, radi naknade štete u iznosu od US \$ 6.342,34 spp, rješavajući reviziju tužitelja, protiv pravomoćne presude Višeg privrednog suda Hrvatske u Zagrebu od 6 lipnja 1988. br. Pž-1207/88 kojom je djelomično potvrđena i preinačena presuda Okružnog privrednog suda u Rijeci od 7 siječnja 1988. br. P-1248/87, u sjednici održanoj dana 3. prosinca 1991. godine

r i j e š i o j e

I. Revizija tužitelja se prihvaća, te se ukidaju presuda Višeg privrednog suda Hrvatske br. Pž-1207/88 od 6. lipnja 1988, godine i presuda Okružnog privrednog suda u Rijeci br. P-1248//87 od 7.I.1987. godine u dijelu u kojem je odbijen tužbeni zahtjev za iznos od USA \$ 3.127,68 i USA \$ 606,93, sve spp, kao i u dijelu odluke o trošku i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno sudjenje.

II. O troškovima postupka u povodu revizije odlučit će se u konačnoj odluci.

O b r a z l o ž e n j e

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda Hrvatske br. Pž-1207//88 od 6.VI.1988. godine odbijena je žalba tužitelja i potvrđena je prvostepena presuda Okružnog privrednog suda u Rijeci br. P-1248/87 od 7.I.1988 u dijelu točke III u kojoj je tužbeni zahtjev odbijen za iznos od USA \$ 3.127,68 spp, te je djelomično uvažena žalba prvotuženika i navedena prvostećena presuda preinačena i u dijelu iz točke I, tako da je tužbeni zahtjev odbijen i za iznos od USA \$ 606,93 spp.

Protiv ove pravomoćne drugostepene presude reviziju je izjavio tužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava, te predlaže da se revizija uvaži.

Prvotuženik nije odgovorio na reviziju, niti se o reviziji izjasnio

javni tužilac.

Revizija je osnovana.

Ostvaren je revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmet spora jeste zahtjev za naknadu štete zbog manjka kave u prijevozu prvotuženikovim brodom "Goran Kovačić" na temelju teretnice br. 101, 103,

104 i 105. sve izdane u Santosu dana 27.III.1986 godine. U reviziji je sporno da li se na sporni pravni odnos primjenjuje jugoslavensko pravo, odnosno, sada poslije 8. listopada 1991. godine, pravo Republike Hrvatske - Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Službeni list SFRJ" br. 22/77, 13/82 i 30/85, te "Narodne novine" Službeni list Republike Hrvatske br. 53/91; u daljnjem tekstu ZPUP) - ili Haška pravila sadržana u Medjunarodnoj Konvenciji o izjednačenju nekih pravila o teretnici, Bruxelles, 25.VIII.1924. (u daljnjem tekstu: Konvencija), te, ovisno o tome, da li se visina ograničene odgovornosti prvotuzenog broдача po jedinici tereta određuje po članku 567. stavak 1. ZPUP odnosno točki 4. Odluke SIV o novčanim iznosima ograničenja brođareve odgovornosti ("Službeni list SFRJ br. 10/83.) ili po članku 4. stavak 5. Konvencije.

U pitanju je spor iz ugovora o plovidbenom odnosu s medjunarodnim elementom, pa o tome koje je pravo mjerodavno valja odlučiti primjenom kolizijskih normi ZPUP.

Prema odredbi iz članka 1000. ZPUP na ugovore o plovidbenim odnosima primjenjuje se pravo koje su stranke izabrale.

Klauzulom o mjerodavnom pravu, tzv. "Paramount Clause" unesenom u teretnice po kojima se vršio sporni prijevoz, stranke su se sporazumjele o izboru mjerodavnog prava. Prema tom sporazumu na odnose iz ovog ugovora primjenit će se Haška pravila sadržana u Medjunarodnoj Konvenciji o izjednačenju nekih pravila o teretnici, Bruxelles, 25.VIII.1924. kako su ozakonjena u zemlji čiju pripadnost brod ima ("zemlji zastave brođa"), a ako ta pravila nisu ozakonjena u zemlji zastave brođa, primjenit će se ta pravila.

Tumačeći navedenu "Paramount Clause", drugostepeni je sud u pobijanoj presudi zauzeo pravni stav da se na sporni odnos, u dijelu koji se tiče isnosa ograničene odgovornosti prvotuzenog broдача po jedinici tereta, ima primjeniti ZPUP (članak 567. stavak 1 i na temelju članka 1036. stavak 1. točka 4. ZPUP. Odluka o novčanim iznosima ograničenja brođareve odgovornosti - (Službeni list SFRJ" br. 10/83.) a ne odredbe Konvencije i to iz razloga što "upravo sadržaj navedene klauzule, da će se Haška pravila primjeniti onako kako su ozakonjena u zemlji zastave brođa, upućuju na zaključak da se ima primjeniti jugoslavensko pravo kao pravo zastave brođa, a što znači da se visina ograničene odgovornosti broдача po jedinici tereta određuje po jugoslavenskom pravu". Dodaje se pri tome da "takvo tumačenje klauzule u teretnici ("Paramount Clause") nije suprotno odredbama Haških pravila koja u članku 8. navode da "odredbe Konvencije ne mijenjaju ni prava ni obveze vozara što proizlaze iz bilo kojeg važećeg zakona koji se odnosi na ograničenje odgovornosti vlasnika pomorskih brođara".

Ovaj revizijski sud ocjenjuje da drugostepeni sud pogrešno tumači citirane "Paramount Clause", kada ocijenjuje da one upućuju na primjenu odredaba članka 567. stavak 1. ZPUP i točke 4. Odluke o novačanim iznosima oganičenja brođareve odgovornosti ("Službeni list SFRJ" br. 10/83.). a ne članka 4. stavak 5. u vezi s člankom 9. stavak 1. Konvencije.

Problem tumačenja "Paramount Clause" svodi se na tumačenje izraza "ozakonjena". Pitanje je, da li se u slučaju kada su u zemlji zastave brođa Haška pravila ratificirana i objavljena, a istovremeno postoji domaći zakon u

koji su ta pravila ugrađena, pod Haškim pravilima "onako kako su ona ozakonjena" misli na objavljena Haška pravila (konvenciju) ili na domaći zakon u koji su ova pravila ugrađena.

Medjunarodni ugovori su ozakonjeni onda kada postanu dio unutarnjeg pravnog poretka. Nauka medjunarodnog prava uči da medjunarodni ugovori postaju dio unutarnjeg pravnog poretka države članice onda kada postanu zakonima te države na način i u obliku koji propisuje ustavno pravo dotične zemlje.

Brod "Goran Kovačić" kojim je izvršen sporni prijevoz, u vrijeme mjerodavno za primjenu prava (na dan dolaska broda u luku izkrcaja - 12. do 14. svibnja 1986. godine), imao je jugoslavensku državnu pripadnost, pa je za odgovor na sporno pitanje potrebno utvrditi kako je Konvencija "ozakonjena" u SFRJ (Jugoslavija).

U članku 210. Ustava SFRJ propisano je da se medjunarodni ugovori primjenjuju danom stupanja na snagu, ako se aktom o ratifikaciji ili ugovorom na osnovi ovlaštenja nadležnog organa drukčije ne odredi (stavak 1.), te da sudovi neposredno primjenjuju medjunarodne ugovore koji su objavljeni (stavak 2.).

Iz citirane odredbe članka 210. Ustava SFRJ proizlazi da ratificirani medjunarodni ugovori postaju dio unutaarnjeg pravnog poretka Jugoslavije odnosno da su isti u Jugoslaviji ozakonjeni objavljivanjem (promulgacijom) i to u izvornim (potpisanom - ratificiranom) sadržaju.

Jugoslavija je ratificirala Medjunarodnu Konvenciju o izjednačenju nekih pravila o teretnici, Bruxelles 15.VIII.1924. kao i Protokol o potpisivanju iste Konvencije i Uredbu o ratifikaciji ovih medjunarodnih akata objavila u Dodatku "Službenog lista SFRJ" br.7. od 21 srpnja 1959. godine. Uredba o ratifikaciji stupila je na snagu 28 srpnja 1959. godine, što znači da su, u smislu čl. 210. Ustava SFRJ, tim danom ovi medjunarodni akti ozakonjeni u Jugoslaviji.

I citiranim Protokolom o potpisivanju Medjunarodne konvencije o izjednačenju nekih pravila o teretnici, Bruxelles 25.VIII.1924, određeno je da strane ugovornice mogu uvesti u život odredbe Konvencije dajući im snagu zakona, ili unoseći u svoje nacionalno zakonodavstvo pravila koja su usvojila Haška pravila u obliku pogodnom za to zakonodavstvo.

U skladu s citiranim Protokolom, Jugoslavija je, kako je naprijed rečeno, prema članku 210. Ustava SFRJ, odredbe Konvencije "uvela u život" "dajući im snagu zakona".

Treba, dakle, zaključiti da je Konvencija u Jugoslaviji ozakonjena objavljivanjem iste i to u tekstu kako ona izvorno glasi, odnosno kako je usvojena (potpisana) u Bruxelles-u, 25.VIII.1924. godine.

U Republici Hrvatskoj Konvencija se primjenjuje na temelju članka III. Ustavne Odluke o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske ("Narodne Novine" službeni list Republike Hrvatske br. 31/91.), koji propisuje da će se medjunarodni ugovori koje je sklopila i kojima je pristupila SFRJ primjenjivati u Republici Hrvatskoj ako nisu u suprotnosti s Ustavom i pravnim poretkom Republike Hrvatske, na temelju odredaba medjunarodnog prava o sukcesiji država u pogledu ugovora.

Konvencija nije u suprotnosti s Ustavom ni pravnim poretkom u Republici Hrvatskoj, što znači da se u Republici Hrvatskoj primjenjuje.

U pogledu "ozakonjenja" članak 134. Ustava Republike Hrvatske određuje da se međunarodni utgovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i o b j a v l j e n i čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike, a po

pravnoj su snazi iznad zakona.

Ono što važi za Konvenciju u cjelini važi i za pojedine njezine odredbe, tako da su u Jugoslaviji ozakonjene i u Republici Hrvatskoj se primjenjuju i odredbe Konvencije o ograničenju brodareve odgovornosti po jedinici tereta sadržane u odredbi članka 4. stavak 5. kao i one iz članka 9.

Prema odredbi iz članka 4. stavak 5. Konvencije odgovornost brodara ograničena je na 100 funti sterlinga po jedinici tereta.

U članku 9. Konvencije propisano je: da se novčane jedinice "spomenute u ovoj Konvenciji" uzimaju prema vrijednosti u zlatu (stavak 1.); da države ugovornice u kojima se funta sterlinga ne upotrebljava kao novčana jedinica, p r i d r ž a v a j u pravo da svote označene u "ovoj Konvenciji" u funtama sterlinga z a m j e n e u zaokružene iznose u skladu sa vlastitim novčanim sistemom (stavak 2.) i da nacionalni zakoni mogu dopustiti dužniku mogućnost da se oslobodi duga plaćanjem u nacionalnoj valuti prema tečaju koji je na snazi na dan dolaska broda u luku izkrcaja odnosno robe (stavak 3.).

U smislu odredaba stavka 2. i 3. članka 9. Konvencije, odredbe Konvencije u iznosu ograničene odgovornosti od 100 funti sterlinga po jedinici tereta iz članka 4. stavak 5. Konvencije, mogla je u domaći zakon biti preuzeta na dva načina:

1. da se kao iznos ograničene odgovornosti označi 100 zlatnih funti sterlinga po jedinici tereta i istovremeno odredi da se dužnik može osloboditi duga plaćanjem u dinarima prema tečaju koji je na snazi na dan dolaska broda u luku izkrcaja odnosno robe, ili

2. da se umjesto iznosa od 100 zlatnih funti sterlinga i ova protuvrijednost stalno održava (stalno uskladjuje s tekućim paritetom dinara i zlatne funte sterlinga).

Rješavanje zadanog problema zahtijeva da se utvrdi da li se Jugoslavija koristila ovlaštenjima iz stavka 2. i 3. članka 9. Konvencije odnosno da li je odredba članka 4. stavak 5. Konvencije ozakonila na Konvencijom dopušteni način. To treba utvrditi analizom odredaba ZPUP, jer je ZPUP jedini važeći donaći, "nacionalni" zakon koji određuje iznos ograničenja brodareve odgovornosti po jedinici tereta.

Odredbe o iznosu ograničene odgovornosti brodara po jedinici tereta sadržane su u članku 567. stavak 1. i u članku 4. odluke o novačnim iznosima ograničenja brodareve odgovornosti, koje je, na temelju odredbe iz članka 1036. stavak 1. točka 4. ZPUP, donosilo Savezno izvršno vijeće.

(Napomena: Odluke o novčanim iznosima ograničenja brodareve odgovornosti, o kojima je u nastavku riječ, primjenjuju se u Republici Hrvatskoj na temelju članka 3. Zakona o preuzimanju saveznih zakona u oblastima pomorske i unutarnje plovidbe koji se u Republici Hrvatskoj primjenjuju kao republički

zakon; Narodne novine" službeni list Republike Hrvatske broj 53/91.).

Prema članku 567. stavak 11. ZPUP odgovornost broдача ograničena je na tadašnjih (na dan 1.1.1978. godine kada se je ZPUP počeo primjenjivati) dinara 4.000 po jedinici tereta.

U članku 1036. stavak 1. točka 4. ZPUP propisano je da Savezno izvršno vijeće u slučaju promjene pariteta dinara propisuje nove novčane iznose ograničenja brođareve odgovornosti predviđene, medju ostalim, i u članku 567. stavak 1. ZPUP.

U skladu s ovom odredbom odlukama Saveznog izvršnog vijeća, propisani su novi novčani iznosi ograničenja brođareve odgovornosti predviđene u članu

567. stavak 1. ZPUP i to kako slijedi:

1 Odlukom o novčanim iznosima ograničenja brođareve odgovornosti - toč.4. ("Službeni list SFRJ" br. 10/83 od 4.III.1983. godine), koja je stupila na snagu 12.III.1983 godine din. 8.000;

2. Odlukom o novčanim iznosima ograničenja brođareve odgovornosti - toč.4. ("Službeni list SFRJ" br. 29/86. od 23.V.198), koja je stupila na snagu 31.V.1986. godine din 40.000;

3. Odlukom o novčanim iznosima ograničenja brođareve odgovornosti - toč.4. ("Službeni list SFRJ" br. 48/88. od 5.VIII.1988. godine), koja je stupila na snagu 31.VIII.1988 godine din. 200.000.

Iz navedenih odredaba proizlazi da odredba iz članka 4. stavak 5. Konvencije u ZPUP nije preuzeta na način naveden pod 1., a odgovor na pitanje da li je preuzeta na način naveden pod 2. ovisi o tome da li iznosi označeni u članku 567. stavak 1. ZPUP i toč.4. citiranih odluka u dinarima odgovaraju protuvrijednosti 100 zlatnih funti sterlinga. Ovo posljednje iz razloga, što se o "z a m n j e n i" u smislu stavka 2. članka 9. Konvencije može govoriti samo u slučaju da iznosi označeni u dinarima, teoretski, u svakom momentu, a, praktično u momentu mjerodavnom za određivanje visine odgovornosti (naknada štete), predstavljaju protuvrijednost od 100 funti sterlinga prema vrijednosti u zlatu.

Prema engleskom zakonu o kovanju novca (Coinage Act) iz 1970 godine vrijednost 100 zlatnih funti sterlinga definira se kao količina od 798,805 grama zlata finoće 916,66, što odgovara težini od 732,238 grama čistog zlata.

Prema tržišnoj cijeni zlata na dan stupanja na snagu navedenih propisa koji određuju iznos ograničenja odgovornosti brođara po jedinici tereta, dinarska protuvrijednost 100 zlatnih funti sterlinga iznosila je:

na dan 1.1.1978 godine.....din. 82.700
na dan 12.III.1983 godine.....din. 746.800
na dan 31.V.1986 godine.....din. 3,076.500
na dan 13.VIII.1988 godine.....din.28,299.400

(Napomena: svi iznosi navedeni su u tada važećim dinarima).

Usporedbom ovih iznosa s propisanim iznosima ograničenja brođareve odgovornosti iz članka 567. stavak 1. ZPUP i točke 4. citiranih odluka, proizlazi da je svaki od ovih iznosa višestruko ispod dinarske protuvrijednosti 100

zlatnih funta sterlinga i da visina odgovornosti po ZPUP znači gotovo neodgovornost.

Treba dakle zaključiti da ZPUP nije preuzeo odredbu iz članka 4. stavak 5. Konvencije ni na način naveden pod 2. - zamjenjujući 100 zlatnih funti sterlinga u dinarku protuvrijednost - te da se zato, a suglasno svemu onome što je naprijed navedeno, ima uzeti da je u Jugoslaviji ozakonjena i da se u Republici Hrvatskoj primjenjuje odredba članka 4. stavak 5. Konvencije prema kojoj je odgovornost broдача ograničena na 100 zlatnih funti sterlinga, te da se prema "Paramount Clause" o visini ograničene odgovornosti broдача po jedinici tereta ta odredba ima primjeniti kao pravo koje su stranke izabrale.

U prilog stava da se ne može uzeti da je odredba članka 4. stavak 5. Konvencije ozakonjena u članku 567. stavak 1. ZPUP odnosno u točki 4. citiranih odluka SIV, već, naprotiv da je ta odredba u Jugoslaviji ozakonjena i da se u Republici Hrvatskoj primjenjuje onako kako je potpisana i objavljena, govore i ovi, dodatni, razlozi.

Opće je poznato da se "Paramount Clause" unosi u teretnicu sa ciljem da se osigura primjena Konvencije odnosno domaćeg prava koje je recipiralo Kon-

venciju kako bi se izbjeglo da se primjeni blaže pravo za broдача, a strože za korisnika prijevoza. Kada bi se zauzeo stav da se ima primjeniti članak 567. stavak 1. ZPUP odnosno odgovarajuća odluka SIV-a o novčanim iznosima ograničenja broдареве odgovornosti (toč.4.), kao pravo u kojem je ozakonjena odredba članka 4. stavak 5. u vezi sa člankom 9. stavak 2. Konvencije, onda bi se, protivno cilju ugovaranja "Paramount Clause", primjenilo pravo koje je blaže za broдача, budući da ono u konkretnoj primjeni znači nižu odgovornost od one propisane Konvencijom. Tako tumačena "Paramount Clause", u slučaju kada propisani dinarski iznos ne predstavlja protuvrijednost 100 zlatnih funta sterlinga, bila bi ništava, jer je u članku 3. stavak 8. Konvencije propisano da će biti ništava svaka klauzula, pogodba ili sporazum u ugovoru o prijevozu kojima se odgovornost broдача umanjuje na drugi način nego je to propisano tom Konvencijom.

Konačno, treba reći da se argumenti za tumačenje "Paramount Clause" prema kojem se ima primjeniti ZPUP kao pravo u kojem je Konvencija ozakonjena, ne nalazi ni u odredbi članka 8. Konvencije, kako to navodi drugostepeni sud u presudi br. Pž-1207/88 od 6.VI.1988. godine.

Odredba članka 8. Konvencije određuje da odredbe Konvencije ne mijenjaju prava ni obveze broдача koje proizlaze iz "bilo kojeg važećeg zakona koji se odnosi na ograničenje odgovornosti vlasnika pomorskih brodova". Tu je riječ o tzv. globalnom ograničenju odgovornosti vlasnika pomorskog broда. Odredba članka 8. Konvencije, dakle, kad je riječ o ograničenju odgovornosti broдача, određuje da paralelno vrijede odredbe Konvencije o ograničenju odgovornosti broдача po jedinici tereta i odredbe o globalnom ograničenju odgovornosti broдача ustanovljene drugim propisom ("bilo kojim važećim zakonom"). Konkretno, to bi značilo, u slučaju da se broдар poziva na globalno ograničenje svoje odgovornosti, da bi, u smislu članka 8. Konvencije, paralelno vrijedile

odredbe stavka 5. članka 4. Konvencije i odredbe članka 380 ZPUP odnosno Medjunarodne Konvencije za izjednačenje nekih pravila o ograničenju odgovornosti vlasnika pomorskih brodova, a ne i odredba stavka 5. članka 4. Konvencije i članka 567. ZPUP. U konkretnom slučaju, međutim, kako to proizlazi iz spisa spornog predmeta, prvotuženi brodar se nije pozivao na globalno ograničenje svoje odgovornosti, tako da se pozivanje na članak 8. Konvencije ukazuje pogrešnim.

Iz svih ovih razloga, ovaj revizijski sud ocjenjuje da se, u slučaju kao što je konkretni, kada se prema "Paramount Clause" unesenoj u teretnicu imaju primjeniti Haška pravila sadržana u Medjunarodnoj Konvenciji o izjednačenju nekih pravila o teretnici, Bruxelles, 25.VIII.1924. kako su ozakonjena u Jugoslaviji i primjenjuju se u Republici Hrvatskoj, iznos na koji je ograničena odgovornost brodarica po jedinici tereta određuje primjenom članka 4. stavak 5. u vezi članka 9. stavak 1. Konvencije. Odredbe članka 567. stavak 1. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi odnosno točke 4. Odluke SIV o novčanim iznosima ograničenja brodarice odgovornosti primjenit će se jedino u slučaju da propisani dinarski iznos predstavlja protuvrijednost 100 funti sterlinga izračunatih prema vrijednosti u zlatu.

U konkretnom slučaju na dan dolaska broda "Goran Kovačić" u luku izkrcaja (Rijeka) - 12. do 14. svibnja 1986. godine - protuvrijednost 100 zlatnih funti sterlinga iznosila je: 1). prema tržišnoj cijeni zlata - protuvrijednost od 2,821.000 dinara; 2) prema zvaničnoj cijeni zlata - protuvrijednost od 348.000 dinara, dok je limit odgovornosti propisan domaćim "zakonom" iznosio dinara 8.000, što znači da se, suglasno zauzetom pravnom stavu, visina

prvotužnikove odgovornosti ima odrediti po članku 4. stavak 5. u vezi članka 9. stavak 1. Konvencije.

Zbog pogrešne primjene materijalnog prava - da se o visini prvotužnikove odgovornosti ima odlučiti primjenom članka 567. ZPUP i točke 4. Odluke o novčanim iznosima ograničenja brodarice odgovornosti ("Službeni list SFRJ" br. 10/83.), a ne primjenom odredbe članka 4. stavak 5. u vezi članka 9. stavak 1. Konvencije - sudovi nisu utvrdili sve činjenice važne za odluku o iznosu tužbenog zahtjeva, tako da je, na temelju odredbe iz članka 395. stavak 2. ZPP, prvostepenu i drugostepenu presudu valjalo ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno sudjenje.

U ponovnom postupku prvostepeni će sud utvrditi sve činjenice o kojima ovisi odluka o iznosu tužbenog zahtjeva s obzirom na visinu ograničene odgovornosti prvotuženika prema članku 4. stavak 5. u vezi članka 9. stavak 1. Konvencije i ponovno će odlučiti o osnovanosti tužbenog zahtjeva u spornom dijelu.

Prilikom odlučivanja o osnovanosti tužbenog zahtjeva koji se odnosi na tzv. pometačinu prvostepeni će sud voditi računa o pravnom shvaćanju prema kojemu bi primalac bio u obvezi preuzeti samo onu "pometačinu" za koju se može utvrditi da potiče iz tereta po tereticama po kojima on preuzima teret od prvotuženog brodarica.

Odluka o trošku temelji se na odredbi iz članka 166 stava 3. ZPP.
U Zagrebu, 3. prosinca 1991.

Predsjednik vijeća:

Veseljko Šeparović, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava:

Voditelj opće kancelarije:

Potpis nečitljiv v.r.

Vladimir Vuletin

M.P.

Čl. st. HP24

Čl. St. HVP68

Čl. St. SDR79

LITERATURA - INDEX

NB: BROJKA UZ POJAM OZNAČUJE DJELO POD REDNIM BROJEM
U POPISU LITERATURE

----- . -----

RATIFIKACIJE I STUPANJE

NA SNAGU

HAŠKE KONVENCIJE 1924

i

PROTOKOLA 1968

i

PROTOKOLA 1979

Vidi i NAKNADNE RATIFIKACIJE

RATIFIKACIJE I STUPANJE NA SNAGU PROTOKOLA 1968

RATIFIKACIJE I STUPANJE NA SNAGU PROTOKOLA 1979

Preuzeto iz publikacije
smatra se ažurirano do

SADRŽAJ

Predgovor	
Uvod	1
-Načela	2
-Osnovni pojmovi	3
Identitet vozara	4
2. Ugovor i dokumenti	4
3. Prijevoz tereta na palubi	5
4. Vrijeme primjene	5
5. Izuzeci od odgovornosti	6
6. Ograničenje odgovornosti	7
7. Skretanje (devijacija)	7
8. Štete, uključujući štete od zakašnjenja	7
9. Ex prius vigore - lex contractus	8
10. Tumačenje	9
11. Grupe država	12
12. Dužna pažnja	12
13. Bitno kršenje ugovora	12
14. Zaključak	13
Čl. 1(a) - vozar	20
Identity of carrier clause	21
Italija	24
Čl. 1(b) - ugovor o prijevozu	38
Čl. 1(c) - roba	45
Prijevoz na palubi	45
Kontejneri	48
Običaj krcanja na palubu	49
Klauzula o prijevozu na palubi	50
Žive životinje	51
Čl. 1(d) - brod	58
Čl. 1(e) - prijevoz robe	58
Transshipment	59

Čl. 2 - odgovornost, obaveze, prava i oslobođenja vozara	63
Čl. 3(1) - dužna pažnja	64
Čl. 3(2) - krcanje, rukovanje, slaganje, prijevoz, čuvanje, staranje, iskrcaj	81
Uredno i pažljivo	81
Krcati	81
Rukovati	83
Slagati	83
Prevoziti	84
Čuvati	84
Starati se	84
Iskrcati i predati	84
Ukrcaj i iskrcaj putem barži	85
FIO (FIOS i sl.).	85
Čl. 3(3) - teretnica	99
Čl. 3(4) - HP24 - teretnica prima facie evidens	109
Čl. 3(4) - HVP68 - teretnica protudokaz	115
Čl. 3(5) - krcatelj podaci vozaru	116
Čl. 3(6) st.1.- protest primaoca o gubitku i oštećenju	118
Čl. 3(6) st.2.- nastavak - rok kod gubitka i neuočljivih oštećenja	142
Čl. 3(6) st.3.- nastavak - zajedničko utvrđenje stanja robe	145
Čl. 3(6) st.4.- HP24 - rok za tužbu	146
Čl. 3(6) st.4.- HPV68 - rok za tužbu, produženje roka	151
Čl. 3(6) st.5.- olakšanja za pregled robe	152
Čl. 3(6 BIS) - regresne tužbe	153
Čl. 3(7) - teretnica "ukrcano"	153
Čl. 3(8) - nedozvoljeni uglavci (klauzule, sporazumi i sl.)	155
Čl. 4(1) - oslobođenje od odgovornosti, teret dokaza	159
Čl. 4(2) - oslobođenje od odgovornosti: slijedi popis	165
Čl. 4(2)(a) - u vezi plovidbe ili upravljanja brodom	171
Plovidba	173
Komecijalno vođenje	174
Čl. 4(2)(b) - zbog požara	183
Čl. 4(2)(c) - zbog pogibelji, opasnosti ili nezgode mora	188
Čl. 4(2)(d) - zbog više sile	197
Čl. 4(2)(e) - zbog ratnog događaja	200
Čl. 4(2)(f) - zbog djela javnih neprijatelja	200

Čl. 4(2)(g) - zbog naredba ili mjera vladara, naroda, sudske zapljene	201
Čl. 4(2)(h) - zbog karantenskih ograničenja	202
Čl. 4(2)(i) - zbog djela ili propusta krcatelja i sl.	204
Čl. 4(2)(j) - zbog štrajkova, obustave rada i sl.	204
Čl. 4(2)(k) - zbog pobuna i građanskih nemira	206
Čl. 4(2)(l) - zbog spasavanja ili pokušaja spasavanja	207
Čl. 4(2)(m) - zbog kala, skrivene manje i sl.	209
Čl. 4(2)(n) - zbog nedovoljnog pakovanja	219
Čl. 4(2)(o) - zbog nedovoljnosti ili neprimjernih oznaka	224
Čl. 4(2)(p) - zbog skrivenih nedostataka	224
Čl. 4(2)(q) - zbog svakog drugog uzroka, teret dokaza	226
Čl. 4(3) - krcatelj, neodgovornost	236
Čl. 4(4) - skretanje, razumno skretanje	237
General Liberty Clause	239

Prijevoz dalje od odredišta	239
Skretanje	239
Zakašnjenje u isporuci	240
Čl. 4(5)(1) - HP24 - ograničenje na 100 funti sterlinga	246
Koleta	248
Jedinica	249
Kontejner	250
Himalaya clause	250
Circular Indemnity clause	250
Naznaka prirode ili vrijednosti tereta	251
Čl. 4(5)(2) - HP24 - presumpcija, protudokaz, pobijanje	259
Čl. 4(5)(2a) - HP24 - ugovaranje najvišeg iznosa ograničenja	260
Čl. 4(5)(4) - HP24 - svjesna kriva deklaracija krcatelja, odgovornost vozara	261
Čl. 4(5)(a) - HVP68 - ograničenje na 10.000 franaka	261
Čl. 4(5)(a) - HVP- S.D.R.79 - ograničenje u pravima vučenja (SDR)	262
Čl. 4(5)(b) - HVP68 - izračunavanje vrijednosti robe	263
Čl. 4(5)(c) - HVP68 - kontejner, paleta, jedinica, koleta i sl.	264
Čl. 4(5)(d) - HVP68 - vrijednost franka	265
Čl. 4(5)(d) - HVP- S.D.R.79 - posebno pravo vučenja, definicija	267
Čl. 4(5)(e) - HVP68 - nemogućnost korištenja ograničenjem	269
Čl. 4(5)(f) - HVP68 - izjava unesena u teretnicu prema toč. (a) ovog člana, pobijanje	273

Čl. 4(5)(g) - HVP68 - ugovaranje najvišeg iznosa odgo vornosti	273	
Čl. 4(5)(h) - HVP68 - svjesna kriva deklaracija krcatelja, odgovornost vozara	273	
Čl. 4(6) - upaljiva, eksploziva i sl. roba, prava vozara	274	
Čl. 4-BIS(1) - HVP68 - tužbe, ugovorna i vanugovorna odgovornost	277	
Čl. 4-BIS(2) - HVP68 - tužba protiv službenika vozara i sl.	278	
Čl. 4-BIS(3) - HVP68 - ukupna iznos naknade vozar plus službenici i sl.	279	
Čl. 4-BIS(4) - HVP68 - ograničenja prava službenika i sl.	279	
Čl. 5. - vozar, prava na odricanje prava i oslobođenja, povećanje odgovornosti i obaveza	280	
Čl. 6. - uslovi ako nije izdana teretnica; Priznanica koja se ne može prenositi nasljeđenjem; Ne odnosi se na redovno trgovačko poslovanje sl.	282	
Sloboda ugovaranja	282	
CMI UNIFORM RULES FOR WAYBILLS		285
Neprijmjena HP i HVP na Waybills	286	
Izvanredni tereti	287	
Redoviti trgovački tereti	287	
Aktivna legitimacija primatelja	287	
Čl. 7. - period prije ukrcanja i poslije iskrcanja, obaveze i prava	293	
Čl. 8. - opće ograničenje odgovornosti vlasnika pomorskih brodova	295	
Čl. 9. - vrijednost novčanih jedinica u zlatu	296	
Čl. 9. - HVP68 - odgovornost za nuklearne štete	298	
Čl. 10. - primjena konvencije	300	
Primjena HP - Ex proprio vigore	300	
Primjena HP (ili drugih propisa) - Lex contractus	302	
Paramount clause u C/P	305	
Čl. 10. - HVP68 - primjena konvencije	318	

A N E X I

Anex 1.		
Rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske Broj II-Rev-7/1989-2 od 3 prosinca 1991		321
Anex 2.		
Pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske- 11.studeni 1991		328
Anex 3.		
Haška Pravila 1924 + Protokol 1968 + Protokol 1979		329
Anex 4.		
Index Haških Pravila 1924 + 1968 + 1979.		343
Ratifikacije	349	
Ratifikacije HP 1924	350	
Ratifikacije Protokol 1968	354	
Ratifikacije Protokol 1979	356	
Naknadne ratifikacije	357	
Haška pravila 1924 - francuski i engleski tekst		359
Protokol 1968 - francuski i engleski tekst		367
Protokol 1979 - engleski tekst		372
Anex 5.		
Usporedni pregled Haških pravila i Haških - Visbi Pravila		375
Anex 6.		
Jedinstvena pravila CMI-ja za pomorski tovarni list (Waybill)		380
Literatura		383
Index literature		397
Index pisaca		399
Index pojmova		400
Sadržaj		408

ANEX 2.

PRAVNO SHVAĆANJE

VRHOVNOG SUDA

REPUBLIKE HRVATSKE

11. studeni 1991 (II/91)

Kada se prema "Paramount Clause" unesenoj u teretnici imaju primjeniti Haška Pravila sadržana u Međunarodnoj Konvenciji o izjednačavanju nekih pravila o teretnici, Bruxelles, 25.VIII.1924., kako su ozakonjena u Jugoslaviji i primjenju se u Republici Hrvatskoj, tada se iznos na koji je ograničena odgovornost brodaru po jedinici tereta određuje primjenom članka 4. stavak 5. u vezi članka 9. stavak 1. Konvencije.

Odredbe članka 567. stavak 1. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, odnosno točke 4. Odluke SIV o novčanim iznosima ograničenja brodarove odgovornosti primjenit će se jedino u slučaju da propisani dinarski iznos predstavlja protivrijednost 100 funti sterlinga izračunatih prema vrijednosti u zlatu."

Uputa za printanje

UX

Naslov11
Nslov33
Predg
Uvod

WW4

01-11
01-12
01-13
01-14ITD

02

03-1
03-2
03-3
03-4
03-41
03-5
03-611
03-612
03-613
03-614
03-62
03-621
03-63itd
03-8

04-1
04-2
04-2a, b, c, d,
04-2eitd
04-2iitd
04-2m, n,

04-2oitd
04-3itd
04-51
04-52itd
04-5452
04-5453
04-bisitd
04-54itd
04-6

05-1itd

06

07

08

09-1itd

010-1

010-2

AX

Presuda
Shvacanj.e
HP2424
HP2424.idx
Naknadno
Waybill

LX

Lit333

SX
Sadržaj

INDEX

INDEX.TOT
WW3 vidi i WW4

C:ĐHPĐUPUTAĐUPUTA1

20 April 1994

UVOD

Stupanjem na snagu bivšeg Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova iz 1959 i kasnijeg Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi iz 1977 ostalo je u praksi neriješeno pitanje primjene Haških pravila, koja su bila ratificirana i promulgirana.

Sudska praksa je zauzimala stav, da su Haška pravila preuzeta u tekst bivšeg Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (ZPUP). Zbog toga se praksa nije uopće pozivala na propise Haških pravila, već se je praktički uvijek pozivala na propise ZPUP. HP nisu bila osnov sudskih odluka niti onda kada bi se HP morala primjeniti temeljem propisa Čl.10. HP. tj. ex proprio vigore, a niti u slučaju ugovaranja od strane stranaka u ugovorima (charter party, teretnici i sl.), primjene Haških pravila (tzv. Paramount Clause).

Vrhovni sud Republike Hrvatske, na sjednici Građansko-privrednog odjela održanoj 11. studenog 1991 g., (II/91), utvrdio je pravno shvaćanje o primjeni prava o visini ograničenja brodar-eve odgovornosti po jedinici tereta, 1, te je na osnovu istoga donio odluku II-Rev.7/1989-2 od 3 prosinca 1991, u kojoj je između ostaloga naveo i slijedeće:

"Iz citirane odredbe članka 210. Ustava SFRJ proizlazi da ratificirani međunarodni ugovori postaju dio unutarnjeg pravnog poretka Jugoslavije odnosno da su isti u Jugoslaviji ozakonjeni objavljivanjem (promulgacijom) i to u izvornom (potpisanom - ratificiranom) sadržaju.

.....

U Republici Hrvatskoj Konvencija se primjenjuje na temelju članka III. Ustavne Odluke o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske ("Narodne Novine" službeni list Republike Hrvatske br. 31/91.), koji propisuje da će se međunarodni ugovori koje je sklopila i kojima je pristupila SFRJ primjenjivati u Republici Hrvatskoj ako nisu u suprotnosti s Ustavom i pravnim poretkom Republike Hrvatske, na temelju odredaba međunarodnog prava o sukcesiji država u pogledu ugovora.

Konvencija nije u suprotnosti s Ustavom ni pravnim poretkom u Republici Hrvatskoj, što znači da se u Republici Hrvatskoj primjenjuje." 2

Na neki način ova je odluka potaknula sastavljanje ovog priručnika.

Stupanjem na snagu novog POMORSKOG ZAKONIKA, (dalje u tekstu: P.Z.) problem primjene Haških pravila mogao bi još izvjesno vrijeme potrajati, a ako će se primjena riješiti, naša literatura o Haškim pravilima je oskudna, pa će možda ovaj priručnik koristiti.

Haška pravila predstavljaju reakciju na slobodu ugovaranja koja je postojala prije toga, dakle, prije 1924, a koja je sloboda praktički dovela do toga da vozar nije bio odgovoran skoro za ništa. 3

"Stoga se zaporke teretnice, kojima bi se vozar oslobadjao odgovornosti, proglašuju u glavnom zabranjenim i stoga ništetnim. Ali zato je vozar po zakonu oslobođen odgovornosti za štete i gubitke koji nastaju iz stanovitih uzroka; a odgovornosti iz kojeg drugog uzroka ne može se vozar riješiti ni pogodbom za krca-teljem. Jednom rječju, Haška pravila postavljaju određene granice odgovornosti pomorskog vozara za tovar, koje se ugovorom ne mogu mijenjati na štetu imaoca teretnice." 4

U praksi su HP pokazala da je potrebno izvršiti izvjesne promjene i nadopune za poboljšanje HP, pa je zato donesen Protokol 1968 i Protokol 1979.

Treba držati na umu činjenicu da su HP zapravo propis koji pokriva jedno uže područje iz prijevoza robe morem. 5 Ostaje dakle izvjesno područje iz prijevoza na koje se ne primjenjuju HP, a to je vidljivo iz propisa čl. 10 HVP prema kojem se države ugovornice mogu izjasniti da se HVP neće primjenjivati na domaću obalnu plovidbu itd.

Ova činjenica može dovesti do zapletaja, a što je bilo vidljivo u praksi kod nas, tamo od 1959 kada je stupio na snagu biv. Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova i kasniji ZPUP, sve do odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Obveza vozača se u stvari ne sastoji samo u tome da preda teret na određitu, već da poduzme sve razumne mjere da roba bude prevezena kako to mora biti, a u jednom razumnom roku.

Ovakvo stajalište predstavlja sretno rješenje između dužnosti vozača i prava korisnika prijevoza. Vozaču se ne nameće dužnosti koje ne može otkloniti kao uredan vozač, a ujedno ga se obvezuje da u razumnim granicama sve učini kako bi očuvao teret.⁶

NAČELA

" Osnovna načela haških pravila možemo označiti ovako:

1. pomorski vozač ne odgovara za krivnju kapetana, pilota i brodskog osoblja u plovidbi (navigation) i upravi broda (management of the ship); nije stoga potrebno, da on to oslobodjenje odgovornosti utanačuje sa krcateljem, ono postoji po zakonu.
2. pomorski vozač po zakonu odgovara za svoju obvezu, da marljivošću uredna vozara stavi brod u plovno stanje (seaworthiness); da ga isto tako opremi, opskrbi i uredi za primanje i prijevoz robe (fitness) i napokon, da istom brižljivošću robu čuva i o njoj se brine (management of the cargo). Odgovornosti za neizvršenje tih obveza ne može se vozač ugovorno osloboditi, te su protivna utanačenja ništetna; ali se te obveze i odgovornosti ugovorno mogu povećati.
3. pomorski vozač dužan je izdati teretnicu sa istinitim podacima za identifikaciju robe primljene na prijevoz; ograde kapetana u pogledu podataka teretnice (zaporke "dice essere" itd.) samo posve iznimno su dozvoljene."⁷

Haška/Visbi pravila imaju odredbe koje se razlikuju sa HP

(čl. 3(8) HP.), kao na pr.:

- a). zastara od jedne godine primjenjuje se u svakom slučaju, dakle i u slučaju devijacije ili prijevare ili bitnog kršenja ugovora, jer je u HVP dodata riječ "u svakom slučaju" ("whatsoever") u čl. 3(6).
- b). prema izmjenama čl. 3(6) isti se primjenjuje ne samo u pogledu "za gubitak ili oštećenje" nego u vezi "s robom", dakle može se primjeniti i na zakašnjenje ili čak na deliktne postupke.
- c). Izraz "ukupan iznos" iz čl.4(5)(b) ostavlja otvorenim slučaj štete nastale zbog zakašnjenja i sl., tj. da li se naknada za zakašnjenje uključuje ili ne.
- d). Čl. 4(5)(e) daje vozaču pravo da gubi ograničenje samo ako je postupao "u namjeri da se izazove šteta i sa sviješću da bi iz toga mogla proizaći šteta", a tog olakšanja nema u HP.
- e). HVP spominju u čl. 4. BIS (1), da se ograničenja itd. primjenjuju i na tužbe zbog vanugovorne odgovornosti, a HP to ne navode.
- f). HP nisu pružale zaštitu službenicima i agentima dok HVP to čine u čl. 4 BIS (2). Ovu odredbu treba povezati sa odredbom iz čl. 4. BIS (3), iz kojeg jasno proizlazi da se radi o ukupnom iznosu (vozar i njegovi službenici).

OSNOVNI POJMOVI

HP su odredila izvjesne pojmove, koji služe za određivanje pojmova bitnih za HP, a da ti pojmovi kako su određeni u HP ne

moraju odgovarati pojmovima iz domaćih zakona. U stvari ti pojmovi niti ne odgovaraju pojmovima iz domaćih zakona, a što je očito iz činjenice da su pojmovi HP jednaki za sve države ugovornice, a pojmovi u pojedinim zakonima se međusobno vrlo razlikuju.

1. IDENTITET VOZARA

Iako HP koriste u čl. 1(a) izraz vozar, taj pojam stvara teškoće. Praksa je dovela do toga da se pravi razlika između "contracting carrier" i "performing (actual) carrier". Iz definicije "carrier" u čl. 1(a) slijedi da se HP odnose samo na "contracting carrier". Taj može biti prema definiciji ili brodovlasnik ili čarterer.⁸ Problem se javlja kada performing carrier nije ujedno vlasnik.

Identifikacija, tko je contracting carrier je često vrlo komplicirana jer primatelj koji nije stranka u ugovoru najčešće

ima samo transportne dokumente iz kojih se često ne vidi tko je contracting carrier. S druge strane takav transportni dokument često sadrži t.zv. Identity of carrier clause ili demise clause.

U slučaju kada performing carrier nije ujedno i contracting carrier a baš je performing carrier odgovoran za štete na teretu, može se dogoditi da taj performing carrier neće imati beneficije i izuzetke od odgovornosti, kao što to ima contracting carrier. Jer u smislu čl. 1(a), samo onaj koji "enters into a contract" je "CARRIER". 9

Postoje tendencije da se na neki način učine solidarno odgovornim contracting carrier i performing carrier, no to za sada u HP ne postoji. Prepušteno je na neki način, lokalnim zakonima da odluče da li postoji pasivna legitimacija i na strani performing carrier-a i da li se osniva na ugovoru ili vanugovornom odnosu. Ako u vanugovornom odnosu tada je i odgovornost sasvim drugačija.

Dakle, HP i HVP nisu rješila taj problem.

Dovoljno je na pr. uporediti samo pojam "vozar" iz HP i pojam "brodar" iz P.Z. ili pojam "krcatelj" koji je po HP protustranka iz ugovora o prijevozu, dok to "krcatelj" nije po P.Z. ili barem u većini slučajeva nije, a terminološki nikako jer je po P.A. ugovorna stranka "naručitelj", koja može biti ujedno i krcatelj. I pojam "brod" ne odgovara po HP pojmu broda u mnogim domaćim zakonodavstvima.

To znači da će sud kada bude primjenjivao HP na konkretan slučaj, morati paziti i na te razlike. Pojavljuju se i problemi zbog možda korištenja iste riječi, ali davanja različitog značenja jednoj te istoj riječi ili pojmu. 10

Vidi čl. 1(c), 4(5)(a), 4 BIS(1).

2. UGOVOR I DOKUMENTI

Dokumenti koji se pojavljuju u vezi sa prijevozima su:
-teretnica (u linijskom prijevozu)
-čarter party

-i teretnica izdana na temelju čarter party
-vid i čl.6. HP.

Propis čl. 1(b) određuje da se mora raditi o "document of title". 11

Iz propisa čl. 1(b) i čl.2. postavljaju se 4 pitanja:

- a). da li se HP primjenjuju kada je teret izgubljen ili oštećen i prije nego je izdana teretnica
- b). da li se HP primjenjuju ako je izdan kakav drugi dokumenat

- c). da li se HP primjenjuju iako nije izdan nikakav dokumenat
- d). okolnosti u kojima se HP primjenjuju kada je teretnica izdana na osnovu charter party.

ad a. Smatra se da HP primjenjuju u slučaju pod a).

ad b. Za slučaj pod b). smatra se da postoji razlika između originalnog teksta na francuskom i prijevoda na engleski i da uslijed toga može doći do razlike u primjeni, ovisno od toga iz kojeg je jezika izvjesna zemlja unijela HP u svoj pravni sustav, pa da i praksa odn. primjena HP može biti različita. 12

ad c. Čl. 3(3) određuje da je vozar dužan izdati teretnicu kada to traži krcatelj. Prema tome, čim je krcatelj zatražio izdavanje teretnice, primjenjuju se HP. Ima i mišljenja da se primjenjuju HP makar i krcatelj nije zatražio teretnicu.

ad d. Čl. 1(b) određuje da se HP primjenjuju od časa kada se odnosi između vozara i imaoca teretnice određuju na temelju teretnice. Smatra se da to počinje u času kada se teretnica indosira u korist treće osobe. Nije bitno da se teretnic poziva na charter parti. 13

Vidi čl. 1(b), 3(3).

3. PRIJEVOZ TERETA NA PALUBI

Čl. 1(c) određuje što je roba, i isključuje teret na palubi iz pojma roba, kada se teret prevozi na palubi, temeljem ugovora i kada se teret stvarno tako prevozi.

Prema tome, kada je u teretnici navedeno da se teret prevozi na palubi i stvarno se prevozi na palubi, ne primjenjuju se HP. Vozar može ugovarati klauzule o neodgovornosti, ukoliko su iste dozvoljene zakonom koji se primjenjuje. 14

Prijevoz na palubi stvara i niz drugih problema, kao na pr. američki stav da se radi o devijaciji ili quasi devijaciji, stav da se možda radi o "frustration of the contract" i konačno, kada se prevoze kontejneri na palubi.

Vidi čl. 1(c).

4. VRIJEME PRIMJENE

Ima još jedan elemenat koji stvara teškoće u vezi sa jednoobraznosti pravnih situacija kod primopredaje tereta. To je faza

prije ukrcaja i poslije iskrcanja sa broda. U stvari to je pravni odnos koji nastaje kada nastupaju stivadori, skladištari, even-

tualno unutarnji prijevoz robe po luci, od broda do skladišta, itd. Može se bez straha reći da skoro svaka zemlja, a možda i skoro svaka luka, ima neke specifičnosti. Bilo je sudskih presuda kod nas koje su stale na stanovište da se za primopredaju u stranim lukama, upotrebljava ZPUP ! Da je taj problem aktualan vidljivo je i iz činjenice, da su Ujedinjeni Narodi, donijeli Bečku Konvenciju o radu i odgovornosti terminala. 15

Period primjene HP ne mora koincidirati sa periodom odgovornosti vozaara. Na pr. primjena HP, može početi nakon što vozar preuzme teret prije ukrcaja i primjena HP može završiti nakon što iskrca teret, prije nego vozar preda robu primatelju. 16

Vidi čl. 1(e), 2, 7.

5. IZUZECI OD ODGOVORNOSTI

HP su općenito kompromis, a možda najviše u slučaju izuzetaka od odgovornosti. S jedne strane su navedene obaveze vozaara (čl. 3(1) i (2), a s druge strane postoje izuzeci od odgovornosti (čl. 4(1) - (4).

Postoji niz zamjeraka tom kompromisu a nekako najviše se prigovara izuzecima u čl. 4(2)(a), (b) i (l) i čl. 4(4).

Ima mišljenja da bi trebalo izmjeniti toč. (a) jer grešku u rukovanju brodom, (management of the ship) je vrlo često teško lučiti od komercijalne djelatnosti (management of the cargo). 17

Naša je doktrina također razmatrala ove probleme u pogledu nautičke djelatnost:

- a). management in the navigation - plovidba
- b). management of the ship - rukovanje brodom 18 i razlika između rukovanja brodom i komercijalne djelatnosti 19

Nautička djelatnost → plovidba - management in the navigation
(management of the ship) (kurs, manevriranje i sl.,
dinamički)
(u plovidbi i
rukovanju brodom) → rukovanje brodom - management of the ship
(održavanje strojeva i sl.,
privezivanje i sl. -statički)

Komercijalna
djelatnost -
management of the cargo pravilna brigada za teret

Vidi čl. 3, 4.

6. OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI

Notorno je da je iznos ograničenja odgovornosti bio veliki problem, pa je tako iznos ograničenja bio u HP 1924, određen sa 100 zlatnih funti sterlinga, Protokolom 1968 je određen u t.zv. Poincareovim francima, i konačno u Protokolu 1979 u pravima vučenja (SDR).

No povrh toga postojao je i problem što je "jedinica" i "koleto", a širokom pojavom upotrebe kontejnera taj je problem povećan. U vezi sa pojmom jedinica, pojavili su se pojmovi "freight unit", "shipping unit", a ostao je i problem izraza u čl. 4(5)(a) HVP "of the goods lost or damaged".

Smatra se da je dosta postignuto uvođenjem težinske jedinice kilogram, ali je pitanje da li je potrebno da ostane još uvijek i pojam "unit", time da ako taj izraz ostane, treba ga mnogo bolje definirati.

Vidi čl. 4(5)(c).

7. SKRETANJE (DEVIJACIJA)

Skretanje (devijacija) sa određenog puta nije dozvoljeno po HP, osim ako se radi o razumnom skretanju na pr. radi spašavanja, izbjegavanja opasnosti, sklanjanja u luku zakloništa i sl.

Anglo-američka doktrina i sudska praksa raspravljale su mnogo više o devijaciji nego kontinentalna doktrina i praksa.

Ako postoji devijacija, tada je to kršenje HP, kako je to određeno u čl. 4(4).

Devijacija, skoro u svakom slučaju dovodi do kašnjenja isporuke tereta na odredištu, uslijed čega može doći i do šteta na teretu. U slučaju dozvoljene devijacije, vozar ne odgovara, a to je posebno naglašeno i u čl. 4(2)(l).

Vidi čl. 4(4), 4(2)(l) i (q), 4(5)(e).

8. ŠTETE, UKLJUČUJUĆI ŠTETE USLIJED ZAKAŠNJENJA

Problem naknade finansijske štete također nije jasno riješen u HP i u vezi sa time postavljaju se pitanja

- (a) da li HP određuju odgovornost za zakašnjenje uopće,
- (b) ako određuju, da li se ograničenje odgovornosti primjenjuje i na finansijsku štetu prouzrokovanu zakašnjenjem.

Ne postoje odredbe u HP koje bi specifično određivale u vezi sa zakašnjenjem. Jasno je da ako uslijed zakašnjenja dođe do fizičke štete na teretu ili do gubitka tereta dolazi do primjene čl. 3(2). Smatra se da bi također postojala odgovornost za finansijsku štetu, ako je ista proizašla iz štete na teretu ili zbog gubitka tereta. Moglo bi se eventualno smatrati da je kršen čl.

3(2) i u slučaju ako je došlo do finansijske štete zbog zakašnjenja. Smatra se također da se ograničenje primjenjuje i na finansijsku štetu koja proizlazi iz fizičke štete na robi ili u vezi sa gubitkom robe. Međutim, ako je došlo samo do finansijske štete, smatra se da se HP ne primjenjuju.

Vidi čl. 4(1), 4(2), 4(4), 4(5)(h), 4(5)(b), 3(8), 3(5), 4(6), 3(2), 4(5)(a).

9. EX PROPRIO VIGORE - LEX CONTRACTUS

HP primjenjuju se ili obavezno (ex proprio vigore) ili na osnovu ugovorne klauzule o primjeni istih (lex contractus).

Stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u citiranoj odluci, imati će najvjerojatnije odraz i u nekim drugim slučajevima. Izgleda mi da će se na osnovu ove odluke trebati zauzeti stav na primjer i u slijedećim slučajevima:

- važnost i drugih klazula u teretnici, obzirom da se teretnica smatra jednostranim dokumentom
- važnost eventualne klauzule o ugovornoj primjeni Hague Visby Rules, Hamburških pravila, itd.
- primjena i drugih međunarodnih konvencija, kao što su na pr. CMR, CIM, Varšavska konvencija, kako su ratificirane i promulgirane
- eventualno druge konvencije ili strani zakoni

Treba dakle zaključiti, da u slučaju kada se nalazi u teretnici tzv. "Paramount Clause" koja predviđa primjenu Haških pravila, trebati će primjeniti HP u izvornom tekstu, a ne u tekstu P.Z. To se odnosi i na visinu ograničenja odgovornosti, što je također bilo sporno. Notorno je naime, da se baš tzv. "Paramount Clause" stavlja u teretnice sa svrhom da oštećenik ne bude prikraćen u svom pravu na naknadu štete odnosno drugim riječima da vozar (ili druga odgovorna osoba) ne bude u položaju boljem, od onoga koji bi položaj imao kada bi se primjenila HP.

Medjutim postoje i zakoni koji zahtjevaju da se u svaku teretnicu stavi i t.zv. "Paramount Clause" 20

Citirana odluka Vrhovnog suda, razmotrila je i pitanje dozvole ugovaranja primjene zakona (konvencija) i zauzela stav:

" Prema odredbi iz članka 1000. ZPUP na ugovore o plovidbenim odnosima primjenjuje se pravo koje su stranke izabrale.

Klauzulom o mjerodavnom pravu, tzv. "Paramount Clause" unesenom u teretnice po kojima se vršio sporni prijevoz, stranke su se sporazumjele o izboru mjerodavnog prava. Prema tom sporazumu na odnose iz ovog ugovora primjenit će se Haška pravila sadržana u Medjunarodnoj Konvenciji o izjednačenju nekih pravila o teret-

nici, Bruxelles, 25.VIII.1924. kako su ozakonjena u zemlji čiju pripadnost brod ima ("zemlji zastave broda"), a ako ta pravila nisu ozakonjena u zemlji zastave broda, primjenit će se ta pravila. "

Očito je da će nakon ove odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske sudovi u slučaju postojanja klauzule o primjeni prava morati na prvom mjestu odlučiti:

1. koji će propis primjeniti,
2. to unijeti u presudu i obrazložiti
3. i onda obrazložiti svoju odluku pozivom na propise iz tog propisa (konvencije).

Treba naglasiti da stavovi na pr. HP i P.Z. nisu identični, da postoje razlike, koje u izvjesnim slučajevima mogu biti i bitne. Odgovornost vozara za teret prevožen na palubi a bez deklaracije o tome u teretnici, ima, izgleda, sasvim drugi pravni položaj u pogledu odgovornosti i ograničenja, po HP i po P.Z.. Postoje i drugi primjeri za razlike. 21 Sasvim je različit pristup u slučaju pomorskog tovarnog list, itd..

Činjenica je da se postavlja pitanje primjene HP i onda kada nema tzv. "Paramount Clause" u teretnici, obzirom na Čl. 10. HP. Čini se da i taj obvezuje sudove.

Notorno je da se HP i HVP ne primjenjuju na charter party ex proprio vigore, no HP i HVP mogu se putem klauzule uvrstiti i u charter party. Ipak, smatra se da nije sigurno da će se HP i HVP tumačiti jednako kao kada su u teretnici, ako postoje kontradiktorne klauzule u charter party. 22

Situaciju donekle komplicira i stvarnost da su HP doživjela

izmjene i nadopune u Protokolu 1968 i u Protokolu 1979 godine, i da postoji sada barem tri grupe zemalja, jedne koje su vezane HP 1924, druge HP i Protokolom 1968 a treće vezane HP 1924 i Protokolom 1968 i Protokolom 1979. 23 Ukoliko se uzme u obzir sve varijante mogućnosti propisa u vezi sa prijevozima, onda se može smatrati da postoje pet grupa. 24

Konačno postoji i jedan broj zemalja koje su vezane tzv. Hamburškim pravilima 1978, koja je za te zemlje stupila na snagu 01.11.1992.

Postoji i Multimodalna konvencija iz 1980 koju stranke mogu također ugovarati.

Pošto postoji mogućnost da se u t.zv. "Paramount Clause" navede i korištenje Haških/Visbi Pravila (HVP). i pošto se zapravo izmjene i dopune u Protokolu 1979 odnose na iznose i valutu ograničenja, to su u Priručniku obradjene i bitne izmjene u Protokolu 1968 i u pogledu visine ograničenja i valute i za Protokol 1979.

10. TUMAČENJE

HP, kao i kasnije konvencije su zapravo po svom sastavu

mješavina tehnike sastavljanja propisa kao što se to prakticira u common law i kontinentalnom pravu. Zbog toga je i tumačenje HP podložno tehnici tumačenja i praksa je postavila 6 pravila tumačenja. Ta pravila tumačenja dolaze do primjene samo onda ako pojedina klauzula u teretnici a u vezi sa područjem koje obradjuju HP, nije jasna. Ako je klauzula jasna ne dolaze do primjene pravila tumačenja.

Pravila su sljedeća:

Pravilo 1. Contra preferentiam

Pravilo 2. Uska konstrukcija klauzula o izuzetku

Pravilo 3. Prednost rukom pisanih riječi nad štampanim

Pravilo 4. Običaji i praksa

Pravilo 5. Okolnosti kod sklapanja

Pravilo 6. Klauzule štampane sitnim slovima

PRAVILO 1.

U slučaju sumnje ugovor se ocjenjuje protivno interesima sastavljača. 25

Prema tome u rijetkim slučajevima, kada krcatelj koristi svoj formular teretnice, tumačenje se mora izvršiti protivno krcateljevim interesima.

PRAVILO 2.

Klauzula kojom se vozar oslobadja neke odgovornosti mora se tumačiti sasvim usko.

PRAVILO 3.

Rukom 26 upisan tekst unesen naknadno nakon štampanja, pa stoga ima prednost jer su stranke takav tekst unijele kao svoj poseban tekst. Takav naknadno uneseni tekst ima prednost samo onda ako je direktno protivan sadržaju u štampanim klauzulama.

PRAVILO 4.

U trgovačkim odnosima običaj i praksa imaju veliko značenje. Tako će na pr. uzanse u pojedinim lukama o primitku i predaji robe biti vrlo važni, možda i pesudni.

PRAVILO 5.

Okolnosti kod sklapanja ugovora su od neobične važnosti. Svrha sklapanja ugovora, njegova geneza, zaledje, kontekst, tržište itd. dakle skoro sve što okružuje stranke i njihovu trgovačku aktivnost, od velike su važnosti.

PRAVILO 6.

Klauzule štampane sitnim slovima obično se smatraju punovažnim međjutim bilo je u sudskoj praksi u inostranstvu slučajeva, kada su takove klauzule bile proglašene kao nevažeće.
27

Tumačenje propisa i klauzula o neodgovornosti vozara polazi od ograničenja samozaštite vozara. To znači:

"a) mora se dati prednost tumačenju koje ide u prilog korisnika prijevoza;

b). praznine se moraju popunjavati najprije iz propisa o vozarevoj odgovornosti;

c). kod ugovornih odredaba o vozarevoj odgovornosti pa i kada su takve klauzule dopuštene u dvojbi treba dati prednost primjeni načela pozitivnog prava ukoliko se takvom primjenom ne ide na štetu korisnika prijevoza."28

Odnosno i ovako:

"Kod tumačenja Haških pravila, kao i odredaba koje od njih potiču, imat će se prema tomu primijenjati ova pravila:

1. ima se dati prednost tumačenju koje ide u

- prilog krcatelju, odnosno primaocu;
2. te se odredbe, u koliko imaju narav iznimke od općeg prava, imaju restriktivno tumačiti;
 3. praznine u odredbama Haških pravila imaju se popuniti najprije analogijom iz sistema Haških pravila, a onda općim pomorskim pravom kao neposrednim supsidijarnim vrelom Haških pravila; i to najprije analogijom iz norma pojedinog pravnog instituta (prevoza robe, teretnice, itd.), a onda iz općih načela pomorskog prava. Zatim dolaze do primjene daljna supsidijarna vrela. (To bi bila trgovačko pravo i opće gradjansko pravo)". 29

Napominjem da je kod tumačenja HP problem i činjenica da je originarni tekst prijedloga istih bio na engleskom jeziku, da je onda preveden na francuski jezik, a da je tekst na francuskom jeziku zapravo službeni tekst. No, u HP se nalaze i neki pojmovi engleskog prava, koji se jednostavno ne mogu doslovce prevesti niti u francuski jezik, a niti u mnoge jezike, naroda, čiji se pravni sistemi države baziraju na rimskom civilnom pravu, a ne na common law. Tako na pr. engleski izraz "Act of God" i ostali izrazi u vezi sa onim što mi smatramo višom silom, prevedeni su na francuski sa izrazom "cas fortuit ou de force majeure". Činjenica je da engleski jezik zapravo nema pravi izraz za "viša sila" pa se upotrebljava francuski izraz "force majeure". Također engleski izrazi "act, neglect or fault" ne znače tri različita pravna pojma, nego samo nabranje, pa se stoga u francuskom to prevodi sa "faute" - (krivnja). Potrebno je dakle uzimati u obzir englesku pravnu terminologiju, ako dodje do rješavanja kakvog problem povezanog sa tim izrazima.³⁰

Činjenica je također, da čim nastanu neke teškoće, manje ili veće, u primjeni međunarodnih konvencija, sudac posegne za domaćim pravom, 31 što stvara nepoželjne rezultate u pogledu jednoobraznosti primjene konvencija u državama ugovornicama, a

što je, u krajnjoj liniji, i zadatak konvencija. I doktrina ukazuje na tu činjenicu.³² Mislim da se može otvoreno reći da je poželjno i potrebno da države ugovornice ne samo garantiraju primjenu konvencije nego i da tumače odredbe konvencije, ostavljajući po strani bilo koje umješavanje lokalnih nacionalnih propisa, u svrhu osiguranja jednoobraznosti i identičnosti interpretacije propisa. 33

I sudovi su izražavali mišljenje u tom pravcu. 34

11. GRUPE DRŽAVA

Činjenica je da su HP24 nadopunjena Protokolom 1968 i zatim

i Protokolom iz 1979 dovela do tri grupe država odnosno možda bi se moglo reći do tri pravna sistema unifikacijskih dokumenata, što je samo po sebi kontradikcija. 35

Konvencije imaju svrhu da se postigne jednoobraznost u primjeni u svim državama koje su ratificirale konvenciju, kao i u onima koji je nisu ratificirali i promulgirali, ali su je uvrstili u svoje zakonodavstvo.

Tako se smatra da zapravo postoje pet pravnih sistema u vezi sa primjenom HVP. 36

U praksi to će dovesti do toga da će postojati katkada paralelno dva režima, jedan po HP, i drugi po domaćem zakonu. No, ako domaći zakon dozvoljava ugovaranje zakona koji se treba primijeniti na ugovorni odnos (lex contractus) tada može doći i do primjene Haških/Visbi pravila i Hamburških pravila, jer mislim da su i jedna i druga stroža od Haških pravila 1924, pa da se dakle mogu ugovarati temeljem čl. 5 HP.

12. DUŽNA PAŽNJA

HP određuju da vozar mora postupati dužnom pažnjom i ta se njegova obaveza odnosi i na brod i na teret. O tome govore čl. 3(1) i 3(2).

Teret dokaza da je postupio sa due diligence, je na vozaru, a ako se želi osloboditi odgovornosti dokazujući da je postupio sa due diligence, smatra se da mora dokazati i da je šteta nastupila iz izuzetaka od odgovornosti.

Briga za teret usko je povezana sa brigom za brod. 37

Postoji i odnos između nautičke djelatnosti i osposobljenja broda za plovidbu, 38 a i slaganje tereta 39 ima izvjesne veze sa sposobnosti broda, pa prema tome i sa due diligence.

Vidi čl. 3(1), 3(2), 4(2)(p).

13. BITNO KRŠENJE UGOVORA

U stvari taj fundamental breach of contract, ovako kako se primjenjuje u vezi sa prijevozima po moru je jedna specifičnost, manje više povezana sa principom geografske devijacije. Ne odgovora u potpunosti općim principima prava. 40

U HP važnu ulogu imaju tri osnovna slučaja kojima se ugovor krši u osnovi 41:

(a) netočno davanje podataka od strane krcatelja

- (b) neosnovana geografska devijacija
- (c) prijevoz tereta na palubi bez opravdanog osnova

Smatra se da je pojam fundamental breach of contract nastao u engleskoj sudskoj praksi. 42 Primjena tog principa dovodi do onemogućavanja korištenja ograničenja odgovornosti i primjene izuzetaka od odgovornosti.

Engleski sudovi su razvili tu teoriju i dalje. 43
Vidi čl. 4(4), 4(5), 1(c).

14. ZAKLJUČAK

Smatra se da Protokol 1968, nije rješio sve probleme HP i da nije uspjelo da se dođe do čistih i jasnih situacija. Tako se smatra da barem tri osnovna problema nisu rješena.

Nije rješeno pitanje tko je vozar i to je notorno jedan od mnogobrojnih razloga za sporove, naročito kod tzv. demise klauzula a u nekim pravnim sistemima i kod time chartera.44

Izgleda da nije savim jasno zašto se mora utvrđivati izuzetak kod upravljanja brodom i zašto je potrebno da se utvrđuje da li je to nastalo prije ili nakon početka putovanja, pa ako je nakon, tada treba utvrđivati da li se radi o management of the ship ili o management of the cargo.

Nije rješena vanugovorna odgovornost, barem ne na međunarodnom nivou, jer se prepliću lokalne norme.

Možda je najteži problem aktivne i pasivne legitimacije. Notorno je da praktičari nailaze na problem u otkrivanju pasivne legitimacije u charter parti-ma u kojima se pojavljuju samo "beneficial owner" i sl., pa se često dižu tužbe protiv više tuženih, da se spasi pasivna legitimacija, što vodi do skupih i neobično dugih sporova.

Treba međutim priznati da su Haška pravila na snazi skoro 70 godina i da je broj zemalja koje su ih ratificirale, promulgirale, uklopile u svoj sistem bez ratifikacije, vrlo velik. 45

(1) UPP 1-2 (133-134).

"Kada se prema "Paramount Clause" unesenju u teretnicu imaju primjeniti Haška Pravila sadržana u Međunarodnoj Konvenciji o izjednačavanju nekih pravila o teretnici, Bruxelles 25.VIII.1924. kako su ozakonjena u Jugoslaviji i primjenjuju se u Republici Hrvatskoj, tada se iznos na koji je ograničena odgovornost broдача po jedinici tereta određuje primjenom članka 4. stavak 5. u vezi članka 9. stavak 1. Konvencije. Odredba članka 567. stavak 1. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, odnosno točke 4. Odluke SIV o novčanim iznosima ograničenja brođareve odgovornosti primjenit će se jedino u slučaju da propisani dinarski iznos predstavlja protuvrijednost 100 funti sterlinga izračunatih prema vrijednosti u zlatu."

(2)

Vidi Gordana Gasparini, sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske, izvjestitelj u predmetu II Rev 7/89, UPP 133-134, str. 171-179. Vidi i u ovom Priručniku, Appendix "A" za tekst odluke VS RH II Rev 7/89.

Za različitu primjenu HP i Haška Visbi Pravila (HVP) vidi i Tetley, Marine Cargo Claims, III izd. str.3 i 4 : " Some nations such as France have two international regimes. They apply the Hague Rules to shipments from a Hague Rules nation and the Hague/Visby Rules to all outbound shipments. Belgium applies the Hague/Visby Rules inbound and outbound and the United States applies COGSA in the

same way. Some nations have a national local law for internal shipments which is similar but not identical to Hague Rules or the Hague/Visby Rules. Finally some nations such as United States have a local law which is unique to them (Harter Act,46 U.S.Code 190-196). The problem is further complicated by the method of adoption of the Rules. Some nations such as Canada and Australia have enacted a local statute to which is attached the Hague Rules as a schedule, but Canada and Australia have neither acceded to nor ratified the 1924 Convention and therefore cannot be considered as "contracting states". Some countries such as France ratify conventions and such ratification makes convention law. Finally some countries, particularly in South America, have never ratified or acceded to the 1924 or 1968 Conventions nor have they adopted equivalent national legislation. Nevertheless, it is practice in those countries to incorporate COGSA or the Hague Rules or the Hague/Visby Rules by reference into the bill of lading. (vidi i fusnote kod Tetleya)

(3)" Uniformity of maritime law on the international level is important insofar as it creates foreseeability and thus facilitates assessment of the risk falling upon the contracting parties.....There can be no doubt that mandatory regime of the Hague and Hague/Visby Rules has served a very useful purpose in this respect by stabilizing on the international level the risk distribution between the parties to contract of carriage not only within the scope of the mandatory application of the Hague and Hague-Visby Rules but also outside that scope by the use of paramount clauses in charterparties. However, this advantage of mandatory rules requires a worldwide acceptance, since otherwise competing legal regimes will destroy the possibilities of properly assessing risk distribution." Ramberg J., Freedom of contract in maritime law , /1993/ 2 LMCLQ, str. 185.

(4)Špehar, Odgovornost, str. 154

(5) Ramberg J., Freedom of contract in maritime law , /1993/ 2 LMCLQ, str. 179 : " The scope of the mandatory regime of the Hague Rules is limited, as it does not cover the contract of carriage as such but only the legal relationship between the bill of lading holder and the carrier. Furthermore, this principle is underlined by the different position which the consignee enjoys compared with the shipper with respect to the liability of the carrier for the information in the bill of

lading. The shipper must tolerate the carrier's entitlement to rebut the prima facie value of the information, while the carrier is estopped from doing so in relation to the bona fide consignee as expressed in Art. III, r.4. of the Hague-Visby Rules."

(6) JAKAŠA, Sistem, III/2, str.35

(7) Špehar, Odgovornost, str.154 i sl.

Vidi vrlo dobar opis kojeg je dao sudac Brandon u predmetu *The Arawa* /1977/ 2 Lloyd's Rep. 416, na str. 424-425, vidi i Cook et al. *Voyage Charters*, London 1993, str. 711.

(8) CMI, Uniformity.... op.cit.str.815: "...the contracting carrier, viz.the person who enters into a contract of carriage with the shipper and undertake to deliver the goods at destination in compliance with the terms of the transport document, and the performing (or actual) carrier, viz. the person who operates the carrying ship."

(9) CMI, Uniformity.... op.cit.str.816: "Therefore, "carrier" under this provision is the contracting carrier and only he is subject to the responsibilities and liabilities and may invoke the rights and immunities provided in the Rules."

(10) Herber R., *Towards the Harmonization.....Dir.Mar. 1992*, at p. 957: " Since the transport law in practice and in legal science does not yet represent a homogeneous system of law, it often occurs that equal or similar terms used in more than one convention, are nevertheless interpreted in a different manner. Specialised lawyers often simply do not know the other conventions; sometimes they neglect them, e.g. because of the fact that the other convention which could serve as a model for interpretation, is not binding on their respective country."

(11) Vidi čl. 6. za waybill i razliku značenja između engleske riječi "title" i francuske riječi "titre", preuzeto iz Ramberg J., *Freedom of contract in maritime law* , /1993/ 2 LMCLQ, str.

(12) CMI, Uniformity.... op.cit.str.822: "The conclusion therefore seems to be that in many of the States in which the Convention was implemented in its original text, the Convention applies when a document is issued in respect of the goods received by the carrier for transportation by sea, irrespective of its legal nature.

It must, however, be appreciated that in many States the Convention was implemented in the English language or in a translation of the English version and, therefore, the relevant words are not those of the French original text. The result will be that in many of such States, the Hague-Wisby Rules apply only to

bills of lading or similar document of title.

(Radi se o : documents of title)

(13) CMI, Uniformity.... op.cit.str.824: " The following conclusions seem, therefore, to be correct:

(a) The Rules apply even if no bill of lading is issued if it is contemplated by the parties that one should be issued

(b) Although on the basis of the original French text of the Convention, the Rules seem to apply whenever a document is issued by the carrier for the purpose of acknowledging receipt of the goods, in many of the States where the English version of the Rules is in force, the Rules apply only to bills of lading and similar documents of title.

(c) Subject to (a) above the Rules do not apply if no document is issued except when the carrier has refused to issue a bill of lading in spite of the demand of the shipper.

(d) If bills of lading are issued under or pursuant to a charter party, the Rules apply as respect the holder of such bill of lading when the person entitled to the goods is not charterer or an agent of the charterer.

(14) CMI, Uniformity.... op.cit.str.825: "...the carrier is free to rely on any exemption clause in the bill of lading that is valid under the national applicable law." Mislim da je ova tvrdnja netočna, ako HP, kao promulgirana konvencija, ima veću snagu od zakona. Nije naime logično da viši zakon nešto dozvoljava, pod uslovom da to dozvoljava niži zakon. Možda je to CMI-u izbjeglo.

(15) United Nations Convention on the Liability of Terminal Operators in International Trade od 19.4.1991 (UN Doc. A/Conf. 152/13 at 5-16 (1991), Dir. mar. 1992, 1197.

Sekolec J., Comments on the U.N. Convention on the liability of operators of transport terminals in international trade, Dir. mar. 1992, 1051.

"Terminal operators.....Typically....perform one or more of the following transport-related operations: loading, unloading, storage, stowage, trimming, dunnaging or lashing."

(16) Falvey P.J., Liability of terminal Operators and Insurance Cover, Dir.Mar. 1992, 1063

(17) CMI, Uniformity.... op.cit.str.830 : " Whilst the interpretation of the provisions on the exemptions from liability for fault in navigation does not seem to have given rise to particular problems, that on the exemptions for error in the management of the ship has given rise to particular problems of interpretation in many jurisdictions in that it has proved difficult to draw a line between an error in the management of the ship for which the carrier is not liable and a failure to

properly care for the cargo for which the carrier is liable."

(18) JAKAŠA, Sistem, III/2, str.46.

(19)JAKAŠA, Sistem, III/2, str.49.

(20)Tetley, op.cit. str.5. : " Most national laws invoking the Hague Rules stipulate that the bill of lading shall contain a paramount clause.....Even if the bill of lading does not contain a paramount clause the Rules still apply. This seems manifestly clear from the Hague Rules themselves and was so declared in Shackman v. Cunard White Star Ltd.(15). If the bill of lading does not contain paramount clause and does not invoke the Hague Rules but invokes some other law, the Hague Rules still apply. A paramount clause is no longer required under the Visby Rules because they specifically apply by force of law (21).

(21) Vidi: Ivošević, Odgovornost....., str. 146.

(22)Ramberg J., Charterparties: Freedom of Contract or Mandatory Legislation, Dir.Mar. 1992, 1069. Fusnota 4. na str. 1072 gdje se poziva na Scrutton, Charter Parties, London 1984, str. 420 i spor Seven Seas Transportation v. Pacific Union Marina, "The "Satya Kailash", /1984/ 1 Lloyd's Rep. 588.

(23)Celle P., u članku "La Paramount clause" Dir. mar. 1988, 33 navodi:

".....potr... trovare di fronte alle seguenti situazioni:

- a). Statto che abbia ratificato Protocollo di Visby e denunziato la Convenzione di Bruxelles
- b). Stato che abbia ratificato il Protocollo ma non abbia denunziato la Convenzione di Bruxelles
- c). Stato che sia parte della Convenzione di Bruxells, ma che non abbia ratificato il protocollo
- d). Stato che non sia parte ne della Convenzione ne del Protocollo."

(24)Sweeney J.C., The Uniform Regime.....Dir.Mar. 1992, 965: 1). HP 1924, 2)

HVP

1968, 3) HVP 1968 + 1979 4). Hamburška pravila i 5) domaći zakoni.

(25) VPS NRH 3.II.1962

Bilješka B.J. : "Nejasne klauzule u teretnici treba tumačiti na štetu broдача. U presudi citirana klauzula nejasna je u toliko što nije sigurno da li se njome utvrđuje da je brod spreman i dok se nalazi na sidrištu. Sud je potpuno pravilno, usvajanjem općih pravila o tumačenju ovakovih klauzula, zauzeo

stajalište da ih treba tumačiti na štetu onoga koji ih je formulirao, a to je brodar."

UPP XIII, 18.

(26) Isto vrijedi i za naknadno uneseno pomoću pisaćeg stroja, ili na neki drugi način, ali vidljivo da je uneseno nakon štampanja formulara.

(27) Tetley, op.cit. str. 87.

(28) JAKAŠA, Sistem, III/2, str. 28

(29) Špehar, Odgovornost, str. 159 i str. 9 i sl - br. 9, 10 i 11.)

(30) Jakaša, Sistem III/2, str. 28, br. 267: "...potreba tumačenja može se pojaviti kada se Konvencija primjenjuje u njenoj originalnoj formi. U ovim slučajevima treba pojedinim izrazima dati ono tumačenje koje odgovara engleskom poimanju."

(31) Carbone, Present Trends.....Dir. Mar. 1992, 91:

"However, substantive law codified by international conventions for uniform transport law often coexists and overlaps, in many legal systems.....with national rules.

In my view, when such last event occurs and, therefore, the area of application of the international rules on carriage overlaps the national rules, the solution to be followed is that international rules must prevail because of the characteristics of their contents and because of their specific mandatory effects which must be guaranteed in all contracting states. In fact, only accepting the idea of a compulsory and identical application of these rules in the various national systems it is possible to achieve a real predictability and uniformity of the law applicable to the international carriages envisaged by these rules."

...

".....uniform transport law is very peculiar in its character providing "exclusive" and "mandatory" rules related to the matters it governs and therefore

aimed to prevail over any other rule. Consequently, such peculiar character of uniform law conventions on transport is, per se, a definitive feature of these rules justifying their priority over any concurrent national ones."

(32) "Six Lectures on the Hague Rules", Skrifter 1967.3:

ONCARRIAGE IN SWEDISH MARITIME LAW, Kurt Grönfors, str. 48.:

"As soon as difficulties arise in the interpretation of an international convention, there is a natural trend to adopt the solution found in the national system. Personally, I find such a trend undesirable, as it must necessarily lead to an ever increasing disharmony between the legal solutions adopted in the various convention countries. On the other hand it is admitted that the temptation

may be very great."

(33)Vidi Vienna Convention on the Law of Treaties: "...toute pratique ulterieurement suivie dans l'application du traite' par laquelle est e'tabli l'accord des parties ... l'e'gard du traite'."

(34) Apelacioni sud Firenze, 1.VII.1964, American Export Lines c/a FIAT. "Međunarodni ugovor treba tumačiti u skladu kako ga tumači međunarodna judikatura, ne vodeći pri tome računa kako je odnosni propis zakonodavac prihvatio u internom pravu." Dir.mar. 1965, 149; UPP XXVII, 61.

(35)Berlingieri F., Uniformite du droit maritime - quelque problemes, Dir.Mar. 1992, str. 796, 801 i sl.

"Prenons, par exemple, la Convention de 1924 sur le connaissance. L'adoption des Protocoloes de 1968 et 1979, meme si necessaire et peut-etre insuffisante, a donne lieu a trois systems de droit uniforme different. Pour ce qui a traite la limite de la responsabilite, les Etats qui sont partie de la Convention 1924 et pas des Protocoloes doivent appliquer la limite de 100 Livres sterlings or par colis ou unite. Etant donne que le contenu en or d'une livre est de 123,27447 imperials grain, correspondant a 7,98805 grammes d'or au titre 916,66 milliemes de fin et a 7,32238 grammes d'or au titre 1000 milliemes de fin et qu'a la fin de 1991 l'or avait une valeur de 353 dollars par once (31,1032 grammes), 100 livres sterlings or avait une valeur de 8.310 dollars. Les Etats qui sont partie du protocole de 1968 mais non du Protocole de 1979 doivent appliquer la limite de 10.000 francs Poincare par collis ou unite dont le contenu en or est de 655 grammes d'or au titre 900 milliemes de fin et de 589,5 grammes d'or au titrer de 1000 milliemes de fin, correspondant, a la date du 31 decembre 1991 a dollars 6.690,57. Les Etats parties du Protocole de 1979 doivent appliquer la limite de 666,67 droits du tirage special par colis ou unite correspondent, au 31 decembre 1991 a 983 dollars. Il y a donc, trois limites differentes: 8.310, 6.690,57 et 983 dollars".

(36) Sweeney J.C., "The Uniform regime governing the Liability of Maritime Carriers", Dir.mar. 1992, 964 i sl.: "There are five possible solutions to search for uniform cargo damage liability regime:

1. The Hague Rules 1924
2. The Hague Rules plus the 1968 Visby Amendments
3. The Hague Rules plus Visby plus 1979 SDR protocol
4. The Hamburg Rules in force November 1, 1992 for the 20 ratifiers and for those shippers who can incorporate them in charter parties or bills of lading
5. local law. "

Vidi i popis zemalja za svih pet grupa, ali sa izvjesnim netočnostima.

(37)JAKAŠA, Sistem, III/2, str.49.

(38)JAKAŠA, Sistem, III/2, str.52

(39)JAKAŠA, Sistem, III/2, str.54

(40)Jakaša, Sistem, III/1, str. 88 i sl.

(41) Pallua E., Klauzule neodgovornosti i bitne povrijede ugovora (fundamental breach of contract), UPP br.88, 47-50

(42)Tetley, op.cit. str. 100.

(43)House of Lords postavila je princip da postoji constructive fundamental breach za razliku od substantive fundamental breach. Naknadno, zbog donošenja Unfair Contract Terms Act (1977) u Engleskoj, ta teorija je postala djelomično nepotrebna pa se je vratilo na princip da se radi samo o pitanju konstrukcije ugovora. Za detaljnije podatke vidi Tetley, op.cit. str. 101 i sl.

(44)F.M.B. Reynolds "Time Charterparties: Is the Owner a Carrier ? Dir.Mar. 1992, 1083

(45)Diamond, Hague Visby Rules, str. 40:"one can perhaps defend Hague-Visby on the grounds that it may not be very good; but that there is a heavy burden of proof on those who would introduce a totally new Convention to demonstrate that it has such outstanding attributes of excellence that the change is worthwhile."

PROTOKOL
O IZMJENAMA MEĐUNARODNE KONVENCIJE ZA IZJEDNAČENJE NEKIH
PRAVILA O TERETNICI
OD 25. KOLOVOZA 1924,
BRUXELLES 23. VELJAČE 1968

Čl.1.st.1.

U stavu 4. člana 3. dodaje se slijedeći tekst:
Medjutim, protudokaz nije dopušten kada je teretnica prenesena na trećega koji je u dobroj vjeri.

Čl.1. st.2.

Četvrti odsjek stava 6. člana 3. mijenja se slijedećom odredbom:
Pod rezervom odredaba stava 6 BIS, vozar i brod bit će u svakom

slučaju oslobođeni svake odgovornosti u vezi s robom, osim ako je tužba podignuta u roku od godine dana od dana kada je teret predan ili je trebao biti predan. Taj rok može međjutim, biti produžen sporazumom stranaka postignutim nakon događaja koji je bio povod za tužbu. (Protokol 23.2.1968 - Visby Rules)

Čl.1.st.3.

U članu 3. iza stava 6. dodaje se stav 6.BIS koji glasi:

(Stav) 6. BIS Regresne tužbe mogu biti podignute i nakon isteka roka predviđenog u prethodnom stavu, ako su podignute u roku određenom zakonom suda pred kojim se vodi spor. Međjutim, taj rok ne može biti kraći od tri mjeseca, računajući od dana kada je osoba koja podiže regresnu tužbu udovoljila odštetnom zahtijevu ili je obavještena o tužbi koja je protiv nje podignuta.

Čl.2.

Stav 5. člana 4. ukida se i zamjenjuje slijedećim tekstom:

(Čl.4.st.5.(a) ukinut (Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

a). Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijednost robe prije njenog ukrcanja, pa je ta izjava unijeta u teretnicu ni vozar ni brodar neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje robe ili u vezi s tom robom za iznos veći od 10.000 franaka po koletu ili jedinici tereta ili 30 franaka po kilogramu bruto-težine izgubljene ili oštećene robe, s tim, da se primjenjuje granični iznos koji je viši;

Čl.2. nastavak

b). Ukupan iznos koji se duguje izračunat će se prema vrijednosti robe u mjestu i u vrijeme kad je roba iskrcana suglasno ugovoru ili u mjestu i u vrijeme kada je trebala biti iskrcana;

Vrijednost robe određuje se prema burzovnoj cijeni, ako takve nema, prema tekućoj tržišnoj cijeni; ako nema ni jedne ni druge prema uobičajenoj vrijednosti robe iste vrsti i kvaliteta;

c). kada se upotrebi kontejner, paleta ili koje drugo slično sredstvo za grupiranje robe, svako koletu ili jedinica za koje je u teretnici naznačeno da su uključeni u to sredstvo smatrat će se kao jedno koletu ili jedna jedinica u smislu ovog stava. Osim u predviđenom slučaju, to će se sredstvo za grupiranje smatrati kao jedno koletu ili jedna jedinica;

(d) ukinut (Protokol 21.12.1979 - S.D.R.)

d). Kao franak uzima se jedinica koja se sastoji od 65,5 miligrama zlata finoće 900/1000. Dan zamjene dosudjenog iznosa u nacionalnu valutu određuje se po zakonu suda pred kojim se spor vodi;

Čl.2. nastavak

e). Ni vozar ni brod ne mogu se koristiti povlasticom ograničenja odgovornosti iz ovog stava ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom vozara počinjenom bilo u namjeri da se izazove šteta, bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga mogla proizaći šteta;

f). Izjava spomenuta u točki a). ovog člana, unijeta u teretnicu, stvara predmjevu, dok se ne dokaže protivno, ali ona ne obavezuje vozara koji ju može pobijati;

g). Sporazumom između vozara, zapovjednika ili agenta vozara i krcatelja, mogu se odrediti i drugi najviši iznosi, različiti od iznosa određenih u točki a). ovog člana, pod uvjetom da taj ugovoreni najviši iznos ne bude manji od odgovarajućeg najvišeg iznosa iz te točke;

h) Ni vozar ni brod neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje prouzročeno robi ili koje se na nju odnosi, ako je krcatelj svijesno dao lažnu izjavu o vrsti i vrijednosti robe.

Čl.3.

Između članova 4. i 5. konvencije, uvrštava se član 4. BIS, koji glasi:

Čl. 4 BIS

1. Oslobodjenja i ograničenja predviđena ovom konvencijom primjenjuju se na sve tužbe protiv vozara za naknadu gubitaka ili oštećenja robe koja je predmet ugovora o prijevozu, bilo da se tužba zasniva na ugovornoj ili vanugovornoj odgovornosti.

2. Ako je tužba podignuta protiv vozareva službenika, taj će se službenik moći koristiti oslobodjenjima i ograničenjima odgovornosti na koje se može pozivati vozar u smislu ove konvencije.

3. Ukupni iznos kojim se terete vozar i njegovi službenici neće ni u kom slučaju preći granični iznos predviđen ovom konvencijom.

4. Međutim, službenik se ne može koristiti ovlaštenjima iz odredaba ovoga člana ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom tog službenika počinjenim u namjeri da se izazove šteta bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga vjerojatno mogla proizaći šteta.

Čl.4.

Član 9 konvencije zamjenjuje se slijedećom odredbom:

Ova konvencija ne dira u odredbe međunarodnih konvencija ili nacionalnih zakona o odgovornosti sa nuklearne štete.

Čl.5.

Član 10 konvencije zamjenjuje se slijedećom odredbom:

Odredbe ove konvencije primjenjivat će se na sve teretnice koje se odnose na prijevoz robe između luka dviju različitih država kada je:

- a). teretnica izdana u državi ugovornici

- b). prijevoz robe započeo u luci države ugovornice
- c). teretnicom predviđeno da se ugovor ravna po odredbama ove konvencije ili zakonodavstva koje te odredbe primjenjuje, odnosno daje im snagu, bez obzira na državnu pripadnost broda, vozara, krcatelja, primaoca ili bilo koje druge zainteresirane osobe.

Svaka će država ugovornica primjenjivati odredbe ove konvencije na spomenute teretnice.

Ovaj član ne dira u pravo države ugovornice da primjeni odredbe ove konvencije na teretnice koje nisu obuhvaćene prethodnim stavovima.

VI79

PROTOKOL
O IZMJENAMA MEĐUNARODNE KONVENCIJE ZA IZJEDNAČENJE NEKIH
PRAVILA O TERETNICI
25. KOLOVOZA 1924, KAKO JE IZMJENJENA PROTOKOLOM OD 23. VELJAČE
1968

Bruxelles 21. prosinca 1979.

Član I.

STRANE UGOVORNICE OVOG PROTOKOLA,
KAO STRANKE UGOVORNICE Međunarodne konvencije za izjednačenje nekih pravila o teretnici, koja je zaključena u Bruxellesu, 25. kolovoza 1924, kako je izmjenjena Protokolom o izmjenama te Konvencije, koji je zaključen u Bruxellesu, 23. veljače 1968.

Dogovorile su se o slijedećem:

Član II.

1. Čl.4.st.5 (a) Konvencije mijenja se kako slijedi:

(a) Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijednost robe prije njenog ukrcaja, pa je ta izjava unijeta u teretnicu, ni vozar ni brod neće ni u kom slučaju odgovarati za gubitak ili oštećenje robe ili u vezi s tom robom za iznos veći od 666,67 obračunskih jedinica po koletu ili jedinici tereta ili 2 obračunske jedinice po kilogramu bruto-težine izgubljene ili oštećene robe, s tim da se primjenjuje granični iznos koji je viši.

2. Čl.4. st.5. (d) Konvencije mijenja se kako slijedi:

(d) Obračunska jedinica navedena u ovom članu je Posebno pravo vučenja kako ga je definirao Medjunarodni monetarni fond. Iznosi navedeni u podstavu (a) ovog stava preračunavaju se u domaću valutu na osnovi vrijednosti te valute na dan utvrđen po pravu suda koji raspravlja spor. Vrijednost valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja je članica Medjunarodnog monetarnog fonda obračunava se prema metodi vrijednosti koju na dan koji je u pitanju primjenjuje Medjunarodni monetarni fond za vlastite operacije i transakcije. Vrijednost domaće valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja nije članica Medjunarodnog monetarnog fonda, obračunava se na način koji odredi ta država.

Medjutim država koja nije članica Medjunarodnog monetarnog fonda i čije pravo ne dopušta primjenu odredaba iz prethodnih rečenica može, u trenutku ratifikacije ili pristupanja, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, izjaviti da se granice odgovornosti predviđene u ovoj Konvenciji, koje treba primjeniti na njezinom području utvrđuju kako slijedi:

(i) u pogledu iznosa od 666,67 obračunskih jedinica spomenutih u podstavu (a) st.5. ovoga člana, 10.000 novčanih jedinica;

(ii) u pogledu iznosa od 2 obračunske jedinice spomenute u

podstavu (a) st.5. ovoga člana, 30 novčanih jedinica.

Novčana jedinica na koju se odnose prethodne rečenice odgovara 65,5 miligrama zlata finoće 900 tisućnina. Pretvaranje iznosa određenih u toj rečenici u domaću valutu vrši se prema pravu te države. Obračun i pretvaranje navedeni u prethodnim rečenicama vrše se na način da se u domaćoj valuti te države izrazi što je moguće ista stvarna vrijednost za iznose u podstavu (a) st.5. ovoga člana kao i ona izražena u obračunskoj

jedinici.

Države obavještavaju depozitara o načinu ili o rezultatu preračunavanja (pretvaranja) prema pojedinom slučaju prilikom deponiranja isprave o ratifikaciji ili pristupanju i kadgod postoji promjena u bilo kojem slučaju.

Članovi III. do XI. ispušteni.

PPROČIŠĆENI TEKST !

MEDJUNARODNA KONVENCIJA

ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O TERENICI

Bruxelles 25.VIII.1924

i

PROTOKOL

O IZMJENI MEDJUNARODNE KONVENCIJE ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O

TERETNICI POTPISANE U BRUXELLESU 25. KOLOVOZA 1924

Bruxelles 23. veljače 1968.

Čl.1.

U ovoj Konvenciji slijedeće riječi upotrebljavaju se u navedenom značenju:

- a). "vozar" uključuje vlasnika broda ili naručitelja prijevoza koji sklapa ugovor o prijevozu s krcatgeljem;
- b). "ugovor o prijevozu" primjenjuje se jedino na onaj ugovor o prijevozu, kod kojeg je izdana teretnica ili slična isprava, koja daje naslov na teret u prijevozu robe morem, a primjenjuje se takodjer na teretnicu ili sličnu ispravu ispostavljenu na osnovu brodarskog ugovora, počevši od časa, kad se odnosi između vozara i imaoaca teretnice ravnaju po toj ispravi;
- c). "roba" uključuje dobra, stvari, robu i predmete bilo koje vrste, izuzev žive životinje i teret za koji se u

- ugovoru o prijevozu navodi da je krcan na palubi i koji se u istinu tako i prevozi;
- d). "brod" označava svaki plovni objekat koji se upotrebljava za prijevoz robe morem;
 - e). "prijevoz robe" obuhvaća vrijeme od ukrcanja robe na brod do njenog iskrcavanja s broda.

Čl.2.

Uz priuzdržaj odredaba čl.6. vozar će kod svih ugovora o prijevozu robe morem u pogledu krcanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe, staranja za nju kao i za njeno iskrcavanje snositi odgovornost i obaveze, a uživat će prava i oslobodjenja koja su niže navedena.

Čl.3.

1. Vozar je dužan da upotrijebi prije i na početku putovanja dužnu pažnju:

- a) da učini brod sposobnim za plovidbu;
- b) da brod primjerno opremi i popuni posadom i snabdije zalihama;
- s). da radi preuzimanja, prijevoza i čuvanja robe osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladnjače i ledenice, i sve druge dijelove broda u koje se roba krca.

2. Ukoliko nije u čl.4. drukčije određeno, vozar će uredno i pažljivo krcati, rukovati, slagati, prevoziti i čuvati robu koja se prevozi, starati se za nju kao i vršiti iskrcaj.

3. Nakon preuzimanja robe vozar, zapovjednik ili agent vozara dužan je da krcatelju, na njegov zahtjev, izda teretnicu, koja medju ostalim ima i da sadrži i:

- a). glavne oznake potrebne za utvrđivanje istovjetnosti robe, kako ih je prije početka krcanja pismeno saopćio krcatelj, ukoliko su oznake utisnute ili na drugi način jasno stavljene na nezavijenu robu, ili na sanduke ili omote, u kojima se ta roba nalazi na takav način, da bi u redovnim prilikama ostale čitljive do kraja putovanja;

- b). broj koleta ili komada, ili količinu, ili težinu prema slučaju onako, kako ih je pismeno saopćio krcatelj;
- c). stanje i ostale prilike robe prema vanjskom izgledu.

Ipak nijedan vozar, zapovjednik ili agent vozara neće biti dužan da u teretnicu navede ili spomene oznake, broj, količinu ili težinu, ako ima ozbiljnog razloga da sumnja da ne predstavljaju točno onu robu, koju je uistinu primio, ili ako nema razumne mogućnosti da izvrši provjeru.

4. Takva teretnica stvarat će, dok se protivno ne dokaže, predpostavku, da je vozar robu preuzeo onako kako je u saglasnosti s točkom 3. a), b) i c) u teretnici opisana.

Medjutim, protudokaz nije dopušten kada je teretnica prenesena na trećega koji je u dobroj vjeri.

5. Smatra se, da je krcatelj u času ukrcaja zajamčio vozaru točnost oznake, broja, količine i težine, kako ih je saopćio, pa je dužan da vozaru naknadi sve gubitke, štete i troškove koji nastanu ili proizadju iz netačnosti tih podataka. Pravo vozara na takvu odštetu ne ograničava ni na koji način njegovu odgovornost ili njegove obaveze iz ugovora o prijevozu prema bilo kojoj osobi osim prema krcatelju.

6. Ako obavjest o gubitku ili oštećenju i općoj prirodi tog gubitka ili oštećenja nije pismeno dana vozaru ili njegovom agentu u luci iskrcaja, prije ili u času preuzimanja robe, ili njene predaje na čuvanje osobi ovlaštenoj da joj se po ugovoru o prijevozu izvrši predaja, pretpostavlja se, dok se protivno ne dokaže, da je vozar robu predao onako, kako je opisana u teretnici.

Ako gubitak ili oštećenje nisu uočljivi, obavještenje mora se dati u roku od tri dana od predaje.

Pismeno obavještenje nije potrebno, ako su stranke u času preuzimanja zajednički utvrdile stanje robe.

Pod rezervom odredaba stava 6 BIS, vozar i brod bit će u svakom slučaju oslobođeni svake odgovornosti u vezi s robom, osim ako je tužba podignuta u roku od godine dana od dana kada je teret predan ili je trebao biti predan. Taj rok može medjutim,

biti produžen sporazumom stranaka postignutim nakon događaja koji je bio povod za tužbu.

U slučaju stvarnog ili pretpostavljenog gubitka ili oštećenja, vozar i primalac olakšat će jedan drugom na svaki razuman način pregled robe i provjeravanje broja koleta.

6. BIS Regresne tužbe mogu biti podignute i nakon isteka roka previdjenog u prethodnom stavu, ako su podignute u roku određenom zakonom suda pred kojim se vodi spor. Međutim, taj rok ne može biti kraći od tri mjeseca, računajući od dana kada je osoba koja podiže regresnu tužbu udovoljila odštetnom zahtjevu ili je obavještena o tužbi koja je protiv nje podignuta.

7. Pošto je roba ukrcana, terenica koju će krcatelju izdati vozar, zapovjednik odnosno agent vozara bit će na zahtjev krcatelja terenica s naznačenjem "ukrcano", pod uvjetom da krcatelj, ukoliko je prethodno primio neku ispravu koja daje pravo na tu robu, tu ispravu vrati uz izdavanje teretnice "ukrcano". Vozar, zapovjednik odnosno agent može u luci ukrcaja na prvobitno izdanoj ispravi naznačiti ime broda odnosno brodova, u koje je roba ukrcana, kao i datum odnosno datume ukrcaja, i pošto to bude na ispravi naznačeno, smatrat će se, ukoliko sadrži podatke iz čl.3. toč.3. da predstavlja, za svrhu ovog člana - teretnicu s označenjem "ukrcano".

8. Svaka klauzula, pogodba ili sporazum u ugovoru o prijevozu, kojima se vozar ili brod oslobadaju odgovornosti za gubitak ili oštećenje u vezi s robom nastalo uslijed nepažnje, krivnje ili neispunjenja dužnosti ili obaveza, iz ovog člana, ili kojima je njihova odgovornost umanjena na drugi način nego što je to propisano u ovoj Konvenciji, bit će ništavi, nepostojeći i bez učinka.

Klauzula kojom se vozaru ustupa korist iz osiguranja, kao i svaka slična klauzula, smatrat će se takvom klauzulom, koja oslobadja vozara od odgovornosti.

Čl.4.

1. Ni vozar ni brod neće odgovarati za gubitak ili štetu, koja nastane ili proizidje iz nesposobnosti broda za plovidbu, osim ako do toga nije došlo propustom dužne pažnje, koju je brodar bio dužan da upotrijebi da brod učini sposobnim za plovidbu ili da ga primjerno opremi, popuni posadom i snabdije zaliham, ili da osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladionice i ledenice i sve druge dijelove broda u koje se roba krca, tako da budu pripravnici za preuzimanje, prijevoz i čuvanje robe, sve to u suglasnosti s odredbama čl.3. t.1. Svaki put kad je gubitak ili oštećenje nastalo uslijed nesposobnosti broda za plovidbu, teret dokaza o upotrebi dužne pažnje pada na brodara

odnosno svaku drugu osobu, koja se poziva na oslobodjenje predvidjeno ovim članom.

2. Ni vozar ni brod nisu odgovorni za gubitak odnosno oštećenje, koje nastane ili proizadje iz:

- a). djela, nepažnje ili propusta zapovjednika, mornara, pilota ili druge osobe u službi vozara, kad se radi o plovidbi ili upravljanju brodom;
- b). požara, ukoliko nije prouzrokovan djelom ili krivnjom vozara;
- c). pogibelji, opasnosti ili nezgoda mora ili drugih plov-nih voda;
- d). više sile;
- e). ratnog događaja;
- f). djela javnih neprijatelja;
- g). naredbe ili mjere prinude vladara, vlasti naroda, ili sudske zapljene;
- h). karantenskih ograničenja;
- i). djela ili propusta krcatelja ili vlasnika robe, njego-vog agenta ili predstavnika;
- j). štrajkova ili općeg otpuštanja s posla ili obustave odnosno ograničenja rada iz bilo kojeg razloga, bilo da su djelomični ili potpuni;
- k). pobuna i gradjanskih nemira;
- l). spasavanja ili pokušaja spasavanja života i dobara na moru;
- m). umanjjenja u zapremini ili težini i drugog gubitka odnosno oštećenja nastalih uslijed skrivene mane, posebne prirode ili vlastite mane robe;
- n). nedovoljnog pakovanja;
- o). nedovoljnosti ili neprimjerenosti oznaka;
- p). skrivenih nedostataka, koji se ne mogu otkriti dužnom pažnjom;
- r). svakog drugog uzroka, koji ne proizlazi iz djela ili propusta vozara, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi, no teret dokaza pada na osobu, koja traži da se koristi ovim isključenjem odgovornosti, i ona mora dokazati da ni vlastita krivnja ni djelo vozara, ni krivnja ni djelo agenta ili osobe u službi vozara nisu pridonijeli gubitku odnosno oštećenju.

3. Krcatelj ne odgovara za gubitak ili za oštećenje, koje vozar ili brod pretrpi i koji nastanu ili proizadju iz bilo kojeg uzroka, ako o tome nema dijela krivnje ili nepažnje krcatelja, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi.

4. Nikakovo skretanje radi spasavanja ili pokušaja spasavanja života ili dobara na moru, kao ni drugo razumno skretanje ne smatra se kršenjem ove Konvencije ili ugovora o prijevozu, i vozar neće biti odgovoran ni za kakav gubitak ili oštećenje koje odatle proizadje.

5.

a). Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijednost robe prije njenog ukrcaja, pa je ta izjava unijeta u

teretnicu ni vozar ni brodar neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje robe ili u vezi s tom robom za iznos veći od 10.000 franaka po koletu ili jedinici tereta ili 30 franaka po kilogramu bruto-težine izgubljene ili oštećene robe, s tim, da se primjenjuje granični iznos koji je viši;

b). Ukupan iznos koji se duguje izračunat će se prema vrijednosti robe u mjestu i u vrijeme kad je roba iskrcana suglasno ugovoru ili u mjestu i u vrijeme kada je trebala biti iskrcana;

Vrijednost robe određuje se prema burzovnoj cijeni, ako takve nema, prema tekućoj tržišnoj cijeni; ako nema ni jedne ni druge prema uobičajenoj vrijednosti robe iste vrsti i kvaliteta;

c). kada se upotrebi kontejner, paleta ili koje drugo slično sredstvo za grupiranje robe, svako koletu ili jedinica za koje je u teretnici naznačeno da su uključeni u to sredstvo smatrat će se kao jedno koletu ili jedna jedinica u smislu ovog stava. Osim u predviđenom slučaju, to će se sredstvo za grupiranje smatrati kao jedno koletu ili jedna jedinica;

d). Kao franak uzima se jedinica koja se sastoji od 65,5 miligrama zlata finoće 900/1000. Dan za za za zamjene dosudjenog iznosa u nacionalnu valutu određuje se po zakonu suda pred kojim se spor vodi;

e). Ni vozar ni brod ne mogu se koristiti povlasticom

- ograničenja odgovornosti iz ovog stava ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom vozača počinjenom bilo u namjeri da se izazove šteta, bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga mogla proizaći šteta;
- f). Izjava spomenuta u točki a). ovog člana, unijeta u teretnicu, stvara predmjevu, dok se ne dokaže protivno, ali ona ne obavezuje vozača koji ju može pobijati;
 - g). Sporazumom između vozača, zapovjednika ili agenta vozača i krcatelja, mogu se odrediti i drugi najviši iznosi, različiti od iznosa određenih u točki a). ovog člana, pod uvjetom da taj ugovoreni najviši iznos ne bude manji od odgovarajućeg najvišeg iznosa iz te točke;
 - h) Ni vozač ni brod neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje prouzročeno robi ili koje se na nju odnosi, ako je krcatelj svjesno dao lažnu izjavu o vrsti i vrijednosti robe.

6. Upaljivu, eksplozivnu ili opasnu robu, na čije krcanje vozač, zapovjednik odnosno vozačev agent ne bi bili pristali da su znali za njenu prirodu odnosno svojstvo, može vozač u svako doba i prije iskrcanja bilo gdje istovariti ili uništiti odnosno učiniti je neškodljivom, bez obaveze na odštetu, a krcatelj ove robe bit će odgovoran za svaku štetu i troškove, koji posredno ili neposredno nastanu ili proizadju uslijed njihovog ukrcanja. Ako bi neka roba te vrste, koja je ukrcana sa znanjem i pristankom vozača, postala opasna po brod ili teret, nju će vozač isto tako moći iskrcati ili uništiti odnosno učiniti je naškodljivom i

da za to ne odgovara, osim s naslova zajedničke havarije, ako bi je bilo.

Čl. 4 BIS

1. Oslobodjenja i ograničenja predviđena ovom konvencijom primjenjuju se na sve tužbe protiv vozača za naknadu gubitaka ili oštećenja robe koja je predmet ugovora o prijevozu, bilo da se tužba zasniva na ugovornoj ili vanugovornoj odgovornosti.

2. Ako je tužba podignuta protiv vozačeva službenika, taj će se službenik moći koristiti oslobodjenjima i ograničenjima odgovornosti na koje se može pozivati vozač u smislu ove konvencije.

3. Ukupni iznos kojim se terete vozač i njegovi službenici

neće ni u kom slučaju preći granični iznos predviđen ovom konvencijom.

4. Međutim, službenik se ne može koristiti ovlaštenjima iz odredaba ovoga člana ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom tog službenika počinjenim u namjeri da se izazove šteta bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga vjerojatno mogla proizaći šteta.

Čl.5.

Vozar se može odreći svih ili jednog dijela svojih prava i oslobodjenja ili povećati svoju odgovornost i obaveze predviđene ovom Konvencijom s tim da ovo odricanje odnosno povećanje bude uneseno u teretnicu, koja se izdaje krcatelju. Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na brodarske ugovore, no ako su bile izdane teretnice u slučaju kad postoji brodarski ugovor, one se podvrgavaju uslovima ove Konvencije. Ni za jednu odredbu ovih pravila neće se smatrati da sprečava unošenje u teretnicu bilo koje dozvoljene odredbe u pogledu zajedničke havarije.

Čl.6.

Bez obzira na odredbe prethodnih članova, vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent kao i krcatelj, mogu u pogledu bilo koje određene robe, sklopiti ugovor sa bilo kakvim uslovima, koji se tiču odgovornosti i obaveza vozara za ovu robu, kao i prava i oslobodjenja vozara u pogledu te iste robe, ili njegovih obaveza u odnosu na sposobnosti broda za plovidbu - ukoliko pogodba nije protivna javnom poretku - ili staranja i pažnje osoba, koje su u njegovoj službi ili njegovih agenata u pogledu ukrcavanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe prevezene morem, staranju o njoj ili njenom iskrcaju, pod uslovom da u takvom slučaju nije bila niti će biti izdana teretnica i da su uslovi takvog ugovora uvršteni u priznanicu, koja se ne može narednjem prenositi, i u kojoj je ta neprenosivost naznačena.

Svaki na taj način zaključen ugovor imat će potpuni pravni učinak.

Međutim, ovaj se član ne primjenjuje na redovne trgovačke terete, koji se prevoze u toku redovnog trgovačkog poslovanja, već samo na druge prijevoze, kod kojih priroda i stanje roba koja se trebaju prevesti, i okolnosti, odredbe i uslovi pod kojima se

prijevoz treba vršiti, opravdavaju posebni sporazum.

Čl.7.

Nijedna odredba ove Konvencije ne sprečava vozara ili krcateljca da uvrsti u ugovor sporazume, uslove, rezerve ili oslobodjenja, koji se odnose na obaveze i odgovornosti vozara ili broda za gubitak ili oštećenje robe, ili u vezi sa čuvanjem, staranjem i rukovanjem, prije ukrcaja i poslije iskrcavanja iz broda, kojim se roba prevozi morem.

Čl.8.

Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na prava i obaveze vozara, koja proizlaze iz bilo kojeg zakona koji je na snazi, a koji se odnosi na ograničenje odgovornosti vlasnika pomorskih brodova.

Čl.9.

Ova konvencija ne dira u odredbe međunarodnih konvencija ili nacionalnih zakona o odgovornosti sa nuklearne štete.

Čl.10.

Odredba ove konvencije primjenjivat će se na sve teretnice koje se odnose na prijevoz robe između luka dviju različitih država kada je:

- a). teretnica izdana u državi ugovornici
- b). prijevoz robe započeo u luci države ugovornice
- c). teretnicom predviđeno da se ugovor ravna po odredbama ove konvencije ili zakonodavstva koje te odredbe primjenjuje, odnosno daje im snagu, bez obzira na državnu pripadnost broda, vozara, krcatelja, primaoca ili bilo koje druge zainteresirane osobe.

Svaka će država ugovornica primjenjivati odredbe ove konvencije na spomenute teretnice.

Ovaj član ne dira u pravo države ugovornice da primjeni odredbe ove konvencije na teretnice koje nisu obuhvaćene prethodnim stavovima.

Ostalo ispušteno.

VIP79

PROČIŠĆENI TEKST !

MEDJUNARODNA KONVENCIJA
ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O TERENICI

Bruxelles 25.VIII.1924

i

PROTOKOL
O IZMJENI MEDJUNARODNE KONVENCIJE ZA IZJEDNAČENJE NEKIH
PRAVILA O
TERETNICI POTPISANE U BRUXELLESU 25. KOLOVOZA 1924

Bruxelles 23. veljače 1968.

i

PROTOKOL
O IZMJENAMA MEDJUNARODNE KONVENCIJE ZA IZJEDNAČENJE NEKIH
PRAVILA
O TERETNICI 25. KOLOVOZA 1924, KAKO JE IZMJENJENA PROTOKOLOM
OD
23. VELJAČE 1968

Bruxelles 21. prosinca 1979.

Čl.1.

U ovoj Konvenciji slijedeće riječi upotrebljavaju se u navedenom značenju:

- a). "vozar" uključuje vlasnika broda ili naručitelja prijevoza koji sklapa ugovor o prijevozu s krcatgeljem;
- b). "ugovor o prijevozu" primjenjuje se jedino na onaj ugovor o prijevozu, kod kojeg je izdana teretnica ili slična isprava, koja daje naslov na teret u prijevozu robe morem, a primjenjuje se takodjer na teretnicu ili sličnu ispravu ispostavljenu na osnovu brodarskog ugovora, počevši od časa, kad se odnosi između vozara i imaoaca teretnice ravnaju po toj ispravi;
- c). "roba" uključuje dobra, stvari, robu i predmete bilo koje vrste, izuzev žive životinje i teret za koji se u

- ugovoru o prijevozu navodi da je krčan na palubi i koji se u istinu tako i prevozi;
- d). "brod" označava svaki plovni objekat koji se upotrebljava za prijevoz robe morem;
 - e). "prijevoz robe" obuhvaća vrijeme od ukrcanja robe na brod do njenog iskrcavanja s broda.

Čl.2.

Uz priuzdržaj odredaba čl.6. vozar će kod svih ugovora o prijevozu robe morem u pogledu krcanja, rukovanja, slaganja,

prijevoza, čuvanja robe, staranja za nju kao i za njeno iskrcavanje snositi odgovornost i obaveze, a uživat će prava i oslobođenja koja su niže navedena.

Čl.3.

1. Vozar je dužan da upotrijebi prije i na početku putovanja dužnu pažnju:
 - a) da učini brod sposobnim za plovidbu;
 - b) da brod primjerno opremi i popuni posadom i snabdije zalihama;
 - s). da radi preuzimanja, prijevoza i čuvanja robe osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladnjače i ledenice, i sve druge dijelove broda u koje se roba krca.
2. Ukoliko nije u čl.4. drukčije određeno, vozar će uredno i pažljivo krcati, rukovati, slagati, prevoziti i čuvati robu koja se prevozi, starati se za nju kao i vršiti iskrcaj.
3. Nakon preuzimanja robe vozar, zapovjednik ili agent vozara dužan je da krcatelju, na njegov zahtjev, izda teretnicu, koja medju ostalim ima i da sadrži i:
 - a). glavne oznake potrebne za utvrđivanje istovjetnosti robe, kako ih je prije početka krcanja pismeno saopćio krcatelj, ukoliko su oznake utisnute ili na drugi način jasno stavljene na nezavijenu robu, ili na sanduke ili omote, u kojima se ta roba nalazi na takav način, da bi u redovnim prilikama ostale čitljive do kraja putovanja;

- b). broj koleta ili komada, ili količinu, ili težinu prema slučaju onako, kako ih je pismeno saopćio krcatelj;
- c). stanje i ostale prilike robe prema vanjskom izgledu.

Ipak nijedan vozar, zapovjednik ili agent vozara neće biti dužan da u teretnicu navede ili spomene oznake, broj, količinu ili težinu, ako ima ozbiljnog razloga da sumnja da ne predstavljaju točno onu robu, koju je uistinu primio, ili ako nema razumne mogućnosti da izvrši provjeru.

4. Takva teretnica stvarat će, dok se protivno ne dokaže, predpostavku, da je vozar robu preuzeo onako kako je u saglasnosti s točkom 3. a), b) i c) u teretnici opisana.

Medjutim, protudokaz nije dopušten kada je teretnica prenesena na trećega koji je u dobroj vjeri.

5. Smatra se, da je krcatelj u času ukrcaja zajamčio vozaru točnost oznake, broja, količine i težine, kako ih je saopćio, pa je dužan da vozaru naknadi sve gubitke, štete i troškove koji nastanu ili proizadju iz netačnosti tih podataka. Pravo vozara na takvu odštetu ne ograničava ni na koji način njegovu odgovornost ili njegove obaveze iz ugovora o prijevozu prema bilo kojoj osobi osim prema krcatelju.

6. Ako obavjest o gubitku ili oštećenju i općoj prirodi tog gubitka ili oštećenja nije pismeno dana vozaru ili njegovom agentu u luci iskrcaja, prije ili u času preuzimanja robe, ili njene predaje na čuvanje osobi ovlaštenoj da joj se po ugovoru o prijevozu izvrši predaja, pretpostavlja se, dok se protivno ne dokaže, da je vozar robu predao onako, kako je opisana u teretnici.

Ako gubitak ili oštećenje nisu uočljivi, obavještenje mora se dati u roku od tri dana od predaje.

Pismeno obavještenje nije potrebno, ako su stranke u času preuzimanja zajednički utvrdile stanje robe.

Pod rezervom odredaba stava 6 BIS, vozar i brod bit će u svakom slučaju oslobođeni svake odgovornosti u vezi s robom, osim ako je tužba podignuta u roku od godine dana od dana kada je teret predan ili je trebao biti predan. Taj rok može medjutim,

biti produžen sporazumom stranaka postignutim nakon događaja koji je bio povod za tužbu.

U slučaju stvarnog ili pretpostavljenog gubitka ili oštećenja, vozar i primalac olakšat će jedan drugom na svaki razuman način pregled robe i provjeravanje broja koleta.

6. BIS Regresne tužbe mogu biti podignute i nakon isteka roka previdjenog u prethodnom stavu, ako su podignute u roku određenom zakonom suda pred kojim se vodi spor. Međutim, taj rok ne može biti kraći od tri mjeseca, računajući od dana kada je osoba koja podiže regresnu tužbu udovoljila odštetnom zahtjevu ili je obavještena o tužbi koja je protiv nje podignuta.

7. Pošto je roba ukrcana, terenica koju će krcatelju izdati vozar, zapovjednik odnosno agent vozara bit će na zahtjev krcatelja terenica s naznačenjem "ukrcano", pod uvjetom da krcatelj, ukoliko je prethodno primio neku ispravu koja daje pravo na tu robu, tu ispravu vrati uz izdavanje teretnice "ukrcano". Vozar, zapovjednik odnosno agent može u luci ukrcaja na prvobitno izdanoj ispravi naznačiti ime broda odnosno brodova, u koje je roba ukrcana, kao i datum odnosno datume ukrcaja, i pošto to bude na ispravi naznačeno, smatrat će se, ukoliko sadrži podatke iz čl.3. toč.3. da predstavlja, za svrhu ovog člana - teretnicu s označenjem "ukrcano".

8. Svaka klauzula, pogodba ili sporazum u ugovoru o prijevozu, kojima se vozar ili brod oslobadjaju odgovornosti za gubitak ili oštećenje u vezi s robom nastalo uslijed nepažnje, krivnje ili neispunjenja dužnosti ili obaveza, iz ovog člana, ili kojima je njihova odgovornost umanjena na drugi način nego što je to propisano u ovoj Konvenciji, bit će ništavi, nepostojeći i bez učinka.

Klauzula kojom se vozaru ustupa korist iz osiguranja, kao i svaka slična klauzula, smatrat će se takvom klauzulom, koja oslobadja vozara od odgovornosti.

Čl.4.

1. Ni vozar ni brod neće odgovarati za gubitak ili štetu,

koja nastane ili proizidje iz nesposobnosti broda za plovidbu, osim ako do toga nije došlo propustom dužne pažnje, koju je brodar bio dužan da upotrijebi da brod učini sposobnim za plovidbu ili da ga primjerno opremi, popuni posadom i snabdije zaliha-

ma, ili da osposobi i dovede u ispravno stanje skladišta, hladionice i ledenice i sve druge dijelove broda u koje se roba krca, tako da budu pripravnici za preuzimanje, prijevoz i čuvanje robe, sve to u suglasnosti s odredbama čl.3. t.1. Svaki put kad je gubitak ili oštećenje nastalo uslijed nesposobnosti broda za plovidbu, teret dokaza o upotrebi dužne pažnje pada na brodarku odnosno svaku drugu osobu, koja se poziva na oslobodjenje predviđeno ovim članom.

2. Ni vozač ni brod nisu odgovorni za gubitak odnosno oštećenje, koje nastane ili proizadje iz:

- a). djela, nepažnje ili propusta zapovjednika, mornara, pilota ili druge osobe u službi vozača, kad se radi o plovidbi ili upravljanju brodom;
- b). požara, ukoliko nije prouzrokovan djelom ili krivnjom vozača;
- c). pogibelji, opasnosti ili nezgoda mora ili drugih plovničkih voda;
- d). više sile;
- e). ratnog događaja;
- f). djela javnih neprijatelja;
- g). naredbe ili mjere prinude vladara, vlasti naroda, ili sudske zapljene;
- h). karantenskih ograničenja;
- i). djela ili propusta krcatelja ili vlasnika robe, njegovog agenta ili predstavnika;
- j). štrajkova ili općeg otpuštanja s posla ili obustave odnosno ograničenja rada iz bilo kojeg razloga, bilo da su djelomični ili potpuni;
- k). pobuna i građanskih nemira;
- l). spasavanja ili pokušaja spasavanja života i dobara na moru;
- m). umanjena u zapremini ili težini i drugog gubitka odnosno oštećenja nastalih uslijed skrivene mane, posebne prirode ili vlastite mane robe;
- n). nedovoljnog pakovanja;
- o). nedovoljnosti ili neprimjerenosti oznaka;
- p). skrivenih nedostataka, koji se ne mogu otkriti dužnom pažnjom;
- r). svakog drugog uzroka, koji ne proizlazi iz djela ili propusta vozača, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi, no teret dokaza pada na osobu, koja traži da se koristi ovim isključenjem odgovornosti, i ona mora dokazati da ni vlastita krivnja ni djelo vozača, ni krivnja ni djelo agenta ili osobe u službi vozača nisu pridonijeli gubitku odnosno oštećenju.

3. Krcatelj ne odgovara za gubitak ili za oštećenje, koje vozar ili brod pretrpi i koji nastanu ili proizadju iz bilo kojeg uzroka, e-vozu, kojima se vozar ili brod oslobadjaju odgovornosti za gubi-

tak ili ošećenje u vezi s robom nastalo uslijed nepa ako o tome nema dijela krivnje ili nepažnje krcatelja, njegovih agenata ili osoba u njegovoj službi.

4. Nikakovo skretanje radi spasavanja ili pokušaja spasa- vanja života ili dobara na moru, kao ni drugo razumno skretanje ne smatra se kršenjem ove Konvencije ili ugovora o prijevozu, i vozar neće biti odgovoran ni za kakav gubitak ili oštećenje koje odatle proizadje.

5.

(a) Osim u slučaju ako je krcatelj naznačio vrstu i vrijed- nost robe prije njenog ukrcaja, pa je ta izjava unijeta u teretnicu, ni vozar ni brod neće ni u kom slučaju odgovarati za gubitak ili oštećenje robe ili u vezi s tom robom za iznos veći od 666,67 bračunskih jedinica po koletu ili jedinici tereta ili 2 obračunske jedinice po kilogramu bruto-težine izgubljene ili oštećene robe, s tim da se primjenjuje granični iznos koji je viši.

b). Ukupan iznos koji se duguje izračunat će se prema vrijednosti robe u mjestu i u vrijeme kad je roba iskr- cana suglasno ugovoru ili u mjestu i u vrijeme kada je trebala biti iskrcana;

Vrijednost robe odredjuje se prema burzovnoj cijeni, ako takve nema, prema tekućoj tržišnoj cijeni; ako nema ni jedne ni druge prema uobičajenoj vrijednosti robe iste vrsti i kvaliteta;

c). kada se upotrebi kontejner, paleta ili koje drugo slično sredstvo za grupiranje robe, svako koleto ili jedinica za koje je u teretnici naznačeno da su uključeni u to sredstvo smatrat će se kao jedno koleto ili jedna jedin- ica u smislu ovog stava. Osim u predviđenom slučaju, to će se sredstvo za grupiranje smatrati kao jedno koleto ili jedna jedinica;

(d) Obračunska jedinica navedena u ovom članu je Posebno

pravo vučenja kako ga je definirao Međunarodni monetarni fond. Iznosi navedeni u podstavu (a) ovog stava preračunavaju se u domaću valutu na osnovi vrijednosti te valute na dan utvrđen po pravu suda koji raspravlja spor. Vrijednost valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja je članica Međunarodnog monetarnog fonda obračunava se prema metodi vrijednosti koju na dan koji je u pitanju primjenjuje Međunarodni monetarni fond za vlastite operacije i transakcije. Vrijednost domaće valute, u značenju Posebnog prava vučenja, države koja nije članica Međunarodnog monetarnog fonda, obračunava se na način koji odredi ta država.

Medjutim država koja nije članica Međunarodnog monetarnog fonda i čije pravo ne dopušta primjenu odredaba iz prethodnih rečenica može, u trenutku ratifikacije ili pristupanja, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, izjaviti da se granice odgovornosti predviđene u ovoj Konvenciji, koje treba primjeniti na njezinom području utvrđuju kako slijedi:

- (i) u pogledu iznosa od 666,67 obračunskih jedinica spomenutih u podstavu (a) st.5. ovoga člana, 10.000 novčanih jedinica;
- (ii) u pogledu iznosa od 2 obračunske jedinice spomenute u podstavu (a) st.5. ovoga člana, 30 novčanih jedinica.

Novčana jedinica na koju se odnose prethodne rečenice odgovara 65,5 miligrama zlata finoće 900 tisućnina. Pretvaranje iznosa određenih u toj rečenici u domaću valutu vrši se prema pravu te države. Obračun i pretvaranje navedeni u prethodnim rečenicama vrše se na način da se u domaćoj valuti te države izrazi što je moguće ista stvarna vrijednost za iznose u podstavu (a) st.5. ovoga člana kao i ona izražena u obračunskoj jedinici.

Države obavještavaju depozitara o načinu ili o rezultatu preračunavanja (pretvaranja) prema pojedinom slučaju prilikom deponiranja isprave o ratifikaciji ili pristupanju i kadgod postoji promjena u bilo kojem slučaju.

e). Ni vozar ni brod ne mogu se koristiti povlasticom ograničenja odgovornosti iz ovog stava ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom vozara počinjenom bilo u namjeri da se izazove šteta, bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga mogla proizaći šteta;

f). Izjava spomenuta u točki a). ovog člana, unijeta u

teretnicu, stvara predmjevu, dok se ne dokaže protivno, ali ona ne obavezuje vozača koji ju može pobijati;

g). Sporazumom između vozača, zapovjednika ili agenta vozača i krcatelja, mogu se odrediti i drugi najviši iznosi, različiti od iznosa određenih u točki a). ovog člana, pod uvjetom da taj ugovoreni najviši iznos ne bude manji od odgovarajućeg najvišeg iznosa iz te točke;

h) Ni vozač ni brod neće ni u kom slučaju biti odgovorni za gubitak ili oštećenje prouzročeno robi ili koje se na nju odnosi, ako je krcatelj svijesno dao lažnu izjavu o vrsti i vrijednosti robe.

6. Upaljivu, eksplozivnu ili opasnu robu, na čije krcanje vozač, zapovjednik odnosno vozačev agent ne bi bili pristali da su znali za njenu prirodu odnosno svojstvo, može vozač u svako doba i prije iskrcanja bilo gdje istovariti ili uništiti odnosno učiniti je neškodljivom, bez obaveze na odštetu, a krcatelj ove robe bit će odgovoran za svaku štetu i troškove, koji posredno ili neposredno nastanu ili proizadju uslijed njihovog ukrcanja. Ako bi neka roba te vrste, koja je ukrcana sa znanjem i pristankom vozača, postala opasna po brod ili teret, nju će vozač isto tako moći iskrcati ili uništiti odnosno učiniti je naškodljivom i da za to ne odgovara, osim s naslova zajedničke havarije, ako bi je bilo.

Čl. 4 BIS

1. Oslobodjenja i ograničenja predviđena ovom konvencijom primjenjuju se na sve tužbe protiv vozača za naknadu gubitaka ili oštećenja robe koja je predmet ugovora o prijevozu, bilo da se tužba zasniva na ugovornoj ili vanugovornoj odgovornosti.

2. Ako je tužba podignuta protiv vozačeva službenika, taj će

se službenik moći koristiti oslobodjenjima i ograničenjima odgovornosti na koje se može pozivati vozač u smislu ove konvencije.

3. Ukupni iznos kojim se terete vozač i njegovi službenici neće ni u kom slučaju preći granični iznos predviđen ovom konvencijom.

4. Međutim, službenik se ne može koristiti ovlaštenjima iz odredaba ovoga člana ako se dokaže da je šteta prouzročena djelom ili propustom tog službenika počinjenim u namjeri da se

izazove šteta bilo zlonamjerno i sa sviješću da bi iz toga vjerojatno mogla proizaći šteta.

Čl.5.

Vozar se može odreći svih ili jednog dijela svojih prava i oslobodjenja ili povećati svoju odgovornost i obaveze predviđene ovom Konvencijom s tim da ovo odricanje odnosno povećanje bude uneseno u teretnicu, koja se izdaje krcatelju. Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na brodarske ugovore, no ako su bile izdane teretnice u slučaju kad postoji brodarski ugovor, one se podvrgavaju uslovima ove Konvencije. Ni za jednu odredbu ovih pravila neće se smatrati da sprečava unošenje u teretnicu bilo koje dozvoljene odredbe u pogledu zajedničke havarije.

Čl.6.

Bez obzira na odredbe prethodnih članova, vozar, zapovjednik odnosno vozarev agent kao i krcatelj, mogu u pogledu bilo koje određene robe, sklopiti ugovor sa bilo kakvim uslovima, koji se tiču odgovornosti i obaveza vozara za ovu robu, kao i prava i oslobodjenja vozara u pogledu te iste robe, ili njegovih obaveza u odnosu na sposobnosti broda za plovidbu - ukoliko pogodba nije protivna javnom poretku - ili staranja i pažnje osoba, koje su u njegovoj službi ili njegovih agenata u pogledu ukrcavanja, rukovanja, slaganja, prijevoza, čuvanja robe prevezene morem, staranju o njoj ili njenom iskrcaju, pod uslovom da u takvom slučaju nije bila niti će biti izdana teretnica i da su uslovi takvog ugovora uvršteni u priznanicu, koja se ne može narednjem prenositi, i u kojoj je ta neprenosivost naznačena.

Svaki na taj način zaključen ugovor imat će potpuni pravni učinak.

Medjutim, ovaj se član ne primjenjuje na redovne trgovačke terete, koji se prevoze u toku redovnog trgovačkog poslovanja, već samo na druge prijevoze, kod kojih priroda i stanje roba koja se trebaju prevesti, i okolnosti, odredbe i uslovi pod kojima se prijevoz treba vršiti, opravdavaju posebni sporazum.

Čl.7.

Nijedna odredba ove Konvencije ne sprečava vozara ili krcatelja da uvrsti u ugovor sporazume, uslove, rezerve ili oslobodjenja, koji se odnose na obaveze i odgovornosti vozara ili broda za gubitak ili oštećenje robe, ili u vezi sa čuvanjem, staranjem i rukovanjem, prije ukrcaja i poslije iskrcavanja iz broda, kojim se roba prevozi morem.

Čl.8.

Odredbe ove Konvencije neće se primjenjivati na prava i obaveze vozara, koja proizlaze iz bilo kojeg zakona koji je na snazi, a koji se odnosi na ograničenje odgovornosti vlasnika pomorskih brodova.

Čl.9.

Ova konvencija ne dira u odredbe međunarodnih konvencija ili nacionalnih zakona o odgovornosti sa nuklearne štete.

Čl.10.

Odredba ove konvencije primjenjivat će se na sve teretnice koje se odnose na prijevoz robe između luka dviju različitih država kada je:

- a). teretnica izdana u državi ugovornici
- b). prijevoz robe započeo u luci države ugovornice
- c). teretnicom predviđeno da se ugovor ravna po odredbama ove konvencije ili zakonodavstva koje te odredbe primjenjuje, odnosno daje im snagu, bez obzira na državnu pripadnost broda, vozara, krcatelja, primaoca ili bilo koje druge zainteresirane osobe.

Svaka će država ugovornica primjenjivati odredbe ove konvencije na spomenute teretnice.

Ovaj član ne dira u pravo države ugovornice da primjeni odredbe ove konvencije na teretnice koje nisu obuhvaćene prethodnim stavovima.

Ostalo ispušteno.

ANEX 8.

JEDINSTVENA PRAVILA CMI-a ZA POMORSKI TOVARNI LIST

(CMI Uniform Rules For Sea Waybills)
Paris, lipanj 1990

1. PODRUČJE PRIMJENE

- (i) Ova pravila bit će nazvana "Jedinstvena pravila CMI-ja za pomorski tovarni list".
- (ii) Ona će se primjenjivati kad budu prihvaćena ugovorom o prijevozu u kome nije izdana teretnica ili slična isprava o pravnom naslovu, bez obzira da li je ugovor u pismenom obliku ili ne.

2. DEFINICIJE

U ovim Pravilima:

"Ugovor o prijevozu" će značiti svaki ugovor o prijevozu podvrgnut ovim pravilima koji se ima izvršiti u cijelosti ili djelomično, morem.

"Roba" će značiti svaku robu prevezenu ili primljenu na prijevoz na temelju ugovora o prijevozu.

"Vozar" i "Krcatelj" će značiti stranke u ugovoru o prijevozu ili one koje se mogu identificirati kao takve iz ugovora o prijevozu.

"Primatelj" će značiti stranku označenu u ugovoru o prijevozu ili onu koja se može identificirati kao takva iz ugovora o prijevozu, ili bilo koju osobu navedenu kao primalac u skladu s pravilom 6 (i).

"Pravo raspolaganja" će značiti prava i dužnosti navedene u čl. 6.

3. ZASTUPANJE

(i) Zaključujući ugovor o prijevozu krcatelj ne čini to samo u svoje ime nego također za i u ime primatelja kao njegov zastupnik, i jamči vozaču da ima ovlaštenje za to.

(ii) Ovo će se pravilo primjeniti onda, i samo onda, ako je to potrebno u skladu s pravom primjenljivim na ugovor o prijevozu, kako bi se primatelju omogućilo da tuži i bude tužen. Krcatelj

neće biti podvrgnut većoj odgovornosti nego što bi bio da je na temelju ugovora o prijevozu izdana teretnica ili slična isprava o pravnom naslovu.

4. PRAVA I ODGOVORNOSTI

(i) Ugovor će o prijevozu biti podvrgnut svakoj međunarodnoj konvenciji ili nacionalnom pravu koje se, ili koje bi se obvezno primjenjivalo da je na temelju ugovora o prijevozu izdana teretnica ili slična isprava o pravnom naslovu. Takva će se konvencija ili pravo primjeniti bez obzira na bilo što nespojivo s time u ugovoru o prijevozu.

(ii) Uz pridržaj uvijek u točki (i) ugovor o prijevozu reguliran je:

(a) ovim pravilima;

(b) osim ako su stranke drukčije ugovorile, vozarevim standardnim odredbama i uvjetima za prijevoz, ako postoje, uključujući odredbe i uvjete koje se odnose na dio prijevoza koji se ne obavlja morem, pod uvjetom da su izvršeni u pomorski tovarni list.

(c) bilo kojim drugim odredbama i uvjetima ugovorenim među strankama.

(iii) U slučaju bilo kakve suprotnosti između odredbi i uvjeta spomenutih u točki (ii)(b) ili (c) i ovih Pravila, ova Pravila će prevladati.

5. OPIS ROBE

(i) Krcatelj jamči točnost podataka o robi koje je on naveo, i nadoknadit će vozaču svaki gubitak, štetu ili trošak prouzročen netočnošću.

(ii) U odsutnosti opaske od strane vozača, svaka izjava u pomorskom tovarnom listu ili sličnoj ispravi u odnosu na količinu i stanje robe će:

(a) između vozača i krcatelja biti predmijeva do protudokaza o primitku robe kao što je navedeno;

(b) između vozača i primatelja biti potpun dokaz o primitku robe kao što je navedeno, i dokaz o protivnom neće biti dopušten, pod uvjetom da je primatelj postupao u dobroj vjeri.

6. PRAVO RASPOLAGANJA

- (i) Osim ako je krcatelj iskoristio svoje pravo na temelju točke:
- (ii) niže, on će biti jedina stranka ovlaštena dati vozaču

upute u vezi ugovora o prijevozu. Osim ako je primjenljivim pravom zabranjeno, on će biti ovlašten promijeniti ime primatelja u bilo koje vrijeme dok primalac ne zatraži predaju robe nakon njena dolaska na odredište, pod uvjetom da vozaču da opravdanu obavjest u pismenom obliku, ili na neki drugi način prihvatljiv za vozača i na temelju toga obvezuje se nadoknaditi vozaču sve dodatne troškove time prouzročene.

(iii) Krcatelj će moći iskoristiti svoje pravo izbora da prenese pravo raspolaganja na primatelja, dok vozač ne primi robu. Izvršavanje ovoga prava izbora mora biti istaknuto u pomorskom tovarnom listu ili sličnom dokumentu, ako je izdan. Kad je izbor obavljen, primatelj će steći prava koja su navedena u točki (i) gore, a krcatelj će ih i zgubiti.

7. PREDAJA

- (i) Vozač će predati robu primatelju na osnovi valjane identifikacije.
- (ii) Vozač neće biti odgovoran za pogrešnu isporuku, ako može dokazati da je upotrijebio razumnu pažnju da bi se uvjerio da je stranka koja tvrdi da je primatelj, uistinu ta stranka.

8. VALJANOST

U slučaju bilo čega sadržanoga u ovim pravilima ili bilo kakve odredbe koja je uvrštena u ugovor o prijevozu na temelju pravila 4, a što je u suprotnosti s odredbama bilo koje međunarodne konvencije ili nacionalnog prava obvezno primjenljivog na ugovor o prijevoz, takva će pravila i odredbe biti ništave u tom opsegu, ali ne više od toga.

Prijevod: Dorotea Ćorić
UPP 129-130, str. 75.

A, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36
Able, 32
Accordance, 32
Act, 34
Actio, 26
Action, 30
Actual, 21, 25, 36
Actually, 33, 36
Ad, 20, 33
Adjudged, 34
Admiralty, 33
Adun, 33
Affre, 23
Affreightment, 23
Affretement-transport, 23
Affreteur, 23
Affr,teur, 24
Agenata, 20
Agency, 33
Agent, 21, 25, 28
Agenta, 20, 25
Agents, 34
Agenzia, 25, 29
Agreed, 34
Agreement, 34
Agreements, 34
Aix, 29
Aj, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 34
Aja, 22, 26, 27
Ajeve, 24
Aji, 30
Aju, 21, 23, 24, 25, 26, 29, 31
Ak, 24
Ako, 21, 22, 25, 27, 28, 30, 31
Aktivne, 20
Aktuelan, 24
Al, 29, 30, 31, 33, 34
Alba, 28
Albu, 28
Algerienne, 29
Ali, 21, 22, 23, 24
Alla, 33
Allami, 25

Alost, 24
Alsthom, 31
Am, 32
Amato, 25
Amerike, 21
ANALIZA, 22
Analiziraju, 21
Analizirao, 20
Andre, 32
Anja, 29
Anju, 31
Answered, 34
Ao, 20
Apelacioni, 28, 29, 30, 31
Apostolo, 28

Applies, 33
Apstraktno, 29
Arbitra, 31
Arising, 34
Armateur, 23, 30
Armatore, 25
Art, 33
Arter, 21, 23, 24, 25
Arterara, 21
Arterer, 21, 22, 23
Arterera, 21, 23
Artereri, 21
Arterom, 24
Arteru, 23, 24, 30, 33
Article, 33
Artriran, 21
Artrirani, 21
Assist, 33
Asu, 35
Atlantic, 33
Au, 30
Authors, 32
Ava, 22
Avaju, 30
Avama, 21
Avanja, 24, 26
Avanje, 30
Avati, 22, 24, 25
Ave, 24, 31

Žrgernis, 34

Ba, 22, 24, 25

Back, 34, 35

Bailee, 34

Bala, 20, 21

BALTIME, 34

Base, 33

Baza, 24

Bazi, 24

Bearer, 32

Behalf, 34

Beneficiju, 26

Benom, 30

Berlingieria, 28

Bez, 26

BGH, 34

Bi, 20, 22, 24, 26, 29, 31

Bia, 34

Bila, 22, 30

Bili, 23

Bilje, 28, 29, 30, 31

Bill, 32, 33, 34, 36

Bilo, 21, 22, 26, 30

Bio, 21, 24, 26, 27, 30, 35

BIS, 22, 33

Biti, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31

Bitne, 21

Bitno, 23, 26

Biva, 23

Biztosito, 25

Boda, 29

Bolje, 24

Booking, 21

Books, 32

Bound, 34

Br, 23, 25, 31, 32, 35

Brdovlasnika, 28, 29

Breach, 34

Briselska, 31

Briselskoj, 31

Britaniji, 22

Britannica, 28

Brod, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 29, 30, 32
Broda, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31
Brodar, 20, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31
Brodara, 20, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31
Brodareve, 31
Brodarevog, 29
Brodari, 30
Brodarom, 23, 28, 30
Brodaroslobodio, 29
Brodarski, 31
Brodarskom, 23, 31
Brodom, 25, 26, 27, 29, 31
Brodova, 24, 27, 28
Brodovima, 27
Brodovlasnik, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 30
Brodovlasnika, 21, 30
Brodovlasnikom, 21
Brodovlasnikove, 31
Brodovlasniku, 28
Brodске, 30
Brodu, 21, 22
Broovlasnika, 29
Bu, 29
Bude, 25, 28
Budu, 21, 24, 31, 35
Bundesgerichtshof, 34

C'est, 30
Can, 32, 33
Capo, 25
Captain, 33
CARGILL, 35
Carico, 25, 34
Carier, 34
Carinskom, 29
Carriage, 33, 34, 36
Carried, 36
CARRIER, 22, 24, 25, 26, 28, 32, 33, 34, 35, 36
Carrier-a, 21, 26
Carriera, 25, 26
Carriers, 32, 34
Carrieru, 25
Carries, 36

Carrying, 32

Case, 34
Cases, 32
Caso, 33
Cassazione, 35
Celle, 33
CENTROCOM, 34
Chapter, 33
Char, 34, 36
Charter, 22, 23, 33, 34, 36
Chartera, 26
Chartered, 32, 36
Charterer, 23, 24, 26, 30, 32, 33, 36
Charterer-owner, 23
Charterera, 30, 35
Charterers, 34
Chartereru, 26
Chartering, 36
Charterparties, 32, 33, 35
Che, 33
Cia, 30
Ciale, 35
Cie, 29, 30, 31
Cir, 32
Cit, 33, 35
Claim, 34
CLAUSE, 22, 26, 28, 33, 34
Clear, 32, 36
Co, 31, 32
Cod, 22
Codice, 24
Commercial, 32
Commwer, 35
Compa, 34
Company, 34
Complessa, 33
Con, 34
Concorde, 30, 31
Conditions, 34
Conduttore, 24
Confer, 33
Configurazioni, 33
Confronti, 33
CONLINEBILL, 22, 33
Connection, 33
Consideration, 34
Consiste, 30
Containers, 34
Conto, 33
Contract, 32, 33, 34, 36
Contracting, 21, 25, 26, 32, 36

Contractu, 25
Contractual, 34
Contraente, 33
Contrary, 32
Contrating, 26
Contribuisce, 33
Convoys, 33

Corp, 31
Corporation, 35
Corte, 33, 35
Cosimo, 25
Could, 32, 33
Court, 34
Crpe, 20
Crres, 31
Crrier, 25

D'Appello, 33
D'assurances, 30
D'individuazione, 33
D'ordre, 30
Da, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 35
Daje, 20, 26, 28
Dakle, 23, 26
Dal, 33
Dalje, 26
Dall, 33
Dall'altro, 33
Dall'OWNER, 33
Damage, 34
Dana, 29
Dato, 27
Davanje, 29
Davanju, 27
Davatelj, 29
De, 28, 29, 30
Defendant, 34
Defined, 33
Definicija, 26
Definira, 20
Definitivno, 22
Del, 33
Delictu, 25
Delle, 33

Demise, 33, 36
Dempster, 33
Denizclik, 31
Der, 34
Dere, 33
Des, 28
Despite, 34
Detaljnije, 22
Detect, 32
Detti, 33
Devised, 33
Devoir, 30
Di, 25, 33, 34, 35
Dicarico, 33
Die, 34
Different, 32, 36
Difficult..., 33
Difficulty, 36
Dijela, 28
Dijelove, 28
Diligence, 30

Dillegence, 30
Dir, 28, 29, 32, 33, 34, 35
Directly, 36
Direktan, 28
Disponent, 24, 27, 31, 34
Diskussion, 34
Ditta, 25
Diverse, 33
DMF, 28, 29, 30, 31
Dne, 35
Document, 32
DODATAK, 26
Dodje, 24
Doga, 22
Doing, 32
Dok, 24, 25, 28
Doka, 28, 29
Dokaz, 23
Doktrina, 25, 26
Doktrini, 22, 24
Dokumentimma, 23
Dolazi, 24, 26
Doma, 22

Dona, 24
Donekle, 22
Donijeje, 23
Donijetim, 31
Dosta, 22
Dostavljene, 29
Dovede, 30
Dovedu, 24
Dovesti, 20
Dovoljan, 23
Dovr, 35
Dr, 21, 24, 31
Drafters, 32
Druga, 25
Druge, 22, 24
Drugi, 30, 31, 35
Drugim, 22, 35
Drugog, 35
Drugoj, 25
Drugom, 23
Drugostepeni, 28
Drugotu, 28
Drugu, 24, 25
Drvene, 20
Du, 29, 30, 31
Due, 30, 34
Dva, 21, 23, 31

Easily, 34
Edovitog, 28
Eg, 25, 30, 31
Ein, 34
Ekivalo, 21
Elder, 32
Elemenata, 25

Elemente, 21
Em, 20, 30, 31
Emblem, 34
Emphasis, 34
En, 21, 28, 34, 35
Ena, 31
Encyclopedia, 28
Ende, 34
Ene, 28, 29

ENGLESKA, 22
Engleski, 24, 31
Engleskoj, 32
Engleskom, 22, 31
Eni, 29, 34
Enik, 21, 35
Enika, 28, 35
Eniku, 28
Enim, 29
Eniti, 23
Enito, 25
Enja, 22, 31, 35
Enje, 22, 26, 27, 28, 29, 30, 31
Enjem, 21
Enju, 20
Eno, 22, 25, 31
Enog, 28
Ensure, 33
Entered, 34
Enters, 32
Entitled, 32
Entrust, 32
Enu, 21
Equally, 36
Er, 36
Era, 23
Essa, 34
Essere, 33
Est, 30
Esto, 21, 22, 24, 26
Et, 29, 30, 31
Etko, 30
Eventualne, 29
Eventualnim, 22
Evi, 31
Evidenced, 33, 34
Evropskim, 23
Ex, 25, 31
Exactly, 32
Executed, 34
Exonerations, 34
EXPORT, 35

Fa, 25
Face, 36
Facie, 22
Fact, 34
Fazi, 23
Federal, 34

Figli, 29
Finansijskim, 27
Finanze, 35
Followed, 33
Fonde, 30
Food, 31
Foregoing, 34
Form, 34
Formulara, 28
Formularnim, 22
Formularu, 25
Forndamentali, 33
Franco-Cam, 30
Franco-camerounainase, 30
FRANCUSKA, 22, 33
Francuski, 24
Front, 34
Funkciji, 23
Furness, 32
Further, 34
Fusnoti, 23

Ga, 23, 24, 30, 32
Gdje, 23, 33
General, 32, 34
GENEVE, 35
Genova, 33
German, 34
Giatore, 23
Girata, 33
Giving, 32
Glasi, 30
Glasila, 25
Glavi, 20, 24, 25
Glavnog, 23
Glavnom, 24
Gleda, 21
Gledano, 22
Gledi, 24
Godine, 22, 23
Goods, 32, 34, 36
Gore, 23
Gornje, 26
Gornjoj, 30
Govore, 21

Govori, 26
GR, 22
GRABOVAC, 22, 24
Granted, 32
Gre, 28
GREENWICH, 34, 35
Gregos, 33
Grubom, 31

Ha, 22, 23
Hague, 32
Hambur, 24
Hamburg, 34

Held, 34
Herber, 34
Herein, 33
Hereunder, 34
Hla, 30
Hladnjaka, 30
Holandski, 20
HONG, 28
HP, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 32
Hugo, 25, 32
HVP, 22, 25, 26

Iako, 20, 24, 31, 34
Idea, 32
Identi, 20
Identifikaciji, 25
IDENTITY, 22, 26, 28, 32, 33, 34
Ielja, 30
Igra, 22
Ih, 20, 23
II, 28, 29, 31
II-P, 27, 35
III, 28, 31, 32
III-SI, 29
IIst, 35
Ija, 25
Ije, 21, 24, 26
Iji, 30

II, 33

Ila, 25
Ilac, 20, 29, 34, 35
Ili, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 33
Ilustracije, 22, 24
Ilustrativan, 20
Im, 22
Ima, 21, 22, 23, 24, 26, 31
Imaju, 25
Imala, 25
Imalac, 21, 24, 28
Imao, 29
Imaoca, 25, 28
Imaocu, 28
Imatelj, 30
Imati, 26
Ime, 20, 22, 24, 25, 26, 29
Impose'e, 30
Ina, 28
Inc, 35
Incurred, 32
India, 31
Individual, 34
Individualizacije, 24
Ine, 21
Inevitable, 33
Ini, 21
Inio, 23

Inje, 25, 29
Injen, 21
Injeni, 22
Injenica, 27, 29
Injenici, 27, 30
Injenicu, 21
Inostranoj, 22
Inozemstvu, 22
Instalacije, 30
Intencije, 24
Interesantno, 21
International, 32
Internim, 31
Intestata, 34
Intricare, 33
Inu, 20
Io, 21, 28

IOC, 34, 35
IoC-Klausen, 34
Ioca, 20, 35
Ipak, 22
Iscrpljuju, 21
Isklju, 24
Iskrčan, 21
Iskrčano, 21
Islemet, 31
Ispravna, 30
Ispravno, 27
Ispred, 35
Issue, 36
Issued, 36
Issuing, 32, 36
Ista, 20, 28
Istaknuti, 22
Isti, 21, 31
Istovjetnosti, 24
Istovjetujemo, 23
Istu, 20
Ita, 23, 24
ITALIJA, 23, 24
Italijanskoj, 22
Italije, 28
Italiji, 22, 24, 25
Itd, 22, 23, 24
Ite, 20, 29
Itelj, 20, 24, 27, 28, 29, 30, 31
Itelja, 20, 21, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35
Iteljem, 29
Itelju, 27, 29
Iti, 22, 24, 25, 27, 28, 30
Ito, 21, 24, 28
IV, 22, 28, 33
Ivo, 31
Ivoirienne, 30
IX, 31
Iz, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35
Izabao, 29
Izdaje, 21

Izdana, 24, 26
Izdane, 25
Izdanim, 22, 24

Izdanoj, 30
Izdao, 27, 29, 30
Izgleda, 22, 24
Izgledati, 26
Izgubljen, 29
Izla, 24
Izleda, 30
Izledalo, 22
Izme, 25, 26, 28, 30, 31, 35
Izmedju, 20, 21
Izmjenom, 29
Izmjenu, 29
Izraz, 20, 24, 27, 31
Izraza, 26
Izuzetaka, 26
Izvan, 22
Izvide, 21
Izvjesnim, 20
Izvjesnu, 20
Izvr, 21, 22, 28, 29

Jaka, 31, 32
Jasni, 26
Jasno, 26
Javaju, 20
Javnog, 31
Je, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35
Jedan, 21, 29, 30, 31
Jedino, 21
Jedna, 24
Jednakosti, 24
Jedne, 22, 25
Jednog, 25
Jednom, 24, 25
Jednostavan, 24
Jer, 20, 21, 22, 24, 26, 31, 35
Jevoznim, 35
Jo, 23, 35
Ju, 27, 28, 29
Judgment, 34
JUGOOC, 34
Justice, 34

KA, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 33
Kada, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 30
Kako, 25
Kao, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 35
KAPTANIKOS, 31
Kasacija, 25
Kasacije, 25

Kasacioni, 28
Kasnije, 23
Katkada, 20, 22
Kautelar, 34
Ke, 29

Ki, 27, 30
Kih, 22, 23, 24
Kim, 27
Kinds, 32
Klausel, 34
Klauzula, 22, 23, 28
Klauzule, 28
Klauzulu, 23
Klazula, 23
Known, 33
Ko, 20, 24
Koctug, 31
Kod, 23, 24, 25, 26, 34
Kog, 27
Koja, 21, 23, 25, 26, 28, 30, 31
Koje, 23, 24, 27, 29, 32, 35
Kojeg, 31
Kojega, 23
Kojem, 21, 31
Koji, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35
Kojima, 24, 27
Kojoj, 24, 28
Kojom, 28
Koju, 29, 30
Kolebanja, 22
Koli, 20
Koliko, 22
Kom, 28
Kombakoun, 30
Komerrijalna, 30, 31
Kompanije, 20
Kompletnom, 28
Kona, 22
Konferencije, 24
Konferenca, 24
Konferencijskih, 24
KONG, 28
Konkretne, 29
Konkretno, 29

Konteksta, 31
Kontrolira, 21
Kontrolirati, 22
Konvencija, 26, 31, 32
Konvencije, 31
Konvenciji, 20, 31
Konvencijom, 31
Kori, 24
Korisnik, 28
Korisniku, 30
Korisno, 26
Korist, 35
Koriste, 20, 21, 22, 24
Koristi, 26, 31
Koristiti, 24
Korsnas, 20
Krcan, 31
Krcatelj, 20, 21, 25
Krcatelj, 21, 23, 25, 26

Krcatelj, 20, 21, 22, 23, 25
Krcatelj, 28
Krcateljima, 23
Krcatelju, 22, 23
Kriti, 28
Kritiku, 21
Kritizira, 25
Kriv, 29
Krivnja, 30
Kroz, 21
Ku, 28
Kukuruz, 29
Kupac, 20
Kupio, 20
Kvazi-delikt, 30

L'impresa, 25
La, 28, 30, 31, 33, 34
Lading, 32, 33, 34, 36
Ladingmay, 36
Lahko, 21
Larnaca, 35
Lato, 33
Law, 32, 33, 34
Layers, 36

Le, 30, 33
LECTURES, 26, 32
Legitimacija, 31
Legitimacije, 20, 21
Legitimaciju, 25
Legitimiran, 21, 22, 25, 26, 35
Li, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 33
Liability, 32, 33, 34
Liable, 34
Libanonski, 21
Lieved, 32
Likely, 33
Limita, 33, 34
Line, 20, 21, 34
Liner, 32
Linijskom, 21, 24
List, 27
Literatura, 32
Ljenja, 22
Ljenju, 31
Ll, 33
LLLR, 28
Lloyd's, 33
LLR, 30, 31
Locazione, 22
Lokalnih, 26
LONDON, 35
Lord, 33
Lorientaise, 28
Loss, 21, 34
L'sung, 34
Ltd, 31
Luke, 31

LULU, 20, 21
LXV, 27
LXVI, 29
LXXI, 27, 30
LXXV, 30
LXXVII, 30
LXXXIII, 31
LXXXIV, 31
LXXXIX, 31

Ma, 33

Main, 32
Makar, 22
Make, 36
Makes, 36
Making, 33
Malo, 26
Mana, 29
Manchester, 32
Manjak, 21
Manje, 21
Mar, 28, 29, 32, 33, 34, 35
Marine, 35
Maritime, 30, 33
Marittima, 25, 29, 35
MASSAU, 28
Master, 20, 34
Materijalno, 35
May, 32, 36
Medjunarodne, 24
Medjunarodnih, 22
Medjusobnih, 24
Medjusobno, 24
Medjutim, 22, 23
Medjuvremenu, 21
Merchant, 33
Meridionale, 35
Mesi, 31
Mi, 22, 23, 31
Mind, 32
Mixte, 29
Mjere, 21, 29
Mjesta, 21
Mnoge, 23
Mnogim, 22, 23, 25
Mo, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 31
Modern, 33
Mogao, 21
Mogla, 32
Moglo, 26
Mogu, 21, 22, 26, 31
Mora, 22, 24, 27, 28, 29
Moraju, 28
Morao, 22, 25
More, 33
Morem, 23
Mu, 28

Na, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 35
Nada, 24
Nagla, 25
Naglasiti, 23
Nai, 20
Naime, 25, 30
Naj, 21, 24
Najednom, 28
Najjednostavnije, 26
Najmitelj, 23, 24
Najmitelja, 23
Najmiteljem, 23
Najve, 24
Naknade, 21, 29
Naknadu, 28, 31
Nalaza, 30
Nalazi, 22, 24, 29
Name, 34
Named, 33
Naplatiti, 21
Napoli, 29
Napominje, 24
Napominjem, 23, 25
Naro, 20, 24
Naru, 20, 21, 24, 27, 29, 30, 31, 32, 34, 35
Nas, 23, 24, 34
Naslov, 25
Nastaje, 21
Nastaju, 27
Nastojanju, 26
Nastupa, 20, 21, 29
Nationale, 29
Nav, 22
Naval, 29
Navale, 24
Navede, 29
Naveden, 20
Navedena, 32
Navedenim, 21
Navedeno, 22, 24, 25, 30
Navedenom, 20
Naviera, 30
Navigation, 29, 35
Navoda, 25
Navode, 20, 21, 24, 29
Navodi, 25, 28
Naziv, 23

Naziva, 25
Nazivaju, 25
Naznaka, 28
Nazvan, 30
Ne, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32
Need, 36
Negative, 34
Nego, 21, 23, 25
Negocijabilna, 21
Negotiable, 32
Nei, 33

Nejasno, 28
Neka, 26
Nekada, 24
Neke, 20, 23, 24, 28
Neki, 21, 26
Nekih, 22
Nekim, 22
Nekoj, 25
Nekoliko, 21, 25
Nema, 21, 22, 24, 25
Nemogu, 21, 22
Neodlu, 23
Nepa, 31
Neposrednom, 23
Neppravilno, 30
Nesposobno, 29
Nesposobnostibroda, 29
Neulaganja, 30
Nevremena, 29
New, 28, 35
Ni, 27, 28, 29, 32
Nih, 26
Nije, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 35
Nikada, 24
Nista, 22
Nisu, 28
Niza, 34
NIZOZEMSKA, 23, 33
Njakom, 22
Njavala, 30
Nje, 30, 31
Njega, 27
Njegove, 29

Njegovo, 20, 22
Njegovoj, 30
NJEMA, 22, 33
Njenih, 29
Njezinu, 21
Njihovo, 30
Njom, 31
Nju, 30, 31
Nog, 31
Noleg, 23
Noleggiante, 25
Noleggiatgore, 25
Noleggiator-a, 25
Noleggiatore, 23, 24, 25, 34
Noleggiatore-a, 25
Noleggiatore-armatore, 23
Noleggio, 22, 25, 29
Noleggio-trasporto, 23
Noleggiu, 29
Nom, 23
NON, 33, 34
Normalnu, 29
Normiran, 31
Nost, 29, 30, 31
Nosti, 20, 21, 26, 29, 31

Note, 21
Nove, 23
Novi, 22
Npr, 24
Nu, 22, 28, 30, 31
Ny, 34

Oba, 26, 30
Obaveza, 29
Obavezao, 22, 29, 30
Obaveze, 24, 29, 35
Obavezu, 25
Obavezuje, 25
Obavezuju, 28
Obaviti, 29
Obavjesti, 29
Obavjestio, 29
Obavlja, 23
Obi, 23, 31

Obligation, 30, 34
Obnova, 30
Obra, 28
Obrazlo, 28, 35
Obuhva, 24, 29
Obustavlja, 29
Obvezan, 31
Obvezao, 35
Obveze, 27, 35
Obvezi, 30
Obzir, 29
Obzira, 26
Obzirom, 22, 23, 26
Od, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 35
Odbija, 21
Odbijen, 28
Odbila, 28
Odbio, 23
Odbiti, 29
Oder, 34
Odgovara, 27, 30, 31, 35
Odgovaraju, 23, 27, 29, 30
Odgovarati, 32
Odgovor, 26, 28
Odgovorani, 20, 21, 22, 29, 30
Odgovorna, 21, 22, 24, 26
Odgovorni, 22
Odgovornim, 21
Odgovornost, 21, 26, 27, 29, 30, 31
Odgovornosti, 21, 25, 26, 31
Odgovoru, 24
Odlu, 21, 24, 25
Odluke, 35
Odn, 25
Odn, 23
Odnos, 21, 22, 25, 28, 30
Odnose, 26
Odnosi, 21, 26, 30
Odnosna, 28

Odnosni, 27
Odnosno, 21, 24, 31
Odnosu, 23, 31
Odoljeti, 29
Odr, 30

Odre, 29
Odredbe, 31
Odredbi, 35
Odredi, 25
Odredjivanja, 24
Odredjivanje, 24, 25
Odredjivati, 22
Official, 32
Ograni, 21, 22, 26, 27, 31
Ohne, 34
Oilcakes, 28
Oj, 29
Okru, 28, 29
Okrug, 28, 30
Om, 23
Ona, 23, 24, 31
Onda, 27
One, 36
Onog, 35
Onwer, 32
Op, 23, 25, 33
Opaska, 30
Opasnostima, 29
Operante, 34
Operator, 25, 32
Operatora, 21
Oprema, 30
Opremi, 30
Order, 35
Orig, 30
Original, 33
Originalu, 30
Originalu, 30
Osloba, 29
Osnova, 25
Osnovana, 28
Osnovi, 29
Osnovu, 24, 25, 31
Osoba, 21, 22, 23, 24, 26, 28
Osobama, 27
Osobe, 22, 24, 27, 29, 35
Osobi, 29
Osobnim, 27
Osobno, 31
Osobodio, 30
Osposobi, 30
Osposobljavanje, 30
Osposobljenja, 30
Osposobljenje, 30, 31
Ostaje, 27

Ostalih, 20
Ostalim, 23
Ostalom, 23

Ostatak, 26
Otet, 21
Others, 32
Otklanjanja, 29
Ova, 22, 27
Ovaj, 23, 25, 26
Ovakav, 31
Overall, 33
Ovisi, 25
Ovisna, 27, 29
Ovo, 27, 29
Ovoj, 20
Ovom, 23, 29, 31, 35
Own, 34
Owner, 24, 26, 27, 31, 32, 33, 34, 35, 36
Owners, 34
Owneru, 26
Owns, 36
Ozna, 23

Pa, 22, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 32
Paju, 35
Palubi, 31
Palubni, 31
Palubom, 31
Palubu, 28, 31
Paper, 36
Paris, 30, 31
Parte, 33
Parti, 21, 24
Particolare, 33
Parties, 33, 34
Party, 23, 24, 25, 33
Pasivne, 20, 21
Pasivno, 21, 22, 26, 35
Paterson, 32
Patolo, 29
Pattui, 33
Pazi, 26
Peche, 28
Pehar, 23, 24

Per, 33
Performance, 32, 34
Performing, 25, 26, 32
Person, 33, 36
Personnellement, 30
Pese, 30
Pisao, 23
Pitanje, 22, 24, 25
Plaintiff's, 34
PLANET, 34
Planu, 26
Plovi, 25
Plovidbeni, 27
Plovidbu, 21, 29, 30
Plovnosti, 30
Po, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 34
Pod, 23, 24, 27, 28, 29, 31, 35

Pod-naru, 35
Pod-ugovora, 34
Podacima, 22, 23
Podatke, 29
Podavalac, 20
Podjelu, 22
Podkrcatelj, 23
Podloga, 27
Podnaru, 20, 27, 29, 30, 35
Podne, 28
Podpis, 22
Podpisana, 22
Podprijevozni, 29
Poduzimao, 29
Pogledu, 23, 25, 26, 29, 30
Pogre, 35
Pojam, 20, 21, 24, 27, 28, 30, 32
Pojavjuje, 25
Pojavljuje, 20, 24
Pojavljuju, 24
Pojedinih, 24
Pojedininim, 22
Pojma, 23
Pojmova, 31
Pojmove, 23, 24, 28
Pojmovima, 23
Pojmu, 20

Pokretanje, 31
Polazi, 24
Polazna, 24
Polizza, 33, 34
Polo, 23, 26, 28
Pomanjkanje, 30
Pomno, 28
Pomorski, 23
Pomorskim, 23
Pona, 29
Ponovno, 23, 24
Pool, 24
Poola, 24
Popuni, 30
Pored, 27
Poretka, 31
Portatore, 33
Posada, 31
Posade, 30
Posadom, 30
Posao, 35
Posebne, 21
Posebno, 22
Posljedica, 30
Poslovanje, 29
Poslovanjem, 27
Posmatrati, 21
Possibilit..., 33
Possono, 33
Postaje, 23, 27
Postao, 27

Postavio, 30
Postavlja, 22, 25
Postojala, 31
Postojati, 21
Postoje, 21, 22, 24, 28
Postoji, 22, 24, 30
Postulate, 36
Pote, 20, 24
Potonji, 20, 25
Potpisa, 21, 25
Potpisana, 20, 24, 25
Potpisao, 24, 25, 27, 28, 29, 30
Potpisuje, 21

Potpri, 35
Potprije, 35
Potprijevozni, 30, 35
Potprijevoznog, 35
Potpuno, 24
Potreban, 21
Potrebno, 28, 29
Pour, 30
Pove, 31
Povjereni, 27
Pozicije, 25
Poziva, 24
Pozivaju, 25
Pozivom, 29
Poznaje, 32
Poznate, 28
Poznatu, 21
Pr, 21, 23, 24, 25
Practices, 34
Praksi, 20, 22, 24
Prakti, 26
Prava, 20, 22, 24, 26, 31
Pravca, 21
Pravi, 33
Pravila, 23, 24
Praviti, 25
Pravna, 31
Pravnika, 22
Pravno, 23
Pravnoj, 35
Pravnom, 23
Pravo, 21, 22, 26, 27, 29, 31, 35
Pravom, 31
Pravu, 25, 28, 30, 31
Praxis, 34
Pre, 31
Predati, 25
Predmetu, 25
Prednika, 35
Predstavlja, 27, 29, 35
Predvi, 29
Pregledava, 20
Prekostojećicama, 25
Prema, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 30, 33, 35
Premda, 31

Prenosivost, 21
Prepustio, 29
Presuda, 25, 28
Presude, 24, 28, 31, 32
Presudi, 30
Pretpostavkom, 27, 29
Pretrpio, 21
Preuzeo, 29, 35
Preuzima, 25
Preuzme, 29
Prevail, 34
Prevailed, 34
Preveden, 24
Prevesti, 29
Prevezao, 29
Prevezen, 26, 31
Prevoz, 23
Prevoza, 23
Prevoze, 24
Prevozi, 20, 21
Prevozu, 23
Prije, 30
Prijenose, 21
Prijearom, 31
Prijevod, 23
Prijevodu, 20, 30
Prijevoz, 20, 21, 29
Prijevoza, 20, 24, 27, 29, 30
Prijevozi, 25
Prijevoznika, 21
Prijevozu, 20, 21, 24, 27, 31
Prijevza, 29
Prilikom, 21
Prima, 20, 22, 23
Primalac, 21
Primaoca, 35
Primaocu, 30
Primatelj, 25, 29
Primatelja, 25, 29
Primatelju, 25
Primjene, 24, 26
Primjenio, 35
Primjenjuje, 31
Primjenjuju, 31
Primjenom, 25
Primjer, 20, 24
Primljeni, 29
Principal, 23, 34
Principale, 23

Printed, 34
Prirode, 29
Prirodnih, 29
Prirodno, 29
Prisiljavan, 21
Pristalica, 26
Privremene, 21
Prizlaze, 29
Priznaje, 28

Prma, 22
Pro, 24
Problem, 20, 21, 22, 24, 25, 33
Problema, 21
Problemi, 22
Problemom, 20
Procjenjuje, 29
PRODAVALAC, 35
PRODUCER, 28
Produit, 28
Prof, 33
Proisti, 35
Proizvodja, 24
Promisor, 32
Promjenama, 22
Propis, 26
Propisa, 35
Propise, 24
Propisi, 22
Proposed, 32
Prosuditi, 29
Protect, 32
Protection, 32
Protiv, 21, 25, 26, 28
Protivna, 24
Protivno, 31
Protustranka, 23
Prouzro, 31
Provided, 34
Provides, 34
Prvi, 35
Prvilana, 22
Prvog, 35
Prvoga, 23
Prvostepeni, 35

Prvotu, 28, 35
Ptete, 29
Ptoprijevoznog, 35
Publiciranom, 28
Publoic, 30
Pulpe, 20
Purpose, 32, 36
Put, 34
Puta, 25
Putem, 22
Putovanja, 29, 30
Putovanje, 25, 29
Pvostepeni, 30

Qualitate, 31
Qualora, 34
Quatro, 33
Questa, 33
Question, 34
Qui, 30
Quite, 32

Ra, 25

Rabe, 34
Raccomandatorio, 25
Radi, 22, 24, 27, 29, 31, 33, 34
Radilo, 25
Radio, 35
Raporti, 33
Rapporti, 33
Rapporto, 33
Raspola, 31
Raspolaganja, 27
Raspolaganjem, 27
Raspravljan, 24
Razli, 20, 23, 24, 29
Razlika, 25, 31, 33
Razlikovati, 23
Razliku, 22, 28
Razlikuje, 23, 25
Razloga, 26, 31
Razmatra, 23
Razmatraju, 25
Razmatranja, 22

Razmotriti, 22
Razumijeva, 23
Re, 31, 32
Reading, 32
Redoviti, 28
Redovitih, 20
Redovitog, 28
Redu, 30
Referred, 34
Referring, 34
Regresnih, 24
Relating, 34, 36
Rem, 22, 26
Rennes, 28
Rep, 33
Resolution, 33
Respect, 32
Responsible, 32
Rete, 33
Reversed, 34
Reynolds, 32, 33, 35
Ricondotte, 33
Right, 33
Rights, 32
Rije, 20, 22, 27
Rilasciata, 33
Rilasciata, 33
Rise, 32
Rispon, 33
Rivalersi, 33
Rizik, 29
Rje, 22, 24, 25, 31
Robe, 20, 23, 29
Robu, 23
Rocco, 29, 35
Roskil, 33
Rotterdamu, 21

Rouen, 31
Rufii, 28
Rukama, 24
Ruke, 24
RULE, 32
Rules, 32

SA, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 35
SAD, 21, 28, 30
Sadr, 22, 27
Said, 33, 34
Salvagno, 25
Sam, 25
Sama, 23
Same, 29, 36
Samih, 26
Samo, 21, 23, 25, 27, 29
Samog, 26
Sastavljanja, 21
Sastavne, 28
Sastoji, 30
Say, 32
Scheepvaartkantoor, 28
Schematicamente, 33
Schmidt, 34
Schoenbaum, 33
Scrutinised, 34
Se, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34
Seattle, 30
Seaworthiness, 34
Sebe, 29, 35
Second, 33
Section, 34
See, 33
Seems, 32
Sferi, 35
SFRJ, 35
Shall, 34
Ship, 36
Shiper, 36
Shipowner, 34
Shipped, 34
Shipper, 32, 36
Shipping, 31
Si, 26, 36
Sia, 34
Sid, 31
Side, 34
Sidered, 34
Signed, 34
Sistem, 32
Sistematika, 24
Sistematiku, 24
Sistematizacija, 25
Sitmar, 35
SITRAM, 30
Situacija, 22, 24

Situacijama, 20

Situation, 36
Siuacija, 34
Six, 32
Sjedinjenim, 21
Skla, 35
Skladi, 29, 30
Sklapa, 20, 21
Sklapaju, 21
Sklapanjem, 21
Sklopila, 26
Sklopio, 22, 27, 29, 31
Sklopljen, 21, 35
Sklopljenog, 25
Skoro, 21, 24, 25
Skra, 28
Skrifter, 32
Skrivila, 31
Sl, 22, 24, 32, 35
Sla, 21
Slaganje, 28
Slijede, 20, 22, 34
Slijedi, 27, 29, 30, 31
Sljednik, 21
Slo, 28
Slu, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 31, 34
Smatra, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28
Smatralo, 21
Smatrati, 21, 23, 26, 29
Smislu, 20, 23, 25, 35
Smje, 30, 31
Snazi, 23, 35
SNC, 29
Societa, 35
Sole, 32
Solidarne, 24
Solidarno, 22, 26, 30
Solution, 32
Sometimes, 32
Sort, 36
Sostanziale, 33
Space, 32
Spada, 28
Special, 34

Specifi, 22
SPL, 34
Spomenuti, 21, 23, 32
Spominje, 26
Spominju, 32
Spor, 35
Spora, 24, 31
Sporazumno, 22
Sporni, 22
Sporno, 24
Sporo, 30
Sporu, 34
Sposoban, 29
Sposobno, 29
Sposobnost, 29

Sposobnosti, 21, 29, 30
SRH, 26, 27, 29
SRL, 28
Ss, 31
St, 20, 28, 35
Stanje, 22, 30
Stanoviti, 23
Stari, 23
Starom, 34
Stating, 34
Status, 33
Stav, 21, 25, 26, 31
Stavova, 22
Stavove, 20, 32
Ste, 28, 30
Stoga, 21, 26
Stoji, 23
Str, 31, 32
Stranaka, 23, 27
Strane, 20, 22, 23, 25, 30
Stranka, 20, 21, 22, 23
Stranke, 22, 27
Stranku, 23, 25
Stranoj, 22
Stranu, 23
Strictly, 33
Stru, 22
Stupa, 25
Stvari, 21, 25, 27, 29

Stvarni, 24
Stvarnog, 21
Su, 22, 23, 24, 26, 27, 30, 32, 34
Subchar, 36
Substitute, 34
Sud, 21, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 35
Sudova, 32
Sudovi, 21, 24
Sudskoj, 20
Sue, 33
Sues, 33
Supogodbena, 20
Suprotno, 26, 28
Suprotnosti, 22
Sur, 30
Sure, 32
Svaki, 22
Svakog, 31
Svea, 20, 21
Svje, 30
Svoja, 20
Svoje, 20, 23
Svojim, 29
Svojom, 31
Svojstava, 29
Svojstvo, 23, 29
Svoju, 21
Svrhu, 30
Swedish, 20

System, 30

Ta, 21, 22, 24, 30
Tada, 21, 22, 24, 25
Taj, 20, 21, 22, 24, 25, 26
Taka, 30
Takav, 22, 27
Tako, 24, 25, 29
Takodjer, 24
Takva, 23
Takvim, 27
Takvom, 25
Talijamskog, 28
Talijanska, 25
Talijanski, 24

Talijanskom, 25
Tamo, 22, 32
Tampani, 25
Tampanih, 25
Tampano, 24
Te, 21, 22, 25, 27, 29, 31
Technicalities, 33
Tehni, 27
Tekst, 30
Teksta, 26, 28
Tekstu, 28
Tema, 33
Temeljem, 25, 27
Temeljena, 22
Temelju, 29, 31
Tempo, 25, 34
Tempore, 24
Ten, 24, 30, 31
Tena, 24
Tendencija, 25
Tendency, 33
Tendo, 32
Ter, 36
Terer, 36
Terers, 34
Teret, 21, 25, 26, 28, 29, 30, 31
Tereta, 21, 22, 24, 28, 29
Terete, 24
Tereti, 31
Teretnica, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 35
Teretnicama, 22, 24
Teretnice, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 30
Teretnici, 21, 22, 24, 30, 31
Teretnicom, 24
Teretnicu, 20, 21, 24, 25, 27, 28, 29, 30
Teretnicupotpisao, 29
Teretu, 20, 24, 26, 29, 31
Terminologiju, 23
Terms, 34
Terrestre, 35
Terzo, 33
Teta, 30, 31
Tete, 20, 21, 24, 25, 29, 30, 31

Tetley, 33

Tetu, 29, 31
Teur, 23
Th, 32
Ti, 21, 22
Tiberg, 32
Tih, 31
Tijekom, 30
Time, 22, 24, 26, 30, 32, 33, 34, 35, 36
Time-charterera, 30, 31
Tion, 33
Tions, 34
Tipi, 33
Title, 36
Tj, 25, 26, 29
Tko, 20, 22, 24, 25, 26
Tog, 21
Toga, 21, 24, 26
Toj, 22, 30
Tom, 21, 24, 26, 29
Tomasos, 25, 29
Tome, 21, 22, 25, 26, 29, 30
Tomu, 23
Tore, 33
Tort, 33
Total, 21
Tra, 28, 33
Tract, 34
TRADAX, 35
Trade, 34
Transaction, 34
Transport, 32, 34
Transporteur, 24, 30
TranspR, 34
Trasporto, 25
Tre, 23, 24, 25, 29, 30, 35
Treba, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29
Trebala, 22, 26
Trebalo, 24
Trgova, 27, 30, 31
Trgovac, 20, 21
Trumpy, 25
Trust, 32
Tu, 21, 22, 23, 25, 28, 29, 30, 34, 35
Turske, 31
Tursko, 31
Two, 32
Tzv, 22, 24

Udovoljeno, 30
Udru, 22

Ugo, 35
Ugovara, 21, 23
Ugovor, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 35
Ugovora, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 31, 35
Ugovorni, 25
Ugovornom, 23
Ugovornu, 25

Ugovorom, 21, 29, 35
Ugovoru, 23, 25, 28, 29, 31
Uje, 20, 21, 23
Ujedna, 26
Ujedno, 21, 25, 28
Ujeno, 22
Uju, 21, 23, 24, 26
Ukazuje, 28
Ukazuju, 32
Uklju, 20, 21
Ukoliko, 25, 28, 29
Ukrcaj, 28
Ukrcaja, 31
Ukrcano, 20
Ulaganja, 30
Ulaganje, 30
Ulazi, 21
Ulo, 28, 30
Ulogu, 22
Ulteriormente, 33
Umjesto, 27
Unarodnom, 26
Unato, 24
Understood, 34
Undertakes, 36
Une, 30
Unesena, 28
Unfair, 34
Union, 25
Unosi, 27
Uop, 30, 32
Upavljanje, 27
Upis, 27
Upisana, 28
Upisnik, 27, 28
Upisnika, 27
Upotrebl, 20

Upotrebljava, 23, 27
Upotrebljen, 31
Upotrebu, 26
Upoznat, 21
Upoznati, 29
Upozorujem, 24
UPP, 26, 27, 28, 29, 30, 31
Uprava, 31
Upravitelj, 27
Upravlja, 25
Upravljanja, 27
Upu, 23
Uran, 22
Ure, 26, 30
Used, 34
Uslova, 25
Uslu, 29
Uspio, 24
Usput, 23
Usvojeno, 31
Utim, 22, 25, 26, 32

Utisku, 21
Utje, 27
Utvrdi, 26
Utvrditi, 26
Utvrdjenja, 21
Utvrdjenje, 22
Utvrdjuje, 20, 22
Uvanje, 29
Uvijek, 20, 21, 25
Uvjete, 29
Uvjetima, 35
Uvode, 24
Uvodile, 23
Uzima, 23
Uzimaju, 29
Uzimalac, 29
Uzimatelj, 29
Uzrok, 30

Va, 20, 22, 26
Vaes, 32
Vallalat, 25
Vanugovorno, 22

Ve, 20, 21, 25, 29
VEDSKA, 23
Vedske, 20
Vedski, 21
Vedskoj, 21
Veletrgovca-izvoznika, 24
Veli, 23, 33
Velikoj, 22
Vessel, 32, 33, 36
Vessel's, 34
Vet, 33
Veza, 26
Veza, 20
Vezi, 24, 27
VI, 30
Viagio, 25
Vidi, 21, 22, 26, 34
Vidjivo, 28
Viene, 33
View, 34
Virt—, 33
Visible, 34
Viz, 34
Vje, 30
Vjerojatno, 22
Vla, 29
Vlasnik, 22, 23, 25, 26, 28, 31
Vlasnik-brodar, 34
Vlasnika, 20, 21, 22, 23, 27, 28
Vlasnikom, 23, 26
Vlasniku, 22
Vlastita, 29
Vlastitu, 21
Vodi, 21, 31
Vora, 35

Voyage, 24, 33, 34, 36
Vozar, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 32
Vozara, 21, 22, 23, 24, 28
Vozarom, 23
Vozarski, 35
Vozaru, 20
Voznog, 35
VPS, 26, 27, 29, 35
Vrhovni, 21, 23

Vrijedi, 23, 29
Vrijeme, 29, 31
Vrlo, 22, 24, 28

Walon, 31
War, 33
Washington, 30
Way, 32
Weir, 32
Well, 33, 36
Were, 34
Westend, 35
Wilson, 32
World, 33

XL, 26
XLIII, 28
XLIV, 29
XLV, 27
XX, 30
XXIX, 28
XXXIX, 28

Yeramex, 32
York, 28, 35

Za, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 35
Zabilje, 27
Zaboraviti, 24
Zadu, 21
Zaglavljam, 29
Zaglavljem, 29
Zahtjev, 25, 27
Zahtjeva, 22
Zahtjevom, 28
Zahtjevu, 30
Zainteresirana, 22
Zaka, 30
Zaklju, 29
Zakona, 26
Zakone, 23
Zakoni, 23
Zakonima, 22
Zakonitom, 28
Zakonodavstvima, 31
Zakonu, 22, 33
Zakup, 23, 27
Zakupljenog, 27
Zakupnik, 23

Zakupnika, 28
Zakupnom, 28
Zakupoprimac, 27
Zakupoprimca, 28
Zakupu, 27, 28
Zamisliti, 22, 25, 26
Zanimljiv, 34
Zap, 30, 31
Zapovjednik, 27, 28, 29, 30, 31
Zapovjednika, 20, 22, 25
Zapravo, 20, 21, 22, 24, 26
Zastara, 29
Zastupnik, 28
Zatim, 28
Zauzela, 25
Zavisi, 31
Zbog, 21, 26, 29, 34
Zemljama, 22, 23, 25
Zemlje, 22, 23
Zemlji, 22, 25
Zioni, 33
Zna, 20, 23, 31
Zochonis, 32
ZPUP, 20, 24, 25
Zraka, 30
ZUIPB, 28, 34, 35

Čl.1 st.1(e)

HP

x1

e)."prijevoz robe" obuhvaćva vrijeme od
ukrcanja robe na brod do njenog iskrcavanja s
broda.

Tekst ove točke, možda postaviti pitanje kada započine
ukrcaj i završava izkrcaj.

Ovaj članak 1(e), izgleda ne obuhvaćva period prije ukrcanja
i poslije iskrcavanja tereta sa broda.1

HP definiraju vremenski "prijevoz robe" od ukrcaja robe na brod do njena iskrcaja s broda.

U smislu HP period između toga se smatra prijevoz.

Smatra se da se za period prije ukrcaja i poslije iskrcaja ne primjenjuju HP.2

Inostrana sudska praksa i doktrina, smatra da ukrcaj započinje od kada kada je brodska dizalica uhvatila pa dok nije ispustila teret. Kod nas se smatra da je period prijevoza od kada kada je teret uхваћен xxxekrkom, pa dok nije ispušten sa xxxekrka.

Ali ima i drugih stajališta.

Iz propisa xxxl. 2 i xxxl. 3(2) slijedilo bi da bi vozar bio odgovoran i za vrijeme ukrcaja i iskrcaja. O tom periodu govori i xxxl. 7. 3 Na osnovu gornjih propisa ima mišljenja da se HP primjenjuju i na period prije ukrcaja i poslije iskrcaja i bez ugovora, tj. na period ukrcavanja i iskrcavanja, pa xxxak i tumaxxenja da se to odnosi sve do predaje tereta primaocu. Talijanska sudska praksa, također smatra da se HP primjenjuju na cijeli period. (Vidi presudu Corte di cassazione, No. 1278 od 23.4.1969).

Radi boljeg razumijevanja treba povezati propise iz xxxl.1(e), xxxl. 2. i xxxl.7. Iz njih slijedi da nije sasvim jasno određeno kada počinje ukrcaj i kada završava iskrcaj. Staro mišljenje da se to odnosi od xxxekrka do xxxekrka, a kada se ne koristi xxxekrk onda od prelaska ograde broda, teško je danas primjeniti na tekuce terete, plinove, iskrcaj u barqqe i slixno.

ZPUP odgovornost brodar određuje "od preuzimanja pa do predaje", ali dozvoljava da brodar tu odgovornost izmijeni u svoju korist (Čl.576/1 toxxx.1.).

I po HP moguće je da stranke ugovore primjenu HP i na period prije početka ukrcavanja i nakon iskrcaja. 4

TRANSHIPMENT

Problem je kod prijevoza sa višje vozara, kada se primjenjuju HP i kada primjena prestaje. Smatra se da to ovisi o uslovima ugovora odn. eventualnih objektivnih nemogućnosti za prekrcaj. 5

Vidi i xxxl.2.

+++++

Tribunal de Commerce de la Seine, 14.I.1959 Ste. professionnelle des Papiers de Presse c. Intermarine et Fluvial et al., DMF 1959, 366, 368.

Corte di Appello di Genova, 23.VI.1959, Gondrand c. Europa, Dir.Mar. 1960, 444.

" La sopportazione dei rischi delle operazioni di carico e scarico è la indeclinabile conseguenza della assunzione di dette operazioni da parte dell'uno o dell'altro contraente, ma in difetto di una normativa chiaramente destinata a trasferire sul caricatore e sul ricevitore non solo le spese, ma anche i rischi delle operazioni, la responsabilit... delle stesse deve ritenersi gravare sul vettore, in applicazione delle condizioni generali di polizza."

Corte di Cassazione, Italia Italsider c. American Export Isbrandtsen Lines, 23.4.1969, n. 1278 (Dir. Mar. 1969, p.72, 74):

"I giudici del merito hanno accertato che l'evento dannoso, consistente nella rottura dell'imballaggio, ebbe luogo durante le operazioni di caricamento, dopo che il collo era stato sollevato dal vagone ferroviario, nel quale si trovava. La fase del caricamento, secondo la prevalente interpretazione, costituisce la prima fase dell'operazione del trasporto e rientra pienamente nell'ambito di applicazione delle norme contenute nella Convenzione sudetta. Esattamente, quindi, la sentenza impugnata ha ritenuto applicabile al caso controverso la limitazione di responsabilit... prevista dalla Convenzione medesima."

King's Bench Division, 14-17.July 1926.

"The "City of Baroda" , 25, Ll. L. Rep. 437, p.438, per Roche J.:

"Upon the back of the back of the bill of lading it is this stamped clause:-

"Claim in respect of loss or damage arising during period covered by Art.1.(E) of the Hague Rules, year 1921, shall be dealt with upon footing of the responsibilities and liabilities imposed by and the right and immunities conferred by the rules and such provisions of this bill of lading as are not inconsistent with the

rules."

"Now I do not propose to read the Hague Rules of 1921.....It is sufficient to say that in Art. III (2) there is a provision that the carrier shall be bound to provide for, among

other things, the proper custody and care of the goods carried. I think that that rule means, and the matter I may say is made plain in the Act as the meaning by other language, that the carrier is bound to provide not merely suitable persons to take charge of the custody and care of the goods, but that the carrier is bound to provide, if he cannot attend to the matter himself, persons who will properly undertake the custody and care of the goods carried, and who will exercise due care and due diligence in those matters."

Court of Appeal, 31.5.1927, Hourani v. T. & J. Harrison (28 Ll. L. Rep., 120, p. 121:

Bill of Lading-Non-delivery-Goods pilfered by labourers employed by stevedores discharging ship-Art. III(2), Art. IV (2)(a) - (q)-Necessity for Shipowners to prove that loss happened without their own fault and without fault of their servants or agents -"Management of the ship"- "Servants" of the stevedore as "servants" of the carrier-Judgment for the bill of lading holder-Appeal dismissed.

Queen's Bench Div., 15.III.1954, Pyrene Co. Ltd. v. Scindia Steam Navigation Co.Ltd.

....Oyyytewwwenje tereta prilikom ukrcaja, a prije prelaska brodske ograde -Izraz "ukrcaj tereta" ne odnosi se samo na period od nakon prelaska tereta preko brodske ograde, nego obuhvawwwa xxxitavu pomorsku operaciju ukrcaja - Brodar se moqqqge pozivatina Hayyyka pravila, iako u xxxasu oyyytewwwenja tereta joyyy nije bila izdana teretnica, ali pod uslovom da ugovor..... predvixyza izdavanje teretnice.

Biljeyyyka V.F.".....U nayyyem zakonu.....brodar odgovara ogranixxxeno bez obzira na izdavanje teretnice."

/1954/ 1 Lloyd's Rep., 321, p. 327. (vidi xxxl. 1(1)(b).) UPP XXXI, 54.

House of Lords, G.H. Renton & Co. Ltd. v. Palmyra Trading Co. of Panama, /1956/ 2 Lloyd's Rep., 379, 393.

Apelacioni sud SAD, (5 okrug) 12. VIII.1959, Mississippi Shipping Co., c/a Zander Co.

Brodar ne odgovara za yyytetu koja je prouzrokovana na teret ulaskom vode kroz pukotinu brodske oplate, a koja je pukotina nastala udarom broda u obalu prilikom manevra otiskivanja. Treba uzeti da je poxxxetkom manevra otiskivanja putovanje vewww zapoxxxelo i propust da se pregleda brod da nije povodom udara u obalu pretrpio yyytetu, ulazi u nautixxxku djelatnost zapovjednika, za koju brodar ne odgovara. Nakon

poxxxetka putovanja brodar nije obavezan ulagati duqqqnu paqqqnju
da ustanovi sposobnost broda za plovidbu.
UPP XII, 58, AMC 1959, 2143.

(1)Herber R., Towards the Harmonization...Dir.Mar. 1992, 934, 938: "The Hague Rules today are nearly seventy years old. One scarcely can expect that they do satisfy all the needs of modern maritime trade. So e.g. they except deck-cargo from their liability rules; an exception which is unjustifiable at a time where containers are very often carried on deck....The period of compulsory liability of the carrier is restricted to the short period of time during which the goods are carried on board the ship; therefore - unlike the rules for all other means of transport - there is no binding liability for the period where the carrier has taken goods in charge but not yet loaded and after discharging before delivering the goods."

"NE PRIMJENJUJE SE NA RAZDOBLJE PRIJE UKRCAVANJA ROBE NI
POSILIJE ISKCAJA
(ČL. 1.E. I ČL.7.)"(2), Grabovac, sr. 25.

(3)Jakaša. Sistem III/2, str. 12. br. 255 : " Ni ovo pitanje nije u konvenciji potpuno jasno riješeno. U čl. 7. se kaže da "nijedna odredba ove konvencije ne spriječava vozara ili krcaelja da uvrsti u ugovor posrazume, uvjete, rezerve ili oslobođenja" koja se odnose na vrijeme prije ukrcaja i poslije iskrcaja. U koliko se konvencija na taj period uopće ne odnosi, postavlja se pitanje zašto je navedeni propis uopće donesen."

Vidi Jakaša, op.cit.

(4)Tetley op.cit. str. 14 i 15:" Although "tackle to tackle" is the classic term.....the Hague Rules and Hague/Visby Rules apply to the whole contract of carriage, including the entire loading and discharging, if the parties so agree". Tetley citira na tom mjestu suca Devlina /1954/ 1 Lloyd's Rep. at pp. 328-29.

(5)Corte di Cassazione, n. 2029, 18.IX.1963, Caponi c. Soc.Siciliana Servizi marittimi, Dir.Mar. 1963, 492, 494; Corte di cassazione, 26.X. 1967. n. 2648, Sardamare c. La Federale, Dir.Mar. 1967, 543, 548, 549.

A, 161, 162, 163, 164, 165
Aa, 163
Act, 164
Adriatica, 164
Affirmatively, 165
Aja, 165
Ajeva, 165
Ako, 161, 162, 163, 164, 165
Al, 164
Ali, 162, 164
Allowed, 164
AMC, 165
Amerixxxka, 162
Anglo-saxonski, 161
Apelacioni, 163, 164
Art, 164
Au, 163
Avaries, 163
Avoir, 163

Bb, 163
Bez, 162
Bi, 161, 162, 165
Bile, 162
Biljeyyyka, 164, 165
Bio, 161, 164
Bismo, 164
Bit, 165
Biti, 163, 164
Br, 161, 163
Braniti, 162
Bringing, 164
Brokhus, 165

Can, 164, 165
Cause, 164, 165
Cc, 163
Cie, 163, 164
Cit, 161
Cjelosti, 162
CMI, 164
Co, 165
Commerce, 163
Condition, 164, 165
Contractus, 161, 162
Contraire, 163
Cours, 163
Cunard, 165

Da, 161, 162, 163, 164, 165
Dakle, 162
Daljna, 163
Daljne, 164
Daljnu, 164
Daljnu, 162
Dd, 163
De, 163
Des, 164

Di, 164
Dijelu, 162
Dio, 162
Dir, 164
Diskusiju, 162
Djela, 161
Djelatnosti, 163
Djelomice, 162
Djelomiyyyno, 162
DMF, 163, 164
Dogodi, 163
Dogodila, 163
Doka, 165
Dokaqqqe, 162, 163, 165
Doktrini, 162
Doyyyao, 162
Doyyylo, 165
Dozvoljeno, 163
Druga, 162
Druge, 161
Drugim, 162
Drugo, 164
Drugu, 163
Du, 163
Duqqqnu, 163
Dva, 162, 163

Eduarde, 165
End, 165
Engleskoj, 162
Established, 165
Et, 164
Eu, 163

Fiziyyyka, 163

Generale, 163
Glasi, 161
Good, 164, 165
Goods, 165
Gosse, 164
Govore, 163
Granice, 163
Grupe, 162

Hague, 165
Havre, 163
HERIS, 164
HP, 161, 162
HVP, 163

Iako, 162
III, 164, 165
Imalo, 164
Ime, 162
Immediate, 165
Inokosni, 163
Iskljuyyyuje, 163

Iskoriyyytyn, 161
Italije, 164
Itelja, 165
IV, 163, 164
Izme, 165
Izmexyzu, 165
Izravna, 164

JAKA, 165
Jer, 162
Joyyy, 162

Kanada, 165
Karakter, 164
Kasacioni, 164
Kataloga, 162
Kaufmann, 165
Kojega, 163
Kolebala, 162
Koliyyyinu, 163
Komentar, 165

Konvencije, 164
Koristewwi, 161
Koristiti, 162
Koriyyyteno, 162
Korporativni, 163
Kratko, 161
Kriviti, 162

La, 164
Law, 165
Lectures, 165
LEERDAM, 165
Les, 163
Lex, 161, 162
Li, 161, 162
Liable, 165
Lieu, 163
Ljudi, 164, 165
LLLR, 165
Lloyd, 164
Logiyyyki, 163
Ltd, 164, 165
LXIV, 164

Magne, 163
Maison, 163
MALTASIAN, 164
Mana, 161, 164
Manner, 164
Manquants, 163
Mar, 164
Marine, 164
Maritime, 163
Maritimes, 164
Materne, 165
Messageries, 164
Mexyzunarodnom, 164

Mijenjane, 162
Millerd, 164
Mogli, 162, 164
Moglo, 162
Moqqqe, 161, 162, 163, 164
Mu, 163, 165
Mwerchante, 164

Nabrajaju, 161
Nabrajanju, 162
Napr, 163
Nas, 161
Nastala, 165
Nastane, 161
Nastati, 164
Nastavku, 161
Nationale, 164
Navedene, 161
Navedenih, 165
Navedeno, 161
Naveo, 161
Navode, 161
Nayyyin, 162
Nayyyina, 163
Naziva, 161
Nemaju, 162
Nenadani, 161
Neobixxxnom, 164
Neposredna, 164
Njega, 162, 163
Njegova, 162, 165
Njegovi, 162
Njegovig, 162
Normalnim, 162

Obligations, 164
Obori, 163
Obtain, 164
Obuhvawwweni, 161
Occur, 164
Odnose, 161
Odnosi, 162
Ogranixxxenje, 164
Okolnosti, 163, 164
Okolnostima, 162
Okvire, 162
Okviru, 163, 164
Olida, 163
Opravdano, 161, 164
Opseg, 163
Opwwa, 165
Order, 164
Organi, 163
Osiguran, 164
Osoba, 161, 163
Osobe, 161, 163
Osobi, 164

Osposobi, 163

Ostalom, 162

Ostvariti, 162

Ou, 163

Ought, 164

Oxxxuvanja, 164

Paris, 164

Pehar, 165

Pitanje, 161, 162, 164

Planu, 164

Pobliqqe, 163

Podjeliti, 162

Poduzimanje, 164

Pomorski, 163, 165

Posebni, 164

Posebnu, 164

Posljedica, 163, 164

Postavlja, 161

Postojanje, 162, 163, 165

Postoji, 164, 165

Postupiti, 162

Potpuno, 164

Povezati, 162

Powwwetka, 163

Poziva, 161

Praksa, 162

Praksi, 164

Pravcu, 162

Pravilno, 164

Prebacio, 165

Predstavlja, 162, 164

Predvidjenim, 161

Prelazi, 162

Premda, 164

Presumes, 163

Preuve, 163

Preventible, 164

Pridrqqqavaju, 161

Prima, 165

Primio, 162, 163

Prirode, 165

Priruxxnika, 162

Problem, 164

Problema, 163
Proizlaziti, 163
Propis, 161, 162
Propisa, 162
Propisano, 162
Propisom, 161
Propisu, 162
Propiyyu, 161
Propuste, 161
Propusti, 164
Protokol, 161
Protokolu, 161
Provides, 164
Prva, 162
Prvostepeni, 164, 165

Puta, 161

Qqqeli, 162
Quebec, 165
Question, 164

Radnje, 161
Raspodjela, 165
Raspored, 165
Razloga, 163, 165
Received, 165
Redoslijed, 162
Relevantnih, 162
Relief, 164
Rennes, 163
Responsible, 165
Rewwwi, 161
Rijeyyima, 162
Rjeyyava, 164
Rules, 165

Sada, 161, 164
Sauf, 163
Sea, 165
Shift, 164
Shipped, 164
Show, 165
Six, 165
Sjur, 165

Skrifter, 165
Sl, 165
Slabo, 164
Slabom, 164
Slijedeyyyih, 163
Slu, 165
Sluqqqbi, 161
Sluqqqi, 161
Smatra, 162, 163
Smatrati, 163
Soc, 164
Sont, 163
Spadaju, 162
Specifically, 164
Sporan, 164
Sporno, 164
Sporovima, 162
Ss, 165
Stajaliyyyte, 164
Stav, 161
Staviti, 164
Ste, 163
Steamship, 165
Stoga, 161
Str, 165
Strane, 162
Sud, 163, 164, 165
Sudska, 162
Sudske, 162

Sufficient, 164
Svakako, 163
Svi, 163
Svijest, 164
Svrhu, 164

Temelju, 163
Teoriji, 164
Teta, 165
Tete, 165
Tixxe, 164
Tj, 163
Toujours, 163
Toyyy, 162
Toyyyka, 162

Toyyyke, 162
Transatlantique, 163
Transport, 163
Traqqi, 164
Trewwa, 162
Trgovaxxki, 164
Tribunal, 163
Tuqqqbenog, 162

Ublaqqquje, 162
Ukljuyyujuwwwi, 163
Uloqqqio, 163
Unatoxxx, 164
Unesene, 164
Unless, 165
UPP, 164, 165
Upravi, 161
Upravljanju, 161
Upuwwwivali, 164
Upuwwwuju, 164
Utvrditi, 161
Utvrdjivanja, 162
Uvijek, 162
Uza, 164
Uzeti, 162
Uzro, 165
Uzrok, 163, 164
Uzrokovana, 161, 162, 163
Uzrokovani, 162

Velika, 164
Vewww, 163
Veze, 165
VI, 164
Vidi, 163
Vidljivi, 164
Visinu, 162, 165
Viyya, 161, 164
Viyye, 164
Viyyom, 162
Viyyu, 163
Vlastitoj, 165
Voyage, 165

Vrijeme, 165

Vrsta, 162

Well, 165

Wwwe, 163

Wwwlanova, 163

XIX, 164

XXIX, 165

XXVII, 165

XXXII, 164

XXXista, 163

Xxxiste, 164

XXXI, 161

Yyyesto, 162

Yyyije, 161

Yyyinjenica, 162

Yyyinjenicu, 162

Yyyinjeniocu, 163

YYYkotske, 164

Yyyl, 161, 162

Zahtjeva, 162, 164

Zaista, 164

Zapravo, 162

Zastupa, 164

Zatim, 162

Zbog, 162, 165

Znaci, 164

Znanje, 164

ZPUP, 161, 162, 165

Zv, 161

Čl.4 st.2
HP

x1

(Stav) 2. Ni vozar ni brod nisu odgovorni za gubitak odnosno oyyytewwwenje, koje nastane ili proizadje iz:

U nastavku xxxl.4. navode se t.zv. izuzetci od odgovornosti.

U kratko moqqqe se rewwwi da su to:

- 1). krivnja zapovjednika i broskog osoblja u :
 - a). plovidbi
 - b). upravi brodayyyto se naziva "nautixxxka krivnja"
- 2). opravdano skretanje s puta
- 3). viyyya sila i nenadani sluxxxaj
- 4). krivnja krcatelja i vlasnika tovara
- 5). kakvowwa i mana robe 1

HP medjutim, koristewwwi anglo-saxonski sistem nabrajaju sve sluxxxajeve izuzetaka, pa ih stoga ima od a). do q). t.j. 17.

Vozar sa osloboxyzenje u izuzetim sluxxxajevima mora dokazati da nije kriv. 2

Kod sluxxxajeva pod c). pa sve do p). vozar odgovara za djela svojih pomoxxxnika.3

Medjutim u Protokolu o potpisivanju HP pod br.2. navedeno je da drqqqave ugovornice pridrqqqavaju pravo "da propiyyyu da u sluxxxajevima predvidjenim xxxl. 4.t.2. od c). do p). imalac teretnice moqqqe utvrditi osobnu krivnju vozara ili krivnju osoba kojima se sluqqqi, ako nisu obuhvawwweni pod a).

ZPUP je u xxxl. 556 u st.2. naveo pravo oyyytewwwenika da dokazuje da je yyyteta uzrokovana osobnom krivnjom brodarka ili krivnjom osoba za xxxije je radnje i propuste odgovoran brodar, a koji se ne odnose na plovidbu i rukovanje brodom. To bi bio propis koji je iskoriiyyten cit. propisom u Protokolu o potpisivanju. Protokol o potpisivanju se poziva na osobe

navedene pod a). xxxl.4.(2) HP., a taj propis glasi: djela, nepaqqqnje ili propuste zapovjednika, mornara, pilota ili druge osobe u sluqqqbi vozara, kad se radi o plovidbi ili upravljanju

brodom.

Postavlja se sada pitanje da li kod nas, HP kao lex contractus, treba primjeniti sa ili bez propisa iz xxxl. 556 st.2. ?

Moglo bi se uzeti da zbog propisa xxxl. 576 u vezi sa xxxl. 577 ZPUP, primjena HP bez propisa xxxl. 556.st.2. predstavlja mijenjane na yyytetu korisnika prijevoza, pa se ne bi moglo, ako oyyytewwwenik qqqli dokazati i dokaqqqe kao yyyto je to propisano, ne postupiti po propisu xxxl. 556.st.2. ZPUP, iako takav propis HP nemaju. Drugim rijexxxima doyyyao bi do primjene ZPUP (u tom dijelu) iako su kao lex contractus ugovorena HP (u ostalom dijelu).

To je pitanje za diskusiju, a prelazi okvire priruxxxnika.

U doktrini je koriyyytenu i ime KATALOG za izuzetke za xxxl.4.(2) toxxx. (c) do (p)4, jer se smatra da se zapravo radi o nabranjanju sluxxxajeva, dakle da je kao neka vrsta kataloga izuzetih sluxxxajeva.

Katalog (t.j. toxxxke (c) do (p) mogu se podjeliti u tri grupe:

Prva: su sluxxxajevi koji bi se mogli povezati sa viyyyom silom i to bi bile toxxxke (c), (d), (e) (g) (dio koji se odnosi na "naredbe ili mjere prinude vladara, vlasti, naroda...", toxxxka (k) i djelomixxxno toxxx. (h) i toxxx. (j)

Druga:sluxxxajevi kada je yyyteta uzrokovana od strane broda,vozara ili njegovig sluqqqbenika, ali kada se pod normalnim okolnostima ne moqqqe kriviti vozar ili njegovi sluqqqbenici. Tu spadaju toxxxke: (g) za dio "..sudske zapljene", (l), (p) i dio toxxx. (h) i (j).

Trewwa:sluxxxajevi koji su uzrokovani od strane krcatelja ili uslijed stanja tereta toxxxke : (i), (m), (n) i (o).

Sudska praksa u Engleskoj, kolebala je u pravcu da li u sluxxxaju jednog od izuzetih sluxxxajeva, mora vozar joyyy dokazati i da niti njega niti njegove suradnike za koje on odgovara ne tereti negligence.

Amerixxxka praksa smatra da oyyytewwwenik mora dokazati krivnju vozara ako qqqli da se vozar ne moqqqe koristiti izuzetim sluxxxajem.

"U sporovima za naknadu yyytete od vozara redosljed utvrđivanja relevantnih xxxinjenica je ovaj:

- a).Tuqqqitelj mora dokazati postojanje ugovora i xxxinjenicu da je vozar primio robu na prijevoz
- b).Mora zatim dokazati postojanje yyytete. Ova njegova duqqqnost xxxesto se ublaqqquje na naxxxin da se yyyteta u cjelosti ili djelomice pretpostavlja. To se, medjutim, odnosi samo na yyytetu na teretu. Daljnu yyytetu i yyytetu prouzrokovanu zakayyyinjenjem mora

uvijek dokazati tuqqqitelj. (Ako se yyyteta za zakayyynjenje moqqqe ostvariti).

c).Visinu yyytete mora dokazati tuqqqitelj.

Vozar se moqqqe protiv tuqqqbenog zahtjeva brani na dva naxxxina:

a).Ako, kada mu je to dozvoljeno, obori pretpostavke koje govore protiv njega tj. ako dokaqqqe koju je kolixxinu tereta i u kojem stanju primio na prijevoz odnosno predao primaocu, iz kojih dokaza wwwe proizlaziti da se yyyteta u toku prijevoza nije dogodila. (Ovo je iskljuxxxeno u HVP).

b). Ako dokaqqqe postojanje jednog od razloga koji iskljuxxxuje njegovu odgovornost.(118) Pomorski vozar wwwe se osloboditi odgovornosti ako dokaqqqe jednu od slijedexxxih okolnosti:

aa). Da yyyteta nije posljedica njegove osobne krivnje i krivnje u okviru komercijalne djelatnosti njegovih namjeyyytenika. Treba dokazati jednu i drugu xxxinjeniocu (119).

bb). Da je yyyteta posljedica nesposobnosti broda za plovidbu, a da je on uloqqqio duqqqnu paqqqnju da se brod prije powwwetka putovanja osposobi za plovidbu (O tome pobliqqqe vidi br. 93 i 95.)

cc). Da je yyyteta posljedica nautixxxke djelatnosti wwwlanova posade.

dd). Da je yyyteta uzrokovana poqqqarom na brodu za koji on nije osobno kriv.5

"Brodar, kao i svaki onaj koji odgovara na temelju pretpostavljene krivnje, moqqqe dokazati da nije kriv na dva naxxxina:

a). ako dokaqqqe uzrok yyytete iz kojega logixxxki slijedi da nije kriv, napr. ako dokaqqqe viyyyu silu, i

b). ako dokaqqqe da je uloqqqio duqqqnu paqqqnju da se yyyteta ne dogodi.Kada wwwe se smatrati da je vozar osobno kriv? Nema problema kada je to fizixxxka osoba. Kod pravnih osoba smatra se da to svakako ne mogu biti svi namjeyyytenici, vewww samo osobe koje su ovlayyytene na odluxxxivanje, ukljuxxxujuwwwi i korporativni organi i inokosni organi.6

+++++
Tribunal de Commerce du Havre, "Magne", /1953/ DMF. 145, 146:
"...les manquants ou avaries sont toujours presumes avoir eu lieu
au cours du transport maritime, sauf preuve contraire....."

Apelacioni sud Rennes, 18.IV.1966, Ste Maison Olida c/a Cie
generale transatlantique

Čista teretnica - Daljna yyyteta - Gruba nepaqqqnja -
Granice i opseg odgovornosti u sluxxxaju brodareve grube
nepaqqqnje - Ako brodarovo osoblje grubom nepaqqqnjom propusti u
teretnicu staviti opaske o slabom stanju tereta, brodar primaocu
odgovara neogranixxeno - O gruboj nepaqqqnji radi se kada su
propusti ugovorna duqqnost uza svijest i potpuno znanje da od
toga moqqqe za suugovaraxxa nastati velika yyyteta - Postoji
gruba nepaqqqnja kad u teretnicu nisu unesene opaske o slabom
stanju tereta, premda su vidljivi znaci na robi jasno upuwwwivali
da roba moqqqe biti u slabom stanju - Ako je yyyteta
prouzrokovana grubom nepaqqqnjom, brodar odgovara i za daljnju
yyytetu, ali samo za onu koja je neposredna i izravna posljedica
brodarove krivnje ili krivnje njegovih ljudi.

Biljeyyyka B.J. Problem naknade daljne yyytete je sporan. -
"Izdavanje xxxiste teretnice, unatoxxx okolnosti koje jasno
upuwwwuju na slabo stanje robe, predstavlja grubu nepaqqqnju. Ovo
je stajaliyyyte viyye nego opravdano."
DMF 1966, 553; UPP XXXII, 62.

Trgovaxxki sud, Paris, 2.IV. i 28.VI.1973, Cie La Nationale et
al. c/a Cie des Messageries Maritimes

Primjena Konvencije o teretnici - Nevrijeme kao viyya sila
- Kad je uzrok yyyteti na teretu nevrijeme, brodar ne mora
dokazati u svrhu osloboxzenja od odgovornosti da je nevrijeme
imalo karakter viyye sile pod pretpostavkom da je teret bio
pravilno sloqqen i osiguran na brodu.

Biljeyyyka B.J. " Ne bismo se mogli sloqqqiti....."
DMF 1974, 296 ; UPP LXIV. 62.

Kasacioni sud Italije, 27.X.1961., Soc. Adriatica di navigazione
c/a HERIS

Biljeyyyka B.J. "YYYto se tixxe brodarevog prava na
ogranixxenje odgovornosti za predaju tereta neovlayyytenoj
osobi, to je pitanje u teoriji i praksi zaista sporno. Zastupa se
i jedno i drugo stajaliyyyte. Sada se problem rjeyyyava na

mexyzunarodnom planu u okviru CMI."
Dir.Mar.1962, 45; UPP XIX, 32

Gosse Millerd Ltd. v. Can. Government Mwerchante Marine /1929/
32 Lloyd L.R. 91, 95:

"As the cargo in question was shipped in good order and condition and was delivered damaged, in a manner which was preventable and ought not to have been allowed to occur, there was sufficient evidence of a breach by the carrier of his obligations under Art. III, r.2. of the Act of 1924, to shift to him the onus of bringing the cause of the damage specifically within Art. IV. r.2.,so as to obtain relief for which it provides."

Prvostepeni sud YYYkotske 16.VI.1964., Apelacioni sud YYYkotske 23.III.1965. "MALTASIAN"

Vlastita mana tereta --Ako se radi o neobixxxnom teretu koji zahtjeva posebnu paqqqnju, duqqqnost je krcatelja da od brodara traqqqi poduzimanje posebnih mjera u svrhu oxxxuvanja tereta.

Biljeyyka E.P. : Raspodjela tereta dokaza izmexyzu primaoca tereta i brodara kod izuzetih sluxxxajeva.
LLLR, 1965, 2, str. 37; UPP XXVII, 42.

The Eduarde Materne v. ss. LEERDAM, /1956/ AMC 1977, p. 1980:

"It is well established that a carrier of goods by sea is prima facie liable for damage to cargo received in good condition but which is outturned in a damaged condition at the end of the voyage,unless the carrier can affirmatively show that the immediate cause of the damage is an excepted cause for which the law does not hold him responsible."

Prvostepeni pomorski sud Kanada, Quebec, 11.V.1965, Kaufmann Ltd. c/a Cunard Steamship Co.

YYYteta na teretu za vrijeme prijevoza - Raspored tereta dokaza - Ovlayyytenik tereta mora prima facie dokazati da je do yyytete doyyylo za vrijeme prijevoza - Vozar mora protudokazati da je yyyteta nastala od prirode tereta ili zbog izuzetih razloga - Visinu yyytete mora dokazati ovlayyytenik tereta - Kad ne dokaqqqe visinu yyytete, dopituje mu se samo opwwwa yyyteta.

Biljeyyka B.J.
LLLR 1965,2, str. 564; UPP XXIX, 74.

Abdon7

(1)Špehar, Odgovornost, str. 176

(2)ZPUP, Komentar, str. 231, uz čl. 556 :

"Brodar da bi teret dokaza o vlastitoj krivnji prebacio na tužitelja, mora:

-dokazati da postoji jedan od navedenih slučajeva,

-dokazati postojanje uzročne veze između izuzetog slučaja i štete.

Kad dokaže ove činjenice, bit će odgovoran ako mu se dokaže njegova osobna krivnja ili komercijalna krivnja njegovih ljudi zbog koje je prouzrokovana šteta."

(3)Špehar, Odgovornost, str.186.

(4)"Six Lectures on the Hague Rules", Skrifter 1967.3:THE HAGUE RULES CATALOGUE,
Sjur Brokhus, str. 16.

(5)JAKAŠA, Sistem, III/2, str.33 i sl.

(6)JAKAŠA, Sistem, III/2, str.36.

(7)Abdoncic abelar abazia